קבלה · ספרי קבלה נוספים

מגן וצינה

רבי יצחק אייזיק חבר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מגן וצינה

רבי יצחק אייזיק חבר

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מגן-וצינה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

התנצלות הגאון המחבר 5
מגן וצינה 6
פרק שני 14
פרק שלישי 17
פרק ד 18
פרק ה 21
פרק ו 23
פרק ז 30
פרק ח 32
פרק ט 34
פרק י 40
פרק יא 48
פרק יב 55
פרק יג 62
פרק יד 68
פרק טו 71
פרק טז 75
פרק יז 76
פרק יח 81
פרק יט 82
פרק עשרים 85
פרק כא 87
פרק כב 88
פרק כג 90
פרק כד 93
פרק כה 95
פרק כו 98
פרק כז 99
פרק כח 102
פרק כט 104
פרק ל 109

וכדי לסתום פי המקטריגים 120

התנצלות הגאון המחבר

לשמע אוזן שמעתי דיבת רבים על אודות מחברת מחודשת אשר נתפשט בדורינו זה זמן לא כביר נקרא בשם ארי נוחם ועתה עיני ראו ולא זר כמה עבר חוק חלף ברית החכמים והתיר זרים לשונו הטיח דברים כלפי מעלת גדולים וטובים הנודעים בארץ בחכמה וקדושה בטהרה ויראה דברים שאסור לשומעם על שום בן אדם מוחזק בכשרות וגם על חכמת קבלה האמיתית שפך בוז והרבה לגנותה ולכרס אחריה ובאמת פג לבי מלהאמין שהחיבור הזה יצא מידי ר"י דמודינא הנוצב פרח השער שם עד אשר ראו עיני את הדברים שכרב בספרו על עין יעקב הנקרא בשם בונה סוף פ' בתרא דיבמות בעובדא דאבא בר מרתא דהוא אבא בר מניומי הוו מסקי דבי ריש גלותא זוזי אייתי קירא דבק בבלייתא דבק באפו חיה חלף קמייהו ולא אשתמודעיה כתב וז"ל אמנם כאשר זו חזיתי שגם הוא אשתמוטי קא הוה משתמיט מהם בעקיפים שלא לשלם את נושיו ומר נכר בחוטם נכרי קורא אנו עליו וחנפי לב ישימו אף לא ישיעו בו אסרם עכ"ל החציף לדבר קשות יענה עזות נגד אבא בר מניומי שהוא מן האמוראים, ועל אותה מעשה עצמה דהוו בי ריש גלותא קא מצערי לי' אמר להו ר"ג צורבא מרבנן הוא שבקוהו (שבת קכא ב) ואין ספק שחלילה לחשוב תועה על אחד מהאמוראים שיהיה לוה רשע ולא ישלם ואיש הנך לאשר אמר עליו זה המחבר ואם בדבריו לא הי' ר"ג קורא אותו צורבא מרבנן שאין החנפים והרשעים בכלל צורבא מרבנן ולא הי' ר"ג אומר להניחו כי אין הת"ח פטורים מלשלם מה שליו. אבל הברור בזה בלי ספק שהיה אבא בר מניומי עני ולא היה לו במה לשלם ואונס רחמנא פטרי' ומשום שהי' צורבא מרבנן האמינו ר"ג שבאמת אין לו במה לשלם ולא יהי' בכלל לוה רשע ולכן אמר להניחו. ולפי שהיו הני דבי ר"ג אינשי דלא מעלי ותקיפי ביותר ובאים באלמות כמו שידוע בכ"מ בש"ס (עי' פ"ד דברכות כח. דלא ליתי עבדא דבי ר"ג כו' וכן בכ"מ) שהיו מצערים לאינשי באלמות שלא כדין לכן היה אבא בר מניומי ירא מפניהם והיה מטמר עצמו ועשה טצדקי בחכמה שלא יכירוהו ויענו אותו שלא כדין והמחבר הזה נעלו ישולם לו מחצא דמגניא דאית בי' קדים ואמרה על גדולים וטובים ולכן יצאתי נגדו בוויכוח בדוך קצרה להעמיד יסודי חכמת האמת על יסודה כפי מה שקבלתי ממורי אלוף נעורי בחכמת הנסתר הרב החסיד המקובל האלהי המפורסם מוה' מנחם מענדיל זצוק"ל שנפטר בשם טוב בירושלים עיה"ק תובב"א אשר יצק מים על ידי אליהו הגאון רשכבה"ג מוהר"א מווילנא וה' יעזרני למען שמו וינחם עמו ויגאלנו ויקבץ נפוצותינו:

כולנו יחד יעמידנו בקרן אורה זו תורה וזו שכרה

מגן וצינה

אמר הכותב, קנא קנאתי לה' צבאות. צדק לבשתי וילבשני כמעיל קנאה. הצקתני רוחי לנקום נקם ברית קדושי עליון מאורי אור התורה התמימה. רבותינו הראשונים ואחרונים חסידי עליונים בעלי הופעה ורוה"ק אשר נקרא שם שם ה' צבאות עליהם הם המה האורים הגדולים אשר האירו עיני ישראל בתוה"ק. להורות לעם ה' תוכן אמיתות אמריה כי נעמו:

ברוך שחלק מחכמתו ליראיו וגילה סודו לעבדיו הנאמנים לבאר דברי רבותינו הקדושים בעלי התלמוד התנאים והאמוראים מבארי הקבלה קורה שבע"פ כללותיה ופרטותיה גם חלק אור הפנימי מתוה"ק אשר חלק ה' מחכמתו לחכמים הנאמנים בלבותם האירו דבריהם על פני תבל ארצה ולאורם זכינו להנות מעט מן המעט מזיו נועם אור תוה"ק והתמימה. ברוך יוצר המאורות המאיר לארץ ולדרים עליה בחכמה:

אולם בעונותינו שרבו בדורות האחרונים נפרץ בה פרץ על פני פרץ קמו וגם ניצבו רבים מעובי התורה ורשעי עמינו אשר באמת פרקו והכחישו כל דברי חז"ל הקדושים והרבו ספריהם הטמאים. מטמטמים את הלב. ומטמאים את הידים ומסמים את העינים. השחיתו ויצאו מכלל קשר עבותות התורה הנאמנה. ותהי המעט בעיניהם להפקיר ענייניהם ולהשחית עלילותיהם. עוד הוסיפו סרה והתחכמו להדפיס גם ספרים אשר מצאו מדור שלפניהם בקעה מצאו לבנות עליה עיר ומגדיל להלחם עם תמימי ה' וחסידיו וקדושיו דור דור ודורשיו בעלי חכמת האמת והדפיסו ספר הנקרא בשם **אורי נוחם** אשר מאת הרב ר' ארי' די מודינא אשר באמת לא כן עשה בישראל הרבה לדבר תועה בחירופים וגידופים נגד החסידים הקדושים אשר בארץ המאורות הגדולים אשר רבו כמו רבו בכמות ובאיכות במספר המנין ובמעלות המידות והחסידות. וגם על מחבר הזוהר פצה שפתיו בדברי לעג וקלס גם על רבינו הגדול הקדוש האלקי האריז"ל שנתפרסם גדולתו וקדושתו בכל ישראל ע"י תלמידיו הקדושים חסי"י עליון תרח"ו וחבריו ז"ל שראו בעיניהם הגדולות והנפלאות שהתנהג בהם. והוא הרחיב פיו ולשונו בשחוק ולהג הרבה כאלו תיו דברו שקרים וכזבים. ותקטן עוד זאת בעיני פריצי דורינו זה. מה שהי' בידם ספר זה. כמגילת סתרים וקמו רשעי הדור הזדים המתפרצים הנודעים בארץ שכבר פרצו פרץ. ופקרו בכל דברי חז"ל גם בתורת משה שלאו וד בשאט נפש וכמעט שיצאו מן הכלל והביאו הספר הוה בדפוס למען תפוס את בני ישראל בלבם. ולהטיל בהם טינא שכל דברי חז"ל הכתובים ומובאים בספרים המה בספק. ובזה ימצאו עילה ותחבולה

להשים שקר בנפשותם לכפור בכל התורה כולה שבכתב ושבע"פ. והוסיפו דבריהם הטמאים ומזוהמים:

ה' אלהי אמת הבה תמים ראיתי ונבהלתי, אמרתי עת לעשות לה' אזעק מרה אהה לנפשותינו. תורה מה תהא עליה. התורה חיגרת שק תזעק על שברה אנן מה נעני אבתרה אין איש שם על לב ללחום מלחמתה ולעמוד בעזרה. כי מה המזייף הזה. ומה כחו כמה נחשב הוא. כי נחדל מהשיב על חלומותיו ועל דבריו אף כי חרף מערכות אלהים חיים שומרי בריתו ופקודיו:

ואנכי הדל באלפי ישראל אמרתי אימת הארי הזה לא תבעתני ומקולו לא איחת. אגלה טעותו. ואפרסם שטותו ידעו רבים כי בלי דעת ידבר ודברי תוה"ק וחכמי האמת יאירו ויזהירו כספירים שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר. וכל דברי חכמים האמיתיים יהיו קימים וחזקים כראי מוצקים והאמת עד לעצמו. וזה החלי בעזה"ש:

ראשית דברי אמרתי להציב מצור ודוק סביב דברי הרב ר"י די מודינא. אשר הוא מכלל ישראל מאמינים בני מאמינים ככל אשיות פינות יסודי תוה"ק שבכתב ובע"פ. ובדבר הזה לא טוב עשה בעמיו לפרוץ גדר בתוה"ק. ואברר בעזה"ש שכל דבריו המה מהבל יחד ויצא כנוגה צדק דברי חכמי האמת הקדושים. אשר דבר ה' בפיהם אמת. ועדותם נאמנה. דרכם נכונה כל דבריהם הקדושים באמת מסורים הם בידם בקבלה איש מפי איש מחכם לחכם ומבין מאת חז"ל חכמי המשנה שקבלו מן הנביאים עד משה רבינו עה"ש שקיבלה מסיני והוא באמת חלק מתורה שבע"פ ולזאת מי שבשאט נפש כופר בה כופר בחלק גדול מן התורה שבע"פ. כאשר יתברר בראיות גדולות ועצומות בעזה"ש וכמו שארז"ל בפ' חלק שכל האומר כל התורה מן השמים חץ מדבר אחד והלכה אחת וגז"ש אחת בכלל אפיקורוס יחשב ונכלל בדברי חכמי המשנה במ"ש בפ' חלק שם האומר אין תורת מן השמים (") והגם כי אינני מהרהר אחר הרב הנזכר כי בשגגה דיבר מה שדיבר שלא ירד להבנת עומק דבריהם. ולא נגה עליו אור התורה החתומה ולא עליו אני כועס כי אם על המלגלג אל כועס. ולא כתבתי דברים אלו נגד רשעי ופריצי דורינו זה. כי ידעתי שדברי לא יועילו למו. לח מצד גודל השגתם וחכמתם רק מצד שילוח תאותם המגינה לכל עון ולכל חטאת כפי מה שידוע ומפורסם בעליל שפקרו בהרבה גופי איסורי תורה החמורים והרימו ידם גם נגד תורת משה הכתובה. ועליהם אמרו חכז"ל אל תען כסיל באולתו שהוא באפיקורס ישראל כ"ש דפקר טפי אבל עיקר כוונתי בקונטרסים זה לשלומי אמוני ישראל האמונים עלי יסודות תוה"ק שבכתב ושבע"פ האוחזים ודבקים באהבתה ובמצותה בכל לב ונפש לבל יהי' נכשלים ח"ו לפיתוי הבלי

דבריהם הנשחתים ויראו עין בעין איך נחש הקדמוני שרף ועקרב כרוך בעקבותיהם שמה הרגיעה לילית וסמאל בעלה. ויתרחקו מדרכיהם ומלהגות בספריהם הטמאים אשר מלאו גילוליהם על פני תבל אשר בעוה"ר רבים מבני עמינו נפלו ברשתם ונלכדו בחיק זונה נכריה יתחבקו כהנופת תטופנה שכתותיה ואחריתה מרה כלענה. ראש פתנים אכזר. ואנחנו מאמינים בני מאמינים בשם ה' אלהינו נזכיר ובתורתו הקדושה והתמימה נהי' דבקים. ועם אנשי בריתה הנאמנים הם חכמינו ז"ל הקדושים והטהורים יהי' חלקינו בזה ובבא אכי"ר:

תחילה אומר תימא תימא אקרא על הרב הנז' רב החובל. ההופך ומבלבל היאך העיז פנים לדבר קשות על ראשי שלומי אמוני ישראל אשר מהם יצא תורה לכל ישראל ונודע צדקתם חסידותם וקדושתם והם הרמב"ן ז"ל בעליל לארץ נודע גדולתו בתורה ממש כאחד מבעלי תוס' הראשונים וגם הי' קרוב להם מאוד כידוע מסדר הדורות שלפנינו והוא הי' קדוש ה' מכובד רבן של כל ישראל ולאורו עד היום אנו הולכים **(והוא מדויק מלשון אין תורה כו' משמע תורה כ"ש ממנה ולא אמר אין התורה שמשמעה הידועה כמורגל בכמה מקומות:)** וגם תוקף צדקתו קדושתו וחס דתו מפורסם מספריו הרבים הנכבדים וגם הרשב"א ז"ל רבן של ישראל בדורו צא וראה מדברי הבדרש"י אשר הרב הנז' נסתייע מדבריו הבל עד כמה הכניע את ראשו וירא לגשת לדבר נגד הרשב"א ז"ל כמבואר באורך מליצותיו אליצותיו הכתובים להרשב"א ז"ל אשר הם העידו על יקר החכמה הזאת וכי היא אמיתית ומקובלת באימה מדור דור מיחידי סגולה ליחידים ושרידים אשר ה' קורא בהם. ונודע כי הרמב"ן ז"ל כחו גדול בפלסופיא שנשתבח בה הרב הנז' וגם בחכמה זו לא הי' מגיע לקרסולי הרמב"ן ז"ל כי אם לבם של ראשונים פפתחו של אולם הוא נגדם פחות מנקב מחט ס קית. והרי הרמב"ן העיד בשפלות חכמה זו שאיננה כלום ואפס ותהו נחשבת נגד חכמת האמת אשר היא ירוש' לנו מסיני לא עשה כן לכל גוי וגו' כמבואר בחיבוריו בכ"מ. וגם הרשב"א כ' כן בכ"מ. וכ"ש כפי הידוע לנו מספרי הגאונים הקדמונים כמו ספר העיון לרב חמאי גאון וספר הקמיצה לרב האי גאון ועוד כמה גאונים כאשר ראינו בעינינו היום יצאו לאור:

ולא תשמע לדברי המלגלג לאמר שקר הדבר לא יצאו מפיהם רק האחרוני' המציאום ותלו עצמם באילן גדול כאשר יבואר לפנינו בסימני' הבאים באורך בראיות ברורות שבאמת הם הדברים היוצאים מפיהם הקדושים:

והרי הם ז"ל הי' סמוכים לדורו' האמוראים ובכסאם הי' יושבים בסוריא ומהא מחסיא. והם העידו שחכמה זו היא מקובלת עד למשה מסיני ואם נסתפק בזה ח"ו הרי אתה

מטיל ספק בכל דברי הש"ס המסור בידינו לאמר שקר הדברים האחרונים המציאו זה מדעתם ותלו דבריהם בראשונים כאשר באמת רשעי עמינו ופריצי הדור הזה לא בושו ולא נכלמו לדבר דברים כאלו וכתבום על ספרי פסילים. כאשר תראה מספר הפסול המשוקץ ומתועב מלא חפנים (כשמו כן הוא מלא חפנים עמל ורעות רוח) אשר יצא מידי עול ורשע עוכר ישראל גייגר ימ"ש. ועוד רבים כמוהו וכי רחוקה היא דעת זו מדעת הקראים והצדוקים שהי' קרובים לדורו של אנשי כנסה"ג שמהם נמסרה התורה לשמעון הצדיק ולאנטיגנוס איש סוכו והם הכחישו בדברי רבם וכפרו בתורה שבע"פ ואמרו ששקר נחלו להם אבותיהם ומעצמם הוציאו דבריהם ואם כן תפוג תורה לגמרי ח"ו:

וכמה גדולים דברי חז"ל הקדושים. ראתה עינם ברוח קדשם מה שעתיד להיות בדורות אחרונים במ"ש סוף מס' מכות בא חבקוק והעמידם על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יחיה שלפי"ד הרב המלגלג אתה רואה שאינו מאמין לקבלת אבותינו ודברי רבותינו הקדמונים נ"ע רק מה ששכלו הקצר משיג. אם כן כל התורה תלויה ביסוד רפוי הזה אשר ידוע כי שכל אנושי אינינו בטוח באמיתת הדבר כי הוא משתנה בפחות ויתר באמת ושקר. הכל לפי מה שהוא אדם ולפי נטיית תאות לבו כידוע ומכורסם משק על אריסט"ו החכם הגדול שלדעתם נגלה לו מה שלא נגלה ליחזקאל הנביא ולכל הנביאים וידוע שכל מופתיו הי' לפי מהות גודל תחוהו ולדעת המלגלג אין שורש ויסוד לאמונה כלל והרי כשיפול יסוד התורה יפול כל בניינו:

ומה נאמר ומה נדבר מחשבון גדולי ישראל המפורסמים רבים ועצומים בראשונים ואחרונים שגברה ידם בכל חכמה ומדע ודבקו בחכמה ז.ו והעידו כולם על אמיתתה ושמבלעדה א"א לנו להבין ולידע גופי תורה וטעמי מצותיה והרבו לגנות תכמת הפלסופיא אשר אין לה שורש וענף בתוה"ק וחכמה בדויה הא יסודה בשורש אנושי העלול לטעות וכמו שהאריכו בזה כל חכמי ישראל האמיתיים ועוד נברר באריכות בראיות חזקות ועצומות מכ"מ מדברי רז"ל חכמי המשנה והש"ס עצמו מספר על אמיתות חכמה זאת והיא היא פנימיות אור תוה"ק יסודותיה הגנוזים בה ומי שיש לו לב להבין יראה עין בעין בדברי אגדת מרז"ל ברוב מקומת בש"ס היאך רמזו בלשונם הוך על ענינים אלו. והסתירו

(בפ"ב** דשבת (לא א') ת"ר מעשה כו' שבכתב אני מאמינך ושבע"פ איני מאמינך כו' בא לפני הלל גייריה יומא קמא א"ל א' ב' ג' ד' למחר אפיך לו' אז"ל והא אתמול לא אמרת לי הכי א"ל לאו עלי דודי קא סמכת דע"פ נמי סמוך עלי הראה לו שאין לאדם אלא לסמוך על הקבלה מפי הנאמן שאם לאו הקבלה מי יאמר לו על האל"ף שהוא אל"ף ולא

תי"ו ועל הבי"ת שהוא בי"ת ולא שי"ן וכדומה וא"כ מנין ידע תמונת האותיות והברתם מחר יאמר שקר נחלו אבותינו בשמות האותיות ותמונתם והברתם ויאמר על א' שהוא תי"ו וכדומה וישאר א"כ כאלם לא יפתח פיו לא ידע להניע לשונו (:

ועי' בכוזרי מאמר ג' סי' לה ובביאור אוצר נחמד שם :) וכמו זה אם לא יאמין בתורה שבע"פ שהיא הביאור שנאמרה בראשונה אך דור אחרון המציא אותה. א"כ מחר יאמר שגם התורה הכתובה עצמה המציאה דור אחרון ויעשה הכל הפקר לעשות מה שלבו חפץ:)** תחת לשונם שבאמת דברים אלו לא נתנו לגלות לכל אדם שאינו ראוי לכך ואין יראת ה' על פניו כראוי וכן מי שלא הגיע שכלו לעמקם יכול לטעות הרבה בדבריהם. ולגרם ח"ו כמה כפירות והריסה בתוה"ק וביסודות שרשיה כאשר ראינו בעוה"ר רבים חללים הפילה אבל מי שראוי לכך הבא לטהר מסייעים אותו מן השמים להכנס בחדרה ולשכותיה הפנימיי' ונמסרו לו מפתחות גנזי אוצרותיה ואין בה מכשול לראוים לכך:

ואמת צדקו דברי הרב הנז' אשר קרא תגר במה שהביאו כל ספרי האמת לבית הדפוס וכבר הזהירו מאוד גם חכמי האמת לבלי למסור דברים אלו אלא להגון לכך והרי גם בתורה שבע"פ הנגלה אמרו אי אתה רשאי לכתבם כמ"ש כי על כי דברים האלה וגו' והתירו משום עת לעשות לה' וגו' שחששו לשכחת התורה מרוב הגליות והשיעבודים שאם לא הי' נכתב כבר הי' הכל נשכח וכל זה במה שניצרך למעשה וללימוד אבל סתריה וגנזיה הם בכלל תורה שבע"פ שאסור לכתבם. והרי אמרו אין דורשין במרכבה ביחיד והוא בכלל מגילת סתרים שמצילן שבזמן הש"ס קודם שהותר לכתבה ברבים כל אחד הי' כתבה ומסתירה רק לעצמו כדי שלא ישכח וכ"ש להביא ספרים כאלו לבית הדפוס שיד הכל ממשמשים בהם. וכאשר באמת מצינו שהאריז"ל. גם תלמידו הרח"ו לא רצה למסור גם לתלמידים הקדושים והטהורים עד שמה' יצא הדבר שבאו להעתיק ת"ר ניירות כידוע. כ"ש להדפיסם. וראש כל חטאת להביא לדפוס דברי האריז"ל הי' ע"י אותו רשע ואפיקורס מסאטנוב כידוע. ובאמת מי שחזק באמונתו ית' ויראת ה' על פניו אין בו מקום מכשול כי הדברים מאירי' כספירים וכל דבריתם במשל ומליצה וכבר חברתי בעזה"ש חיבור גדול על ספר הקדוש ע"ח ופרע"ח לבאר קצת פנימיות אמרות טהורות. גם כבר יצא לאור דברי הרב החסיד האלקי רמ"ח לוצאטו ז"ל בחיבוריו היקרים מכל חמודי תבל. אשר גילה על איזה עניינים עומק דבריהם וכוונתם:

בפרק א' הרבה לשפוך סוללה ולדבר עזות והחציף פניו נגד גדולי ישראל וחסידי עליון הלא הם החסיד האלקי הרמ"ק בספרו פרדס רמונים שכתב שם לחלק בין מי שלא ידע בחכמה זו ולא נתגלו לו שערי אורה לא יקרא מפני זה כופר בתורה אבל אותם האנשים

ש נתגלה להם חכמה זו ומכחישים אותה מצד רוע תכונתם כי הורגלו בחכמת חיצונית אלו יקראו כופרים ומכחישים חלק אחד מחלקי תורה שבע"פ וע"ז אומר משם נקח ראי' ברורה והיטיבו אשר דברו חז"ל בכ"מ חכם עדיף מנביא שהרי עינינו רואות הרבה מינים אפיקרסים וכופרים מתרבים בעוה"ר אשר העיזו פניהם להכחיש כל דברי חז"ל בכלל תורה שבע"פ ועוברים על כמה גופי תורה ואיסורים חמורים בפרהסיא וזה איזה שנים אשר התאמצו לעשו' קשר רשעים ובוגדים ואסופתי אנשי און רעים וחטאים לה' מאוד בעיר ברונשווייג לעקור כל דברי חז"ל גם בכמה איסורים המבוררים בתורה שבכתב. והרבו לדבר גם נגד אנשי כנסה"ג לולי שעמדו נגדם מאורות הגדולים הגאונים וצדיקים שבדור במכתבים הנדפסים בא"ד בספרי תורת קנאות כמעט הי' עקירת התורה לגמרי וה' הי' בעזרינו לקיים הבטחתו כי לא תשכח מפי זרעו וגו'. וכל זה הי' בהדרג' בראשונה התחילו להעיז פניהם לדבר קשות נגד המקובלים ולגנות ספריהם ודבריהם אח"כ החלו להעיז עוד ולשלח יד גם בדברי רז"ל התנאים והאמוראים שבש"ס וכלל תורה שבע"פ. ומזה באו ג"כ בהכחשת תורה שבכתב לאמר שלא נתנה מה' יסכר פיהם וימלא חצץ כי גם על משה עבדו נאמן ביתו פצו פיהם כאשר יראה הרואה בכמה ספרי פסיליהם המטונפים אשר הסריחו על פני תבל:

ומתקר לי בזה דברי מרנא ורבנא אדון עוזינו הגאון האמיתי רשכבה"ג אחרון בזמן וראשון במעלה מוהר"א מוילנא ז"ל בפי' לישעי' ע"פ השמן לב העם הזה ואזניו הכבד וגו' פן יראה בעיניו וגו' שסוף הפסוק באו הדברים מהופכים ממש מסדר ראש הפסוק וכ' שהענין בזה שתורה נחלקת לג' חלקים תורה שבכתב שנכתבה ע"י משה רעה"ש וזה תלוי בעין לראות תורה שבע"פ שאי אתה רשאי לכתבה רק לשמע אוזן. סתרי תורה. התלוים בהבנת הלב. כמ"ש אין דורשין במרכבה כו' כי אם לחכם ומבין מדעתו. וע"ז הוכיחם הנביא היאך מרעה אל רעה יצאו ונחש הקדמוני הכרוך בעקביהם הדיח אותם לגמרי מאת ה'. כך דרכו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך כו' בתחילה מטיל במחשבתם להכחיש סתרי תורה ולדבר תועה נגדה וז"ש השמן לב העם הזה אח"כ בא לכפור בתורה שבע"פ שאין לו מופת חותך להאמין דבריהם שכך קבלו מסיני כי לאמונה גברו בארץ רק מה ששכל' מסכים. וז"א ואזניו הכבד משמוע דברי חכמים ועדותם אח"כ עיניו השע מטילים ספק במה שעיניהם רואות כתוב על ספר התורה הכתוב' לאמ' שמשה רעה"ש בעצמו בדאם מלבו ולא ה' דבר בו. עי אין חפץ לה' בדברים חוקיים שאין השכל גוזר עליהם רק מצות שכלית וישוב המדיני שזה כלל דברי האפיקרסים ג"כ בזמנינו זה. וכ"ז מעשה יצרם לעקור האמונה מלבם לגמרי. ולא נתנם להאמין תורה שבכ' לבד שמתיירא

פן עי"ז ילך ממדריגה למדריג' שיבוא עי"ז אשר באזניו ישמע ויאמין בתורה שבע"פ. ואח"כ בלבבו יבין להאמין גם בסתרי התורה ועי"ז ושב ורפא לו. ודברי רבינו הגדול בזה מתוקים כדבש ומאירים כספירים:

הנך רואה בעיניך מאת אדונינו הגדול ז"ל אשר אין על עפר משלו ונודע באיים מעשה תקפו וגבורתו חכמתו והשגתו אין חכמה ומדע בעולם אשר לא השיגה עד תכליתה ולא הגיעו כל המשתבחים ומתהללים בחכמת חיצונית והרשעים עד קרסוליו אפי' ככלב המלקק כו' לא הגיעו נגדו כאשר יודו בעצמם ונודע גדלו צדקתו וחסידתו אשר לא קם כמהו מכמה וכמה דורות שלפניו אלו הי' הוא המלגלג בדרו הי' משתטח לפניו ומודה בעצמו. ולא הי' בכחו להתפאר אפי' בהשגת שיחתו והנה הוא רבינו הגדול ז"ל הרבה מאוד להשתעשע בחכמה זו. כמה יגיעות יגע כמה חיבורים חיבר על זוה"ק ותיקונים וספ"ד דברים שלא שמעתן אוזן מעולם ולא נתגלו גם ע"י הרח"ו ז"ל כנודע ומפורסם למי שזכה אל הכתבים הנוראים הכתובים בכת"י הנקיה והקדושה וגם הוא הרבה לשבח מעלת השגת וקדושת רבינו הקדוש האריז"ל:

בוא וראה מ"ש רבינו הגדול ז"ל בביאורו ליו"ד (סי' קעט) ע"ז הרמב"ם בענין שדים וקמיעות ושמות. וכ' בלשונו הזהב שהרמב"ם ז"ל פלספיא הארורה הטעתו כו' וכל דברי חז"ל פנימיותם הוא דברי חכמי האמת לא דברי הפילסופיא שזורקים אותם לאשפה כו' והם הם הדברים עצמם שגם החסיד האלקי כ' בספר עבודת הקודש על דברי הרמב"ם ז"ל. וח"ו לא כיונו מאורות העולם האלו להשפיל ח"ו מעלת אדונינו מורינו ורבינו הרמב"ם ז"ל מי לא יודה על גודל תורתו וחסידותו וקדושתו שלא קם כמוהו, אבל לא מצד שראה וידע חכמה זו וביזה והרחיקה ח"ו. אלא שבימיו לא נתגלה חכמה זו כי אם לאיזה יחידים בדור והוא ז"ל לא ידע מהם. וראה נא עד כמה גדלה צדקתו וקדושתו שאף שהרבה בחכמת הפלוספיא לא גרמה ח"ו שם דבר להזיזו אפי' זוז כ"ש מאמונת תוה"ק. אדרבא הועילה לו בכמה דברים נגד המינים והאפיקורסים שבדורו, וכמו שכתב החסיד רזי יעב"ץ בספרו אור החיים שהרמב"ם ז"ל איצטומכא בריא' הי' לו שאכל נחשים ועקרבים ולא ניזק האמת עד לעצמו במה שראינו בעינינו שמי שהרב' לחקור בחכמת הפלוספיא יצא מכלל אמונת התורה ברב או במעט כל אחד לפי מה שהוא ובני עלי' מעטים המה שניצולו ודורינו זה יוכיח. ולא מצינו קדושה וחסידות וטהרה ופרישות בעוסקים בספרי זולת תורתינו ואותם הדבקים בחכמת האמת. ראינו רובם כמעט כולם שהם צדיקים חסידים קדושי עליון והיטיב אשר כתב הרא"ש ז"ל לאיש בריתו בריך רחמנא דשיזבן מינה כי בא האות והמופת לבטל מן האדם תורה ויראת שמים ואין

להביא ראי' מן השוטים הם הרשעים הארורים הנדחים אחר אמונת צבי שבור שב"ץ שר"י שהתפארו שמצא להם שורש ומקור בדברי זוה"ק. כי כל דבריהם הם מהבל יחד ואין כדאי להשיב על דברים בטלים שלהם. וכבר נתחברו בזה כמה חיבורים מקדושי עליון הטהרים וישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם וגו' וכמ"ש בזה באורך החסיד האלקי לוצאטי ז"ל בספרו קנאת ה' צבאות:

ועד כמה גבר כעס ונצחון הרב המלגלג וסמיות עינים יש כאן שנסתיע מדברי החולק עליו בעיקר הענין אשר אנו דנין עליו. כי הרבה לספר אשמת החסיד האלקי בעל עבוה"ק והחסיד רש"ט בספר האמונות במה שכתבו נגד הרמב"ם ז"ל. מדברי הרמב"ן ז"ל באגרתו להתנצלות לספר המורה במה שהרבה לשבח מעלת אדונינו ורבינו נר ישראל הרמב"ם ז"ל יעיין בדבריו והלא הרמב"ן עצמו הי' ראש המקובלים לדעתו אשר המציא הוא וחבריו חכמה בדוי' זאת מלבם. וגם על הרמב"ן שפך בוז דבריו ומוחזק אצלו לזייפן ולשקרן ולחוטא אשר המציאו חכמה שהיא כפירה לפי דעתו הסכל' וא"כ היאך הביא דבריו להיות למגן ולעזר בעדו. והוא עצמו הודה לא בוש לומר שלא הגיעו הגאונים האלו בעל עבה"ק ורש"ט. לציפרן רגל הקטנה של הרמב"ן א"כ ק"ו הדברים שהוא עצמו לא הגיע אפי' לטיט שתחת ציפורן אצבעות רגלי קטני תלמידי הרמב"ן ז"ל אשר שמעו הולך גדול בתורה וקדושה והיאך העיז פניו לאמר שהרמב"ן וחבריו ורבותיו גדולי ישראל וחסידי עליון ימציאו דברים אלה מלבם ויחפאו דברים אשר לא כן על ה' אלקים לנגוע בעצם אלהותו ית' היש לך עון פלילי וחטאת קסם מרי כזה ואף אם נאמר שלא הרמב"ן וחבריו המציאו דבר זה רק רבותיו וחכמים הראשונים שקיבלו רבותיו ממנו הם המציאו ובדו מלבם הוא דבר בטל מעצמו כי היאך הרמב"ן ורבותיו וחבריו הודו לדבריהם. אם לא שהגידו להם שגם אצלם הוא בקבלה מרבותיהם וא"כ הרי זה ככל תורה שבע"פ המשנ' והברייתות שאנו סומכים על קבלת אבותינו ורבותנו חב לבנים יודיע שכל התורה מקובל איש מפי איש עד משה רעה"ש שקיבלה מפי הקב"ה. ולמה לא נחוש ג"כ שהמציאו הראשונים מצות וחוקים אלה מלבם כדי להתגדל ולהתגדר ח"ו. ודבר זה יותר קל מאותם שכחשו בה' ונגעו ח"ו באמיתת מציאותו ית'. והנך רואה בעינך היאך צדקו דברי הרמ"ק ז"ל שכ' שמי שכפר בחכמה זו מצד ריע לבי הוא כפר בתורה שבע"פ וכל דברי הרב המלגלג הם דברים בטלים ומבוטלים ולפנינו בפרקים הבאים בס"ד יבואר בראיות עצומות מכ"מ בש"ס היאך רמזו בדבריהם בכל עקרי חכמה זאת ככל המבואר בספרי האמת א"כ הכופר בזה הוא ממש כפר בדברי חז"ל המבאר בכ"מ בש"ס ואין לך כפר בתורה שבע"פ יותר מזה:

פרק שני

בפ' שני הרבה המלגלג לדבר תועה נגד רוח אפינו משיח ה' הרא"ש בתשובה (כלל נה) שכ' וז"ל אע"פ שאיני יודע מחכמת חיצונית שלכם בריך רחמנא דשובין מינה כי בא האות והמופת להדיח העם מיראת ה' ותורתו כו' עכ"ל, וע"ז השיב אמריו והתפלל לה' שיוכל לדעת כל מושכל והתפאר בעצמו שהרבה ללמוד ולחקור גם בספרי מינים ואפיקורסים ואמונות אחרות משום דע מה שתשיב כו' ולהבין ולהורות כו' ע"ו אומר הן אמת שמצינו בכמה מגדולי ישראל וצדיקים וחסידים שעסקו בדברים אלה ולא הזיזו אותם מאמונתם ויראתם הטהורה זיז כ"ש אדרבא הועיל להם בכמה דברים מה שידעו להשיב לאפיקורוס והרי מצינו ג"כ בסנהדרין שהיו יודעים הלכות כישוף להבין ולהורות וגם הרמב"ם ז"ל אשר הרבה לחקור דיעותיהם ומחשבותיהם וגם הביט בספרי הצבא הרבה מאוד וה' הצליח בידו שנכנס בשלום ויצא בשלום וכן הרבה מגדולי ישראל כמוהו, אבל רובא דרובא מאותם האנשים שאין יראתם וצדקתם גדול יתר מאוד השחיתו התעיבו כחשו ופקרו באלהים חיים ובתורתו ועינינו הרואות בדור הזה שכל מי שהתחיל לכנוס בדבריהם ובספריהם יצאו לגמרי וכפרו בגופי תורה הרבה במחשבה ובמעשה בוא וראה מ"ש הגאון ר' יוסף יעבץ בספרו אור החיים אשר עיניו ראו שכל אותם שעסקו בדברים האלה לא עמדו ביום זעם והמירו דתם והאנשים אשר לא ידעו מאומה עמדו וקדשו ש"ש בפרהסיא ובכל דור ודור שמענו וראינו שכל המתעסק בחכמה זאת וכרת ברית עמה לא יצא ממנה בשלום באמונתו וצדקתו זולת מעט מן המעט שתורתו וצדקתו הגינה בעדו ועליהם אמר שלמה המלך עה"ש היחתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה וגו'. ורז"ל הקדושים אמרו משל לנכנס בחנותו של בורסקי כו' כי הלא עיקרי יסודות חכמה זו בנוי על שכל אנושי ולא להאמין דברים שלמעלה מהשגתו ויקשה עליו להאמין בריאה יש מאין ואפס המוחלט, גם ענין נבואה ושכר ועונש והרוחה ותורה מן השמים ועניני נישים היוצאים מגדר הטבע, צא ולמד מהרלב"ג אשר הי' משלומי אמוני ישראל היאך הטעתו הפלוסיפיה לפרש ניסי יהושע בעמידת החמה ולבנה גם בענין בעלת אוב וכדומה אשר היטיבו גדולי ישראל הראשונים שכתבו על ספרו מלחמות ה' וכינו אותו מלחמותיו עם ה' כו' וגם היום כמה צוורני נאורני נפקי מינן ה' הטוב ירחם עלינו ויקנא לתורתו הרי שצ קו דברי הרא"ש ז"ל בזה וחכם עדיף מנביא וכבר כתבתי במ"א ביאור מאמרם ז"ל בפ"ב דעירובין אברהם אבינו יושב בפתחו של גיהנם ומוציא הרשעים משם לבד מבועל ארמית משום דממשכא ערלתיה ולא מבשקר לי' שהדברים מתמיהם שהרי הרשעים בגיהנם לא בגופם החומרי הם שם רק כחות נפשם אשר נטבע

בעון וחטא וא"כ היאך שייך לומר שאברהם אבינו אינו מכירו משום שערלתו נמשך, אבל האמת שכוינו במליצתם דבר נפלא שהרי מצינו בכ"מ בספר משלי ששלמה המע"ה כינה תוה"ק לאיש הישראלי שנכנס בבריתה בשם אשת נעורים, אבל חכמות זולת תוה"ק כינה בשם אשה זונה נכרי' שאיננה אשת בריתו רק מסורה לעמים זולתינו כמ"ש לשמרך מאשה זרה מנכרי' אמריה החליקה כי נופת וגו' דרכי שאול ביתה וגו' כ חכמות זולת התורה הם מנתקים מוסרות האמונה מאיש הישראלי שכבר נכנס בברית התורה והמצוה שעיקרה תלוי' באמונה בכל עיקרי התורה כמו שנתבאר למעלה, וע"י החכמות שזולת התורה נמשכה ערלת לבו ופג לבו מלהאמין מה שאין שכל האנושי מסכימו לפי שאברהם אבינו הראשון הוא הי' ראש אמנה באמונת ה' בתורתו והשגחתו ית' ובכל עיקרי התורה וכמ"ש והאמין בה' וגו' אף שראה עצמו עקר בטבעו וראה באב סגנינות שע"פ הטבע א"א שיהי' לו זרע ומזה נבחר הוא להיות יושב על פתחו של גיהנם להציל רשעי ישראל אף שהרבו לחטוא מצד נטיית גופו החומרי כל שהוא עכ"פ חזק באמונה בכל עיקרי התורה כמ"ש הרמב"ם ז"ל בה' יסודי התורה ובה' תשובה ובכ"מ שכל איש הישראלי המאמין בכל לב בי"ג עקרים יש לו חלק לעוה"ב, ומחוייבים להצילו מסכנה וכמ"ש אע"פ שחטא ישראל הוא, משא"כ מי שאינו מאמין בעיקרי התורה ולכן מי שהוא בועל ארמית, ורצה שדבק באשה זונה ונכרי' זאת לאהבה אותה, א"א לו להמלט מלהיות נמשכה ערלתו ערלת לבו ושיהי' מסתפק בכמה עיקרי האמונה לכן אינו מצילו מדינו של גיהנם והבן זה כי הוא ביאור נפלא ואמיתי בכוונת מאמר זה:

עוד הוסיף הרב המלגלג הזה ואמר שאין תכלית טוב להוגים בחכמה זו ולקח א"ע לעד המעיד בדבר שבכל פעם שלקח ספר מספרי האמת ורצה להעמיק בו לא נתקררה דעתו ועמדו לפניו הרים גבנונים סגרו בפניו להכנס לפנים, והצדק אותו בזה וכיון אל האמת שלא הי' כדאי להשגת חכמה זאת, כי לא רבים זוכים להכנס לפנים מחדרי' הפנימיים וכמה מחיצות מבדילות אם מצד שאין נשמתו זכה וטהורה ועלתה בה אלודה וזוהמא מחיבוק חיק נכרי' שעלי' אמרו רז"ל כורכתו ומלפפתו כו' והוא דיבוקו בעסק חכמות נכריות לאהבה אותם ולא לכוונת האמת והצדק כמו שהי' לקדוש ה' מכובד הרמב"ם ז"ל וכל דכוותי' בכדי לידע מה להשיב לאפיקורוס או מצד שארי דברים המונעים את האדם מלכנוס לפני ולפנים כמבואר בכ"מ בדברי חז"ל והלא אפי' בחכמי הש"ס הראשונים הידועים בקדושה ובטהרה מצינו שאמרו בעצמם שלא כולה כדאי' בפ' אין דורשין על ר' אלעזר שאמר לר"י אכתי לא קשאי כו' ואמר אי הואי זכינא הוי גמירנא מר"י רבך וכמה וכמה שלא זכו לה מצד שורש נשמתם שלא באו לעולם בשביל כך וכמ"ש האריז"ל

ובכ"מ והרי גם דוד המלך ע"ה עבדו של הקב"ה רגל רביעי שבמרכבה הוצרך להתפלל גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ודאי שלא הי' כוונתו על פשטות דברי תורה שהרי עד יוסי בן יועזר (שהי' אחר שפסקה הנבוא' וכמה רחוקה מדריגתו ממדריגת הקדושים כדוד המע"ה ובעלי הופעה ורוה"ק) אמרו שהי' תורתם בלי שום דופי ברורה כשמלה כנתינתה מסיני ובודאי הי' כוונתו על נסתרות שבה שלזה אמר נפלאות מתורתיך מלשון מופלא מכוסה ונסתר וכלשה"כ כי יפלא ממך דבר וגו' ובאמת בדורות האחרונים גילה הוא ית' ברחמיו לחסידיו כפתחו של מחט בהשגת נפלאות מתורתו בשביל תיקון העולם שהדור צריך לכך וכמו שיתבאר לפנינו בעזה"ש. אבל לא רבים יחכמו בחכמה זו. ובזה די לדחות דברי המלבלג על מאמר הזוה"ק שאמר דלאו כל מוחא סביל דא ששחק הרבה ממאמר זה וצד טענתו שב' כוונות יש למצוא בזה או שא"א לכל אדם להשיגו מצד רוב עומקם ודקדוקם או מצד שאין נשמתו טהור' וע"ז כ' והרבה הבלים לומר שלא כן הדברים כי לחכמה ואת א"צ הבנה ולא חריפות רק הם דברים טפלים בלי מלח ובלא טעם רק שכך הם מקובלים. והרבה לגנות שרוב המקובלים רובם ככולם נבדלים מזוך המוח כו' ועוד חירופים וגידופים כאלה. מי האיש אשר יראת ה' נטועה בו ולא יקרע סגור לבו ישמע ולא ידמע לשמע חירופים וגידופים כאלו על מאורי ישראל וקדושיהם שנתפרסם בכל העולם רוב גדולתם בתורה ובחכמה בקדושה וטהרה כמו הרמב"ן והרשב"א והראב"ד ושארי גדולים מפורסמים ראשונים ואחרונים אשר טובה צפורנם של תלמידי תלמי יהם בחריפות ובקיאות יותר מכריסו של המלגלג הזה עד שלא יוכל להתפאר שיגיע לאצבע קטנה מתלמידי תלמידיהם הן בחכמה הן בקדושה וטהר' וי"ש. ומ"ש מהנסיון שגם רשעי ישראל אשר יצאו לבסוף מן הכלל נכנסו בעומקה אלא גם מחכמי זולתינו. יעוין בדבריו ההבלים האלה המביאים לידי גיחוך מי הגיד לו שנכנסו לעומקה ובאמת לא נתגלה ולא נראה בשום ספר שנתחבר בחכמה זו עומק החכמה ולא דבדו בה אלא דרך חידה ומשל וכל הזוכה לכנוס לחדריה הפנימיים מובטח שלא יבוא לידי מכשול רק זכות וטהרה וקדושה וכל הרשעים המעיינים בה לא זכו לאורה סביב רשעים יתהלכו בקליפה ולא בפרי וכידוע שכל מי שנעשה רשע לבסוף טינא היתי' בלבו וכמ"ש רז"ל בפ' א"ד על מעשה דאחר וטומאה זאת שהית' מבצבץ בקרבם היא היא שגרמה להם מכשול וקצצו בנטיעות ונפלו בקליפה הסובב ולהט החרב המתהפכת השומר דרך עץ החיים ליהט את נשמתם ונשקעו בטומאה וע"ז נאמר כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וגו' ודי בזה לבטל דבריו הנאמרים בפרק הזה:

פרק שלישי

בפרק הג' הרב' לעג איש שותה כמים עולה לדבר תועה נגד קדושים וטהורים ומילא שחוק פיו על מה שנמצא בשבחי האריז"ל ובחיבור יש"ר מקנדיאה על גדולת האריז"ל שגם ר"י קארו ז"ל שהי' לו מגיד מן השמים ובני אדם שומעים דבריו דרך הדלת כו' ושנתפאר בו השי"ת למעלה, ואעפ"כ לא זכה להשיג דברי האריז"ל ובכל עת שרצה האריז"ל ללמדו התחיל לישן ולנמנם עד שהכיר בעצמו שאינו ראוי לכך, ואם גדול כמהו מארי כולא תלמודא ושזכה למלאך מן השמים שלמדו ד"ת וזכה להשיג דברי הרב קורדאווירו ולא הי' בו דעת ותבונה להשיג דברי האריז"ל כו' יעו"ש עוד רוב דבריו והבליו בפרק הזה דבריו אלה הם אך לנגדו חרבו תבוא בלבו שאלה אחת אני שואל ממנו אם הוא מאמן לדברי הר"י קארו ז"ל וצדקתו וחסידותו וגודל קדושתו אשר דיבר בעצמו ובידו מילא לכתוב דברים על הספר מכל מה שהגיד לו המלאך מן השמים כמו שנדפס בס' מגיד מישרים רזין עליונים בכל פרש' ופרש' בכל שבוע ושבוע א"כ היאך מלאו לב המלגלג הזה להכחיש בשורש החכמה הזאת והרבה לעג מהאמנת הספירות ומציאות מלאכים ופעולת השמות וכל סדרי ע למות העליונים ערה ערה עד היסוד בה, אחר שנתבאר בספר הזה דברי המגיד המלאך משמים ונתפרסם זה לכל שומע קולו מדבר מתוך גרונו, ואם אמר יאמר ששקר הוציא מפיו הרב ר"י קארו לא נראה לו מלאך ולא נשמע לו דבריו ולא הי' ולא נברא דבר זה כלל, א"כ הרי הוא הוציא שם ודיבה כזה על אדם גדול וקדוש כמוהו שהודה עליו הוא עצמו שהוא מארי דכולא תלמודא ולא נמצא בדורו אדם גדול קדוש וחסיד כמוהו אשר זכו לו מן השמים שע"י תצא תורה והוראה לכל ישראל שימציא דברים שקרים וכזבים כאלו וכבר ידוע ומפורסם דברי החסיד הקדוש הגאון בס' של"ה מה שראה בעצמו בענין המגיד שדיבר בפי הר"י קארו בליל חג השבועות בבית החסיד הר"ש אלקבץ האם גם את כולם יכזב. גם על הגאון המפורסם בכל קצוי ארץ בתורה ובחסידות גם עליו יאמר שדיבר כזבים ושקרים להעיד שראה בעיניו מה שלא הי' כלל. מי לא ילעג לדברי המלגלג הזה הנובח ככלב מצפצף ומוציא דברים רעים כאלו על גדולי ישראל וקדושים הנודעים בכל הארץ לשם ולתהלה ואם אינו מאמין לדברים המבוארים בשבחי האריז"ל בענין הזה עכ"פ מוכרח להודות במקצת על אמיתת שורש החכמה הזאת והאמנת הספירות ומציאות העולמות ונקוט מיהא פלגא בידך ומן המקצת נדון על הכלל וכמו שנבאר עוד בראיות עצומות אמיתות דברי האריז"ל וכי הם המה סתרי התורה הקדושה לא זולת ח"ו וכל הכפר בהם כופר ממש בחלק מתוה"ק. ואם הרע הזה לא זכה לעומק השגחה בשביל זה לא נכחיש

מציאותה כי מי שלא ראה מאורות מימיו לא יוכל להשיג עצם האור וראיית העין ועניינו וכי בשביל זה נכחיש אמיתת האור ומציאותה וזה דבר בטל מעצמו ודי בזה:

פרק ד

בפרק הזה התחיל המלגלג לחקור על שם כללי שהמציאו המקובלים לקראתה בשם חכמת האמת ושחק לדבריהם. לעג לאמריהם. שאין לייחס לה לא שם חכמה ולא שם קבלה. לא מצד שמה ולא מצד גדרה. ותוכן דבריו הנשחתים כי שם חכמה לא יאות כי אם למה שיודע בחקירה ועיון הדבר בסיבותיו ומהמושכלות ראשונות לשניות לא כן הקבלה ונסתייע מדברי המאמינים ומעמיקים בה ראשי אלפי ישראל וגדוליהם והם הרמב"ן שהוא ראש החדשים ראשון למקובלים שכ' בכ"מ בפירושו לתורה שהסברה בה אולת ולא תושג בשום חקירה עיונית והביא עוד מהר"מ גבאי בעבוה"ק שכ' כדברים האלה ממש שלא תושג כלום בחקירה שכלית וכ' עוד בספרו תולעת יעקב שכל מי שלא קיבל סתרי תורה מרבותיו וחושב לשוקלו בדעתו הרי הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה כו'. וכן הביא דברי הזוה"ק בזה ר' יצחק פתח אל תתן את פיך וגו' כמה אית לב"נ לאזדהרא כו' ולא יפיק באורייתא מה דלא ידע ולא קיבל כו' וא"כ לא יאות לה שם חכמה וכ"ש שלא יחול עליה שם חכמת האמת כי אמת הוא החלטה לקיום הדבר בנפש שיהי' כן במציאות אחר החק רה בחלקי הסותר מכח סברא או מופת ולא יצדק שם חכמת אמת כ"א על הלימודיות ההם שתיכף ומיד בא המופת עליהם ולא על דבר שצריך להאמין בו מפי האומר אותו, ואם אמרו שראוי לה להקרא חכמת האמת בבחי' נושאה שהיא לבקש האמת לדעת סודות נסתרות שבתורת אמת. הנכון שיקראו לה בקשת האמת כי אין חכמה ודעת באנוש להשיג סתרי התורה ולא דבר קטן מעצם האלהות ב"ה יעו"ש דבריו. וכמה שגג בזה ועשה שקר בנפשו שלא יקרא חכמה כי אם מה שמשיג בעיון וחקירה בסיבותיו כו' וזה מפורסם ההיפוך בכ"מ עצמו מספר כי זה הבדל וגדר בין שם חכמה לשם תבונה ובינה כי שם חכמה הונח על עצם הידיעה שקיבל מרבותיו ובינה מה שהאדם מבין ומתבונן בשכלו לפלפל בה ולנתחה לאלקים ופרטים וכמ"ש ראש החכמים (משלי לא) כי לא למדתי חכמה ולא בינת אדם לי וגו' הרי ששם חכמה הוא מה שקיבל מרבותיו) ובינה הוא מה שהאדם מבין חכמה זו. והתולדה היוצא מזה נקרא דעת והוא המחודש ומבואר בדבריו במ"ש ודעת קדושים אדע והוא דבר מבואר ומפורסם בכ"מ מדברי חז"ל וכל הספרים מלאים מזה וא"כ היטיבו אשר קראו לה בשם חכמה כי לא יאות לשום ידיעה בדברים המושגים לבני אדם שם חכמה (אם לא ע"ד

השאלה) כי אם לחכמה זו שכל החכמות הידועות בעולם אינם תלוים בקבלה **(הן אמת שדעת המחבר הנז' בגדר חכמה הוא כדעת הרלב"ג בפי' ספר משלי בפסוק ה' בחכמה יסד ארץ. שכ' שמה שיושג לאדם מכני החקירה בהם יקרא חכמה כו' ע"ש אמנם וכי בעבור שמצא לו חבר בזה בהבדל מחודש לגדר חכמה האם בעבור זה הי' לו לנהום כארי על המקובלים שתפסו במוחלט לגדר שם חכמה כדעת ראש המפרשים רש"י ז"ל שהחכמה הוא מה שאדם שומע מאחרים ולומדה וכמ"ש אאמ"ו הגאון המחבר נ"י והוא מבואר במדרשי חז"ל בכ"מ ואטו מאן דלא סבירא לי' כדעת הרלב"ג שכל האחרונים תפסו עליו שרוב הכתובים בתנ"ך שם חכמה סותרים דבריו ומאן דלא סבר כותי' ינהום עליו הארי הזה לשווי' טועה ושוגה (ושמעתי שכדברי רש"י ז"ל הכריע אחד מיוחד מחכמי לשה"ק שבאחרונים) ובאמת לפי מ"ש הרמב"ם בפ' האחרון מספר המורה בגדר שם חכמה שהוא על השגת אמיתות אשר תכלית כוונתן השגת שמו ית' או על ידיעת המלאכות איזה מלאכה שתהיה או על קנות מעלת המדות או על הערמה ותחבולה ושמוש המחשבה פעם יהיה הערמה ההיא וההתחכמות או לקנות מעלות שכליות או לקנות מעלות מדת ע"ש באורך א"כ גם לד' גדרים שגדר הרמב"ם ז"ל בשם חכמה יוצדק מאוד שם חכמה לחלק הנסתר ואכמ"ל בזה.)** מאבות לבנים ומרב לתלמיד כי אם נשואים על שכל אנושי בעצמו שהרי חכמה זו שנתפארו בה האנשים האלו והאמינו בה. הם בעצמם מחולקים ביניהם. ותלמיד חילק על סברת רבותיו. כי מה שבנו הראשונים והסכימו רבים וגדולים מהם על אמית תם באו האחרונים וסתרו כל בניניהם הרסו עד היסוד בה. וכל אחד בונה במה לעצמו כל אחד מסכים רק למה ששכלו משיגו ומבינו מדעתו. א"כ לא יאות לה שם חכמה כלל. כי אם לחכמה זו שיסודה ושרשה תלוי רק במה שקיבלו מרבותיהם. והם מדורות שלפניהם לזאת יקרא חכמה באמת לא זולתה. וגם לה לבדה נוכל לקרוא חכמת האמת לא בקשת האמת כסברתו ודעתו. כי אין שום ידיעה והשגה בעולם התלוי בשכל אנושי אשר יאות לה שם אמת. מאחר שאינה קיימת. וצדיק הראשון ובא רעהו וחקרו וסותר כל מה שהוחלט בדעתו. וא"כ האיך תוכל להקרא בשם אמת ומקרא מלא אמה"כ (משלי יב) שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשין שקר. הרי ששם אמת הוא דבר הקיים בשכל לעד ואין דבר סותרו לעולם ולכך ארז"ל חותמו של הקב"ה אמת. כי אין שום נמצא בעולם שיהי' יוכל להקרא בשם נצחיי לעד כי אם מציאותו ית' שאין לו לא תחילה ולא תכלה. וא"כ אין לגדור שם חכמת האמת כי אם לידיעה זאת שלא נשתנית ולא תשונה ידיעתה לנצח. כי לא מצינו על שרשי ויסודות חכמה זו לחכמי האמת בעניני הספירות פעולותיהם וגדריהם ובניינם ובנין

השתלשלותם והשתלשלות סדרי העולמות זה ותחת זה וכל ענייני פעולתם וסדרי מצב המלאכים ומשרתים שבג' עלמין בי"ע לא מצינו שם חולק ושים הבדל בין חכמיהם ואם מצינו בדברי המקובלים שאחרי הרמב"ן שנראים כחולקים בקצת זמן הקצת מהדברים אינו אלא במה שלא ירדו לעומק דברי הראשונים ולא הי' להם חכמה זו בקבלה כי אם מה שקראו וראו בספרי הראשונים ולא ירדו לעומקם והתחילו לחקור בשכלם לבד בזה נפלה המחלוקת כמו שהקדמנו שכל דבר הנשוא על שכל האנושי איננו מוסכם לכל כי אין אדם דומה לחברו וכמ"ש חז"ל כשם שאין פרצופיהם שוות כך אין דעתם שוות) וכמ"ש האריז"ל ובאמת מעת שנתגלה עומק החכמה מהאריז"ל שזכה לגילוי אליהו ז"ל כמו שיתב' לפנינו

(כי שינוי הפרצופים בתבניתם הוא לפי תכונת לחותם והרכבתם הפנימיית בקור וחום לח ויבש וכדומה מתכונת המרות ומזגיהם שמולידים הפרצופים ולפיהם ישתנו ג"כ הדיעות ושינוייהם.) לא מצינו שום חולק על דבריו. ואין שום מחלוקת וסתירה בספרים שלו הקדושים והטהורים גם לבאים אחריו וכמו שנבאר מענייני כתבי רבינו הגדול אשר זכינו בדור הזה לגילוי ארצא ומצוחצח אשר לא הי' לפניו כמוהו שגילה רזין דרזין ולא סר מכל דברי האריז"ל אפי' בקוש"י ומחבב דבריו הקדושים בכ"מ עד לאחת הרי שבאמת נכון לקרוא דבר זה בשם חכמת האמת לא זולת:

ועוד זאת תימא אקרא על חלמותיו ועל דבריו הנשארים הרי הוא עצמו הביא דברי הרמב"ן ומוהר"מ גבאי ודברי הזוה"ק שכתבו להזהיר מלחדש בחכמה זו מה שלא קיבל מרבותיו ושהמחדש מדעתו אין לו חלק לעוה"ב ועונשו גדול מאוד ומדוע חשב בדעתו והסכים שהרמב"ן והר"מ וזוה"ק וכל הראשונים אל הם הם שהמציאו ובדו דבר זה מלבם. והרמב"ן ראש המקובלים לדעתו המציא זה מלבו. והיאך דברו בנפשם שקר לאסור כדברים האלה ובנפשם דיברו. ולפי דבריהם ח"ו אין להם חלק לעוה"ב וגדול עונם מאוד. הרי מוכרח הרב החובל הזה להודות שהרמב"ן וחבריו ז"ל בעלי החכמה הזאת קיבלו דבר זה מרבותיהם הקדושים ומי לא ידע להשכיל שהרמב"ן בגודל צדקתו וחסידותו וחכמתו בתורה ובכל חכמה ומדע שקיבל חכמה זו מרבותיו בוודאי ידע כנפשו שרבותיו הוחזקו ג"כ לצדיקים וחסידים גדולים וקדושים שלא ימציאו דברים כאלו מלבם וגם הם קיבלו מרבותיהם גדולים וטובים צדיקים וחסידים וא"כ אין לנו מופת חותך ומאומת כזה על אמיתת חכמה זו. כאשר התאמת לנו על כלל תורה שבע"פ כולה שאנו נסמכים על אבותינו ורבותינו דור מדור אב לבנים יודיע אמיתותה והיא

מקובלת עד משה רבינו עה"ש מסיני ולא כחש זה כי אם סכל ריק מכל **מדע** אשר רוע לבו הטהו ותאות נפשו אשר לא טהורה היא **תטיל** שמץ ודופי **וספק** בקבלה זו:

פרק ה

הוסיף עוד לדבר תועה על שם חכמה שכינו אותה והוא מצד גדרה שאינו יודע גדרה ומה הוא התכלית שנשיג ממנה ואיננה כמו שאר חכמות שיותן להם גדרם או מצד הנושא או מצד התכלית לא חכמה זו. ובאמת הוא עצמו הודה כי יש ויש תכלית טובה לחכמה זו כי רבה היא עד אין חקר להבין ע"י ענייני הכתובים בתנ"ך וספורם ומצותיהם וטעמיהם ויחודו והשגחתו וענין שכר ועונש. ולא השיב ע"ז כלום רק שאמר מי יתן עדיהן ויצדקו שחכמה זו וסודותיה הם הם הדברים הנסתרים והרמוזים בפסוקי תוה"ק בתיבותיה ואותיותיה כי בודאי לא לסיפורי דברים באתה כמו שהעתיק דברי הזה"ק בזה באמרו ווי לון לב"נ דאמר דאורי דאורייתא אתא לאחזאה סיפורין בעלמא כו' וכ' ע"ז שגם אנו מודים לדברים אלו אבל דרכי התורה שנחלקת לפרד"ס וג' החלקים ידועים ומושגים לנו משא"כ דרך הרביעי מי הוא אשר בא בסוד ה' ולא נדע איזה דרך עבר רוח ה' לדבר בם כדברים האל הוכל דבריו המה מהבל יחד. כי לא ראינו אינו יראי' ומי שלא ראה את החודש היאך יבוא ויעיד כי אין ספיקו של המלגלג הזה מוציא מידי ודאי דברי קדושי עליונים רבותינו הקדושים והטהורים אשר רבו כמו רבו אשר העידו והגידו לנו בת"ע ע"פ חוקי התורה שעיקרו חכמה זאת הם הסודות שקבלו מרבותיהם ואבות אבותיהם אשר נאמנה את אל רוחם ונודע קדושתם וצדקתם עד אפסי תבל ואם לא נאמין לעדים רבים צדיקים וקדושים מלאכי ה' צבאות האלה בטלה האמונה ונכרתה מפינו ח"ו לא תהא כזאת בישראל. ואם נרצה להביא דברי גדולי ישראל הראשונים ואחרונים שהעידו על קבלת חכמה זו וסדרי הספירות ופרקי המרכבה רבו כמו רבו לבד מקצתם נזכיר הנה הכוזרי העיד על ספר יצירה ויחסו לאברהם אבינו עה"ש גם הזכיר דברי ר"י בן אלישע בפרקי היכלות והכרת פנים ומעשה מרכבה עד שהי' ראוי ממדרגה קרובה לנבואה עכ"ל (במאמר ג' סי' כה) גם ה' חסדאי בספרו אור ה' הזכיר ס' יצירה וויחסו לאברהם אעה"ש. גם הראב"ד ז"ל שהי' מכת המתפלסחים הזכיר ס' היכלות בפ' כי תשא ובכ"מ הר,ו אלבו בספר העקרים (מ"ב סוף פ"ט) הזכיר ס' הזוהר ולא הכחישו ח"ו רק הזהירו שלא לקרות בו ובשאר ספרי המקובלים כ"א מפי חכם מקובל. גם הרמב"ן בפ' בראשית ע"פ זה ספר תולדות אדם כתב וז"ל כתב רב שרירא גאון שמסרו חכמים אחד לחברו הכרת פנים וסדרי שרטוטין מקצתם אמורים בפ' זה

ומקצתם בפ' שלאחריו כו' וכל זה מבואר ג"כ בספר הזוהר פ' יתרו ע"פ זה ספר וגו' ובתיקונים תיקון ע' גם הראב"ד בפירושו לס"י כ' אבל הדברים האלה וסודותיהם כולם רמוזים לך מפה אל פה כו' ממה שקבלתי בסתרי ספר הקדוש הזה וכל דבריו בפי' הוא מחכמת הספירות וסדריהם ובסודות נ' שע"ב ול"ב נתיבות חכמה גם הרמב"ן העיד בספריו שקיבל סתרי התורה מרבותיו. גם הרשב"א ז"ל בתשוב' (סי' תכג) בפ' כי ששת ימים וגו' כ' וז"ל לפי שלקחה אזני שמץ רשימה דקה מבעלי החכמה כו' יעו"ש שהאריך בזה. וסוף דבריו והסוד בגדול גיבור ונורא נורא מאוד בענין התפילה למי שחננו השי"ת לעמוד על עיקר הכונה האמיתית יעו"ש שרמז כל מה שכתבו בזה המקובלים הנאמנים בספריהם. גם ספרי ר"א מגרמייזא, ורבינו יהודא החסיד, וברית מנוחה, וספר הקנה, וספר הפליאה, ועוד רבו כמו רבו מי ראתה אלה ראשי גולת ישראל ואדיריהם אשר כל התורה נתפרשה לישראל מהם יעידון ויגידון כאחד על אמיתת קבלתם בזה ויש ם נואש לדבריהם להטיל מום בקדשי' שמים נוראים כאלו, לומר שבדו כל זה מלבם אין זה כי אם רוע לב וכפירה עצומה לפי דעתו המשובשת. ואין לנו חכמה בעולם שנוכל לגדור אותה בשם זה רק היא לבדה תקרא בשם חכמת האמת. כי כל שארי החכמות הבנויות על שכל אנושי אין להם יסוד קיים לעולם כידוע ומפורסם שבכל דור ודור משיגים על הראשונים ומחדשים עניינים אחרים. משא"כ חכמה זו שמקובלת מאבותינו ורבותינו הקדושים עד למשה מסיני וגם לשרידים אשר ה' קורא שזכו לגילויים רבים ועצומים ועליהם נאמר כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה ועוד אמר (משלי כט) ויאמר לאדם הן יראת היא חכמה וסור מרע בינה. שידוע שבלתי אפשר לבוא לידי יראת ה' כראוי כי אם ע"י חכמה זאת כי שארי חכמות אנושיית אין מספיקים להביא את האדם לידי יראת ה' כי רוב חכמיה הסכימו שלילת ההשגחה ושכר ועונש ושינוי רצון וידיעתו ית' בברואיו עד שאמרו שאינו משיג רק עצמותו לבד. ולזאת לא ידעו הכלם גם בוש לא יבושו לעשות כל רע כפי רצון נפשם המזוהם. ומקרא מפורש נאמר בתורה שא"א לאדם להשיג יראת ה' כ"א ע"י השגת מראות עליונות וידיעות השגחתו ופעולותיו בברואיו והכרת עולמות עליונים וסדרי פרקי מרכבה כמאמה"כ (פ' יתרו) ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם וגו' ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וארז"ל זו הבושה. הורה בזה שלכך הראה להם הוא ית' במעמד הנבחר הזה כל המרכבה העליונה ופתח להם כל הרקיעים כמ"ש חז"ל וגילה להם כל סדרי הבריאה מע"ב ומעשה מרכבה כמ"ש בפ' וזאת הברכה ה' מסיני בא וגו' ואתה מרבבות קודש וגו' וכמ"ש דוד המעה"ש (תהלים סו) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אדני בם סיני בקודש ורמז במילת

שנאן כל ד' חיות המרכבה כידוע זה לחכמי האמת. הרי מבואר שעי"ז זהו ישראל אז להיות יראת ה' על פניהם מגודל הכרתם בגדולתו ית' היאך כל העולמות וסדרי מרכבה עליונה כולם תלוים בקיום התורה ומצוותיה וע"י חטא מחריב העולם ובזה יבוש ויכלם מחטוא נגדו ית' וא"כ יאות יקרא לה לבד שם חכמה שהיא יראת ה' וכמ"ש ראשית חכמה יראת ה' ר"ל שתכלית החכמה בכדי לבוא ע"י לידי יראת ה' שביאור תיבת ראשית מורה על התכלית ועיקר הדבר בענין מ"ש קודש ישראל לה' ראשית תבואתו וכן אמרו ג"כ סוף התכלית תחילת המחשבה והיא הוראה הגדולה המשולבת ומחוברת באהבה כמ"ש דורשי רשומות שב' תיבות אלו מתחברים יחד ונכפלים זה מזה כי אין יראה בלא אהבה ואין אהבה בלא יראה. וידוע כי גדר אהב' א"א להיות בין אדם לזולתו אם לא מצד הכרתו ושלימותו או מצד ההשתוות והיחוד שביניהם וכ"ז הוא ע"י חכמה זו שבזה מכיר קצת מגדולות פעולותיו וסדר השגחתו ע"פ מדותיו שבזה האדם מצד טהרת קדושת נשמתו משתוה אליהם ומבשרי אחזה אלוה ר"ל מדותיו ופרטי השגחותיו ע"פ סדרי התורה ומצותיה שהם מכוונים ממש לעומת סדרי פרקי נשמתו כידוע כ"ז למי שמשיג קצת מחכמה העליונ' והעמוקה הזאת. וא"כ צדק הרב החסיד האלקי הרמ"ק שכ' שמי שלא ראה ולא עסק בחכמה זו לא ראה מאורות מימיו ולא טעם במתק התורה וצוף דבריה הנעימים והנה מת בלא חכמה ולא ראה בטובה כו' וצדק ג"כ במ"ש שמי שמכחיש חכמה זו מצד רוע לבו הוא ממש כופר בחלק התורה שבע"פ מאחר שנתברר מפי רבותינו הגדולים הקדושים ועדותם נאמנה מאוד שהיא מקובלת מפי משה מסיני וכמו שנת'. וכל דברי המלגלג מ"ש שיבאר לקמן ראיות שאיננה מקובלת המה מהבל יחד כמו שיבואר לפנינו בס"ד כשנגיע לדבריו היאך הבל יפצה פיהו אין בדבריו לא חכמה ולא מופת וראי' משום מקום ואין בו לא טעם ולא ריח רק מה שמלעיג על דברי חכמים הקדושים ז"ל

פרק ו

ברוב דבריו והבלום רבים לא יחדל פשעו שבא לחלוק ולהתנגד כל גדולי ישראל בדברים של מה בכך שקרים ובדוים. והוא אומרו שא"א להקרא לה שם חכמה מצד שע"י באים לידי ידיעת כבודו ויחודו ית' וש"ד כי עיקר שם חכמה והשגה א"א להיות מצד קבלת האבות ולימודי החכמים הגדולים רק מצד חקירתו הטפשות. והוא מן המאוחר אל הקוים ואין ידיעה מן הקודם אל המאוחר כי אם לנביא בפרט ונסתייע ממ"ש רז"ל חכם עדיף מנביא כי אף חכמתו עמדה לו להשיג ע"י יגידו מה שהנביא בלי טורח למדוהו

מן השמים. והביא ראי לדבריו מרבן של נביאים שא"ל השי"ת לא תוכל לראות את פני וראית את אחורי וגו'. וכ"ז לפי פירושו שחידש מדעתו המשובשת בפסוק זה לא כפי' שקבלנו מרבותינו הקדושים בזה וכל דבריו אלו בדוים ומשובשים וכשית' בראיות עצומות ההיפוך מדבריו. כי מ"ש שכל חכמה והשגה א"א להיות רק מן המא חד אל הקודם. אין זה אלא באותם האומות זולתנו שלא הודיעם הוא ית' ע"י נביאיו ובעלי רוה"ק והופעה עליונה לא עשה כן לכל גוי ולא זכו לקבלת התורה התמימה החכמה האמיתית שאין זולתה. כמ"ש חז"ל נובלות חכמה של מעלה תורה והיא החכמה הכמוסה שעליה אמה"כ ונעלמה מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה שהם מה"ש וצבא מעלה כדאי' במדרש (ב"ר פ"א ובכ"מ) ועוף יעיפף וגו' זה מיכאל וגבריאל כו' והם הם שהוצרכו לחקור מן המאוחר אל המוקדם. כו' אין להם ידיעה אמיתית מקובלת רק מה שמשיגים בעצמם ע"י החושים הגשמיים. ועי"ז הולכים לחקור ממטה למעלה. וגם לא זכו להשגת רצונם. כי א"א לשכל אנושי לבוא להשגה עליונה שהיא למעלה מן הטבע ע"י כלים האמצעיים והם חושים גשמיים הנשואים על יסודות גשמיים מורכבים. כמ"ש בזה החוקר ה דול תרוץ ושנון הידוע קאנט בספריו שנודע רוב כחו והשגתו והתפלסופותו בכל העולם. אשר הרס כל יסודי הפלוסופיא הרס ולא חמל להשאיר ממנה שארית מאומה. וכל מבצריה גדע ושיבר איבד שערוהו. וא"כ אין חכמה והשגה זו אמיתיית ועליהם נאמר ימותו ולא בחכמה. משא כ אנחנו בני ברית אשר מאהבתו ית' אותנו ובריתו עם אבותינו הנחילנו ממדבר מתנה. ומסר לנו סדרי החכמה העליונה ע"י משה עבדו נאמן ביתו ולדורותיו אחריו ע"י הנביאים שנתגלה מרכבה עליונה ופרקי העולמות וסדריהם כללותיהם ופרטותיהם. לא יצדק לנו החכמה רק בהיפוך מהקודם אל המאוחר כי החכמה העליונה הזאת אשר ה' יתן מפיו דעת ותבונה היא האמיתית ולה יקרא שם חכמה כמש"ל בפ' הקודם:

ועם זה ביארת' במ"א כוונת הכ' (פ' לך לך) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך ומולדתיך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. שלכאורה יקשה במ"ש לו היפוך הסדר שהרי כשיוצא האדם ממקומו למדינה אחרת תחילה יוצא מבית אביו ואח"כ מעירו ואח"כ ממדינתו. וכאן אמר בהיפוך ממש. אבל באמת רמז הכ' בזה מ"ש במדרש ע"פ זה. והביאו הרב המלגלג בפ' שע וז"ל משל לאחד שהי' עובר ממקום למקים והי' בירה דולקת בו כו' הציץ עליו בעל הבירה וא"ל אני הוא בעל הבירה. ודברים אלו השמיט הרב המלגלג בהעתקתו כי ירא לנפשו. כי באמת הרואה בעין ופה ומודה על האמת ישכיל שדבריהם ז"ל הם לקוצים בעיניו ומוכיחים ההיפוך מדבריו. וכמו שבאמת נסתיע מזה הרב האלקי

מור"מ גבאי בספרו שהזכירו הרב המלגלג כאן וכוונתם בזה שבאמת אברהם אבינו בתחי' כשרצה להכיר כבודו ית' ומי הוא הסיבה הראשונה והמחדש הבריאה ומנהיגו התחיל לחקור בשכלו ע"פ דרכי הפליסופיא ויסודותיה. וז"ש במשל שראה בירה דולקת והשכיל בדעתו שבודאי יש סיבה ראשונה ממציא ומנהיג כל העולם מהכירו טוב סדרו והכל בחכמה גדולה שא"א להיות במקרה. אבל הוא ית' ידע שע"פ חקירותו ושכלו המשוטט לחקור מצד חכמתו האנושיית ממטה למעלה א"א לו להשיג החכמה העליונה הכמוסה מעיני כל חי. והופיע עליו ברוח קדשו להיות שתי כליותיו נובעות חכמה להשיג האמת יסוד הבריאה כפי מה שהוא מקובל אצלינו. וז"ש לו אני הוא בעל הבירה. ודבר זה מבואר בס' יצירה המיוחס לא"א עה"ש אשר גם הרב המלגלג הזה מודה על אמיתת ספר זה שהוא מאומת מצד דברי חז"ל הראשונים ולא יוכל להכחישו. והוא מ"ש בסוף ס' יצירה וכיון שבא אברהם אבינו והביט וראה וחצב כו' ועלתה בידו הבריאה ונגלה עליו אדון הכל כו' מבואר בדברים שם שלא הי' יכול לבוא להשגת חכמת הבריאה באמת כי אם ע"י שנגלה עליו אדון הכל והשיג הבריאה ע"י היאך הי' ע"י אותיות התורה כמבואר בס' הזה בפרקים שקדמו שעיקרה בנוי' על יסודות חכמת האמת כידוע לכל משכיל. וכל זה מרומז בכתוב הזה שתחו' הי' חקירתו מצד חושים הקרובים אליו. והם הנשואים על ד' יסודות הארציים המוגשמים והוא נרמז במילת ארצך. ואח"כ משם בא להשיג שרשי הד' יסודות המולידים היסודות והחושים למטה. והוא נרמז במילת ממולדתך ומשם רצה להשיג המרכבה העליונה בית אביו שבשמים וז"ש מבית אביך ולכן חשבם ממטה למעלה. ואמר לו הוא ית' שלא זו היא דרך ההשגה בחכמה האמיתית. ולא יזכה לה אלא ע"י שיגלה אליו הוא ית' ויראהו במראה החזיון כל סדרי מרכבה העליונה וכל הבריאה וסדר הנהגתה והיאך תלוי' ע"פ התורה והמצוה שעיקרה הוא בקישור הנבראים ברצונו ית' ומנענעים ומשתנים הכל ע"פ התורה והמצות וז"ש אל הארץ אשר אראך. שלא יוכל לזכות למראות העליונות האלו כי אם בארץ הקדושה והטהורה אשר שם גילוי החזון והנבואה ושם חזון נפרץ כמ"ש חז"ל ע"פ משא גיא חזיון. וע"י השגה העליונה הז"ת זכה להשיג כל התורה ומצותיה. ולכן קיים א"א כל התורה עד שלא נתנה. ומה שנסתייע הרב המלגלג והשיג על האלקי הגבאי ז"ל ממאמרם ז"ל במדרש שם ע"פ אברך את ה' אשר יעצני. רשב"ן היה פותרו באברהם אבינו שלא למדו רב ומי למדו תני רשב"י מלמד שהקב"ה זימן לו שתי כליותיו והיו נובעות חכמ' ודעת עכ"ל. הנה הביא מאמר זה לראי' לדבריו הושחתים כהאי עורבא דאתיא נורא לקיניה. כי לפי דבריו שהשנת א"א הי' ע"י רוב חקירותו בדרכי הפליסופיא הנה לא הוצרך לסיוע

השי"ת לעשות ב' כליותיו נובעות חכמה. שלדבריו אריסטו הערל הגיע לתכלית החכמה יותר ממה שהשיג יחזקאל הנביא במרכבה לפי פירושם ודעתם. אף שהוא ית' לא נתן לו מעיין החכמה בהיותו כופר בהשגחה ושכר ועונש ומאמין בקדמות העולם והי' נוטה אחרי תאותו מאוד כידוע ומפורסם. והאמת יורה דרכו שכוונתם במ"ש שהקב"ה נתן לו וזימן לו ב' כליותיו להשיג מה שלא יוכל האדם היותר שלם וחכם בעולם להשיג מצד טבע שכלו. רק להיות משיג החכמה העליונה ברוה"ק המופיע עליו ממקור מעין החכמה העליונה אשר אין לו סוף כמעין הנובע תמיד כידוע לבעלי חכמה זאת שהוא סוד המדה העליונה שנקרא חכמה כמ"ש והחכמה מאין תמצא. והוא המעיין ומקור שאין לו סוף ועליה ארז"ל נובלות חכמה של מעלה תורה. שמשם זכה א"א להשגת כל התורה כולה:

ועל המלע"ג על דברי חכמים הזה וכיוצא בו אמרתי לבאר מאמר הנביא (ירמי' ב) כי שתים רעות עשו עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות בארות נשברים אשר לא יכילו המים הוכיח את בני דורו שעזבו עסק התורה וחכמה העליונה. ועסקו רק בחכמה האנושיית וחקירתם בשכלם. שמזה הי' טעות עובדי ע"ז הראשונים שהסכימו בחכמתם ושכלם שאין מבוא לו ית' להשגיח ולהנהיג עולמו רק נמסרו לאמצעיים כידוע וז"ש שעזבו עסק חכמה העליונה שנתגלה ממנה ע"י תוה"ק שנמשלה למקור מים חיים אשר לא יכזבו מימיו. ואין לחכמה זו חקר ותכלית. לחצוב להם בארות. והם החכמות האנושיית שאין להם רק מה שניתן בטבע יצירתם כל אחד לפי מוחו ושכלו א"א לו להשיג יותר מהגעת שכלו החומרי. ולא די זה אלא מה שיכולים להשיג בשכלם אין לו קיום אמיתי ואין יכולים לבוא ע"י אל האמת כי בא רעהו וחקרו וסותר בניינו ולכן נמשלו לבורות נשברים אשר לא יכילו המים וע"ז רומז ג"כ שלמה המעה"ש (משלי) שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך. וגם רז"ל אמרו בכ"מ שהתורה נמשלה למים כו' רמז בזה להרחיק את האדם מחקירה אנושיית וחכמות זולת וחכמות חכמת התורה הנתונה מנובלות חכמה של מעלה ולכן כפל הלשון ואמר מבורך ואח"כ מתוך בארך וכוונתו בזה שע"י שקידת האדם והתמדתו בעסק התורה לשמה והתדבקו בה. שהיא לפי מה שהיא נמשלה לבור מים מכונסים שהמים הם בגבול ומדה כפי מדת חלל הבור שמחזיק בה המים. עי"ז יפתח לו ה' ית' שערי חכמה העליונה הגנוזה בתורה שהיא באר מים חיים ויבוא להשגת חכמה עליונה שיגלה לו הוא ית' מה ששכלו אינו משיג. וז"ש בתחי' שתה מים מבורך שצריך בתחי' שיטרח האדם ויתייגע בה כמ"ש אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כו' ואח"כ מעצמו יזל מים מדליו ממקור מעיין

החכמה שהתורה שורשה למעלה בלי גבול וסוף כיון שאינה מוגבלת בשכל מוח האדם. אף שלמטה באתה החכמה בתורה בלבוש ומדה והוא הנמשל לבור והוא מ"ש ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים וגו' שעם היותה בעלת מדה אח"כ נעשית ארוכה מארץ) וכן ארז"ל בפ' קנין תורה ר"ח אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שמגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר כו' וכל אלו הדברים מראים לעין משכיל לדבר אמת היפוך מדברי המחבר הזה. וסר עיניו מראות דבריהם הקדושים. ואחר הדלת והמזוזה לא שם זכרון דבריהם אלו. שבפירוש אמרו שע"י טורח האדם ועסקו בתירה לשמה זוכה לגילוים נוראים כאשר ידענו מפי סופרים נאמנים יתנו עדותם מגדולי חסידי הדורות הראשונים כהאר"י ז"ל וחבריו וגם בדורינו זה אשר זכינו שהאיר המזרח והפיץ אור גדול בעולם מה שלא הי' מכמה דורות שלפניו רבינו הגדול הגאון החסיד האמיתי עיר וקדיש מרנא ורבנא ר' אליהו מווילנא ז"ל כאשר העידו עליו תלמידיו הצדיקים הגדולים ובראשם הגאון החסיד מ' חיים מוולאזין ז"ל בהקדמת ביאור ספד"צ להגר"א ז"ל מה ששמעו אזניו ועיניו ראו ולח זר:

ומה שנסתייע המחבר הזה ממ"ש ה' ית' למשה וראית את אחורי ופני לא יראו נשתבש בדעתו בפי' הפ' הזה ולא זכה להשיג כוונת הכ' בענין אלו האחוריים ומובן למי שזוכה אל עומק דברי חכמי האמת. שהכוונה בזה שלא ניתן לשום נברא להשיג באמיתת מציאותו ועצמותו ית' ויתּ' כי אם מה שברצונו נטה ליתן לנו קצת השגה מרצונו ית' בערכינו ולא בערכו ית' ועל יסוד זה נבנה כל החכמה הנוראה הזאת כידוע למעמיקים בה. וכבר חיברתי בעזה"ש חיבור נפלא בענייניים אלו לפתוח מעט כחודו של מחט סדקית בעומק דבריהם הקדושים ובעומק דברי מרן האריז"ל אשר כיסה אלפים וגילה טפח ויתּ' אפס מעט בפרקים הבאים בס"ד. ומעתה לא נפלאת היא דברי האלקי בעל עבוה"ק שכ' שרבו של אברהם אבינו הי' רזא"ל. ואך לשוא שתה לעג כמים המחבר הזה שסותר דברי המדרש שהיו ב' כליותיו כו' שהכל אמת שע"י שהיו ב' כליותיו נובעות חכמה זכה לגילוים נוראים וכמ"ש חז"ל בפ' הרואה יהיב חכמתא לחכימין אין הקב"ה נותן חכמה אלא למי שיש לו חכמה כו' כי אין הברכה שורה במקום ריקן כידוע:

ומה שנסתייע מדברי הרמב"ם ז"ל בס' המורה שא"א עה"ש לא נגלה לו שום דבר רק שהשכיל הכל מצד חכמת האנושיית ובתחילה הי' עובד ע"ז ונסתייע המחבר מפסוק כה אמר ה' בעבר הנהר וגו' ויעבדו אלהים אחרים שגם א"א היה בכלל. אשאלו יענה ויאמר לפ"ז איך יפרנס הכ' הזה לפי מ"ש בפ"ג דנדרים (ל"ב א) א"ר אמי בר אבא בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי חישבני' מאה

ושבעין ותרין והיאך שייך לומר כשהי' בן שנה או שנתים עבד ע"ז ובאמת הפסוק הזה סותרו לא מסייעו במ"ש בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרא אבי אברהם וגו' ויעבדו וגו' שאם נאמר שגם אברהם הי' בכלל למה הזכיר רק תרח אבי אברהם. ולא הזכיר אברהם עצמו ולאמר תרח ובנו אברהם. או אברהם ותרח אביו ויעבדו אלהים אחרים. אבל עומק פשט הכ' לאמר איך שורש מחצבינו התחיל לחשב מא"א. וכאלו לא הי' תרח אביו כלל והתחיל סדר היחוס מא"א שאבותינו הראשונים עם תרח אבי אברהם וגו' ישבו בעבר הנהר ויעבדו אלהים אחרים ואקח את אביכם וגו' הרי הוציאו מן הכלל ובחינם הוציא לעז על אותו צדיק ראש אמנה אוהבו ית':

ובזה בטלה טענת המחבר הזה שמדברי הכ' וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל וגו' שהביא ראי' מזה שצריך האדם להשיג אמיתות מציא תו מן המאוחר אל הקודם מצד פעולותיו עד הגיעו להילה שאין עילה לפניה הביט אל חל לא אוכל איך טח מראות עיניו שהפסוק הזה מוכח ההיפוך ממש שלפי דבריו הי' לו להקדים ארץ לשמים שתידיעתו תחיל' בדברים שבארץ למטה והרכבת יסודותיו ועניניו הגשמיים משם יבוא לידע ולהשיג גם בשמים והכ' הקדים שמים לארץ וע"כ מוכח מכאן שאין כונת הכ' רק ידיעת האמונה האמיתית שגילה הוא ית' לישראל במעמד הקדוש ונתגלה להם מה שבשמים ופתח להם כל הרקיעים וכל פרקי המרכבה ומזה השיגו הנמשך מפעולותיו ית' ומהשתלשלות המדריגות לידע כל הנעשה בארץ שאינם תלוים בטבע ומקרה רק ברצונו ובהשגחתו ית' שכל מה שבארץ שרשו למעלה למעלה וכמבואר בעומק החכמה הזאת וז"ש כי ה' וגו' ועל הארץ מתחת אין עוד. מלבד מה שיש עוד פנימיות נורא בפס ק זה. מה שרמז עליו הגאון מאוה"ג מוהר"ח ז"ל מוואלאזין בספרו נפש החיים (שער ג) יעו"ש דברים נוראים ונפלאים והרי הכ' אומר ג"כ (פ' ואתחנן) אתה הראת לדעת כי ה' האלהים אין עוד מלבדו. מבואר נגלה שלא זכו ישראל להשגת אלהות עד שהראה להם הוא ית' מה שבשמים ושמי השמים וכל סדרי הרכבת בנין העולם ורצונו המתלבש בהם ובזה ידעו שאין עוד מלבדו. והכל בערכינו ולא בערכו ית'. וכל זה עשו עצמם כלא ראו לא ידעו ולא יבינו כל הנמשכים אחר פליסופיא הארורה רק מתנה טובה חמדה גנוזה מקודם שנברא העולם היא אשר הנחילנוהוא ית':

ומה שנתגולל עלינו המחבר הזה מן הישינות וטען מלשה"כ שאמר דוד לשלמה בנו דע את אלהי אביך ועבדהו וגו' שעניינו שציוה אותו לידע מציאותו ית' מדרך החקירה אנושיית הגם דלאו דידי' הוא ראי' זו שכבר הקדימו החסיד בחו"ה בכוונת הכ' ער"ו. אבל מ"מ אין הדבר כן. דא כ למה אמר אלהי אביך ולא אמר אלהי הארץ ושמים וכל

הנבראים שיצידם יש גו אותו ית' אדרבא רמז לו ההיפוך שעיקר הידיעה בלתי אפשר אם לא על ידי האמונה במה שלמדו אביו עומק החכמה העליונ' מה שקיבל מרבותיו וכמ"ש בזה הרב בעל ספר הברית והיטיב אשר דיבר שם בכל המאמר ע"ש דברים נכוחים וראיות עצומות וחזקות היפוך הדעת הזאת:

עוד הרבה דברים לא להועיל מהא שהוכיח ה' ית' את איוב על שהי' מטיל ספק בהשגחתו והנהגת עולמו והוכיחו שלא חקר בפועל כפיו ובמחקרי ארץ שמהם הי' מכיר גדולתו ויכולתו ומשפטו ביסודות וצמחים כו' וכל אשר לא נדע באופן זה מן הידיע' לא יפול עליו שם חכמה בשום פנים כו' הנה המשכילי' האמת יראה עד כמה נשתגע וכמה מסמיות עינים יש כאן שהרי ראינו שאיוב עצמו לא הספיק לו כל חכמתו והשגתו וכל חכמת ריעיו הגדולים שלא יכלו לנצחו עד שבאמת ארז"ל שביקש איוב להפוך קערה על פיה ונפל בכפירה בכמה שרשי אמונ' בהשגחה ושכר ועונש כמבואר בכל טענותיהם. והי' חכם ופלוסוף גדול כנראה מכל טענותיו בכל מענה ומענה עד שבא הוא ית' וגילה לו בעצמו סדרי בראשית וסוד לויתן וכל הדברים הנוראים בהנהגת ברואיו כמ"ש חז"ל שבמענה פיו ית' רמז לו כל ל"ב נתיבות חכמה וחמשים שערי בינה כמ"ש בזה הראב"ד בהקדמת פירושו לס"י. ואף אם המחבר הזה לא אמון בו ולא יאמין לדברים אלו. הרי עכ"פ עיניו יחזו שאיוב הודה ולא בוש לומר שלא ידע דבר בעומק הנהגתו וצדק משפטו עד שגילהו הוא ית' מעט מן החכמה העליונ' כמ"ש שם בסוף מי זה מחשיך מילין בלא דעת גו' והודה ולא בוש שטעה בכל דמיוניו וחקירותיו שהכל הבל ואין בהם ממש. והיטיבו אשר דברו חז"ל שמשה רע"ה כתב ספרו וספר איוב להורות שאין אדם יכול לעמוד בעומק צדק משפטו והנהגתו ית' עם ברואיו עד שיהי' לו גילוי אמונה האמיתיית מפי עדים נאמנים מפיו ית' וכן לפי מ"ש שאיוב לא הי' ולא נברא אלא משל הי', כונתם שנכתב ספר זה בדרך מליצה בענין סדר הויכוח כאלו יש כאן מתעקש וכופר בהשגחה ובחידוש העולם ושכר ועונש ודברי ריעיו שבאו להוכיח האמת מצד התפלספם וחקירותם לא הועילו להשיבו מדעתו והיא דעה הכופרת עד שהי' לו מענה מאת ה' ית' והוא משל לאמיתות התוה"ק שגילה הוא ית' למשה עבדו ובחכמה העליונ' שמסר לו בע"פ שלא זכו אליה רק הצדיקים והחסידים שבישראל. ודי בזה לסתור ולברר היפוך כל דבר המחבר בפרק הזה שכל דבריו אין בהם ממש לא שורש ולא ענף:

פרק ז

בו בפרק זה החל להרבות דברים לחזק יסודות מופתי הפלוסופיא ושא"א לידע יחודו ית' קודם הבריא' ואחריה בהנהגת עולמו והשפעתו בה כי אם בדרך החקיר. כי כן ציוה לנו משה רעה"ש שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ופי' שמע לא שמיעת האוזן אלא בשכל מתיישב אל הלב ע"י חקיר' שכלית וגם זה אינה מחודשת כי כבר הובאה על ספר חוי"ה אולם כבר מחוי לי' מאה עוכלי גדולי ישראל ואמרו שאין פי' הכ' כן שע"פ חקיר' אנושיית פלוסופיית א"א לעמוד על עיקרים האלו. שהרי הרמב"ם ז"ל בספר המורה אחר שהחליט בדעתו שכל מה שהשיג אריסטו מתחת גלגל הירח הוא אמת. והגיע לתכלית ההשגה מה שאפשר לאדם היותר חכם להשיג אמר שאריסטו לא הי' לו מופת לא על קדמות העולם ולא על חידושה. והוצרך הרמב"ם ז"ל להשען על אמונתינו המקובלת במקום שאין מופת סותרו. גם על ההשגחה ושכר ועונש לא הסכים אריסטו. וא"כ מה זה שאמר הכ' ה' אלהינו שפי' משגיח עלינו ומחדש א תנו ודבר זה א"א להשיגו מצד החקיר' אבל הפי' הפשוט האמיתי שפסוק זה אמרו משה לכלל ישראל שישמעו ויקבלו דבריו וידעו מצד אמונה שה' אלהינו הוא אחד האמת ופנימיות הכ' נורא מאוד למשכילים בעומק החכמה שאפס זולתו ית' וכל מה שאנו מדברים מעולמות וצמצום' וספירות וכל הפרטים הכל מה שבערכינו מה שהפליא הוא ית' לגלות מרצונו לנו ערכינו. אבל בערכו ית' הוא אחד האמת כמו קודם הבריא'. וכמו כן אחר הבריא'. ואין שום שינוי רצון ושינוי פעולה כלל וכמו שרמז בזה הגאון מוהר"ח ז"ל בנפה"ח. והביא דברי גדולים המקובלים הרוקח ושארי גאונים יעו"ש. מה שרמזו בעומק דבריהם הקדושים ובאמת דברי חכמי הקבלה הקדושים שבלתי אפשר לעמוד ולהשיג אמיתות יחודו מכל צד כי אם ע"י חכמה זאת. וכל אשר השתדלו בספרי החכמה האנושיית א"א להם לייחד כראוי בענין שינוי הרצון והשגחה. והוצרכו לתאר אותו ית' כל התוארים הנמצאים בכתבי הקודש ובדברי רז"ל בדרך שלילה לא בדרך חיוב וכמ"ש הרמב"ם עצמו בספר המורה. ובחו"ה בשער היחוד. וכל זה רחוק מן האמת ולא הגיעו לאמיתת היחוד כראוי ולא השיג המחבר הזה במוחו דברי הרב החסיד בעל עבוה"ק מ"ש בביאור מאמרם בפרקי ר"א עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו אחד. ולחנם עזר ללא הועיל ליישב דברי הרמב"ם במורה על מאמר זה. שכוונתו שאחר חידוש העולם נתחדשו לו שמות הונחו לפי הפעולות הנמצאות בעולם. ובאמת גם המקובלים כיוונו לזה אבל בענין יותר עמוק מכוונת רבינו הרמב"ם ז"ל. שלפי דבריו עדיין אינו מובן מ"ש שקודם שנברא העולם הי' לו שם אחד. ובאמת קודם הבריאה. לא שייך שם וכינוי חייו

אל אמיתת מציאותו כי גדר שם אינו אלא מצד זולתו שמכירו בשמו מצד גדרו ומעלתו. וקודם הבריאה היאך שייך לו שם. אבל האמת שכיון בזה לדעת חכמי האמת מה שרמזו בדבריהם מ"ש שכל הספירות היו כמוסים אצלו ביחוד והוא ענין עמוק מאוד מאוד ח"ו אין להבינם כפשוטו וכל ענין השמות שאחר הבריאה אינם על שם פעולות הנמצאים בעולם התחתון אלא שמות הספירות וכחותיהם ופרטיהם וסדריהם וכל הרכבותיהם שהם רומזים לכחות רצונו ית' שהבהיק ממנו בדרך הארה מצמצום בלתי בעל תכליתו. ר"ל שנתן לנו רשת להשיג ממנו בערכינו בדרך הארה ולפי ערך מדריגת הנבראים וכל דברים אלו עמוקים מאוד מאוד מושגים למשכיל ם האמיתיים ואין פה מקום ביאור אלו הדברים. וכל דבריו והבליו שהרבה בפרק הזה שענייני רובי ספירות ואורות וצינורות עומדים נגד אמונת היחוד בנפשו דיבר. שלא זכה להשגת פנימיות דבריהם אלה. רימון מצא קליפתו אכל תוכו זרק. וכל מה שלגלג בדבריהם במ"ש שהספירות הם עצמות לא כלים באמת לא ידע מאי קאמרי רבנן ולא הבין מה שרמזו בזה בשם עצמות ובשם כלים הוא גברא דלא ידע מאי קא מחוי לי במחוג שבאמת כוונתם סוד בלתי בע"ת המשקיף על כחות רצינו המצומצם בערכינו שמחשבת בלתי בית מעוטף במחשבה המצומצם בהשגחה לפי ערכינו. ולא רציתי להרחיב הדיבור בזה כי אין מוסרים כו' ולא כתבתי זה רק לסתום פי המסטינים ומלשינים מלעיגים על דברי חכמים ובוזים אמרי נועם מעיזים פניהם לדבר קשות נגד קדושי עליון. באשר לא ראו לא שמעו לא האזינו ולא הבינו ולא ידעו שמץ מחכמה זו:

גם מה שהביא בפרק הזה דברי פר"א מ"ש האורה מהיכן נבראת נטעטף הקב"ה בשמלה והבהיק את כל העולם כולה. שכוונתו על הסכמת רצונו בבריאת עולמו יעו"ש. עתה אתה קורא משכיל דזה דרכי המחבר הרב המלגלג הזה וחכם היאך נשתבש בביאורו שלפי דבריו למה רק על האור הזכיר ר"א הגדול דבר זה וסמכו על מקרא מפורש עוטה אור כשלמה וגו' הלא כל הבריאה כולה וכל מע"ב במאמר נבראו וברצונו נעשו. אבל האמת לאמיתו בכוונת דבריו מ"ש חכמי האמת בזה כי ענין אור נקרא מה שביכולת האדם להשיגו קצת ודבר הנסתר ונעלם מן האדם נקרא חושך שאין רואהו ואין משי"ו. ולכן המשיל הכ' ענין העלם כבודו ועצמ תו ית' בשם חושך כמ"ש ישית חושך סתרו וגו'. והכוונה בזה שבבחי' בלתי בעל תכלית קודם הצמצום לא תי' מקום סיבה וגילוי להיות נבראים עליונים ותחתונים מדריגות מדריגות עד שהוצרך הוא ית' להעלים כח בלתי בע"ת וזה נקרא שנתעטף בלבושו כאדם הרוצה שלא יתגלה גופו עצמו ובשרו מתכסה בלבושו. וז"ש שעי"ז הבהיק כל העולם כו' ר"ל שנעשה צמצום ורצה הוא ית' ברצונו

לגלות אפס קצהו מ דולתו ית' לפי ערך הנבראים. ובזה אורו עיני הנבראים ונעשה קצת אור וגילוי לכבודו ית'. הרי שבאמת כיונו למציאות הספירות שהם כחות רצונו שרצה לגלות ע"י צמצומו והסתר כבוד בלתי בע"ת. ומה מתוק בזה דברי הרמ"ק (בפ"ט משער א) שכ' שמהכחשת הספירת ומציאותם אין יכול ליחד יחוד אמיתי בענין שינוי רצונו והשגחתו ית' בעניינים מתחלפים. והרב המחבר הזה קרא תגר על דבריו אלה כדרכו בכל הספר הזה אך להשחית ולבלבל בדברים רבים שהם מהבל יחד:

והיטיבו כל אשר דברו חכמי האמת שבלתי אכשר להבין דברו חז"ל בכ"מ בתלמוד באגדה לולי ידיעת החכמה הזאת. כי המשכיל אל דבר אמת יראה עין בעין איך כל דבריהם קצובים ושדורים סובבים הולכים ע"ד חכמה זו והכל מתפרש כפשוטם כראוי ונכון. לא ע"פ החכמה השקרוית שהמציאו ומה שהביא המחבר המבלבל הזה למשל מאמרם בפ"ק דברכות מנין שהקב"ה מניח תפילין כו' שכוונתו לאהבת ה' את ישראל וזרועו הנטוי' וכמ"ש עיני ה' אלהיך בה וגו' אם אשכחך ירושלים וגו' נשבע ה' בימינו וגו' כל הרואה בעין האמת יצחק לו לדבריו אלה א"כ למה גדרו שם באגדה בתפילין דמארי עלמא לארבעה בתים ומקשו ומשנו בחילוק הכתובים זה נכתב בבית אחד וזה בבית שני וכן בשלישי והרביעי וכולם כתובים באדרעיה בבית אחד אבל מי שזכה להשגת חכמה זו ולדברי קדוש ה' מכובד האריז"ל יבין היטיב סוד מאמר זה ועומק החכמה הכמוסה בו גם רבינו הגדול הקדוש הגר"א מווילנא ז"ל בכתבים שלו לביאור אגדות במס' ברכות שהמה בכתובים לא שזפתם עין ביאר סוד בורא עמוק עמוק מי יכילנו בביאור מאמר זה ומפורש היטיב כמין אומר וברוך שככה לו בעולמו ובזה די לע"ע לבטל דברי המלעיג בפרק הזה:

פרק ח

עוד כחו בפיו הרבות דברים בפרק הזה על חכמי האמת מ"ש שע"י חכמה זו משיגים ויודעים טעמי המצות ופנימיותם. ואמר ע"ז הגם שאנו יודעים שיש פנימיות וטעמים כמוסים למצות לא נתנו להתגלות כלל לבני אדם. ונסתייע מדבריהם ז"ל מ"ש מפני מה לא נתגלו טעמי המצות שהרי שתי מצות נתגלו טעמם ונכשל בהם שלמה המעה"ש לפי דעתו לא השיג ולא ידע שום אדם ממשה רעה"ש ואילך שום טעם ופנימי מטעמי המצות וטח עיניו מראות היפוך זה בדבריהם ז"ל לא למד אי למד ושכח. או לא נתן אמון למ"ש בפ"ב דעירובין ע"פ וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף מלמד שהי' שלמה המהעי"ש אומר על כל דבר של תורה שלשה אלפים טעמים ועל כל דבר

של דברי סופרים חמשה ואלף טעמים. הרי שנתגלו טעמי כל המצות לשלמה המעה"ש ואעפ"כ לא נכשל ח"ו רק בשתי מצות לבד גם ארז"ל בפ"ק דנדה ובכ"מ ע"פ ביקש קהלת למצוא דברי חפץ ביקש שלמה להיות כמשה ולידע טעמה של פרה ולא ניתן לו שנאמר אמרתי אחכמה וגו' הרי שרק טעם מצוה זו בלבד נעלם ממנו וגם מצינו בתנאים ואמוראים שנתנו טעם לכמה מצות. והרי' ר"ש דריש טעמא דקראי בכ"מ וס"ל אלמנה עשירה ממשכנים אותה כו וכן בכ"מ עצמו מספר אבל האמת הברור בכוונת דבריהם מ"ש שלא נתגלו טעמי מצות היינו שלא נתגלה טעמיהם בפירוש בכתוב כמו שנתגלו טעמי ב' המצות לא ירבה לו נשים וגו' לא ירבה לו סוסים וגו' שהרי כיון שנתגלו טעמיהם בפירוש בכתוב משמע מזה בפירוש שתלה הכ' מצוה זאת רק מטעם זה ואין כאן טעם אחר. ולכן נכשל בהם שלמה המעה"ש. ולכן אם הי' כתוב בתורה בפירוש טעמי המצות כולם היו באים בני אדם לידי מכשול ובאמת יש ויש טעמים נסתרים וכמוסים לכל מצוה ומצוה הרבה מאוד מאוד עד אין חקר. וכן הדעת נותנת מאחר שהוא ית' ציוה עליהם לאהבת עמו ולטובת נשמותיהם ותיקונם אין חקר וסוף לטעמיהם וכידוע לחכמי האמת שכל מצוה ומצוה אף שכל ישראל שווים בה אינו אלא בכלל אבל בפרט יש תיקונים לכל אחד מישראל לפי מדריגת נשמתו ועוד זאת שאין יום דומה לחברו כו' עד סוף העולם ובכל יום ויום יש כוונות אחרות ותיקונים אחרים לכל מצוה ומצוה לכל אחד מישראל לפי שורש נשמתו ולפי צירופי שמותם ית' הנוראים המתגלגלי ע"י שם הוי' ית"ש ויה' ע"י גלגולי הרצ"א שערים פנים ואחור ובעשר נקודותיהם וכידוע לנו שכל רגע מתתר"ף רגעים בשעה משתנה צירוף השם ונעשה תקונים חדשים ואלוהם סתרי התורה שכיסה עתיק יומין. ובהם עוסקים נשמות הצדיקים בעוה"ב והוא עוה"ב שנהנים מזיו השכינה ומאהבתו ית' לעם קדושו נתגלה אפס קציהו ושמץ מנהו לשרידים אשר ה' קורא בטעמי המצות רק בדרך כלל לא בדרך פרט לכלל האומה הישראלית ועל כזה אמרו שהי' שלמה המעה"ש יודע לדרוש על כל דבר של תורה ג' אלפים טעמים כו', וכל זה לבעבור הטעימם מעין עוה"ב ולהתענג במתק זיו אורה כדי לעשות המצוה באהבה ושמחה יתירה ולהתדבק בשמו ית'. ובאמת אין לנו לבקש ולידע טעמי המצות כי רצונינו לעשות רצונו ית' באהבה אף אם לא נדע שום טעם במצותיו ית'. אבל ידיעת מעט הטעמים מועיל לעשות ולקיים יותר באהבה ושמחה לא זולת ובאמת אנו רואים באותם הטעמים נועם מחק זיו החכמה הזאת. היאך הם דבוקים ביוצרם וגודל קדושתם וקיומם והתעסקם בתורה ומצות לא כן הנמשכים אחרי הפלוסופיא המרחקת מאוד מן התורה ובכל דור ודור רבו המתפרצים הפורצים

הרשעים הנמשכים אחר תאוותם ובמעט מעט כופרים עד שבאו לשלוח וד רמה בגוף תורת משה הכתובה וניתנה מפי הגבורה. ולא הלכו המשתבחים ומתפארים בדברי רבינו הגדול נר ישראל אורו וקדושו הרמב"ם ז"ל בדרכיו המשובחים ומפוארים הגם שלא ידע הוא ז"ל מחכמה זו. עד כמה גברה אהבתו לתורתינו הקדושה שבכתב ושבע"פ בכל פרטי דברי חז"ל בהם דבק לאהבה אפי' בכל מילי דחסידותא הנזכר בדבריהם אבל האנשים האלו רחקו ממנו הרבה מאוד אלף אלפים הבדלות השחיתו התעיבו דרכיהם בחשבם שהתורה והמצות לא ניתנו רק לשלימות ישוב המדיני והחוקים והעדות הם אך לזכירת יצי"מ וכדומה. וזה כל פרי חטאתם שהעיזו פניהם לאמר שאינם מחוייבים לקיים מצותיה בפועל כאשר האריכו והרחיבו פיהם בטומאתם ופחזותם **ומה** שעשה לו המחבר הזה סמוכים מדברי הכ' כי המצוה הזאת וגו' לא נפלאת היא וגו' לא בשמים וגו' שמזה מוכח שרין לנו חיוב לבקש נפלאות בשמים לטעמי המצות רק מה שהוא קרוב ללבינו ולשכלינו. גם אנו מודים בזה שאין לנו חיוב לידע טעמי המצות ונשים וע"ה יוכיחו שכולם נכנסו בברית התורה והמצות ובאמת אין הכוונה בטעמיהם מעכב במצוה וגדול שכר המקווה כמאמרה עד אין חקר אף שאין יודע משום טעם רק לקיים ציוויו ית'. אבל כבר כתבנו שבמה שנדע טעמי המצוה ע"פ פנימיותם נעשה אותם יותר באהבה ובשמחה אולם מ"ש בביאור הפסוק אין זה כוונתו כלל ומזה נתפקרו הרבה שחשבו ודרשו ברבים שאין טעם נסתר לתורה ומצות ואין שם תיקון ותועלת למעלה בשמים רק כל המצות הם לתיקון הארץ ולתיקון הדיעות וישוב המדינה. ישתתקון יתפרכון האומרים כן. והרי מצינו בכ"מ שארז"ל ארוכה מארץ מדה וגו' ואין חקר וגבול לפנימיות התורה ודוד המעה"ש התפלל וביקש מאתו ית' גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. וכתיב מצות ה' ברה מאירת עינים וכתיב דרך פקודיך הביננ וכמה מקראות עד אין מספר כמו אלה שעיקר טעמיהם גדולים גבוהים ורמים עד אין חקר והאדם השלם הדבק באלהיו יוכל להשיג קצת מהם והאריכות בזה אך למותר:

פרק ט

בפרק הזה החציף פנים ושלח פיו ולשונו שילוח החפשי למה שלבו חפץ ולא יחפוץ כסיל בתבונה בהתגלות לבו לחרף מערכות אלהים חיים קדושי ישראל וגדוליהם אשר קטנם עבה ממתניו בתורה וביראה בק ושה ובטהרה ולא זכה להיות נטפל לקטני קטני תלמידי תלמידיהם הלא המה ר"י החסיד ור"א מגרמייזא בעל הרוקח הרמב"ן והרשב"א והראב"ד והריטב"א ז"ל וכל גדולי ישראל הראשונים והאחרונים ואמר עם הספר שרוצה

להריק חרב וחנית לעקור שרשי אמונתם בספירות ועולמות וכוונות התפילה ואני אמרתי חרבו תבוא בלבו וקשתתיו תשברנה. וכל דברי הבליו אל חיקו תשוב. ונשתבח למצוא מקום לכזביו ופתוייו להחזיקם מדברי הריב"ש ז"ל בתשוב' (סי' קנו) שמלאו לבו לכתוב על כל דברי הגדולים הרבים והעצומים האלה דברי חירופים וגידופים. וכ' עליהם עוד וז"ל שאם היו יכולים למחוק אותה תשובה ולהסירה מן האפר ההוא היו מקיזים דמם מזרועותיהם. מי זה האיש הישראלי אשר יראה ולא ידמע מאין הפוגות על גודל חילול שמו ית' ובזיון קדושי עליון מלאכו ה' צבאות האלה לכתוב עליהם דרך בזיון כזה ולא נהג במנהג חכמים להשמיע דבריו בנחת ואם בא בדרך וויכוח לא הי' לו לבזותם בזעקת מושל וגו' בדברי נאצות כאלה ומכל זה נראה כי לא בדעת והשכיל בא להכחיש ולסתור דברי הגדולים האלה מכל שלוחי אמוני בני ישראל דקוב"ה תבע ביקרייהו רק בחוזק ותנופת מלחמה ביד רמה. ולא ודע כי בנפשו דיבר. אמה בכבודם בוז יבוזו לו וילעגו למרבית דבריו יתנו כעפר חרבו כקש נדף קשתו בראש אומר להמחבר יענה ויאמר איזה רוח ה' דיבר בו ורוח נבואה נזרקה בפיו להעמיד דברי הריב"ש ז"ל למכריע נגד כל חכמי ישראל הראשונים הגדולים ועצומים ממנו הרבה והלא כלל גדול הוא בידינו שיחיד החולק על רבים אין הלכה כמותו אפי' אם יהי' זה היחיד גדול מכל חכמי ישראל כידוע מר"א הגדול שאמרו עליו אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ור"א בן הורקנוס בכף שני' מכריע את כולם וגם יצתה ב"ק ואמרה הלכה כמותו בכ"מ והראה מופתים לדבריו אמת המים וחרוב וכותלי בהמ"ד יוכיחו אעפ"כ ברכוהו והביאו כל טהרות כו' ועמד ר"י על רגליו ואמר אין משגיחין בב"ק שכבר אמרה תורה אחרי רבים להטות. כ"ש בנידון זה שלנו הגם שהריב"ש ז"ל גדול ליהודים בתורה ובחסידות ואי אני כדאי לישא את שמו על שפתי ועפר אני תחת כפות רגליו אבל זהו כבודו ברצונו ז"ל להכיר מקומו וערכו נגד הרמב"ן והרשב"א שהם היו היותר גדולים בישראל בכל העולם בדורם וקודמים לו בזמן והם רבים ועצומים מאוד בתורה ובקדושה וטהרה ובכל חכמה ומדע ומפיהם אנו חיים לשמעם כל ישראל ישמעון ויראון. ואיך דבריו אלה יכריעו נגדם. בשגם שהם ז"ל העידו על אמונה זאת שמקובלת היא בידם מרבותיהם איש מפי איש והריב"ש ז"ל לא אמר שכך קיבל מרבותיו בהכחשת דבריהם רק בדרך השערה מה ששכלו והשגתו אומר לו ומה שנסתפק ולא ירד לעומק חכמה זו ולא ראינו אינו ראי' וכבר כתבתי בפרקים הקודמים שח"ו לומר שהרמב"ן והרשב"א והראב"ד והריטב"א ז"ל מגדולי הצדיקים והחסידים הנודעים בארץ יוציאו שקר כזה מלבם על מה שלא שמעו ולא קיבלו מרבותיהם יאמרו שמענו וקבלנו ויהיו מחפאים על ה' אלהיהם דברים

אשר לא כן אפי' רשע שבישראל לא יעשה כן ואין כפירה רבה ועצומה יותר מזה ואיך א"כ יכריע הריב"ש מדעתו נגד דבריהם בעבור שהוא ז"ל לא קיבל הדברים מרבותיו ולא ראינו אינה ראי' כמ"ש בכ"מ ובפ"ב דכתובות שנים אומרים נתקדשה כו'. וגם אחד ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם הוא שעל מה שלא שמע אומר לא שמעתי ובשבע מדת של חכמים ג"כ הזכירו מדה זו ואמרו וחילופיהם בגולם והם עצמם העידו ואמרו שכל מי שמחדש בה דבר מה שלא הי' קבלה נאמנה מרבותינו גדול עונו מנשוא וכמו שהבאתי דבריהם בפרקים הקודמים:

אולם באמת על חנם תלה עצמו בדברי הריב"ש אלו ותלה בו בוקי סריקי שהרואה דבריו לכוונת האמת לא ע"י לסתור ולקנתר יראה שלא כיון שם לעקור ולשרש כל החכמה המקובלת הזאת ולהכחישה לגמרי רק שקרא קג על שראה הרבה אנשים שדבקו בלימוד הזה ואשר שמו כל מגמתם לכוין בתפילה אל ספירות העליונות:

שבאמת אותם שלא ירדו לעומק פנימיות דבריהם והנמשל והמליצה הטמונה ומכוסה בלשונם יוכל לבוא לידי מכשול גדול ח"ו והיטב אשר דיבר שם נגד המקובלים המתכוונים פעם לספירה זו כו' שזה ח"ו כעין כפירה ושניות וריבוי אבל באמת לא כיון על גדולי ישראל אשר ירדו לעומק דברי החכמה ואשר קיבלו מפי רבן סתרי עומקם. וכמ"ש הרמב"ן עצמו ואני מביא בברית נאמנה שכל מי שלא קיבל כו' והסברה בו כו' ולא דיבר הריב"ש רק נגד העוסק בספרים שחוברו ע"י שבאמת הסתירו בדבריהם מאוד רק בדרך משל ומליצה למי שקיבל מפתחות גנזי החכמה אשר לא נתנו לכתוב רק מפה לאוזן. והן לזאת המעיין שם בתשוב' במה שהשיב לו הרב דון יוסף בן שושן מי שמבקש דין ישאל לסורן כו' לא הרחיק דבריו ואמר שיש לו מקום וגם אלו דברים שאמר לו הרב יש לו פנימיות והכל בסוד הרצון הב"ת המשקיף על רצונותיו ית' שניתן לנו להשיגם ולהנהיג בהם במדותיו עולמו ע"ז לא הי' הרב ר ב"ש ז"ל פ"פ ח"ו. ובאמת הוא לא קיבל מרבותיו חכמה זו ולא ירד לעומקה גם במ"ש בשם הר"ן שאמר שהרבה יותר מדאי תקע עצמו כרמב"ן בחכמה להאמין בענין הקבלה ההיא כו' תראה מדבריו עצמו שלא הוחלט בדעת הר"ן להכחישו לגמרי שא"כ לא שייך לומר שהאמין יותר מדאי והי' לו לפרש שהרמב"ן האמין בדבר שהוא מוכחש ואינו מציאות וכפי דברי המחבר המלגלג הזה להבות דברים כאלה אך לפי שגם הר"ן לא קיבל חכמה זו מרבותיו ולא ידע מענין הספירות ופנימיות כוונתם לכן הי' כמתפלא ומסתפק בדבר וא"כ אין ספיקו של הר"ן ז"ל מוציא מידי ודאי עדותו של הרמב"ן ורוב הראשונים שהעידו עלי' עדות ברורה:

ומה שהביא דברי הר"ש מקינון שהוא אומר שהוא מתפלל לדעת זה התינוק כו' בוא וראה שלא הכחיש ח"ו עקרי חכמה זאת. רק שלא הי' רוצה לכוין בתפילה כי אם הכוונה הפשוטה כתינוק הזה. ובאמת צדקו דברי הר"ש בזה שאין מן החיוב לכוין הכוונות העמוקות האלה בתפילה. כי מי שאינו יודע סדרי הכוונות על בוריין קרוב להפסד ח"ו ורחוק מן השכר. וכמו שהאריכו בזה המקובלים הנאמנים וכן קבלנו מרבינו הגדול רשכבה"ג היותר גדול בחכמה זו מכמה דורות שלפניו הגר"א מווילנא ז"ל שאין לכוין בתפילה כוונות העמוקות ואמר ג"כ שבכל תפילה ותפילה יש כוונות אחרות מה שמכוון בתיקוני התפילות שסדרו לנו אנשי כנסה"ג. ואין תפילה דומה לחברתה רק משתנה בכל עת לפי סדרי צירופי שמו הגדול ית':

אחינו אנשי בריתינו עיניכם הרואות כמה מן החציפות החציף המחבר הזה לדבר קשות חירף וגידף לרבן של ישראל שר התורה הרמב"ן ז"ל וחבריו הקדושים אנשי השם במ"ש בפ' הזה ואפי' יהי' מציאות לחלומם זה מספירות כו' ועשה דבריהם לרוב חלומות והבלים רבים. אוי לאזנים שכך שומעות ועינים שכך רואות ניאצות גדולות כאלה על עמודי התורה ואדיריה. והוא עצמו חולם החלום כמו הפלוסוף השוטה הידוע שהי' מסתפק בכל המציאות ואמר שמא אין שום דבר במציאות רק הכל חלום ארוך. ודברי חלומות כאלו לא מעלין ולא מורידין במה שמילא פיו שחוק בדברי הר"י בן שושן במ"ש במשל השופט והממונה על האוצרות וכ' ע"ז חלילה חלילה שיהי' אצל ה' ית' וכ"ש בעצמותו כמו גזבר ודיין ושר המשקים כו'. ובזה הראה נבלותו וגילה על חרפתו שלא ידע מאי דקאמרי רבנן ולא הבין מאומה בדברי הקבלה הזאת שחלילה לנו לומר שהספירות הם ממונים אחרים על הנהגת העולם. רק כוונתם על מדותיו ית' ופעולותיו שהם מכונים בשם ספירות. והוצרך הר"י בן שושן למשל הנז' ממה שהוקשה לו מדבריהם ז"ל במדרש אליו ולא למדותיו. שאין לנו להתפלל למדותיו בפרטות רק לבעל הרצון ולא לפרטות הרצון ובאמת דברים כאלו אין מפרישין אלא לראוים להם מפה לאוזן העברים הביטו לראות גברא דלא ידע מאי קא מחוי לי' במחוג בא לצחק בנו ולהכריע כל העולם כולה במה שלא ידע מה זאת ומאין לו ההכרעה. הטובה היא אם רעה והוא לא ראה ולא ידע ואזנו לא שמעה. לא האזינה ולא הבינה ואיך יעיז לומר שמעו חכמים בינה. ועל חנם הרבה דברים במ"ש בביאור פ' מי כה' אלהינו בכל קראינו אליו שאינו כבו"ד שאינו יכול לענות לכמה בני אדם כאחת למלאות רצון כל א' בדבר פרטי בבת אחת יעויין בדבריו שהאריך ללא צורך וכל זה פשוט ומאומת לכל מי אשר בשם ישראל יכונה. אבל עומק כוונתם במ"ש שלכל דבר יש שורש בספירה ואנו מתפללים לו ית'

למלא רצונינו בפעולותיו ומדותיו ית' וכעין זה מצינו מפורש בדבריהם ז"ל בפ"ק דברכות (ח . א) אר"י בן אלישע רעם אחת נכנסתי להקטיר כו' יה"ר שיכבשו את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך כו' ואלו הדברים מראים באצבע עומק כוונת התפילה למי שיודע סודם וכוונתם. ועיקר הדברים שמסגולת התיבות של התפילה שסדרו לנו אנשי כנסה"ג ברוח קדשם וכמה נביאים שהיו ביניהם הוא לעורר שרשם לגלות פעולות רצונו ית' ע"פ מדותיו ולהאיר ע"י אל עבדיו עושי רצונו בדרך הארה והשפעה וכידוע עומק הדברים:

עוד תשוב תראה מדברי המחבר הזה נתהפך בדבריו לכל צד פעם כבונה וסותר פעם כדורש וחוקר בדברים של מה בכך במה שהביא דברי אדונינו דוד המעה"ש לסיוע לדברי הריב"ש והר"ש מקינון שאמר שמתפלל לדעת התינוק ממ"ש ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות וגו' נפשי כגמול עלי אמו וגו' ישמעו אזניו ולבבו יבין מה שכותב שם. והרי לדעתו אין במציאת כלל לא עולמות עליונים ולא ספירות ולא מדריגות גבוהות וא"כ על איזו גדלות ונפלאות אמר שלא הלך בהם במה שאינו במציאות כלל אבל אלה דברי דוד שהביא המחבר גחלים הוא חותה על ראשו במה שהסכים שאין לאדם לסמוך על קבלת האבות והרבנים בעומק הדברים הנסתרים ומחוייב לחקור בשכלו בדרכי ההגיון בשכל האנושי שבאמת עומק דבר זה להשיג יחודו ית' ועניני חידוש העולם וההנהגה ושכר ועונש אינו מושג ע"פ שכל אנושי. וע"ז אמר דוד שלא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות האלו שהם נפלאו ממני ואין בכח שכלי היסודי שתלוי בחושים גשמיים להשיג ענייני אלהות ומה שאחורי הטבע לא כמו אלו המתגאים להעמיד הכל על שכלם ועי"ז כופרים באמונה ובקבלת אבותיו ורבותיו. רק נפשי כגמול עלי אמו וג' ר"ל כמו התינוק הגמול שאין מדרכו לחקור על כל הדברים שיהיו מאומתים מוסכמים ומקויימים בשכל רק סומך על דברי אביו ואמו וכמ"ש שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך. ורמז ג"כ על אמונת תורה שבע"פ שמכונה בשם אם ותורה שבכתב בשם אב כידוע בכ"מ. ולזה אמר שלא סר מאמונת דברי חכמים מה שמסור להם בקבלה והאמונה חזקה בלבו שלא סמך על מחקר שכל האנושי:

עוד הרבה לעג בדברי המקובלים ויחס להם מה שלא איירו מעולם ולא עלתה על מחשבתם. במ"ש שרק אותם היודעים סודות כוונת התפילה על בוריה ומכוונים בהם עושה תפילתם רושם ועולה למעלה. לא תפילת זולתם שאינם יודעים לכוין. שקר ענה בהם מה שבדה מלבו להוציא דבה רעה על הקדושים אשר בארץ וידוע ומפורסם בדבריהם שסגולת התפילה ולשונה שסדרוה אנשי כנסה"ג ברוה"ק הוא המעורר אורות העליונים לפתוח שערי הרקיע ולקשר היכלין דלעילא להעלות התפילה ואין הכוונה

והידיעה והמחשבה מעכב בזה כלל. והמשילו הדבר לסוס המנהיג גלגל הרחים שע"י סיבובו עצמו מניד הגלגל וזה את זה עד שנשלמה המלאכה וח"ו לא תצא דבר זה מפיהם שתפילת הנשים וקטנים וע"ה ההולכים בדרכי ישרים יעכב תפילתם מעלות למעלה. ולא זו אלא אפי' הכוונה הפשוטה אינו מעכב התפילה וכמ"ש להדיא במס' ברכות שאם כיון רק באבות א"צ לחזור ויוצא ידי תפילת חובה אם באונסו לא כיון בתפילה. וכל הכוונות שכתבו בתפילה הוא רק להלהיב הלבבות שיהי' עומד בתפילה במחשבה טהורה ולהלהיב לבו להתדבק ביוצרו וכמו שהאריך בזה הגאון מאוה"ג מוהר"ח ז"ל מוולאזין בנפה"ח בדברים ראוים למי שאמרם:

ואשר החריץ להעיז נגד רבן של ישראל וקדושו ר"א מגראייזא בעל הרוקח אשר גדלו וקדושתו שהי' חד מקמאי. על שכתב בספרו שיש כמה סודות בכל אות מתפילות וכל המשנה מחריב העולם. שבאמת דבריו בצדק נאמרים שאין לנו רשות לשנות שום דבר בנוסח התפילה המקובל אצלינו מאנשי כנסה"ג אשר הוא ית' שם בלבם רוח קדשו למאה ועשרים זקנים. ומהם כמה נביאים שיסכימו על נוסח הזה שהוא תלוי בשלשלאין תקיפין ע"פ סדרי מאורות עליונים ובוא וראה מ"ש הטור בא"ח אשר מאתו תצא הוראה לכל ישראל. היך כ' על כל ברכה וברכה טעמים על מספר תיבותיה. ושהכל בכוונה עמוקה בודאי כל המשנה ידו על התחתונה ומה שהקשה ע"ז משינוי נוסח התפילה בין האשכנזים והספרדים לועזים מערביים. כבר ידוע מ"ש בזה האריז"ל והראשונים מי"ב שערים שברקיע שכל אחד לפי שרשו*) ואף שידעתי כי המחבר ילעג לתשובת דברים כאלו והאריז"ל ודעימי' לא נחשב בעיניו למאומה. אבל אנחנו בני ברית האמונה נשים דבריו עטרת לראשינו וכל מרבית דברי הבליו לא יועילו להכחיש דברים המפורסמים באל תפוצת ישראל ועדות נאמנה מגדולי תלמידיו הקדושים הנאמנים שהפליגו מעלתו והשגתו מאוד. ומי לנו עד נאמן רוח יותר מעטר תפארתינו נר ישראל וקדושו שנתפרסם גדולתו קדושתו צדקתי וחכמתו מקצה העולם עד קצהו עד שגם רשעי דורינו מודים בו שלא קם כמוהו בחכמה ובקדוש' וחסידות והוא הרבה להפליג בגדולה האריז"ל ולא סר מדבריו אפי' קוש"י:

והוסיף לדבר סרה על הרמ"ק (בשער א פ"ט) שכ' שהמכוין בתפילה רק לבעל האורות כאשר חשבו רבים טועה שבאחד הפשוט בערך בחי' אל מציאותו בזולת מציאותו לא שייך לא שינוי רצון ולא שים עבודה ופעולת התפיל' רק בערך בחי' אל ספירותיו שהם הם השבחותיו כו' ודברים אלו עמוקים מאוד לא השיגם הרב המלגלג ולא ירד לעומק הענין והוא ידוע למעמיקי החכמה בענין בערכו ובערכינו כמש"כ הגאון מוהר"ח בס'

נפה"ח שער ג) ודבריו שם עמוקים מאוד ולא עלתה ארוכה לקושיית הרמ"ק במשל שהמשיל המחבר הזה במי שהוא בספינה בנהר כו' כי הוא ית' אינו משתנה מרצין לרצון רק המתפלל משתנה והוא המתקרב לאלהים כו' יעו"ש בדבריו. וכ"ז אינו מספיק כי זה אין שייך אלא אם האדם עצמו משנה מעשיו מרעה לטובה שתחי' לא הי' נזהר במצותו ית' ואח"כ נזכר משא"כ בענין התפיל' והבקשה מאתו ית' לעשות רצונו איזה שינוי נמצא באדם עי"ז אבל לפי דברי חכמי האמת שאמרו שסגולת נוסח התפילה כראוי זה עצמו גורם גילוי אורות עליונים מה שתחיל' לא האירו ואין זה שינוי ח"ו רק הסרת **(איני יודע למה לא השיבו אאמ"ו הגאון נ"י מדברי הירושלמי שהביאו הפוסקים אע"פ ששלחנו לכם נוסח התפילה לא תשנו ממנהג אבותיכם שבידכם. הרי מבואר שיש הקפד בשינויים ושמבלעדי המנהג הקבוע אסור לשנות ומזה ראי' לדברי האריז"ל.)** המחיצה והעב הסוכך נגד אורות העליונים כמ"ש מי"ם שחרב בהמ"ק נפסקה מחיצה של ברזל כו' וע"י התפילה מעוררים כח עליון להסיר המחיצות ועב הענן המחשיך ומאיר לעולם כולו בטובו וחסדו והם הם הארת הספירות והשתלשלם וסוד גדלותם וזיווגם והרכבתם. והוא התלהטות גילוי רצונו הטוב. ואין להאריך בדברים העמוקים האלה ולא כתבתי זה רק להסיר מלב עיקשות המחבר הזה ומדיעותיו המשובשות שכינה אותם למאמיני הבלי הספירות ועשה אותם גדולי ישראל למהבילים ושוטים וחסירי מדע וע"ז התורה חוגרת שק על חרפת חסידי קדושי עליון. ובזיון התורה הנאמנה אשר קרעוה פרעוה עוברי דרך שמוה לשמצה בקמיהם ה' הטוב ירחם עמו ויקנא לתורתו ולחסידיו

פרק י

כל רוחו הוציא כסיל המחבר הזה בפרק העשירי חותם לחלק הראשון שבספרו. בו הוסיף עון להלעיג על דברי חכמים גדולים וטובים ממנו בכל המדעים. ובתורה ויראת חטא ובקדושה וטהרה ופרישות גדולי הראשונים המפורסמים וקראם פתאים ושוטים בל ידעו מה וכל דבריהם הקדושים שם להבל ודברי שטות ושקר חי נפשי לא ראיתי כמוהו לרוע בכל מחברי ספרים ודיבר על ראשי תפארתינו לבזותם כמו שמדברים אימות זולתינו על קטני עדתינו. והנה לא ראינו גדלו ותפארתו של המחבר הזה ולא אחוי לן חורפי' במה כחו גדול בש"ס ופוסקים להיות סופר חכם בתורה. ומה הם גבורות גבורותיו להכרייע את כל חכמי ישראל הנאמנים. ומה חזקה ידו עלינו אשר ידבר בגאוה ובגודל לבב לשום אור לחושך. והי' במחשך מעשיהו רוב ספריו רק בדברי חקירות ומליצות. גם בפירושו לאגדות מאמרי חז"ל אשר קרא בשם בונה אין בהם ממש לא

טעם ולא ריח רק בונה ע"מ לסתור. והיאך מלאו לבו להתנשא בנפשו לשלוח פיו ברעה ולשונו יהגה עולה בחוצפה יתירה נגד גדולי התורה עמודיה וחכמיה. ולא קיים המחבר הזה מאחז"ל זונות מפרכסות זו את זו כו' אין זה כי אם רוע לב. ובאמת לא הי' מן הצורך לבלות זמן ולבוא במגילת ספר כתוב בסתירת דבריו. וכבר הוזהרנו אל תען כסיל וגו'. אך למען לא יתפארו רשעי בני עמינו אשר בדורינו זה שהביאו דבריו לבית הדפוס ללכד נפשות נקיים בשחת רשתם לאמר כביר מצאה ידם למען תפוש את בני ישראל בלבם ויאמרו שתיקתינו כהודאה. לכן ראיתי עצמי מחייב בדבר להחזיק מגן וצינה לסתור בניינו למען לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם ואולי יכנסו דברי באזני עם ה' אלה ואוכל הועיל עכ"פ אפי' לאחד ממאה או אפי' לאחד מאלף או אפי' לאחד מעשרת אלפים לא אפן אם יצחקו צעירים ושערים ילעגו למו. אם יתחקה האחד ויעמיד על שרשי האמונה ואבנה גם אנכי ממנה:

עתה שמעו חכמים מילי. ר"ד פער פיו לבלי חוק לשום דברי רז"ל להתול ושחוק במה שהעמידו חכמי האמת יסודי קבלתם בדרשות הכתובים בכינוים ושמות גימטריאות ר"ת צירופים וחילופים שכל הדרכים האלו הם הסכמיות ודברים ברויים מלבם יודעים האזינו וראו ראה הבינו משפט לאשורו כי אך תואנה הוא מבקש. כופר ומלגלג על דברי חז"ל חכמי הש"ס בכ"מ עצמו מספר שדרשו כמה דברים מגימטריאות ר"ת וחשבונם ומספרם. וכמה הלכתא גברייתא למדו מזה. והיא מדה ברורה מל"ב מדות דר"א בנו של ר' יוסי הגלילי שהתירה נדרשת בהם (מדה כט) מנין שדורשין גימטריא באגדה אם לחשבון הה"א שמונה עשר ושלש מאות דעולה למנין אליעזר ואם לתמורת האותיות הרי כבר אמור לב קמי בחילוף האותיות כשדים (ערש"י ירמי' נ"א ע"פ זה לב קמי כשדים בגימטריא דא"ת ב"ש) לב קמי מחליפין באותיות א"א ב"ש. ושם מדה ל) מנין שדורשין נוטריקון באגדה ת"ל אברהם אב המון גוים כרמל רך מל דבר שהוא רך ונמלל ביד (וזו הלכה היא דילפינן מזה שהעומר הוא מן השעורים ושיהיו השעורים רכים ונמללים ביד ע"י שיהיו קלוים באש) והוא קללני קללה נמרצת נואף כו' *) ובש"ס ספ"ק דיומא (כ א) השטן גימטריא שס"ד כו' ובמס' נדרים (לב א) וכן בכ"מ וגם בענין הלכה למעשה בדיני התורה העמידו דבריהם על מספר חשבון הגימטריא כמ"ש בפ"ק דנזיר (ה א) בהא דסתם נזירות שלשים יום מנה"מ א"ר מתנא קדוש יהיה והיה בגי' תלתין בר פדא אמר כנגד נזיר נזרו כו' ואמר שם תנן סתם נזירות שלשים יום בשלמא לרב מתנא ניחא כו' וכן בענין ר"ת ארז"ל בס"פ הבונה (קה א) מנין לנוטריקון מן התורה שנאמר כי ירט הדרך יראה ראתה נטתה כו' והוא קללני קללה נמרצת נואף כו' מה נצטדק נכונים אנחנו כו'

וכן שם ע"ב יוצא מג' פסוקים ויסע ויבא ויט מר"ת וס"ת מבואר במשנה במס' סוכה פ' לולב וערבה אנ"י וה"ו כמ"ש רש"י ותוס' שם. וכן שם מ"ב הנזכר בפ' עשרה יוחסין כתבו התוס' שם ובר"פ אין דורשין שיוצאין מג' פסוקים של בראשית בצירוף אותיות וכ' שם שכן קבלנו מרבותינו ובפי' אמרו רבותינו יודע הי' בלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ וצירופי אותיות אלו הם מצירופי אותיות שבתורה שבה נברא העולם כדאי' בתנחומא ובב"ר פ' בראשית ואמרו בכ"מ במדרש שטלטל הקב"ה את התורה שאלמלא נכתבה כסדר הי' אדם יודע לברוא עולמות. וכבר האריך הרמב"ן ז"ל בהקדמתו לפירוש התורה במ"ש בס' חכמתא דשלמה שמנין הי' שלמה עה"ש יודע כל חכמה וכל טבע היצורים סדריהם והרכבותיהם כמ"ש וידבר על העצים וגו' הכל מהסתכלות בתורה ויודע הי' צירוף אותיות כראוי ואמרו בכ"מ כל **(הגם שבלשון הברייתא שם מבואר מנין שדורשין כן באגדה אין פירושה למעט ההלכות. שהרי מצינו בש"ס בכ"מ דרכי הדרשות האלו גם לענין ההלכות כדאי' במס' שבת (ע' וצ"יז) בענין ל"ט מלאכות אלה הדברים ופרש"י דהוה מצי למכתב דברים וכ' הדברים דברים משמע תרתי וה' מרבה חדא הרי ג' ותיבת אלה ל"ו הרי ל"ט:

ובפ"ק דנזיר קדוש יהי' יהיה בגימטריא שלשים לסתם נזירות. ובפ"ק דפסחים לענין איסור חמץ בע"פ אחר שש מאך חלק ופרש"י אך בא"ב דאח"ס בט"ע גי"ף דכ"ץ הא' נחלף ב"ח וה"ך ב"ב הוא חץ ובגוף התחלת הברייתא שם ר"א בנו שריה"ג אומר בל"ב מדות הגדה נדרשת ובפרטות חשיב התם הרבה גופי הלכות תראנו משם. אבל הכוונה בזה שגם ההגדות נדרשות בכל הל"ב מדות המקובלות מסיני לדרשות התורה. ושהמדות האלו נוהגין בין בהלכות בין בהגדות. ולכך מביא הראיות בענין המדות בין מהלכות בין מהגדות. וזה מבואר פשוט בכמה הוכחות יתנו עדיהן ויצדקו. ועי' עוד בענין הגימטריאות במדרש (במדבר רבה פי"ח) למספר הברכות שבתפילה ושיעור מקוה ושיעור חלה וגם בענין חילופי האותיות ע"ש כמה דברים ובפדר"א פי"ח. ובכמה דוכתין ובפ"ד דמנחות (נ' ב) תופיני תאפנה נאה. רב אסי אמר כו' תאפינה נא כו':

התורה כולה שמותיו של הקב"ה כו' עתה ראה נא קורא משכיל אוהב האמת על מי מחכמינו הקדושים היכון חרבו ברוח קשה לשפוך חימה אפו ושפך בוז על נדיבי עם קדוש משכני עליון בעלי הש"ס תנאים ואמוראים האם אין בזה כפירה בתורה שבע"פ שהרי אפי' מי שמודה בכל דבריהם רק שמכחיש ומלעיג על למודם דבר זה מאיזה פסוק בתורה ואומר שלא כיונה התורה לזה כדאי' בפ' חלק האומר אין תחיית המתים מן התור' ואמרו שם שאפי' מודה בעיקרה רק שאומר שאינו מבואר בתורה וכופר בלימודם

מן הכ' הוא בכלל וכיון שרז"ל אמרו בפירוש שדרשות גימטריאות ונוטריקון וראשי תיבות הם מן התורה שרמזה בהם להמציא דברים הרבה והרי היא ככל המדות שהתורה נדרשת בהם מי שכופר בהם כופר בתורה נקרא

בינו נבונים ודעו איפוא כי לצים לצון חמדו להם. באשר יליץ על מה שהסכימו המקובלים לספירות מספר עשר שמצאו נגדם עשרה מאמרות עשר דברות עשרה אצבעות כו' ואח"כ תלקום ג"ר לבד ישבע לבד וכינו אל השבע שם גדולה גבורה כו' שמצאו אותם במקרא. ושחק הרבה לדבריהם מה שלא מצאו שם לתשיעית וקדאו לה יסוד. ואמרו שנרמז בפ' כ"י כ"ל בשמים ובארץ גימטריא יסו"ד ובאמת בכ"מ שמות אלו גדולה גבורה ת"ת הם שלא כסדר הזה הרבה עליהם שחוק והתול אשר כל אדם יקרע סגור לבו על ראותו איש מבני תורה מאנשי בריתינו ואמונתינו חלל נזר התורה ישפילה עד עפר והלא הוא יודה בענין ס' יצירה המקובל אצלינו מדורות הראשונים כמ"ש הוא עצמו בספרו הפסול הזה והביא בעצמו דברי הראב"ע והכוזרי ור"ע גאון אף שלדעתי לא האמינו בקבל' והשיא מחשבתם בענין הספירות לד"א אעפ"כ עכ"פ ראה בעיניו שכל אלו הגדולים הראשונים שהם ג"כ מתפלספים הודו באמיתת ס' יצירה. הוזכר בש"ס פ' ד' מתות ומשנה מפורש היא בס"י עשר ספירות בלי מה מספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש כו' וכמה מכוונים ומתוקים הדברים למשכיל ע"ד ולא גבר עליו שטות הניצוח. שכמו שכ' מעשה האדם ופעולתו הוא ע"י עשר אצבעות ידיו. כמו כן אנו מכנים פעולתו ית' ומעשיו שברא בהם עולמו בשם אצבעות כמאמר החסיד המנעים זמירות כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך וגו' ואמר ישעי' אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים. והם כחות רצונו ית' שבהם נברא העולם. והם עצמם עשר מאמרות שנזכרים במע"ב שכל מאמר כוונתו בחי' רצונו:

והם עצמם הספירות שהזכירו חכמי האמת וכמו שהידים מתחלקים לשנים ימין ושמאל ובכל אחת חמש אצבעות כמו כן עשר המאמרות חמש בשמים וחמש בארץ ימין ושמאל. כמ"ש אף ידי יסדה ארץ וימיני וגו' והם עצמם מילוי שמו הגדול והנורא שבהם עשר אותיות י"ה בשמים וזה בארץ. ובכל אחד מהם חמש אותיות. וסימנך "ישמחו השמים ותגל הארץ" נרמז בהם שמו הגדול. וראה נפלאות בחכמה זו כי מצאנו ראינו בפסוק ראשון שבתורה בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ שבו נזכרה כל הבריאה כולה בכלל כמ"ש חז"ל את השמים לרבות תולדותיה ואת הארץ לרבות כו' ויש בו שבע חובות וכ"ח אותיות כמספר כ"ח פרקים שבאצעות ב' הידים. י"ד בכל אחת. ג' בכל אצבע ובאגודל ב' פרקים שלכן נקרא בשם י"ד כמ"ש גדולי המחברים שלשון הקודש

אינו הסכמייכשאר הלשונות רק הכל בחכמה עמוקה שזה הי' חכמתו של אדה"ר שקרא שמות לכל דבר וכמו שהארכתי בענין הנפלא הזה במ"א ונזכר במע"ב עשר מאמרות וכמו כן מצינו במתן תורה עשר דברות בשתי לוחות חמש בכל לוח נגד חמש אצבעות של ימין ושמאל וכמ"ש והלוחות מעשה אלהים וגו' כתובים באצבע אלהים וקודם הדברות כתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ג"כ כל התורה בכלל ובו שבע תיבות וכ"ח אותיות נגד כ"ח פרקי הידים (בתשו' בנין עולם שנדפס מחדש בפתיחה של הרב בן המחבר אות ו' בהגה שם כתוב קצת מזה ברמיזה בשם רבינו הגדול הגר"א ז"ל מווילנא אבל השומע שמע וטעה כי אינו מדברי הגר"א מבטנו יצאו הדברים ומפי שמע זה וכבר הודה לו בעל הפתיחה בעצמו שטעות הוא בזכרונו ובעבור שכבר הוכרו מבד"ר דק"ק ווילנא שלא יודפס דבר בשם רבינו הגדול ז"ל מה שא"י בבירור הממנו כמו שנדפס בס' שנות אלי' לכן עשותו רצון בעל הפתיחה להודיע נאמנה) ונגד כ"ח אותיות מילוי מילואו של השם הגדול יזיד בי"ה וי"ד בו"ה וע"ז נאמר כ"ח מעשיו הגיד לעמו וגו' שהם כוללים כל כחות הבריאה שנבראו ע"י השתלשלות מכח רצונו ית' שהם העשר ספירות עשר אמירות וקיום הבריאה הכל ע"י התורה ולא במקרה בא המספר מכוון בהכי לא יכחישנו כי אם השוגה באהבת הניצוח אשר כל שוגה בו לא יחכם ואחריתו יהי' מרה בקשה דעה נכריה באר צרה להפיר תורה

והן על אחת הרעיש המחבר הזה בקול גאונו וישם מהתלות על התחלקות הספירות לדעת חכמי האמת לב' מדריגות ג"ר לבד וז"ת לבד וקראו בשמותם גדולה גבורה תפארת כו' הכתובים בפסוק לך ה' הגדולה ועד כמה עזה אהבתו לנצח את האמת עד שמלאו לדבר קשות גם נגד ספר יצירה אשר בע"כ גם מלאך רע יענה אמן על אמיתת מציאותו מימי קדם קודם לזמן הש"ס מקובל עד ראש אמנה. כידוע שגם הוא חלקם לב' מדריגות ג"ר לבד שהם ג' אמ"ש וז"ת לבד שקראם בשם ו"ק והיכל הקודש באמצע ככל דברי חכמי האמת שהאריכו בזה בספריהם. ולא על חנם הי' הבריאה בששת ימים ונח ביום השביעי. כי הוא ית' ברגע אחת הי' יכול לבראות עולמו ולא הי' צריך לזמן שבעת הימים. והא לך לשון רבן של ישראל הרשב"א ז"ל בתשובה (סי' תכ"ג) מה שהשיב לחכם אחד בענין פסוק כי ששת ימים עשה וגו' וז"ל לפי מה שלקחה אזני רשימה דקה לא נקודה מבעלי החכמה כי יש בזה סוד עמוק מאוד אין לו ערך ולא דמיון למה שעלה בדעתך והימים האלה נזכרים בקצת מקומות בתורה ובמצות ויום השביעי כא' מהם ונרמז בזכור את יום השבת. ודברי תורה כפטיש יפוצץ סלע ומתחלקים לכמה ענייינים נגלה ונסתר אומרים ורומזים אשרי מי שזיכהו ה' ית"ש לעמוד בסודם המקו"ש שהם כוללים ההראל

והמקדש כו' והאריך שם וסיום דבר ויש סוד גדול בחסרון הב' של שכת ימים וגו' לפי הקבלה האמיתית המסורה ביד חכמי ישראל כו' ועוד שם ואשר אמרת במה שקבעו בתפילה לאמר אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ולא תקנו לומר אלהי השמים ואלהי הארץ כו' וכן במה שסמכו לזה הגדול הגיבור והנורא באמת יש לזה עיקר גדול בתפילה וכונותיה למי שחננו השי"ת לעמוד על עיקר הכוונה האמיתית והוא אומרם ז"ל האבות הם הם המרכבה כו' והסוד בהגדול הגיבור והנורא נורא מאוד מי ידענו כ"ש שיעלה אותו האיש על לשונו כו' והאריך שם בדברים נפלאים. עתה הלא יבוש המחבר הזה הלא יכלם. ידע זאת על מי הרים ידו בעים רוחו. ועל מי מקדושים שלח חיצי לשונו זו לעגה לו על אדונינו נזר עדתינו גם בימי קדם קדמתה. שהרי הוא ז"ל העיד וכ' כל הדברים שאמרו חכמי האמת ושקיבל חכמה זו וכי היא הקבלה האמיתית המסורה ביד חכמי ישראל. ואלה השמות גדולה גבורה כו' רומזים למרכבה עליונה שהם האבות ודוד רגל רביעי שבמרכבה שהוא נרמז בד' אותיות שם הגדול ונורא כמבואר בדברי חכמי האמת ולא לחנם הזכירם דוד המעה"ש על סדרם בחושבו המדריגות מלמעלה למטה. כי גור הם נעלמים ושורשי כחות הבריאה לבד והזכיר התשיעית בתיבות כי כל בשמים ובארץ שבאמת הוא העמוד המחבר שמים ובארץ ביחד. וע"ז רמזו רז"ל באגדת אין דורשין על עמוד א' העולם עומד שנא' וצדיק שמו וצדיק יסוד עולם ונרמז בשתי תיבות כ"י כ"ל כי הוא המייחד למעלה ולמטה במחשבה ובמעשה בי"ה ובו"ה ששה פעמים ה' הוא תיבת כי ועשרה פעמים ה' תיבת כ"ל מספר יסו"ד ממש כמ"ש בזה רבינו הגדול והקדוש מור"א מווילנא בכתבים. ומה שנמצא בכתובים בכ"מ אלו הכינוים גדולה וגבורה כו' שלא כסדרם יש ויש לחכמי האמת טעמים נוראים לכל דבר הכל לפי ענין ההרכבה ולפי מצבם וסדרם ושינוי צירופי אותיות שמו הגדול וכמו שמצינו בס"י שש חותמות בג' אותיות יה"ו פעם מקדים אות זה ופעם השני ובכל אחד נעשה ענין חדש לא זכה זה המחבר למתיקותם והשגתם. ובנפשו דיבר דברים זרים וחירופים כאלה;

עוד תשוב תראה עדות נאמנה מפי רבן של ישראל הרשב"א ז"ל בתשובה (סי' ר"ך) שאל עוד מה שאמרו שם בן ארבעים ושתים אותיות היודעו אהוב למעלה כו' תשובה ממה שנתבאר בגמרא ודאי כי יש כחות מופלאים לקריאת השמות בלבד ובלבד בשמוש נקודם ולא עוד אלא אפי' בכתיבתם וכמו שנזכר בכ"מ בגמ' ובמדרשות. כאמרם הזכיר עליו את השם והרגו. וביבמות (מ"ט ב') אמר שם ואבלע בארזא ובסנהדרין כמ"פ בגמ' ובירושלמי פ' הנשרפים וכן רבים אין להם מספר. ובכתיבה הרי אמרו בשבת יוצאים בקמיע מומחה כו' ובגיטין שושילתא דכ' עלי' שם ועזקתא דכ' עלי' שם כו' ואמרו שם

שמא דמארך עלך ואמרו כתב שם אחספא כו' וזרקו לתהום כו' ועל הקריאה נחלקו כו' ויש קורין אותו בשבע תיבות שש ושש כו' וכן הקבלה מרב האי גאון ז"ל כו' ובקשה המסורה בידינו ומקובלת לנו שעשאו ר' נחוניא בן הקנה כו' וארשום לך שם בן מ"ב אותיות אשר רשם שם בר"ת כו' הנך רואה בעיניך עדותו נאמנה על אמיתת חכמה זו וכי הוא מקובלת בידו מרב האי גאון שהי' נורא מאוד שלא הי' כמוהו בגאונם שלפניו כידוע וגם שמקובל בידו ענין שם מ"ב והתפילה מר' נחוניא בן הקנה. וכל זה לצנינים וסיכים לנקר עיני זה המחבר המלגלג הרבה בענייני השמות ופעולתם. וכשנגיע לשם אראך בעזה"ש איך התפקר בזה גם נגד חכמי הש"ס וחז"ל הקדושים:

עוד ינופף ידו להלעיג על דברי הרמ"ק בערכי הכינויים שהרבה במספר הכינויים מאוד מאוד לספירות והשוה את הקדוש האלהי הזה לבעלי האלכמיאה שכינו למתכיות כינויים זרים כמו שמש לבנה כמו כן המציאו המקובלים בחלמם חלום כו' לא ידע ולא הבין כי כל השמות והרבות הכינוים הוא על שם הפעולות הפרטיות שאנו משיגים מרצונו ית' וכל פרטי השגחותיו לברואיו לכל אחד לפי מדריגתו ומקומו ושעתו לפי ערך הפעולה משתנה השם ואין זה ש נוי למעלה ח"ו רק שניתן לנו רשות מאתו ית' להשיג ולקבל ההשגחה מרצונו בערכינו כל אחד לפי מעשיו ולפי מקומו ושעתו. וכבר אמרתי למעלה שזה המחבר נדמה ממש לפלוסוף השיטה שאמר שכל המציאות איננה ולא נמצאת רק חלום ארוך הוא וכמו כן דימה דברי קדושי עליון הכל לחלומות והבלים הרבה וחיילים יגבר והוא חלומות השוא ידבר. מה לתבן את הבר. הגם כי בודאי כבר שקלי למטרפסי' בעלמא דלעילא ואפשר שהי' לו זכיות רבים ותורה ומצות ועבודה ויוכל להיות שאני חוטא בלשוני בהזכירי גנותו. אך החרש לא אוכל עצור במילין להתאפק בנפשי. כי מי האיש אשר נגע יראת ה' בלבבו ואהבת התורה וחסידיו וקדושי ה' טהורי לב, ויתאפק ולא ירגיז ארץ ומלאה על ראותו כי הובאו דבריו והבליו חירופיו וגידופיו בדפוס ע"י הרשעים הארורים שבדורינו זה שנודע ומפורסם שנתפטמו באיסור נבילות וטריפות וחללו שבת בפרהסיא נתקו מוסרות התורה והעבודה. ופרסמו דבריו על פני תבל לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל ובעינינו ראינו ובאזנינו שמענו דברי נאצות גדולות יוצאים מבורים רקים נערים ומנוערים מתורה ומחכמה ומיראה. הרגילו על לשונם זה החיבור הנשחת. ודוברים עתק על ה' ועל משיח. וגם במציאות השם והשגחתו נפלו ברשת הספק ומהם שהכחישו במוחלט אוי לדור שכך עלתה בימיו. לכך אמרתי להראות אשר שקר עשה בנפשו ולא טוב עשה בעמיו הרב החובל המלגלג הזה ופרצות גדולות פרץ בתוה"ק ע"י המחברת הזאת ישתקע וימחה שם הספר הזה מן

העולם ולא יהי' עוד לצור מכשול לבית ישראל. כי עתה ראו עינינו כמה פרצה הטומאה הזאת בישראל. שע"י המחברת הקטנה העלובה הזאת כמה נפשות אביונים נקיים נלכדו ברשת הכפירה בחבקם הספר הזה כאלו ניתן מסיני ולו לבד נתנה התורה והאמת וח"ו שקר נחלו אבותינו ומרעה אל רעה יצאו לאמר שגם התלמוד והמדרשים בדוים מפי מהבילים ואחר יהבילו דברי הנביאים עד כי הגיעו אל התורה לומר גם היא כאחת מהם בדוי' ומדמים מילתא למילתא לדין גזירה שוה מעצמם כמו שנתברר על חכמת האמת שהיתה מאומתת עד עתה ובא הארי וטרפה ובירר כי שקר בימינם. כן הכל שקרים בדוים ודברי כזבים ותהי האמת נעדרת ישקיף ה' וירא בעני עמו אנס עצור' ועזוב ולמענו למענו ולמען תורתו יעש ויעמידנו על האמת:

עוד לא רוה צמאונו והוסיף לשתות כמים עילה ילעג ואין מכלים ע"ד הרמ"ק בשם רשב"י בתי קונים מ"ש בענין תנאים ואמוראים. שנה"י הם תנאים וחג"ת אמוראים. הנה אם בעיניו כמו זר נחשבו הדברים למשכילים האמיתיים אין בזה שום זרות. כי לא על עצם תנאים ואמוראים הי' כוונת האומרו. כי אם על המשנה המסורה מסיני שהם ההלכות הפסוקות יכינו בשם תנאים. ועל המימרות ופירושי המשניות וההלכות ופלפול והסברא בהם. שגם הם מסיני נתנו כדאי' בפ"ב דמגילה (יח ב) מאי דכתיב ואתנה לך את לוחות האבן וגו' התורה זו תורה והמצוה זו משנה כו' להורותם זו גמרא מלמד שכולם נתנו מסיני. והוא שימוש ת"ח שכ' הרשב"ם במס' ב"ב פ' יש נוחלין. ולכולם יש שורש נורא למעלה למעלה. כי כל הבריאה וסדרי ההשגחה וגילוי רצונו ית' והארת כבודו לברואיו תלוים על התורה ועל המשנה ועל התלמוד כמ"ש רז"ל במקומות הרבה עצמו מספר. ומ"ש בתיקונים תנאים ואמוראים. שמות אלו אינם מדברי רשב"י. אלא מדורות האחרונים שכתבו על גליון הספרים בכת"י. וע"י רוב ההעתקות ושיבושים רבים שיצאו ע"י רוב המעתיקים נתערבו הגליונות בתוכם. וכזה מצינו בכ"מ גם בש"ס שהרבה דברים מן הגאונים ומה"ג שנתערבו בש"ס כמ"ש התוס' במס' ברכות פ' כ"מ במ"ש והלכתא כו' שהוא מה"ג וכן במס' חולין (פ"א ט) בשמעתתא דנפיל' וכן סוגיא קמא דריש קידושין וכן בכ"מ והארכתי בביאור דבר זה במ"א להסיר כל פקפוק שכ' בזה הגאון ר"י מעמדין בס' המטפחת. ויבואר עוד כשנגיע לענין טענת המחבר על הזוהר וכבר כתבתי למעלה ענין חשבון הגימטריא הנזכר ע"פ רוב בספרי האמת ור"ת וס"ת שמצינו בש"ס בדברי חז"ל בכ"מ. ובאמת הסתירה התורה ורמזה דברים הנסתרים ברמז זה לטעם כמוס וידוע לנו שכל מספר מורה על דבר מיוחד. וא"א לרמזה כי אם ע"פ מספר כל א' לפי מה שהוא. או מספר פשוט או קדמיו או מרובע כו' כל המדריגות

שחשבם הרמ"ק ז"ל בספרו הגדול וכולם מקובלים מרבותינו הקדושים אין בהם נפתל ועקש ח"ו לא כאשר לעג לו המחבר הזה בזה הפרק והתפאר בחכמתו כי רבה היא שכל דבר שהמציאו חכמה הקבלה ברמז הכ' ע"פ מספר הגימטריא יוכל לעשות כמוהם להיות מרומז בו ההיפוך ממש. (זו ממלאכת הבדחנים ההוללים בבתי המשתאות) גם אנכי ידעתי שהם יכולים להפך דברי אלהים חיים ואת זה לעומת זה עשה אלהים טוב לעומת רע. ומקרא מלא דיבר הכ' ופושעים יכשלו בם. ונתתי מכשול לפניהם. ונמצאו מ"ט שערי טומאה נגד מ"ט שערי בינה והכל ע"י להט החרב המתהפכת. נחש הקדמוני שג"כ היפך דברי אלהים חיים באמרו לא מות תמותון כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו וגו' (ומלאכת הכישוף וכל פעולות הרשעים יוכיחו) ובאמת הפוך רשעים ואינם וגו' וכיתרון האור מן החושך כן יתרון לחכם מן הכסיל והאמת תיכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר:

ואשר הרבה להלעיג מדבריהם בחשבון צירופי הא"ב בכ"ב א"ב כו' בזה פער פיו גם לדברי ס' יצירה שכל זה מבואר שם בפ"ב באריכות במה שגם המתפלספים הראשונים אשר לא נגע עליהם אור חכמת האמת הודו באמיתותו וגם רש"י ז"ל בפירושו למס' סנהדרין פ' ד' מיתות בהא דרבא ור' זירא הוו עסקי בס' יצירה כו' ושם רבא ברא גברא כו' הזכיר בפירוש צירופי האותיות ע"י הא"ב הנזכרים בספר יצירה. אך גודל כעסו והשקר אשר גבר עליו ע"י עצת הנחש הקדמוני עורו עיניו מראות. לא יראה טוב כי אם רע. ובזה תמו דברי במה שיש בהם די למחות פשע החלק הראשון מספר הפיגול הזה. עתה אשוב להלחם עמו על חלמותיו ועל דבריו בחלק השני:

פרק יא

ברוב דברים והבלים הרבה התחיל להביא ראיות נכונות בעיניו שחכמה זו איננה מקובלת ממשה רעה"ש ולא מן הנביאים ואפי' לא מימית עזרא ושנים רבות אחריו כי אם בדוי' רק מלב האחרונים. וזאת אשר כתב כי אף שנגלו למשה רעה"ש סודות התורה ופנימיותה לבד הפשט הדרש והרמז הרבה ממנו אפשר שלא מסרו ליהושע תלמידו. וכן מה שלמד יהושע ממשה רעה"ש לא למד הכל לזקנים. וכן אחריהם ההשפלה שהי' במדריגה. והן מה עטת הלבבות הן מריבוי הצרות והשמדות ומהגליות ולא נמשכה קבלת אותם הסודות עד שהוחל לקרוא בשם זוהר שהם כמו ג' מאות שנה בזמן הרב הנ"ל אלו דבריו ע"ז אשיבנו מלין כך עונשו של בדאי שאפי' אומר דבר אמת אין שומעין לו כי כל שקר אם אין בו אמת בתחילתו אינו מתקיים שאמת מוסכם גם בפי כל חכמי

אמת שחכמה זו העמוקה נתמעט קבלתה מדור לדור מרוב הטלטול והגליות כו' ולא מטעם זה לבד אלא לפי הדור כי לא הכל זכאים לזה ונתמעטו הראוים לה וכל מה שנתמעטו הדורות לעומתם גם אור החכמה חשכה בעוה"ר כי איננה כמו כל התורה שבע"פ שהיו מחוייבים למוסרה בשלימותה לבניהם ודורותם אחריהם למען ידעו עם נולד את אשר יעשון ישראל ואיכה יעבדו את ה' וגם בזה נתמעטו הלבבות מימי יוסף בן יועזר ואילך שנתרבה המחלוקת ונעשה התורה כו' והוא עונש מאתו ית' כמ"ש חז"ל במס' שבת פ' תולין ע"פ והפלא ה' את מכותך הפלאה זו איני יודע מה היא כו' הוי אומר הפלאה זו תורה וע"פ הנה ימים באים נאום ה' אלהים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם וגו' כי אם לשמוע את דבר ה'. וכתיב ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו דבר ה' זו הלכה כו' שלא ימצאו הלכה ברורה כו' ואף גם זאת הבטיחנו הוא ית' כי לא תשכח מפי זרעו ואף שבכל פרטי ההלכות נמצאו מחלוקת רבות ונשתכחה תורה המסורה למשה רבינו ע"ה בכל פרטותיה. מ"מ גופי ההלכות ועקריהם לא נשכחו ח"ו ולא נפל ספק בעיקרי ההלכות המקובלות אצלינו מפי משה רע"ה כמ"ש הרמב"ם ז"ל בהקדמתו לפירש המשנה באריכות. כמו כן ממש הוא בקבלת החכמה הזאת אף שלא נצרכה כ"כ לישראל לידע עומקם ופנימיותם כמו חלק דרכי המעשה רק להיות נמסר לראוים לה כדאי' בפ' אין דורשין אין מוסרין ס"ת אלא למי כו' יעו"ש שעל המעט ימצאו ראוים לכך בכל דור ודור ולזה לא נמסרה רק ליחידים ושרידים אשר ה' קורא ורק ע"פ לחכם ומבין מדעתו ולזה נתמעט סדר קבלתה על בוריה אבל שרשי החכמה הזאת לא נשכחה לגמרי ח"ו. ומסורים היו איש מפי איש עד הגאונים ולאחריהם הר"י סגי נהור והראב"ד בנו ומשם להרמב"ן ואחרי זה לא מסרו עוד בפה רק כתבו ברמז והסתר גדול על ספריהם כמו שהגיד לנו הרמב"ן ז"ל בעצמו בכ"מ בפי' התורה שלא יובנו בקרוא אותם וכן העיד האריז"ל שכל דברי הרמב"ן ז"ל עמוקים מאוד מאוד. ומזה התחיל השיבוש והמחל קת באיזו פרטים בחכמה זו בדברי האחרונים שאחר הרמב"ן. עד שהוא ית' ברוב רחמיו למען הבטחתו כי לא תשכח וגו' ולמען בריתו ואהבתו אותנו שלח עיר וקדיש מן השמים מרן האריז"ל שהסכימו עליו כל ישראל מקצה העולם ועד קציהו לא נראה ולא שום חולק ומטיל דופי ודובר עליו שמץ דבר (כי אם המחבר הזה ברוב הבליו. ומעטים הנמצאים באנשי הדורות שמטילים דופי גם בגבוהים ממנו גבוה מעל גבוה) וכמו שהעידו עליו תלמידיו המאוה"ג הרח"ו וחבריו ז"ל אשר כבר נודע גדלו ומעשה תקפו של הרח"ו ז"ל בתורה ככל גאוני זמנו והי' גדול מאוד בכל חכמה וכליסופיא ובכל המדעים ורוב קדושתו וצדקתו וחסידותו כי רבה

היא למעלה למשכיל כנראה ג"כ מספרו הנכבד קטן הכמות ורב האיכות שער הקדושה. והוא ז"ל העיד מה שראו עיניו ולא זר לא מפי השמועה ואומד הדעת, גודל נפלאות נוראות מרבו האריז"ל ושנגלה אליו אליהו ז"ל ונפתחו לו שערי אורה מאוד מאוד. ומעט מן המעט כטיפה מן הים נתגלה לנו מחכמתו אשר באו בכתובים מרח"ו ז"ל אפס שמץ מנהו ומן הוא והלאה לא נשמע שום מחלוקת וספק בחכמה זו. ואם יאמר המתעקש וכופר הלא לא בשמים היא והתורה אינה נתונה ממה שנתגלה משמים ע"י מלאכים מגידים או גילוי אליהו ז"ל) ע"ז אשיבנו מילין הלא מימרא מפורשת בש"ס **(איני יודע להבין מה זו שאלה ומה לטורח הזה להשיב על דברי אוולת כזו. א"כ ישאלו עוד מה שאנו מתפללים ואותה אנו מבקשים תמיד חננו מאתך דיעה בינה והשכל והאיר עינינו בתורתיך וחן בלבינו להבין ולהשכיל וכמה נתחבט ע"ז החסיד המנעים זמירות הן אמת חפצתי בטוחות ובסתום חכמה תודיעני הבינני ואצרה תורתיך. טוב טעם ודעת למדני הבינני ואדעה עדתיך וכל דברי הנביאים מלאים מבקשות כאלו שיכתח לבינו לפתוח לא לערי אורה להבין הדברים בשכלינו ומוחינו ודעתינו יסכים עליהם ומ"ש לא בשמים היא ר"ל שמן השמים יכריחו אותו לקבל מה שדעתינו מסכים ההיפוך כההיא דב"ק דר"א שדעת רוב החכמים הסכימו לטמאות התנור ומופתי השמים הכרוחים לקבל מה שנגד דעתם אבל פתיחת הלב ושיודיעו מן השמים יהי' ע"י מי ומה שיהי' עד שיוסכם בלב אותה אנו מבקשים והיא הטובה הגדולה שאין למעלה הימנה:

פ' שני דייני גזירות במעשה דרב ענן שהי' לו גילוי אליהו ז"ל ולמדו ספר תנא דבו אליהו רבא וזוטא ובאמת מ"ש לא בשמים היא אינו רק בהלכות ודינים המסורים למעשה ש"ה ניתן רק למטה בארץ לב"ד שבדור ואחרי רבים להטות ולא ע"י גילוי מלמעלה. משא"כ בדרשות הכתובים ובגילוי פנימיות סודות התורה מה שאינו נוגע למעשה רק להבין פלאי יוצר בראשית ולהשיג טעמי התורה ומצותיה הלא זהו באמת עוה"ב שזוכים הצדיקים שנהנים מזיו השכינה בהשגת טעמי תורה כמ"ש חז"ל בס"פ א"ע ולמכסה עתיק דברים שכיסה עתיק יומין פו' אף ששם בעולם הנשמות אין מעשה ובמתים חפשי וע"ז לא אמרו לא בשמים היא ומעין עוה"ב זוכים ג"כ כמה מן הצדיקים בעודם חיים בעוה"ז להטעימם נועם זיוה מעין עוה"ב וע"ז רמזו חז"ל באמרם סוף פ"ב דברכות עולמך תראה בחייך כו' ובזה בטלו דבריו שבכל הפרק הזה:

ומה שנעזר מדברי הרב המורה ז"ל שכ' על סתרי תורה שאבדו באמת מאתנו לגמרי יעו"ש. והוא הלך לשיטתו שלא ידע שיש חכמה פנימיית זולת הפלוסופיא שנמשך אחריה. וכמ"ש בזה רבינו הגדול הגר"א ז"ל בביאורו ליו"ד (סי' קע"ט) ובאמת הוא ית'

ברוב רחמיו השאיר לנו שורש כמעט ע"י צדיקי וגדולי הדור וחסידיו להאיר לנו מתוך חשכת אופל הגלות החיל ורוח קודשו חופף עלינו כל היום בהגלות נגלות גנזי אוצרות פנימיות תוה"ק ע"י הראוים לכך. כאשר הראנו את חסדו הגדול גם בדור האחרון הזה שהאיר לנו אור גדול ע"י רבינו הגדול אשר נתפרסם גדולתו וקדושתו וצדקתו עד קצוי תבל הגר"א מווילנא ז"ל שזכה לגילוים גדולים שלא הי' מכמה דורות שלפניו כנודע למי שזכה ליהנות קצת מנועם זיו מכתביו הרבים ועצומים והכל ע"י שורש החכמה הזאת שנשאר לנו בקבלה עד היום והיטיב אשר דיבר בזה רש"ט בס' האמונות שבאמת לא נאבדו מאתנו שרשי החכמה הזאת מדור לדור הגם שבודאי נשתכחו ממנו רובי מפתחותיה וגנזי אוצרותיה שהיו גלוים לחכמי המשנה כמאמרם ז"ל בפ"ב דסיכה על ריב"ז שלא הניח כו' שיחת שדים ושיחת דקלים וצפצופי עופות ושיחת מה"ש דבר גדול ודבר קטן והם מעשה מרכבה כו' ואין אתנו יודע עד מה מידיעות הנשגבות האלה. ולא באו על ספר כלל מרבותינו הראשונים הגם שמעט מהם הי' ידוע ג"כ להגאונים שאחר זמן הש"ס כמ"ש הרמב"ן ז"ל בפי' התורה שבפ' זה ספר תולדות אדם ובפסוק שלאחריו כ' ע"ז בשם רב שרירא גאון שמסרו חכמים אחד לחברו הכרת פנים וסדרי שרטוטין מקצתם אומרים בפ' זה ספר וגו' ומקצתם בפ' של אחריו זכר ונקבה בראם. ואין מוסרין סתרי תורה ורזין אלא למי שרואים בו סימנים שראוי לכך כו' עכ"ל הרי שבאמת לא נאבדו ח"ו גנזי החכמה לגמרי. ובימי הגאונים עדיין לא פסקה חכמה זו בקבלה לא כמו שחשב המחבר המלגלג שמימי בית ראשון פסקה קבלת סתרי תורה והעיז פניו להכחיש גם דברי ח"ל חכמי הש"ס מה שהעידו על ריב"ז שהיו ידועים לו מפתחות חכמה זו שלא נתגלו ולא ידעו שמץ מהם שום חכם אחד מחכמי הפלוסופים שנשתבחו בהם המחבר הזה וחבריו והרי מפורש בפ' אין דורשין במעשה דריב"ז ור"י בן חנניא ור"א בן ערך מה שדרשו במעשה מרכבה עד שסיבבה אש את האילנות ונתקבצו מה"ש לשמוע דבריהם כבזמוטי חתן וכלה האם אין זה סתרי תורה וגנזיה שלא נתגלה לשום בריה זולת קדושיו וחסידיו אשר ירשו התורה בהר סיני והיאך אמר המחבר הזה שמימי בית ראשון נגנזה חכמה זו לגמרי וגם בזמנינו זה הגם שאין אתנו יודע עד מה מחכמה זו ולא באו בפירוש על ספר. כבר רמוזה היא במכתב על ספר הזוה"ק פ' יתרו ובתיקונים הגם שלא זכינו להשגת דבריהם כבר ידענו שהיו אנשים יחידי סגולה שזכו להבנת דברי קדשו ע"י גילוים גדולים ועצומים כמו האריז"ל וחבריו. ובזמנינו זה ידוע ומפורסם השגת רבינו הגדול והקדוש שזכה לגילויים גדולים ועצומים מדברים כאלה גם זאת ידענו שאף שזכינו לשרשי החכמה הזאת וענין הספירות וסדרי פרקי העולמות

הרכבותיהם ומצביהם ושימושם אינו אלא בדרך כלל רק צל החכמה אנו רואים ולא גוף החכמה והיא בעצמותה נעלמה אין אתנו יודע עד מה וכל מה שאנו משיגים בה זכינו לריחה ולא זכינו לטעמה וגם זה אחר כמה וכמה מחיצות עד אין חקר לפי ערך שפלות ירידת המדריגות מדור לדור. אבל עכ"פ שרשי הדברים לא נשכח מאתנו ולא סרה הקבלה לעולם. ודברי רש"ט וזולתו כנים ואמיתים לא יכחישם אלא מי שמסתפק באמונה ולא יאמין לעולם רק מה ששכלו הקצר משיגו:

וכל השומע יצחק לו להמחבר הזה ושיחתו במופת החותך במוחו המשובש שמביא להכריח בהכחשת חכמה זו במה שלא מצינו רמז מהם כתוב ולא דברו מזה לא במשנה ולא בגמרא וא"צ להשיב כ"ו כלל כי איני יודע מה שם משנה ובריית‍א אצלו וכל התורה שבע"פ מסורה אצלו בהסכמת שכלו לאמר שמועה זו נאה וזו אינה נאה 1) והרי באמת מצינו ברייתות הרבה שדיבר מזה לפי מה שידוע לנו מספרא דצניעותא שזכרו בזוה"ק שנתחבר בדורת הראשונים מחכמי המשנה שספר הזה כלל בו רוב שרשי החכמה הזאת כמו שכלל רבינו הקדוש כל דברי התורה שבע"פ בתת"ק סדרי משנה בששה סדרי משנתו בלשון קצר מאוד שבו רמז מה שחידשו האמוראים האחרונים ליכא מידי דתני בספרי ובברייתא דלא רמזה רבינו הקדוש במשנה כדאי' במס' תענית ובס"פ אע"פ. כמו כן נכללו כל שרשי החכמה המבוארים בזוה"ק ובתיקונים במסכת הקצרה הזאת. וכמ"ש בזה הגאון מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין ז"ל בהקדמת פירוש רבינו הגדול הגר"א ז"ל על ספד"צ. ועוד לנו ברייתות הרבה מיוחסים לתנאים כמו ספר הבהיר לר' נחוניא בן הקנה שהעיד עליו הרמב"ן ז"ל בכ"מ בפי' התורה ומייחס להתנא הזה. גם הרשב"א בתשובה בשם מ"ב שהעתקתי דבריו בפ' הקודם. גם ספר פרקי היכלות שהזכירו גם הראב"ע בפ' כי תשא. והחכם החסיד הכוזרי (מאמר ג' סי' ס"ה) הזכיר ישמעאל בן אלישע כה"ג שחיבר ס' היכלות והכרת פנים ומעשה מרכבה שידוע סודותם עד שהי' ראוי ממדריגה קרובה לנבואה עכ"ל) ומלבד זה ספר מסכת אצילות שזכינו בדור האחרון הזה שהובא בדפוס שידוע ומפורסם שנתחבר בימי קדם קדמתה חכמי המשנה הראשונים. ונרמז בו **(1) זו שאלה של שטות בעצם מאחר שהמשנה והגמרא אסרה לדורשם כמ"ש ולא במע"ב בשנים ולא במעשה מרכבה ביחיד כו' א"כ איך יכתבוה בספר שכתבו משום עת לעשות לה' וגו' למוסרה לכל המון ישראל יד הכל בשוה לכן הניחום במגילות סתרים כמו שהי' לפניהם וגם מה שהוסיפו הם ומסרום לצנועים:

וספר מדרש כונן שהוא ברייתא ונקרא ג"כ ברייתא דמעשה בראשית ונזכר ברש"י ז"ל פ"ב דחגיגה (י"ג א) דזה סתרי תורה וז"ל כגון מעשה המרכבה וספר יצירה ומעשה

בראשית והיא ברייתא עכ"ל ובספר חסד לאברהם העתיק ממנו כמה מאמרים. וקורא אותו בשם ברייתא דמעשה בראשית ובסדר הדורות אות א' ארזי הלבנון. חושב שבע חיבורים קטנים בקבלה ומהם מדרש כונן. וכן הוא בספר שפתי ישנים:

כל ענין שבירת הכלים וסודות עולם התוהו והתיקון וסדרי ד' עולמות אבי"ע וסדר הספירות ול"ב נתיבות החכמה ונש"ב. וניכר וידוע למי שיש לי מוח בקדקדו שלא נעשה ע"י האחרונים שימציאו אותו מלבם ויתלו באילן גדול שבדפוס ראשון שנמצא עדן לא נתגלו ולא נודעו דברי האריז"ל בעניינים אלו. שלא השהו ולא ידעו מהם המק בלים מהרמב"ן ואולך ונמצאו הם מב ארים בכלל במס' זאת. עם עוד כמה מסכתות שזכינו לאורם בדורו הזה כמו מס' גרים ועוד כמה מסכתות שבאו ביחד לבית הדפוס. ומלבד זה ספר יצירה המדבר בסדורי הספירות ופרטיהם ועניינם וציר פי השמות והאותיות וחכמת הבריאה. הרי דברו בהם חז"ל וכתבום על ספר כמו שנכתב הש"ס. רק לא היו גלוים וידועים כמו הש"ס המסודר להלכה ולמעשה. שהוא נצרך לכל מי אשר בשם ישראל יכולה לדעת את המעשה אשר יעשה. ולא הי' כתוב רק במגילת סתרים בהעלם והסתר גדול ולא מסרום רק לראוים לכך. והגם שלא נסדרו ונכתבו בפירוש בש"ס שסדרו לנו רבינא ורב אשי ולא כתבום בגלוי שהרי מצווים היינו מעולם שלא לדרוש במעשה מרכבה אפי' לאחד. והרמב"ם ז"ל כתב שהכותב דברים על ספר כאלו דרשם לפני אלף בני אדם מ"מ רמזים בכ"מ בש"ס והסתירום והבלועים בנעימות מליצות דבריהם בהסתר והעלם גדול למאוד באגדות הסתומות בכ"מ שידוע ומפורסם בדבריהם שהם סתומים וחתומים תמוהים ונראים ח"ו כדברים בדוים ושיחות נשים ודברים של מה בכך ובחכמה גדולה עשו כך להרחיק מן התורה שבע"פ איתם שאינם ראוים לה ולהרחיקם מעל גבולה שלכך אמרו דברים שבע"פ אי אתה רשאי לכותבם כמ"ש התוס' פ' הניזקין (ס"ב) בשם רז"ל ע"פ אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נחשבו. כדי שלא ישלטו בה ידי זרים. ובעבור שראו שח"ו תפוג תורה מרוב הגליות ושלא תשתכח תורה מישראל התירו לכתוב תורה שבע"פ משום עת לעשת לה' וגו' ובעבור שחשו שמא יבוא לידי תקלה שיהי' נחשב לז התחכמו והמליצו העניינים להסתיר שרשי החכמה העליונה בהעלם לבוש עב חיצוני ומגונה והלבישום במעשים מגונים נחשבים לדברים בטלים לעיני זולתם בכדי לגנותה בעיניהם ולהרחיקם חבל גבולות כמ"ש בזה בכוונת מליצת דבריהם בפ' שמונה שרצים (קיח) האי איתתא דחזיא חיויא כו' תשקיל ממזיה ומטיפחה ותשדי בי' ותימא דישתנא אנא שהתורה שהיא אשת חיל דיהיב חיויא הם הרשעים והכופרים הנקראים על שם הנחש הקדמוני דעתי' עלי' תראה לנחש הטמא לבוש העב החיצוני

שנדמה לשערות וציפורני האדם המגונים ולבוש היותר חיצוני בכדי שתתגנה ותהי' נמאסת בעיניו ויפרוש ממנה (בינה זאת שהוא מליצה נאותה וקצרתי בהסבר הענין) הרי שבחכמה גדולה ובכוונה מחוכמת עשו כן שלא הזכירו כיקרי החכמה הזאת בגילוי מבואר כיון שהש"ס נתחבר שיהי' יד הכל ממשמשים בה הצורך למעשה ואעפ"כ בכמה מקומות נראה אור מאחורי כותלי מכתבם מה שהזכירו ג"כ מספר יצירה דהוו עסקי בי' ורבא ברא גברא. וגם משם מ"ב ושם של י"ב כל היודעו וזהיר בו מובטח שהוא בן עוה"ב כמ"ש בכ' עשרה יוחסין א"א שכיונו בזה לחכמת אריסטו הפוקר ודבריו הבדוים שע"י יזכה לעה"ב. ואין לאריסטו וחבריו ענין בשם של י"ב ומ"ב ע"ב. אדרבא הנמשכים אחריו וגם זה המחבר מכללם לעגו ושחקו מדברים האלה. ודי בזה לבטל רוב הבליו שהרבה בפ' הזה להוכיח ביטול דברי החכמה הזאת ממה שלא נמצא דבריהם בש"ס ואין אנו צריכים בזה לדברי יש"ר מקאנדיא בספרו מצרף לחכמה מה שהשיב להפלוסוף בעל בחינת הדת שהביא זה המחבר ודחה דבריו בקש. כי מלבד זה אין בו ריח קושיא ולא פקפוק. הפוך הדברים נרמזו ונכתבו שרשי החכמה בכ"מ בש"ס עצמו מספר והלביש בלבוש עב בכמה וכמה כיסוים וכן ראוי וכן הדור להם שלא יזכו לה כי אם הראוים אליה אחרי רוב הטורח והיגיעה ויראת שמים מרובה. וע"ז רמז הכ' כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה וכמ"ש בזה בתיקונים במשל נמרץ לבת מלך שנסתרה בהיכל כנימי סגור ומסוגר הפתח מבוא אליה ולראות פניה כי אם אחר רוב הטורח והחיפוש ויגיעה רבה עד שנפתח לו איזה חור ופתח קטן לראות זיו נועם פניה המאירים. והמשכיל האוהב האמת דורשו ומחפשו יראה דבריהם ז"ל בפ' אין דורשין מה שדברו בענין הרקיעים ומדריגותיהם ובענין החשמל ובענין הנהר דינור ובענין החיות ושרפים היאך הלבישו בהם סתרי החכמה הזאת מכיון מאוד לדברי חכמי האמת ואין להם שום עסק וענין לחכמת הפלוסופיא הבדויה ולא שום יחס ודמיון עמה. וכן עוד בכ"מ נוצצים דבריהם כתפוחי זהב במשכיות כסף. ואין טענת המחבר טענה ממה שנזכר בש"ס מכמה חכמות מחכמת החשבון ותכונה הנדסה ודומיהם. כי גם הם לא היו באים מפורש בדברי הש"ס אף לא בהמז. כי אין זה מענין הש"ס שנסדר לפרש תורה שבע"פ בהלכות ודינים ודברי מוסר ויראת שמים ולא הוצרכו להזכירם אלא מההכרח לצורך ההלכות לבד. ומה שנוגע לחשבון ועניני קידוש החודש ועיבור השנה בזמנו ואף שבאו בדבריהם לפרקים גם מה שאין צורך להלכה כגון מה שהביאו בפ' מי שהי' טמא במחלוקת שבין חכמי ישראל לחכמי או"ה אם גלגל חוזר כו' ואם חמה מהלכת בלילה למטה מן הארץ או למעלה מן הרקיע אינו אלא בדרך אגב מפני מה שהזכירו מקודם בענין עוביו של

רקיע ושיעה בהשמש ") ואף גם בדברים אלו לא הגיע המחבר הזה וההולכים בדרכיו לעומק כוונת רז"ל בזה שנראים חמורים בפשטותה במה שיושג בחוש ובחכמה שאין הדבר כדבריהם. ויש להם כוונה אחרת פנימיות בזה שחכמה זו המסורה בקבלה ג"כ קשור בחכמת הבריאה ובסתרי מע"ב וכתבתי במ"א קצת מזה. וגם מ"ש בזה רבינו הגדול הגר"א מווילנא ז"ל בכתבים בכ"מ. אבל עומק סתרי הסודות במע"ב ומרכבה אין זה מענין חיבור הש"ס שיכתבו ביאורי הדברים בפומבי וגם ממה שנתחייבו בהסתר הדברים הרבה:

פרק יב

עודנו מסתולל בפטפוטי דברים הרבה לברר שהגאונים והרבנים שהיו אחר חתימת התלמוד לא ידעו דבר מקבלה זו. שאין זה כי אם אחת משתי אלה או שאף שהי' אחד מהם שבא לאזניו הדמיון הלז שנתחדש אצל קצת או שגינו אותה והרחיקוהו או שלא חשי לו ולא השיבו עליו כלום. וכל דבריו המה אך מהבל יחד כי איזה רוח נבואה נזרקה בו ואם רוח ה' שרה עליו והגיד לו כל אלה או איזה חלום חלם לו בדבר הזה. ואנחנו מצאנו ההיפוך מדבריו כמ"ש בפרקים הקודמים מעדות הרמב"ן וגדולי הראשונים והאחרונים מה שהי' להם ידוע בקבלה חכמת הפרצוף ושרטוטין בפ' זה ספר וגו' ו גם שהי' להם ידוע בקבלה מרב האי גאון סוד שם י"ב ומ"ב וע"ב שהם הכל שרשי יסודות זאת **(וגם זה לא משום אגב לבד יבא בדבריהם מילי דכדי רק יש בהם נפ"מ לפרושא קראי ולאסבורא כמה כמה כתובים. ולפעמים יש בהם צורך לדעת מה להשיב לאפיקורוס וכדומה:)** החכמה וגם שנמצא אתנו מכתבי ר"ה גאון ורב שרירא גאון אביו ורב חמאי גאון בס' העיון וס' הקמיצה ועדות רבותינו נאמנה בזה למאוד וח"ו לאמר שהמציאו מדעתם ויתלו דברים אלו באילן גדול שלא יעשה אפי' רשע שבישראל. וראה קורא נאמן מה שהעיד לנו רבינו הגדול הקדוש ז"ל על סוד מאמר ששון ושמחה שבמס' סוכה שלא ידעו סודו שום אדם ונתגלה לו על בוריו וכ' שהגאונים שאחר זמן הש"ס ידועוהו ג"כ. הגם שידעתי שאם הי' המחבר הזה בדורו של רבינו הגדול ז"ל גם עליו הי' פוער פיו וישחק גם לו כאשר עשה לרבותינו הגדולים הרמב"ן והרשב"א והריטב"א ור"י החסיד והראב"ד ור"א מגרמייזא ושארי גדולי הראש נים והאחרונים הידועים לשם ולתהילה אבל לא באנו לברר ולהוציא מלב השוטים האומרים לכל סכל הוא כמוהו שניכר מתוך ספרו זה שלא מצד אהבתו את האמת ובקשו לבררו הרבה דבריו רק כל כונת מחשבתו הניכרת מתיך מעשיו אך לקנטר אשר פיהו ימלא חצץ בכל פרק ופרק

לענות סרה בלצון ושחוק לחרף מערכות אלהים חיים הקדושים אשר בארץ מכמה דורות שלפניו מרומים ישכנו אשר מעת היותם לא נפל עליהם ספק על חכמתם וצדקתם כי רבה היא. ולא חרץ עליהם שום בן אדם את לשונו לדבר תועה כל תמא שמעתתם ושמע חכמתם וקדושתם וחסידותם מבדרן בעלמא בתורה ובחכמה ובמוסרי המדות ורוח כל הבריות יחד נוחה מהם. ומהם הרבה הרשומים וידועים בין חכמי הגוים לתהילה ולתפארת ולא הערכתי דברי רק לברר לפני שלומי אמוני בני ישראל רודפי אמת וצדק ומבקשים אותם ומאמינים עדות נאמנה בכל תורה שבע"פ המסורה בידינו ומחזיקים בתומתם כי ח"ו לא שקר נחלו אבותינו והנחילו לנו ולא מלבם הוציאו כל מאומה. כי אם נאמר כך נפל יסוד כל התורה בכללה עד עפר הגיעה כי אם אך למראה עין נשפטה משפטינו ולא נאמין רק למה שראו עינינו מי מאתנו אשר ראו עיניו שרבינא ורב אשי בקיבוץ כל חכמי ישראל שבימיהם סדרו הש"ס וכתבום בידם ממש ומי יראה לנו עין בעין אשר כל דברי חז"ל ודברי התנאים והאמוראים קיבלו זה איש מפי איש עד דורו של משה. או מי ראה את הנשמע ושמע את הנראה קול אלהים חיים מדבר את כל דברי התרה והמצוה. הקב"ה אומר ומשה כותב על הספר ומלמד לישראל ומסרה ליהושע ויהושע כו' עד רבינא ורב אשי. ולא נאמר ח"ו שהמציאו מלבם כדי להתגדר בפני ההמון ולהרבות כבודם לדורות אחריהם כאשר באמת נמצאו בדורינו זה מפריצי עמינו אשר כחשו וכפרו בדברי חז"ל וגם בתורת משה שלחו יד כו' אשר לא רציתי לישא את שמם על שפתי. ושם רשעים כאלו ירקב. ואנחנו בני בריתה אשר שורש פינתנו היא האמונה האמיתית שבלתי אפשר להוציא מפיו דברים כאלו ולא יעלה על לבושם מחשבת אדם ישר ונאמן שום ספק ופקפוק בקבלת אבותינו ורבותינו. גם בזה לא נחשוב מחשבת אין שהרמב"ן ז"ל וכל גדולי ישראל וחסידיו יחפאו דברים אשר לא כן על א מיתות מציאותו בדברים גבוהים ורמים ונשגבים הנוגעים לאלהותו ואחדותו ית' ויאמרו שקרים בדוים על הגאונים הראשונים ז"ל ומאחר שדבר זה א"א להכחישו שבאמת הגאונים האלו המפורסמים כתבו על ספר והאמינו בחכמה זו בכל שרשיה וסודותיה וא"כ מאחר שאין אנו מוצאים בשום מקום שיהיו רוב הגאונים הראשונים חולקים עליהם בזה להכחישם מנין לנו להוציא דיבה כזאת עליהם (א"ה לא יכול יוסף להתאפק החרש לא אוכל ע"ד ולא אמנע מהכניס קצת אמרים בדברי הגאון המחבר נ"י יבוא הארי ויעמוד על טרפו וישיב אמרים ויצייר לי איך יבדה אדם מלב ענין מחודש לתת להם שמות רבות וכללים מיוחדים בענין שאינו מצד המושכל כי יתכן לומר זה בענין המושכל הבא מצד החקירה והעיון שהטעות בו על נקלה. יש מקום לומר שטעה בדמיונו טעות הממשיך העניינים

בכללים מוטעים. ובעבור היות שיקובלו הדברים תלה באילן גדול אבל איך יצייר זה בחכמת הקבלה שאין לה מקום בשכל כלל. ואיך יבדה בזה גם הרוצה לשקר ולכזב ומוחזק בכך ולהמציא בזה דברים אשר לא שערום ולהרבות השמת הרבים וכללים מרובים גם הליצנים היותר חרוצים ושנונים לא יוכלו להמציא ענין כזה שיעלה עד כדי לחבר בו כמה חיבורים זה דבר שאין הדעת סובלתו ואף שהארי הנוהם הזה הפוסל במומו. ומסתמא ידע בעצמו שהוא מוחזק וחשוד בכך. שזה מטבע האנושי שיחשוב כל אדם את כל זולתו לדומים אליו. אין ספק שגם הוא אין בכחו להמציא דברים בדוים כאלה האם נחשדו הגדולים לבלות זמן רב ולהטריד מוחם עדן ועדנים על הבלים רבים. ומה בצע להם בזה אם נש ת נשא להם כש"ד דבר זה לא ואמינו מי שיש לו מוח בקדקדו ועודנו אדם ולא יצא מדעתו) וכי מפני שלא באו דברי שארי הגאונים על הספר בחכמה זו נכחישוה מכל וכל הלא גם במה שנוגע להלכות ודינים וחידושים לא נמצא בידינו החיבורים מרוב הגאונים אף שבודאי רבו כמו רבו גאונים גדולים בכל הדורות. רבנן סבוראי ודורות הגאונים שלאחריהם ודורות הרבנים שלא הגיע אלינו מספריהם כלל וע"כ נאמר או שלא כתבו על ספר דברי חידושיהם או שכתבו*) ונאבדו מאתנו מרוב הגליות הגירושין והטלט לים כמו שידוע זה באמת וא"כ כ"ש בחכמה זו שחו יבנו בה ההסתר וההעלם ואין לה דמיון לשאר כל התורה שבע"פ הנוגע להלכה ללימוד ולמעשה ומעתה נתבטלו דברי המחבר בזה מעצמם:

ודברי ר"ס גאון בס' האמונות שהביא זה המחבר במה שהלעיג הרבה מדברי קצת פלוסופים שהמציאו מדעתם הסכלה קודם הבריאה נקודות רוחניים קדמונים חלקים שלא יקבלו חלוקה הנקרא אטאמ"י שבהם ברא אלה הגשמיים המורכבים והשוה המחבר הזה דברי חכמי האמת בענייני הספירות לדברי הבלים האלה מה לתבן את הבר ראה נא קורא משכיל אל דבר אמת אם לא בשנאה וקנטור ידבר היאך יחבר דברי זיופים והבצים הללו אל יסודות חכמת הספירה. שכל עניינם הוא רק חכמה עמוקה בענין מדותיו ורצונו ית' המתגלה לנבראים ואין הספירות ח"ו חלקים נבראים. גם אותם שאמרום שהם כלים. אין הכוונה נבראים שנתחדשו ע"י רצונו. רק פנימיות וכוונה אח"ת להם כמו שנתבאר איה"ש כשנביא למקומו. וא"כ מה סמך מצא מדברי רס"ג לדבריו. שהוא דחה חכמה זאת והכחישה ולא נמצא בדבריו בספרו שם שום רמז כלל. ומה שהביא דברי רס"ג וז"ל והגיעני כי יש אנשים חושבים כי הענין שאמר הכ' בו ה' קנני וגו' הוא אלה הרוחניים כו' והסוב המחבר המלגלג דבריו שכיון לחכמה זו מאמונת הספירות. הס כי לא להזכיר. אין בו רמז רמיזה ולא כיון אליהם כלל ח"ו רק על הנקודות

האלו שזכרם תחילה. וכן מוכח מלשונו שם שכ' וז"ל והיא דעת מי שאמר שבורא הגשמיים בראם מעצמו כו'. וח"ו שהמקובלים **(עי' בסדר הדורות ובקורא הדורות ובשפתי ישנים וברשימת הספרים של הגאון ר"ד אופנהיים תמצא מה שחשבו כמה חיבורים מהגא נים הראשונים ודורות הרבנים שאחריהם שהיו זמן רב קידם הרמב"ן ז"ל המיוסדים על חכמת הקבלה פעם כולם ע"ז ופעם מובא חכמה זו בספרותיהם במה שנצרך לענייני החיבור נא וחשוב ותמצאם עד לאלפים והרבה מהם לא שזכתם עין בני מדינות אלו:)** יאמרו שהספידות נבראו כו'. ואפי' הסכל הרואה בדבריהם מבואר שח"ו אינם נבראים וא"כ היאך אפשר שכיון אליהם רס"ג בדבריו:

ומה שהביא מדברי הרב יש"ר מקנדיאה בספרו מצרף לחכמה לכל דבריו מה שעמד שם למגן בעד חכמי הקבלה וכל ראיותיו וכל מ"ש בזה הוא לבקשת אחד מהמקובלים. ואלו הי' מרקש ממנו מהחולק הי' יכול לעשות האמת. כנים הדברים במקצת אבל האמת גם על הרב יש"ר הנז' כבר ערערו עליו רבים מגדולי עדתינו. והוא נחשד בכמה ענייניים ולא הי' כזאת מעולם איש אשר כמוהו שכתב בפירוש בכ"מ מספרו שלא גילה האמת המוסכם בדעתו על ספר הגם שהעיד ע"ע ואדם נאמן על עצמו יותר כו' אך הוציא ש"ר על כל חכמי ישראל הקדושים גם על חכמי המשנה והש"ס הטיל ארס בלב קטני אמנה להטיל ספק בשורש כל קבלת התורה וכלל תורה שבע"פ במ"ש בכ"מ שכל המחברי ספרים והכותבים לא כיוונו לכתוב האמת אשר נתאמת בלבו ומי ישמע לולדברים סכלים כאלו. הלא כל רואם וכל שומעם של הדברים המרים והזרים האלו יקרע סגור לבו. כי עשה את העולם כולה הפקר ללא תורה וללא אלהי אמת. ולדבריו נפלה כל התורה נפילה שאין אחריה נפילה וסכר פי דוברי שקר כמוהם ואין מביאים ראי' לא מהם. לא מהמונם ולא מהמיהם המעידים על עצמם כי שקר בימינם וכזב בלשונם ודברים בדוים כאלו לא יזיזו לב נפשות עם ה' אלה הנאמנים בבריתם. דבוקים ואחוזים בעבותות ברית התורה והמצוה וחזקים באמונת התורה ומקבליה דורשיה וסופרוה חכמי ישראל הקדושים הנאחזים בסבכי האמת לאמיתו ומחפשים אחריו כעל מטמוני כל חמדה טובה בכל גופם ונפשם ומאודם. ולא יעלה על לב אדם לעולם להוציא דיבה רעה כזו על קדושים וטהורים כמוהם אשר רוח ה' חופפה עליהם כל היום חתומים במדת קונם חותמו של הקב"ה אמת וכל החושב ככה אין לו חלק באלהי האמת ובתורתו ואין מן הצורך להרבות דברים בענין זה:

עוד זה מדבר לשונו יגבר. על אודות אמונת גלגול הנפשית אשר דרכו בה בעלי חכמת האמת וכ' שכבר חיבר עיין מאמר מיוחד נקרא שמו בן דוד בסתירת שורש זה עד היסוד

בה ולהאריך בזה בסתירת דבריו אכ"מ. ובפ' שאח"ז נאריך בו בעזה"ש אף שאינו מן הצורך מאחר ששם יתבא' היאך המחבר המלגלג הזה בסוף ימיו הודה ולא בוש וחזר מדעתו והודה ביסוד ואמונה הזאת מה שנתברר לו ע"פ ראות עיניו כפי מה שנעתיק שם איה"ש דברי עצמו מ"ש בספר חיי יהודה שחיבר בסוף ימיו אך בכאן באתי כמזכיר לפי שהביא כאן בפרק זה דברי הגאון ר"ס שהרחיק זו הדיעה לגמרי וז"ל אבל אומר שיש אנשים ממי שנקראים יהודים אומרים בהשנות וקוראים אותם העתקה ועניינם אצלם שכח ראובן תשוב אל שמעון ואח"כ בלוי ואח"כ ביהודה ויש מהם רבים שאומרים יש פעמים שתהי' רוח האדם בבהמה כו' ודברים רבים מזה השגעון והערבוב כו' והנה מלבד מה שנזכיר בפ' שאח"ז ראיות עצומות שא"א לדחותם ולהכחישם מענין יסוד הגלגול. וגם שהרב הזה הודה בסוף ימיו באמונה זאת א"כ אין מן הצורך להאריך בביטול ראי' זו מדברי רס"ג אבל מלבד זה נראה שלא כיון בזה הגאון ר"ס אלא להוציא מדעת השוטים שנתפרסם ונתפשט אמונה זאת אצל המון עמים זולתינו בארצות הרחוקות כאנשי הודו וכדומה שהאמינו בסברא זאת בדברי שטות ושיגעון עד שחשבו שכל רוחות בני אדם מתגלגלים בשארי בני אדם ע"כ או בבמהות וחיות ") עד שהיו מהם אנשים שקודם מותם קשרו בהמה טהורה בכרעי מטתם שתיכף אחרי צאת נפשו תכנס בבהמה הטהורה שאינה ממין הטרפים והדורסים. ודעת המגונה הזאת נמשכה ג"כ בקצת הטפשים מבני עמינו. והם לא ידעו ולא יבינו כי הוא מסודות העמוקות ואינם מושגים לשכל האדם שאין הכרחי לגלגולי הרוחות בבע"ח אחרים זולתם כי אם ע"צ ההרחק כפי ששיערה עומק מחשבתו ית' לתיקון כח המת בדרך עונש על זמן קצוב או לתקן ולמלא חסרונו אשר חיסר מאחת ממצות ה' או איזה דבר טוב. ומדוע נרחיק דבר זה אם אינו מושג לחוש ולשכלינו הגשמי הלא גם מהות הרוח שנפח בנו הוא ית' אין אנו משיגים מהותה ועניינה. ומדוע תהי' **(כן משמע מבואר מדברי רס"ג ז"ל שכיוון להם לכת הזו מ"ש בשמם שכח ראובן תשוב אל שמעון ואח"כ בלוי ואח"כ ביהודה כו' משמע שלפי אמונתם הדבר במחוייב בלי ישונה והולך בסדר מסודר אצל כל בני אדם ולא סגי בלא"ה ואלו לדעת המקובלים בגלגול

הוא רק במקרה. ורק פעמים ושלש יפעל עם גבר. גם משמע מלשונו שאינם יהודים גמורים רק נקראים יהודים ואולי הם הנבדלים מעדת היהודים כמו שהי' בימים הקדמונים והיו נקראים עדיין בשם יהודים ונשתבשו מאמונת הגלגול שנחלו מאבותיהם והגיעו לאמונה המוטעה הזאת בלי דעת:)** נשלמת בקיימה מצות ה' ותרד מטה מטה במיעוט עבודתה ועברה על אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה. וכמו שאין אנו משיגים

מהותה ודרך התקשרה בגוף חומרי ודרך תיקונה וקלקולה. כמו כן אין אנו משיגים היאך תתקן ע"י התקשרה בחי זולתו והאיך תתקשר ותכנוס בו גם בחיי זולתו ועל אלו הדברים אמה"כ עמוקה משאול מה תדע שור שחקים גבהו ממך. והיאך נעמוד על מחשבתו ית' ומקור חכמי העליונה ומקרא מלא אמר ולא ישא אלהים נפש וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח. ופי' לא ישא וגו' מלשון שריפה וביטול כענין להעלות משאת עשן. משיאין משואות ור"ל שהוא ית' ברוב רחמיו אינו רוצה לשרף ולבטל לגמרי נפשות הרוחניות היקרות אף כשהיא מלוכלכת בחטאים ולזה הי' מאמר האשה התקועית לדוד שכן דרכי החסידים לילך בדרכיו ית' מה הוא רחם כו' שישיב המלך את נדחו את אבשלום שהוא בנו ותהי' שמאל דוחה וימין מקרבת והביאה לו ראי' מדרכי רחמיו והנהגתו ית' עם בניו והוא מ"ש כי מות נמות וגו' ור"ל שלפעמים ימות האדם הרבה פעמים ע"י הגלגולים. וח"ו אין מיתה לרוח האדם שהיא נפש חיה שבו רק העתקה ממקום למקום כמים המוגרים ארצה אשר לא יאספו. ר"ל כמו שאנו רואים במים הנשפכים לארץ ונבלעו בקרקע עד שאין תישומי ניכר כלל הלא ידעו שלא נחסר באמת אפי' טיפה אחת מן המים. רק שתחילה היו למעלה מן הקרקע אח"כ נכנסו בקרקע ונבלעו וקנאו מקומם שם אבל אין נאספים לגמרי וז"ש אשר לא יאספו מלשון אסף אלהים את חרפתי. וז"ש ולא ישא אלהים נפש שאינו נשרף ונתבטל לגמרי רק וחשב מחשבות היאך יבוא הרוח לידי תיקון מה שנתקלקל ע"י פשעיו והוא ע"י גלגול והעתקה שעי"ז בלתי ידח ממנו נדח והוא ביאור אמיתי בפסוק זה שנדחקו המפרשים הרי יש לנו רמז מבואר בפ' זה מענין הגלגול מלבד מה שמכח מענין מצית יבום שא"א להבין במקרא יקרא על שם המת. וכן לבלתי נתן זרע לאחיו בלי שורש אמונה זאת כי מה יתרון לו למת ומה הנאה ות עלת יהי' לי אם תלד שתו לאחיו ויקרא הבן על שמו. ודבר זה לבד ראי' עצומה מן הכ' על אמיתת קבלת הסוד הנפלא הזה מלבד כמה מקראות כאלה וכמ"ש הרמב"ן בפירושו לאיוב במ"ש אליהוא בן ברכאל הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש כם גבר וגו' ועוד בכ"מ אין מספר שא"א לבוא אל עומק פשיטי המקראות אם לא ע"י ידיעה זו. ומה גם שנתפרסם דבר זה בכל העולם ע"י כמה מעשים נוראים שראינו בעינינו ובאזנינו שמענו מעדים כשרים ונאמנים וכמו שית' בפרק שאח"ז ואפי' אם הי' דעת רס"ג כמו שהבין בו זה המחבר אין דעתו מכריע נגד רוב הגאונים שהעידו על קבלתם האמיתי בענין זה וגם הנסיון המפורסם שבזה וחלילה לאמר שעלה על דעת רס"ג לקרוא בשם כופרים ואינם יהודים למאמינים בענין הגלגול אף אם לא כיון אל האמת בזה כי אין זה נוגע לכפור בשום שורש ויסוד מיסודי התורה ואמונתו ית' כמו שחשב המלגלג על ממציאי ענייני

הספירות שנוגע לאלהותו ית' לדעתו הסכלה והמשובשת. וראה היאך כתב דברים כאלו לקנטור ולשנאת זולתו ולא למען אהבת האמת כאשר יראה הקורא בדבריו במה שלמד מתוך לשון רס"ג במ"ש בלשונו ממי שנק' יהודים כו' והשיא דעתו למה שלא כיון הגאון כלל ולא עלתה זאת על לבו:

עתה אשוב להלחם נגד עזותו מה שהתפאר עצמו בפרק הזה להביא ראי' בהכחשת חכמה ואמונה זאת מדברי הרמב"ם ז"ל במה שלא ידע ממנה כי היאך אפשר שלא יהי' לו ידיעה ממנה אם היתה בקבלה מדור דור וע"כ או שאיננה קבלה וכיון שא"א לומר שנעלם ממנו קבלה זאת שהיתה ביד גדולי זמנו אשר ירשו קבלת התורה מרבותיהם או שידע וכיחש בה. וע"ז בנה בניינו על קו תהו ובנבי בהו והוכיח ממה שבאמת הכחיש הרמב"ם ענייני השמות ופעולותיהם ומציאות השדים וענייני קמיעות. הנה ע"ז אין מן הצורך להשיב כלל כי איך יעלה על הדעת לדחות דברי רבותינו הקדושים חכמי הש"ס אשר כל התורה נתונה לנו מאתם שהם האמינו והרבו בסיפור מציאות פעולות השמות והקמיעות וענייני השדים (כמו שית' במקומו בעזה"ש) מפני דעת יחיד הרמב"ם ז"ל אשר המשכו אחר הפלוסופיא רחקו ממנה בודאי בטלו דבריו נגד דעת חכמינו התנאים והאמוראים בעלי הופעה ורוה"ק אשר גם הרמב"ם ז"ל מודה בהפלגת מעלתם וגדולת חכמתם העצומה ואשר נגלה עליהם אליהו ז"ל והוה שכיר גבייהו טובא כמוזכר בש"ס בכ"מ. ואם באמת שגה הרמב"ם בזה כמ"ש רבינו הגדול הגר"א בביאורו ליו"ד ח"ו אין זה גנות ובזיון לרבינו הגדול הרמב"ם ז"ל אשר באמת עפר אני תחת כפות רגליו ומי יתנני מצע תחתיו בג"ע ובנשיקות עפרות רגליו הקדושות אין משוא פנים בדבר. ואין חולקין כבוד לרב גדול כמוהו במקום שיש חילול כבוד רבותינו הקדושים התנאים והאמוראים. וא"א לנו נטות מדבריהם נטיה כ"ש במה שכתבו בכ"מ באמיתות דבר זה אשר עיניהם ראו ולא זר ומן הפרט נדון על הכלל כמו שלא עמדו דברי הרמב"ם ז"ל בענין פעולת השמות ומציאות השדים שהוא ענף אחד מדעת חכמת הקבלה הזאת כן לא יעמדו דבריו אף אם הי' יודע ושומע מקבלה הזאת ולא היה מאמין בה וכ"ש שאין לנו הכרח שהי' לו קבלה וידע מענין זה. וזאת לעד אם הי' יודע מענין זה היאך לא הי' מזכיר לגנות עכ"פ דעת המאמינים בספירות ועולמות כמו שגינה לאותם המאמינים בפעולות השמות ומציאות השדים באיזה מקומות בספרו המורה או במ"א ולא ראינו ולא שמענו שמץ מזה וע"כ מוכרחים אנו לומר שלא בא לו קבלה הזאת ולא שמע ולא ידע ממנה שאפשר שבמקומו לא הי' אדם יודע מזה כידוע שבאותם הדורות לא היו דברי הגאונים הקודמים מפורסמים על ספר ולא הי' נמצא אפי' אחד בעיר כו' רק ליחידים פרטיים בכל

העולם או משאר טעמים כמוסים שאין אותנו יודע עד מה ולמה לא הגיעה לו ואין אנו יכולים לעמוד על מחשבתו ית' שהכל מרצונו ית' איזה טעם כמוסי עמדו ואין זה שום מופת וראי' להכריע עי"ז רוב הגאונים וגדול ישראל ורבותינו המפורסמים הראשונים והאחרונים ולהכחיש עדותם הנאמנה. ויראה הרואה עד כמה גברה עזותו שלא המחבר הזה אשר לא הגיע לקרסולי אחד מהגדולים המפורסמים הראשונים שהזכרנו למעלה לא בתורה ולא בחסידות ולא בחכמה שמלאהו לבו לאמר על אשר כתבו קצת גדולים והעתיקו מכתבי הרב הגדול הרמב"ם ז"ל שבסוף ימיו כאשר נודע לו מחכמת האמת חזר מכ"מ בדבריו ואמר המלגלג עליהם שהוא כאלו היו אומרים על הרמב"ם שלסוף ימיו יצא מדעתו ונשתגע. אוי לעינים שכך רואות ואזנים השומעות דברי נואבות וחירופים כאלה על קדושי עליון ולא יאבה ה' סלוח להם להרשעות האלה שהביאו דבריו אלה לבית הדפוס להיות למזכיר עון ולחטאת לזה המחבר אחרי שבודאי כבר קיבל עונשו ושקלי' למטרפסי' בעלמא דלעילא ודי בזה:

פרק יג

הוסיף על חטאתו פשע. להלעיג על אמונת חכמים בענין הגלגול בנפשות שהוא עיקרית אצל חכמי האמת ודיבר עזות והיתול נגד קדושי עליון. גם מילא פיו שחוק מהאריז"ל וממ"ש תלמידיו עליו שהי' מכיר כל אחד גלגול נשמתו והוציא דיבה גם על תלמידו ר' ישראל סרוק שהתפאר עצמו ג"כ בידיעה זו מאשר שמע שהי' מייחס כל אחד לפי עושרו או חשיבותו ובפה חנף עשה ככה. מה נאמר ומה נדבר והיאך נחשה ולא נכוף עליו פסכתר ונמלא פיהו חצץ על בזותו קדושים כמוהם ומה לנו לברר ביטול דבריו אלה באמונה זאת. עלובה עיסה שהנחתום מעיד עליה. והמחבר הזה בעצמו הודה אח"כ באמיתת דבר זה. כמו שנעתיק דברי קדוש ה' הגאון החסיד מ' חיים יוסף דוד אזולאי ז"ל שהי' קרוב לזמנינו זה ונודע גדולתו בתירה ובחסידות ומרבית חיבוריו מעידים על מעשה תקפו. אף הוא העיד בספרו שם הגדולים שחיבר והזכיר בו כל הספרים מגדולי ישראל הראשונים והאחרונים אותם שבאו לדפוס ואשר המה בכתובים עדיין. והעיד שראה בעצמו בס' חיי יהודה שחיבר הרב המלגלג הזה בעצמו בסוף ימיו שבו סיפר כל המאורעות שעברו עליו מימיו וז"ל שם בחלק וועד לחכמים (מערכת אות י' סי' עט) כתב שם הרב הנזכר שהוא בתחיל' לא הי' מאמין בגלגול ויקר מקרהו ששכנתו ילדה בן וכמעט בתוך חודש ללידתו קיצו והי' גוסס ושכנתו קראה להרב הנזכר שיאמר פסוקים ודברי תורה בצאת נפשו כמנהג המורים באיטליא. והוא הלך וראה הולד מצטמק ורע

לו והוא גוסס. וקרא איזה מזמורים והולד פתח עיניו ואמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ויצתה נשמתו באחד והוא פלא ומהיום ההוא והלאה האמין הגלגול כי עין בעין ראה כו' שאומר כגדול בביטוי שפתים פ' שמע בקול רם עכ"ד שראיתי בכת"י בספר הנז' עכ"ל הגאון ר' חיד"א בס' הנזכר וא"כ הרי המלגלג עצמו ביטל כל דבריו בפ' הזה והודה ולא בוש ומה לנו להרבות בראיות באמונה זאת לבד מה שמבואר בכל דברי הגדולים ראשונים ואחרונים ובטלו דברי המכחישים נגדם יותר מאחד באלף. גם באזנינו שמענו וראינו מעשים נוראים כאלו זה ערך חמשה או ששה שנים. מהרוח שנכנס בבתולה אחת מכפר הסמוך לק"ק סטאלאוויץ (עיר קטנה סמוך לק"ק נאווארעדאק) אשר למאות אנשים יהודים ואינם יהודים שרים וחכמים עמדו וראו בעיניהם ושמעו באזניהם היאך הרוח דיבר בקרבה ואמר שהוא רוחו של תנחום מחזיק הריחיים בסביבה זו ועל איזה חטא נתנדה מעליונים ותחתונים והכירו כמה אנשים בקולו של תנחום זה הנזכר הדובר בה בהבכולה הנז' בטביעת עינא דקלא שהוא אותו תנחום הידוע שה באותה סביבה שמת זמן מועט איזה חדשים שהיו מכירים אותו מאוד אף הגיד להם לפני הב"ד כמה עניינים ממה שהתנהגו עמו והוא דבר ידוע ומפורסם ועוד מעשה נורא הנדפס בס' זרע קודש מהאלהי החסיד בעהמ"ח ס' ויקהל משה בסופו מרוח אחד שנכנס באדם אחד שהוציאו בק"ק ניקלשפורג במעמד בד"ר דשם בצירוף הגאון המפורסם מוהר"ד אופנהיים ז"ל אב"ד דשם ובמעמד אלפים יהודים ושאינם יהודים מדברים נוראים ומבהילים שראו מהרוח הזה שאמר באיזה חטא נענש וכל העונשים הגדולים העוברים עליו ומה שהוא תיקונו וחתום על מעשה זה הגאון הנ"ל וב"ד הגדול וגם ראשי הקהילה דשם. וזה הי' המעשה בשנת תנ"ו לפ"ק וס' זרע קודש הנ"ל נדפס ג"כ בשנה זו*) והיאך יעלה על הדעת שידפיס אדם מעשה בספר ויעיד עליה עדים גדולים ומפורסמים באותה שנה עצמה בעוד כל החתומים בחיים. והכל יהי' מזוייף בשקר ולא יסקלוהו על מעשה רשע כזו וכל זה אפי' שוטה רשע לא יוכל להכחישו ועוד מעשים נוראים מרוחות שנכנסו בבני אדם ויצאו ע"י אנשים גדולים ומפורסמים שהעיד עליהם הרב החכם בס' נשמת חיים שהי' גדול בתורה ובחסידות ובפליסופיא ובכל המדעים. מה שראו עיניו וכמה וכמה אנשים ואין מן הצורך להאריך בזה לבטל דברי המלעיג ברוב הבליו ופלפוליו כי דברים כאלה אין להם מבוא בשכל אנושי והם נעלמים ונסתרים כמו שנעלם ונסתר מהות הנפש וכח האדם ושכרו ועונשו וה"ב וגם **(והיא המעשה עצמה שהובאה בהקדמת ספר מלא רצון שמחברו הוא הרב ר' נפתלי החתום שם בזרע קודש עם הבד"ר דק"ק נ"ש והובאה ג"כ בספר מגדל עוז להגאון ר' יעב"ץ (עליית הטבע

סוף ד"ה אמנם כמו כו') וכ' שהמעשה הוא מפורסם ונעשה בנ"ש בפומבי גדול ומסיים שם ואני הכותב מעידני מה שראיתי בעיני זה שנתים שנה שהייתה פה נערה עלולה מרוח רעה רח"ל כו' ע"ש שכתב שם ג"כ שהוא הכיר לאיש הזה שנתרפא בנ"ש מן הרוח רעה אחר שנתרפא. גם מענין הרוח של תנחום שנכנס בבתולה המבואר בפנים אך הוא הגיד להם לפני ב"ד ע"פ גזירתם עליו איך הוא נידון בדינים קשים ושאין לו שום מנוחה רק בעת שבנו הבחור עוסק בתורה גם בעת שהוא אומר קדיש יתום יש לו מנוחה במקצת והדברים ידועים לכמה אנשים כשרים ונאמנים שהיו מכירים את תנחום הנז' ואת הבתולה ויודעים בטוב כל אותה המאורע ולא יכחיש זה הענין המפורסם רק מי שיכחיש מציאות עצמו:

שלמה המעה"ש אמר בחכמתו (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת וגו' ר"ל שדבר זה לא יושג לשום אדם היאך היא עליית רוח הצדיק שנקרא בשם אדם שהשלים מעלתו שנקרא בשם זה שהוא תכליתו ועלייתו ועונש הרשעים שנדמים לבהמות וחייתו ארץ היאך הוא ירידתם למטה בארץ להיות צדים ונעים בארץ למטה ואין להם מנוחה ועלי' למעלה ומתגלגלים והולכים והוא ענין כף הקלע שהזכירו חז"ל בס"פ שואל (קנב ב) שנזרקים ומטולטלים מסוף העולם ועד סופו. ומה מתוק בזה דברי רבינו הגדול והקדוש הגאון החסיד האמיתי מור"א מווילנא ז"ל בכתבים בפירושו למס' ברכות במ"ש ריב"ז לתלמידיו אם ממיתני כו' ואם אוסרני כו' שר"ל במ"ש ממיתני בעונש עוה"ב וכריתת הנפש. ואוסרני היינו סוד הגלגול שמוסרו ומקשרו במקום אחר בענין הרכבת האילן במינו או שלא במינו כו':

ומעתה בטלו דברי מהתלות ולעג הרב החובל הזה שהלעיג על סוד העבור שכתבו חכמי האמת והאריז"ל שלפעמים מתעבר נפש צדיק באדם להשלימו. כי ביקש במוחו המשובש ומטונף מטומאת הפלוסופיא הארורה לנגוע בחכמה הנוראה הזאת. וביקש לעמוד על חכמתו של יוצר בראשית כמו על חכמת אנוש זולתו:

וכי עמד בסוד ה' היאך הרכיב הוא ית' נפש עליונה אצולה ממעל לכסא כבודו ית' בתוך אומר עבר עד שנתאחדו יחוד חזק ומי שהוא יכול באלה יוכל ג"כ להרכיב נפש בדיק בנפש אדם חי צדיק אחר לאיזה תיקון אשר אין זה ידוע ומושג לשים נברא בעולם היאך היא תיקונו ע"י מצות ה' וע"י הרכבתו בצדיק אחר שעושה מצות אחת המסוגלת לתיקון נפש צדיק האחר שהי' חסר לו א זה דבר ובוא וראה המחבר המלגלג הזה כ' על המאמינים בענין סוד העיבור הזה שנפלו במהמורות הכסילות כו'. אבל אדונינו הרב הדומה למלאך ה' צבאות אשר אין ערוך לרוב חכמתו הגדולה והשגתו הנוראה

וגודל צדקתו וחסידותו. כ' בכתבים בביאורו לדברי ס"ת שבזוה"ק פ' יתרו (ע"ה ב') וז"ל מ"ש מכאן ולהלאה רזין אחרנין כו' וז"ל סוד העיבור ג"כ בפסוק כמ"ש הגאונים כו' ורמז בזה ג"כ לדברי הרמב"ן בפי' התורה מ"ש בשם הגאונים הרי עדותם נאמנה כדאי לנו לקבל דבריהם והתורה אמרה ע"פ שנים עדים יקום דבר. כ"ש אדירי התורה כמוהם אשר אין ערוך אליהם בכל חכמי ישראל שהעידו שהגאונים הי' מקובל אצלם בפסוק וה סוד העיבור כללותיהם ופרטותיהם ובזה בטלו דבריו מ"ש ראי' מדברי הבדרש"י במכתב אגרת מליצתו להרשב"א כמ"ש בשמו בתשובה. שכ' שהפליסופיא הביאה לתקנת העולם בהרחיק אמונת הגלגול יעו"ש רוב הבליו וכי עדות הבדרש"י שהי' כרוך בחכמת הפליסופיא זו ולא ידע זולתה יכריע נגד חכמי ישראל והגאונים שאחר זמן הגמרא שקבלו מרבנן סבוראי והיו קרובים לאמוראים חכמי הש"ס ועל כסאם היו יושבים. והיאך הביא ראי' מדבריו האם ידע שהרשב"א הרכין ראשו והודה לדברי הבדרש"י. וראה היאך הכניע את עצמו ברוב הכנעה עצומה נגד אדוניניו הרשב"א והיאך נתיירא לפתוח פיו נגדו אחרי יודעו גדלו הנוראה שהי' אז יחיד בדורו להכריע כל חכמי ישראל והרי הוא האמין בכל עקרי החכמה הזאת וגם אמונת הגלגול בכללה בוא וראה מ"ש הרמב"ן בפי' לאיוב על ענין מענה אליהוא בן ברכאל הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. שלא יובנו דבריו ומדוע הודה איוב לדבריו יותר מכל רעיו ששחק להם שבענין סוד הגלגול יוודע זה. והלא האמין בעיקר הזאת בכל פרטיו. וכבר הקדמתי מ"ש בכ"מ בפירוש שכל דבריו הם מקובלים אצלו מרבותיו דור דור וא"כ היאך העיז פניו לומר שהרשב"א עם כל סיעתו שלשים ושתים רבנים אחריו שהוא הי' תלמיד הרמב"ן ואם הם היו מאמינים באמונת הגלגול היאך הי' הבדרש"י כותב התנצלות. על לימוד הפלוסופיא במה שמועיל הרחקת אמונת הגלגול כו' אלו הם דברי המלגלג והיאך טח עיניו מראות דברי הרמב"ן בפירושו לאיוב שם ובכ"מ מדבריו ולא ידעתי מנין לו שהרשב"א והרבנים שעמו הודו להבדרש"י בזה. הלא ישים עינו בתשובת הרשב"א שם האם בכל מרבית התנצלות הבדרש"י הזיזם מגזירתם מאומה. אין אלו אלא דברי הבאי ופטומי מילי בעלמא. ובזה נדחה ג"כ מה שהביא דברי הרב בעל העקרים שהרחיק ג"כ אמונת הגלגול וכל זה אינו כדאי להשיב עליהם כי ידוע שהוא לא השיג חכמה זו מעולם ואף שהביא בכ"מ דברי הזוה"ק ח"ו לא היו מכחישה והוא מחשיב דבריו למאוד, וגם בענייני הספירות האמין מאוד. אבל לא ירד לעומק דבריהם כמובן בכ"מ בספרו. וגם מה שהביא דברי הריב"ש בתשובה. כבר כתבתי למעלה שאין לנו משם ראי' מופתיית שלא הי' מאמינה. רק שהרחיק מאוד מלעשות עיקר בכוונת התפילה לספירות

כי באמת מי שאינו יודע חכמה זו על בריה בקבלה מרבותיו סכנה גדולה אצלו לכוין כי יבוא ח"ו לקצץ בנטיעות וכל מ"ש בשם רבינו פרץ הכהן והר"ש מקינון שהם היו מתפללים כתינוק הכל אמת וצדק גם חכמי האמת מסכימים לזה. כי הכוונה בהם רבת הנזק וסכנה למי שאינו יודע אותם על בר ים. ומ"ש שאינו מקובל כמותם וחושבים שזה אמונה שניות ואחד מן המתפלספים אמר שהם מאמיני העשיריות. כל זה כתב להרחיק מלימוד זה מי שלא קיבל מרבו עומק חכמה זו שח"ו אם יקחם כפשוטם יוכל ליפול ח"ו באמונות השניות כו' וכמו שחושבים באמת המתפלספים על חכמי האמת אבל ח"ו לא עלה על לב הריב"ש והר"ש מקינון באמת על כל העוסקים בחכמה זו והיאך יחשוב כזה על רבינו הגדול הרמב"ן והרשב"א וגדולי הדורות שלפניהם דכל יומא שמעתתיהו מבפומי' דהריב"ש הראתיך בעיניך שכל דבר הולגלג אך בשקר. ושקר ענה בהרמב"ן והרשב"א שלא האמינו בגלגול:

ואת אשר הוסיף לחזק דבריו לכזב חכמת האמת. מדברי הרמ"א בספרו תורת העולה שכ' שאין לדבר בדברים שאין בהם ידיעה מקובלת שלא ראה בעיניו איש מקובל יודע הדבר על בוריה כו'. כל דברי הרמ"א הם רק לצנינים ולקוצים לעיני המלגלג. שמדבריו אלה מוכח להיפוך שהאמין בשרשי החכמה הזאת באמיתת קבלתה. רק שאמר שלא לדבר בהם מי שאין לו קבלה מרבותיו בעומק פנימית חכמה זאת שיכול לבוא לידי טעות ומכשול ח"ו. וכמ"ש בזה הרמב"ן וכל חכמי האמת כדברי הרמ"א אלו ועיין בהגהותיו לשו"ע שהביא בכ"מ דברי זוה"ק להלכה למעשה. הרי שדבריו גדלו בעיניו לא כמו שעשה המחבר המלעיג הזה שחירף וגידף כלפי מעלת כבוד הזוה"ק וביזה דבריו. בדברים שאין כדאי לשומען:

ומדברי מהרש"ל בתשובה (סי' צ"ח) שהביא זה המחבר מ"ש בענין הנחת תפילין של יד בישיבה שכ' חדשים מקרוב באי ורוצים להיות מכת המקובלים כו' ומדבריו אלה שמח המלגלג וחשב ג"כ שדעת הרש"ל כדעתו המשובשת. וכמה רחקו דבריו מדבריו שמ"ש חדשים מקרוב כו' ח"ו שתעלה על דעתו שחכמה זו חדשה היא עתה באתה ובדויה היא כדעת המחבר הזה אלא עיקר כוונתו על הנוהגים עצמם למעשה ע"פ מה שמוצאים בזוה"ק והוא נגד הדין המוסכם בפוסקים דבר זה חדש הוא כי בדורות הראשונים לא נמצאו שיהיו משנים מעשיהם ע"פ דעת זוה"ק וספרי האמת להלכה למעשה כי אין לנו אלא הכרעת הפוסקים ראשונים ואחרונים השואבים מבאר מים חיים הש"ס הקדוש. וכמ"ש הפוסקים בכ"מ שבכ"מ שהמקובלים חולקים כו' הולכים אחר דברי הפוסקים (אמר המעתיק באמת גוף תשובת רש"ל אינה עמדי אבל לפי התחלת דבריו שהעתיקם

הגאון המחבר נ"י מדברי הארי נוהם משמע מבואר ההיפוך שיקרו בעיני הרש"ל דברי המקובלים שכ' חדשים מקרוב באו ורוצים להיות מכת המקובלים. משמע שרוצים לנהוג סלסול בעצמם להתלבש בטלית של כת המקובלים שהיא טלית של פאר וכבוד באמת אלא כי חדשים האלו לא יפה הם עושים. וכמ"ש אאמ"ו הגאון נ"י בסמוך שמה שאינו ע"פ דינא דגמרא אינו ע"פ הקבלה. אלא שלא ירדו להבנת דברי הקבלה א"כ אינם מכת המקובלים באמת כיון שאינם מבינים דבריהם. ולשמחת הארי נוהם בדברי רש"ל אלו לא ידעתי לשמחה מה זו עושה):

ואל תשיבנו היאך אפשר שיהי' הדין נגד הסוד המקובל. כי באמת עיקרי ושרשי והקדמת החכמה הזאת הם מקובלות משיני ככל תורה שבע"פ רק מה שחידשו האחרונים מדעתם להוציא מחכמה זאת ליתן טעמים למצות ודינים בזה אין סומכים עליהם למעשה כי אפשר שטעו בהבנת דברי הזוה"ק וחכמי האמת ולא ירדו לעומק דעתם. ועוד טעם יותר כמים כי ע"פ סוד יש שורש עליון לדברי הפוסקים כולם וכמ"ש בש"ס אלו ואלו דא"ח וגם דברי התנאים והאמוראים דלית הלכתא כוותיהו יש לדבריהם מקור ושורש כידוע ליודעים בחכמה. והעיקר כמ"ש שלפעמים גם המקובלים המפורסמים לא ירדו לעומק דברי הזוה"ק כמו שנודע לנו מדברי רבינו הגדול הגר"א ז"ל מ"ש בענין י"ב חלות לשבת שכתבו גורי האר ז"ל משמו ואמר רבינו הגדול ז"ל שלא ירדו לעומק הבנת זוה"ק בזה במ"ש שית באגליא כו' ובאמת כוונתו רק על ששה חלות ב' לכל סעודה. וכפי הדין הפשיט מ"ש ר' זירא הוה בצע אכולי' שירותא שר"ל ב' הככרות חתך ביחד כפי פי' הראשונים. וכ"פ רבינו הגדול להלכה גם לענין מצת של מצוה בליל פסח שדעת רבינו הגדול שדי בב' כשיטת הרי"ף והגאונים וכ' שגם ע"פ סוד הוא כן כידוע שהכל אחד שהאריז"ל בכוונותיו ודברי רבינו הגדול ז"ל בזה הכל הולך אל מקום אחד. וכן קבלנו מרבינו הגדול ז"ל שחלילה לאמר שהסוד האמיתי יסתור הדין המוסכם להלכה הפסוקה ע"פ דרכי יסודות ההוראה המסורה לנו רק שאחרונים לא ירדו לעומק החכמה הזאת שבאמת ארוכה מארץ מדה וגו' ובאמת תפארת עוזינו הרש"ל העמיק הרבה בחכמה זו והאמין בה שלא כדעת המלגלג וכמו שמבואר למי שראה ס' האילן של רש"ל ") ועיין בס' שם הגדולים מהגאון ר' חיד"א ז"ל חלק א) אות ש' סי' לג) שהביא שהרש"ל למד חכמת האמת מהרב ר' ישראל סרוק קרובו:

פרק יד

כארי יתנשא ינהוס לטרוף טרף. עומד עלי יד דרך מצפה מתי תבוא לידו עלילה ויתעולל בה בחכמת האמת בדק ומצא מצד המחלוקת הנמצא בספריהם וטוען עליה אם היתה מקובלת עד למשה מסיני א"א שתהי' בה המחלוקת. הנה מלבד מה שנבאר לקמן להוכיח ההיפוך דבריו שלא נמצא בשום חלק מחלקי תורה שבע"פ שיהיו הספיקות והמחלוקת מעטים כמו בחכמה זו הנה מלבד זה בעיקר דבריו אין בהם ממש. שהרי באמת מצינו בתוה"ק שבע"פ בכל פרטיה המרובים מחלוקת רבים ועצומים וכמו שמצינו שעד יוסי בן יועזר הי' תורתם בלי שום דופי ומשרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכם נעשה תורה כו' ובפירוש אמרו בפ' תולין ישוטטו לבקש דבר ה' ולא ימצאו. דבר ה' זו הלכה שלא ימצאו הלכה ברורה כו' עתידה תורה שתשכח מישראל כו' עתידה אשה שתיטול ככר כו'. ובאמת כמעט לא אצלינו בכל חלקי המצות והלכותיהם המרובים שלא יהי' בה מחלוקת הרבה ושיטות ש נות שניין דא מן דא וכל מה שהדור הולך ומתרבה המחלוקת מתרבה והוא **(עיין בתשובות הרמ"א בהתווכחו עם הרש"ל שם (סי' ה' ו' ז') תראה מבואר שהרש"ל החזיק במעוזו לימוד הקבלה ועשה חיבור פירוש לס' הרקנטו ומערכות אלהים שהם מכת המקובלים הראשונים וגם הרמ"א שם החזיק במעוזה אלא שכ' אם אברח אברח יותר מלעסוק בקבלה להבין מעצמי בדבריהם כו' כי יותר יש לחוש שלא וטעה וזה כדבריו בתורת העולה וכדבר מר אבא הגאון שיחי' שכ' לעיל בדבריו וע"ש שהביא דברי הרמב"ן באזהרת לימוד הקבלה עם דברי הריב"ש בתשובה משמע שהבין ג"כ בדברי הריב"ש שהם לאחדים עם דברי הרמב"ן שהקבלה הוא נחלה טובה אלא שצריכים ליזהר בה הרבה מפני חשש הטעות וכמ"ש מאמיו הגאון בכוונת דברי הריב"ש:)** דבר ידוע לכל מי שדרכו רגליו קצת על במתי התלמוד והפוסקים רק בעיקרי שרשיה המקובלות מסיני לא נמצא בהם שום מחלוקת וספק כלל וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בהקדמת פירוש המשנה וזו ברכת ה' היא לנו כהבטחתו כי לא תשכח וגו' וכמו זה מצינו בחכמה זו שעד הרמב"ן ז"ל אף שהי' הרבה דורות אחר יוסי בן יועזר ותלמידי שמאי והלל עד ימיו לא נמצא שום מחלוקת ובלבול בחכמה זו. מטעם שלא היתה כתובה בספר (ואף שקצתם היו כתובים מימי הגאונים מ"מ לא הי' עיקר לימודם מן הספר אלא מפי הקבלה רק שהיו חוזרים ושונים מן הספרים מה שקיבלו ע"פ) רק קיבלו זה מזה ומסרו זה לזה ולא נמסרו אלא ליחידים פרטיים בדור שהכירו בהם רבותיהם סימני החכמה כמ"ש במשנה לחכם ומבין מדעתו שלא יהיו טועים מוטעים ומטעים בדבריהם ויעמדו על עומק כוונתם אבל מן הרמב"ן ז"ל ואילך

שנתמעטו הדורות ולא נמצאו חכמים גדולים שיהיו ראוים למסור להם חכמה זו עמדו הראשונים וכתבום ברמז נסתר מאוד מאד ולא גילו על הספר אפי' אחד מאלפים וכתבום כדי שעכ"פ לא יה' נאבד ונשכח זכר חכמה זו לגמרי מישראל וכיונו שאותם שיהיו ראוים לכך יעמד על כוונת רמיזותם. ואחרונים שבאו אחריהם וראו דבריהם על ספר ורבו העוסקים בהם מאחר שלא היו צריכים לקבלת רבם שיהי' יודע ומכיר בהם שראוים לכך ודברים הנכתבים על הספר מצוים ביד רבים ולא עמדו על כוונת דברי הראשונים. ולכך נמצא מחלוקת בדברי האחרונים בפירוש הדברים הנמצאים כתובים על ספר מהראשונים והרי הדברים ק"ו אם דברים הנגלים כמו ההלכות ושמועות שכתבום רבינא ורב אשי ולא הי' כונתם להעלים ולסתום ולחתום רק לבארם ולפרשם באה"ט כדי שיבינו כל עוסקי התורה לידע הדין וההלכה בפרטי המצות שנתחייבנו למעשה ולא סגי בלא"ה. רבתה בהם המחלוקת והשיטות בפירושי השמועות. עד שגם הגאונים שאחר זמן חתימת התלמוד נמצא ביניהם מחלוקת בפירושי כמה שיטות בתלמוד וכ"ש בדורות שאחריהם רש"י ובעלי התוס' חכמי צרפת הרמב"ם והראב"ד והרמב"ן והרשב"א וכל שעות הגאונים האחרונים רבים ועצומים כמעט בכל הלכה א"כ כ"ש בענין שהראשונים כיונו בכתיבתו ההעלם וההסתר מאוד מאוד שא"א שלא יפלו בו הספיקות ובלבולים בהבנת דבריהם בהם ועכ"ז לא מצאנו כ"כ מחלוקת רבות ח"ו בעיקרי ושרשי החכמה שהרי לא נמצא שום חולק על מספר הספירות וסדר הנהגתם ופעולתם ומצב הד' עולמות אבי"ע רק באיזה פרטים מהם. ואף גם באלו אין בהם נפתל ועקש ח"ו ובאמת הכל הולך אל מקום אחד שהם משתנים לפי סדרם בעלמין דלעילא ולעילא כמו במ"ש אם אין סוף הוא הכתר כו' שבאמת שתי הדיעות צדקו יחדיו כידוע ע"פ כתבי האריז"ל בסוד פרצוף ע"י ופרצוף א"א שע"י ורדל"א הוא א"ס משא"כ א"א מכלל אצילות. והמקובלים שקודם האריז"ל מצאו רמז בדברי הראשונים הכתובים על ספר לשתי השיטות אבל לא ידעו ליישב הדברים שיהיו מכוונים יחדיו כי לא הי' להם חכמה זו בקבלה רק מה שלמדו בספר ע"פ השגתם. עד שבא האריז"ל שאליו נגלו תעלומות חכמה מן השמים כמו שנבאר ע"פ עדות לאמנה שא"א להכחישם. והוא גילה נפלאות היאך כל דברי חכמי האמת כנים לא טעו ולא הטעו וכל דבריהם נאמרים באמת רק שלא ידעו עומק הדברים שכל אחד הוא לפי מצבו וסדרו והרי בזוה"ק עצמו רבו שינוים רבים במצב הספירות וסדרם. אף שמחברו גם לדברי המלגלג הזה אדם אחד כתבו והיאך יסתור א"ע בכמה דברים אבל ח"ו אין שום סתירה ובלבול ליודע ומשיג הדברים. וכמ"ש בזה רבינו הגדול והקדוש מור"א ז"ל בכתבים לפ' היכלות מזוהר בראשית ופקודי ובכ"מ ומן היום

ההוא והלאה לא נמצא שום מחלוקת בחכמה זו ומ"ש המלגלג בזה מדברי מחלקותם בענין עצמות וכלים ג"כ ידוע למשכילים שכל דבריהם נאמרים באמת וצדק ואף גם ענין עצמות וכלים לא ידעם ולא הבינם זה המחבר ולא זכה לאורם ') (**יפה המלצתי בדרוש על כמו זה המחבר מאמה"כ (תהילים כ"ח) תן להם כפעלם וכרע מעלליהם כמעשה ידיהם תן להם השב גמולם להם. כי לא יבינו אל פעולות ה' ואל מעשה ידיו יהרסם ולא יבנם. שלכאורה פתח בלשון נוכח תן. השב. שהוא בקשה וציווי לנוכח ומסיים בנסתר יהרסם ולא יבנם. ולא אמר תהרסם ולא תבנם. אולם באו דבריו על אותם המהרסים מעשה ד' וסותרים להכחישם ואמר שלא היה נחשב למעשה רשע כ"כ עכ"פ הי' מבינם וסותרם אבל הם לא יבינו אל פעולות ה' ואין להם שום ידיעה בהם ועכ"ז גם כל א' ואחד מהם בהיותו יחידי בלי עזר מחבריו מעיז פנים יהרסם ולא יבנם את פעולות ה' ומעשה ידיו הנז' מהרס אותם ומכחישם ואינו משתדל לבנותם ולתקנם וליישבם. אף שאינם מבינים אותם גם בקיבוצם יחד:

שהם דברים מסותרים ונעלמים מאוד מאוד כמ"ש בזה דברים עמוקים בספרינו שבו פתחנו קצת פתחים לבוא לשערי החצר הפנימית הזה. גם בסדר עמידתן שהביא מדברי הרמ"ק בפ"ח כמה מחלקות ודיעות ידוע שכל הסדרים הם אמת יציב ונכון ואין דבר לבטלה ח"ו רק שינוי מצבם הוא לפי המקום שמדברים בהם ולפי ערכם ומדרגתם והמקובלים האחרונים שקודם האריז"ל לא ירדו לעומק הדברים כי לא קיבלו סתרי הדברים העליונים על בוריים הם חשבו שהדברים סותרים והי' בעיניהם כמחלוקת. ובאמת אלו ואלו דא"ח אין בהם נפתל ועיקש ומה שהוסיף עוד וכ' בשם קצת שסוד הגלגול לא נמצא בדברי המקובלים ראשונים רק באחרונים. כבר הראיתיך בפרקים הקודמים אשר לא שת לבו לראות דברי הרמב"ן בפי' התורה פ' וישב בענין יבום ער ואונן ובפי' לאיוב ובכ"מ:

עוד הוסיף לשפוך בוז על דברת קדוש עליון מרן האריז"ל במ"ש מענין גלגול הנשמות בדצח"מ. ועליו יצדק המשל שהביא הרמב"ם ז"ל בשמונה פרקיו ממי שהי' במקום שאין שם ישוב ושהה כמה שנים עם בנו באי אחד בים ונתגדל שם וסיפר לו אביו שביאתו לעולם הי' ע"י היותו תחילה בבטן אמו תשעה חדשים ואח"כ נולד ממקום הטינופת עד שהלך ונתגדל. והבן הזה בשמעו לדברי אביו שחק לו והלעיג ממנו כי שכלו לא הסכים לדבר כזה והי' בעיניו כמתעתע ומעייל פילא בקופא דמחטא. מה לו לזה המחבר לדבר בענין שהוא רחוק ממנו מהשגת שכלו אחרי התחבקו בחיק נכרי' וכרת בריתו רק לחכמת הפליסופיא שלא להאמין רק לדברים המושגים לו בחושים גשמיים. כי מי עמד

בסוד ה' והוא ית' אשר כל יכיל לחבר ולהרכיב הנשמה עצם רוחני קדוש מכסה"כ עם גוף אדם חומרי וגוש עפר הוא יכול להרכיבה ג"כ באבן או בשאר דומם ובצומח ובחי אשר לכולם יש נפש נמשכה ממקור עליון שנברא בו ומקיימו כידוע כדי לתקן הנפש והוא ית' היודע היאך יבוא התחלת תיקונו עי"ז ועל דברים כמו אלה ארז"ל במופלא ממך אל תדרוש כו' ובזה נתבטלו כל הבליו שבפרק זה:

ומה ששב על קיאו ושתה לעג הרבה על המקובלים במה שחידשו בכתובים ורומזים ע"פ דרכי הגימטריאות. וכ' ע"ז שכל ליצני הדור דרכו בדרך הזה ד"מ אשה בגי' דבש כו' ראה היאך משך ידו את לצים לשים לחכמינו הקדושים חכמי הש"ס תנאים ואמוראים וכללם עם כת הליצנים שאין מקבלים פני שכינה יוצק עופרת לתוך פיו על הדברים הרעים האלה שהרי בכ"מ עצמו מספר נמצא בדבריהם בדרשי דקראי ע"פ גימטר א וחשבון ואף גם להוציא ע"י הלכות ודינים כמ"ש בפרקים הקודמים וא"צ לכפול הדברים:

פרק טו

נחם ככפיר ינהום ויתחכם לזרות ולהבר דברי חכמים וחידותם חכמת האמת וצדק שאינה אמיתית. שאם היתה קבלה אמיתית לא היו כותבים אותם על ספר כמאמרם ז"ל דברים שבע"פ אי אתה רשאי לכותבם ונתן בזה טעם לפגם שזה הי' חכמה נפלאה מהמצוה על ככה כדי להגדיל כח ב"ד יפה. ועי"ז יתנשאו ויתגדלו מהמון העם שכולם יהיו צריכין לב"ד הגדול שבדור כו' חי נפשי כי לא ראיתי זכרים מכוערים מרב מובהק תורני יושב בראש להורות לעם דרכי ה' כמוהו. כי מזריקת לשונו שכ' שהי' בחכמה מהמצוה על ככה רמזת לשונו מורה מאוד שדעתו שדין זה שאסור לכתוב תורה שבע"פ לא היתה שומה מפיו ית'. כי אם מאיזה חכם גדול מאן דהו בדור שסמכו על לשה"כ כי על פי הדברים האלה וגו' בדרך אסמכתא וכוונתו הי' כדי להרים ולנשא כסא ביד הגדול ולהחשיבם בעיני ההמון אוי לעינים שכך רואות דברים מרים כלענה יוצאים מרב מפורסם לא תהא כזאת בישראל שיהי' כונתם להתנשא ולהתגדל ולהתגדר על ההמון. והם דברי קורח במחלוקתו עם משה ומדוע תתנשאו וגו' שמינות נזרקה בו לאמר שמשה רע"ה המציא כל המצות מדעתו כדי להתנשא על קהל ישראל לאמר שהוא גדול מהם שזכה לשמוע כל מצות ה' מה שלא זכו לכך כל ישראל ולכך לא האמין רק בשתי דברות אנכי ולא יהי' לך שכולם שמעו כי פי ה' דיבר. ואם נאמר כן הלא הנקל לאמר שכל תורה שבע"פ לא ה' דיבר עליהם רק חכמי הדור וגדוליה הוציאו מלבם כדי להגדיל שמם וזכרם לדורות עולם. כאשר באמת חשבו כן רשעי ואפיקורסי עמינו שיצאו לחלוק

על כלל תורה שבע"פ וגם על משה רבינו ע"ה תורה שבכתב הרימו יד והרחיבו פה ולשון תפתח ארץ ותבלע עדהם כקורח וכל עדתו ונעלם מזה המחבר או שלא השגיח בדברי רז"ל שהביאו התוס' במס' גיטין פ' הניזקין (ס ב) במ"ש דברים שבע"פ כו' שדרשו חז"ל מפ' אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נאשבו כו' שלכך לא נכתבה תורה שבע"פ לבל תתחלל לבוא לידי זרים כמו שבאמת ראו עינינו עתה אחר שהתירו לנו חז"ל לכתוב את התורה שבע"פ מטעם עת לעשות לה' כדי שלא תשתכח תורה מישראל היאך עי"ז באו בה פריצים ויחללוה הוציאו דיבה על בתולת ישראל אשת חול המאורסה להם מסיני. וכבר ארז"ל כל הלומד תורה לאמגושי כו' שנאמר לא עשה כן וגו' וחז"ל אף כי לא נעלם זה מרוח קדשם המה ראו וידעו העתיד להיות. לא נמנעו מזה ובחרו הרע במיעוטו כדי שלא תשתכח תורה מישראל לגמרי ח"ו. וגם בזה התחכמו להלביש סודות נעלמות ונסתרות בלבושים נוכר אין מגונים כמו המאמרים התמוהים שבדבריהם כדי להרחיק אותם שאינם ראוים לה מבוא בגבולה:

ועליהם רמז הנביא (ישעי' נב) כאשר שממו עליך וגו' כן משחת מאיש מראהו וגו' והוא מחולל מפשעינו וגו' שרמז על ניצוץ אורו של משה רע"ה המאיר בחכמים שבדור כמ"ש בזה רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים מלבד טעם הפשוט שיש בזה שתורה שבע"פ שבאתה לפרש כללותיה ופרטיה של תורה שבכתב א"א להם לבוא בכתובים מאחר שרבו פארותיה וענפיה לכל צד ארוכה מארץ מדה וגו' ואם באנו לכתוב אין אנו מספיקין כי אין לה גבול ולא חקר וכמ"ש דברי חכמים כדרבונות וגו' ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קץ וגו' ולכן לא בא בכתוב רק שרשי המצות וכללי כללותיהם שם המצוה לבד:

וגם בזה קיצר הכתוב מאוד. ועוד טעמים רבים כמוסים ונפלאים שכיון בהם הוא ית':

ומעתה אין פלא גם במה שבאו דברי חכמי האמת כתובים על ספר כי הלא באמת מצינו גם קודם שהתירו רבותינו לכתוב הש"ס ותורה שבע"פ מצינו שכמה תנאים ואמוראים התירו לעצמם לכתוב על ספר כדי שלא ישתכח מהם כמ"ש בפ"ק דשבת איסי בן יהודא אומר מצאתי מגילת סתרים כו' ובפ"ד דיבמות אמר בן עזאי מצאתי מגילת סתרים כו' וכתוב בה איש פלוני ממזר מא"א כו' ועוד בכ"מ מצינו בש"ס מגילת סתרים. ופרש"י שהסתירו כתבם זה משום שאסור לכתוב תורה שבע"פ:

ובאמת עיקר האיסור הוא לכתוב ולפרסמם ברבים שיהו למדים מתוך הספר*) רק ללמוד מפי רבם דווקא אבל לא בכתיבתם לעצמם שלא ישכחו מה שקיבלו מרבם. לכן באמת הראשונים לא כתבום באה"ט. רק בקוצר מילון וברמז נפלא והסתר גדול כמו ספר הבהיר

וספר יצירה וספר הזוהר שדברי הסודות ועיקרי החכמה נכתב בהם ברמז דק ונפלא. וראה מ"ש הגאון מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין ז"ל בהקדמתו לפי' רבינו הגדול ז"ל לספד"ב ששמע מפיו ז"ל שלהבין מאמר אחד מספר הזוהר צריך לטרוח כמה וכמה שבועות ושרבו הגאון הקדוש זצוק"ל פעם אחת נתקשה על מאמר אחד י"ב שבוע ת. אף שהשגתו וחכמתו בזה רבה על כל חכמי דורו וכמה דורות שלפניו. ובזה תראה היאך באמת הסתירו דבריהם מאוד וכאלו לא נכתבו דמי. ומה שהתירו האחרונים לפרש הדברים בל' יותר הי' כמו שכיוונו רבינא ורב אשי שהתירו לכתוב הש"ס על ספר שלא תשתכח ח"ו לגמרי וכמו כן בחכמה זאת לולי כן הי' נשכח חכמה זאת שהיא באמת פנימיית וגנזי תוה"ק המאירים לארץ ומבריקים אור התורה ויופיה וחמדתה על פני תבל וגם לחזק ולאמץ לב היראים וחרדים לדבר ה' לאהבת התוה"ק בלב ונפש וידוע איך חכמה זאת נותנת לעוסקיה לשמה יראה וקדושה וטהרה יתירה ועל כזה ודאי אמה"כ עת לעשות לה' וגו' והמחבר הלז עוד יכתוב ידו כי לא קבלת הנביאים היא זו כי אם ולדי נכרים הבלי דעות פלוסופי יון שנכנסו באזני קצת מחכמינו האחרונים והלבישום בשמות אחרים כו' ראה עד כמה העיז פניו בפני רבותיו הלא הם עמודי העולם יסודי התורה. ואבני פינת ישראל לחפות עליהם דברים קשים ומרים כאלו. ולדבריו שקר וכזב הנחילו לנו ושקר העידו לכל ישראל שחכמה זו מקובלת מן הגאונים שאחר התלמוד. ושקר יחסו הספרים הקדושים על שם ר' נחוני' בן הקנה. ור"י כה"ג וס"י לאברהם אבינו. אוי לעינים הרואות אנשים שכוללים עצמם בשם רבותיהם של ישראל מוריהם ומנהליהם ומדריכם בדרכי תוה"ק ויראת ה' הטהורה מאשריך מתעים מדברים תועה. יוציאו מפיהם אמש ומשואה ובזה משפילים ומורידים עטרת התורה בשלימותה ומורידים לארץ תפארת התורה שבע"פ. זו רעה חולי אנושה. כי ימצאו הרשעים **(וכהאי גוונא כתב הטור בשם אביו הרא"ש ז"ל (או"ח סי' מ"ט) לענין דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בע"פ. שאינו אסור אלא להוציא אחרים ידי חובתן אבל כל אחד לעצמו רשאי וכ"פ הב"ח א"כ י"ל דה"ה בדברים שבע"פ אי אתה רשאי לאומרם בכתב הוא ג"כ בכה"ג ללמוד ברבים דווקא כיון דמחד קרא ילפינן להו לתרווהו כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה וגו':)** פתח ושער לכל תאוות לבם הזונה וסורה לכל רע. ולהשליך מעליהם מוסרות ועול התורה לגמרי כי יאמרו הכל בספק. כי לא לאמונה גבר בארץ ואך שקר הנחילונו אבותינו הראשונים בכל איסורים החמורים להוסיף על מה שבא מבואר בספר התורה הזה. אולם כל מי שיש לו ידיעה. והשגה אמיתית בחכמה זאת יראה כמה רחוקה היא מחכמת הפלוסופיא הבדויה שהמציאו מלבם. יותר ממרחק שמים מארץ

ומיתרון האור על החושך. וכל דבריו ודברי הבליו של המחבר בחינת הדת אין כדאי להשיב עליהם כי גם הוא נמשך אחר האשה זונה נכריה ובילדי נכרים הסתפק. ורחוק היה מהאמונה האמיתית וכל טענותיו נגד חכמי האמת כבר נכללו בפי הארי הנוהם הזה ודברי שניהם אך מהבל יחד. פה אחד להם. ובביטול דבריו יבטלו גם דברי בחינת הדת כחה"ן שאין בו ממש:

ואשר ישאג ישחק ילעג בדברי המקובלים שכתבו שאפלטון פלוסוף היוני קיבל חכמתו מירמי' הנביא במצרים ומילא פיו שחוק לדבריהם בזה שהרי אפי' גם בד"ת הגלוים אמרן כל הלומד תורה לאמגושי כו' כ"ש חלילה שנביא ה' ילמד סודות נוראים מאמיתות מציאותו לערל וטמא יעויין בדבריו. באמת לא ירד להבין כוונת חכמים אלו לפחזותו כמים לתופשם במצודת השקר כי חלילה לחשוב דבר מגונה כזו וכי נעלם מהם דברי רבותינו ז"ל שאפי' לישראל הכשרים ות"ח מפורש במשנה אין דורשין כו' ולא במעשה מרכבה כו' אא"כ כו' ובש"ס שם אין מוסרים ס"ת אלא למי שיש בו כו' אבל עיקר כוונתם לפי שהאומות הקדמונים לא ידעו את ה' והכחישו השגחתו וגם החכמים הפלוסופים שבהם שהודו באמיתות מציאותו הכחישו השגחתו על זולתו ועניני הניסים והנפלאות וענין שכר ועונש וזה אשר לימדו ירמיהו בחכמתו הגדולה לסתור בניני מופתיהם הבדוים ולהראות עומק הענין היאך אפשר שהוא ית' המשגיח הפרטי ומשנה ברואיו וסדריהם כרצונו וכל ענין שכר ועונש אבל ח"ו שיגלה לו מסודות הספירות ובנין העולמות ועמקי חכמה הזאת. ועל כזה אמרו בזוה"ק דאינון קריבין לאוררי דמהמנותא. והרי גם בתוה"ק מצינו שהאריכה התורה בסיפור מע"ב וסדרי הדורות והמבול והנהגת האבות ותולדותיהם וענין גלות מצרים וגאולתם וניסים שבמדבר. ובמה שבא בתורה מענייני המצות קצרה למאוד ולא ביארה שום שא"א לידע אחת מהם כי אם ע"פ מסורת תורה שבע"פ וכתבתי במ"א טעם נפלא לזה ויישבתי בזה הסתירה העצומה שיש לתמוה בדבריהם ז"ל במ"ש שאסור ללמד תורה כו' וכאלו ביעל ארוסתו כו' והכופר העובד גלולים ועוסק בתורה חייב מיתה והרי מצינו בהיפוך שהוא ית' ציוה לישראל לכתוב את התורה בעברם את הירדן על האבנים באור היטיב וארז"ל במס' סוטה פ' ואלו נאמרים שנכתבה בשבעים לשון ושלחו האומות נוטירין שלהם כו' וכתבו תחתיהם למען ילמדו כו' אבל האמת בזה כי עצם התורה מצותיה וחוקותיה שהם מתנה טובה חמדה גנוזה מסורה רק לישראל עם קרובו. אבל העניינים המבוארים בתורה ממע"ב ומסיפורי האבות ויצי"מ וניסים שבמדבר וכדומה דברים אלו מצוה ללמד לכל בני אדם. כי גם הם מוזהרים בשבע מצות ומחוייבים לידע יחוד ה' ומציאותו והשגחתו ושכר ועונש

לקיום המדיני ולכך הארוכה בהם התורה לפרשם באה"ט בכדי שיהיו נעתקים לשבעים לשון וכל האומות ילמדו בהם ולמדו ליראה את ה' הנכבד והנורא. אבל המצות אין להם חלק בהם ולכן קצרה בהם התורה והסתירום. ומסר ידיעת פרטיהם ועניניהם לישראל לבדם ולכן נצטוו לכתוב התורה בשבעים לשון. ואין חשש במה שילמדו גם המצות. כי לא יבינום ולא ידעו אותם דרכיהם ונתיבתם רק מה שצריך להם לידע מדברים אלו המפורשים בתורה. וא"כ כל דברי חכמים קיימים וכמ"ש התוס' ע"פ אכתוב לו רובי תורתי הלא כמו זר נחשבו וכמ"ש בפרקים הקודמים. א"כ יפה עשה ירמי' הנביא שלימד לאפלטון היוני עיקרי אמונת מציאותו ית' יחודו והשגחתו. זהו כוונת דברי חכמי האמת בזה אין בהם נפתל ועיקש. ובזה יש די לסתום פי המסטינים המלעיגים על דברי חכמים והאמת עד לעצמו:

פרק טז

נטל עשרה קבין של שיחה בטילה להוכיח שספרי האמת נתחברו מקרוב ולא הי' להם שורש בדורות הראשונים שס"י המיוחס לא"א א"א לאמר שכתבו א"א בעצמו. כי לא הי' כדאי לכותבו לאנשי דורו שלא היו ראוים לכך וגם ליצחק בנו באמירה בעלמא סגי כו' והם דברים של מה בכך. כי מעולם לא כיוונו חכמי האמת שכך נכתב מאבינו הראשון ככתבו וכלשונו כמו שהוא מצוי בידינו וזו דבר שתשכ"ר יודעים אותה שהרי מסוף המסכת מוכח שהאדם אחר כתבו ממ"ש וכיון שבא אברהם אבינו הביט וראה כו' ונגלה אליו אדון הכל ונקראו אוהבי כו'. אבל כוונתם בזה שחכמה זאת המדבר מסודות הבריאה מכל היצור וכל עניינים שבעולם שנה נפש. ואינו מדבר מסודות טעמי מצות כלל הוא מסורת בידינו עד משה רעה"ש ונתגלה לו מאבותינו עד א"א שהוא ידע חכמת הבריאה ע"י צירופי הרל"א שערים פנים ואחר ובסדר צירופי שמו הגדול ית' ובס"ד עשר ספירות וכמ"ש בפרקים הקודמים שדבר זה נר זה בדברי חז"ל במ"ש במדרש ב"ר משל לאדם שראה בירה דולקת כו' הציץ עליו בעל הבירה ואמר אני הוא בעל הבירה כו' והיינו שגילה לו הוא ית' סוד הבריא' כולה היאך הי' והיאך הוא ית' מנהיגה ומשגיח עליה בפרטות בסוד ב' הנהגות חסד ודין ושכר ועונש ועדות חז"ל נאמנה מאוד בזה ויהי' אין שיהי' גם בעל ריבינו זה מוכרח להודות שכבר נתאבר ס"י מקדם קדמתה ובימי חכמי הש"ס הי' ספר זה מפורסם כמ"ש בפ' ד' מיתות בר זירא ור' אושעיא דהוו עסקי בס"י והוי מברא להו עגלא תלתא בכל ע"ש. והוא ע"י סוד צירופי והזכרתם סוד השם הגדול והנורא ע"י גלגולי הרל"א שערים פו"א בסוד הנקודות ואם בזה יאמר המלגלג ומכחיש חכמה

זו שע"י חכמה זולתה ועסקם בה יוכל לברוא אפי' כנף אחד מכנפי הזבוב והיאך טח מראות עיניו לאמר שס"י יתפרש על חכמת התכונה והפליסופיא כמו שחשב המלגלג שעפיז הולכים כל דברי הספר הזה. ושקר ענה על ר"י הלוי בעל הכוזרי שכן הוא פי' דברי הס"י ע"פ דרכים אלה במ"ש הכוזרי להם (מאמר ד' סי' כד) אני רוצה עתה שתראה לי מעל משיורי החכמות הטבעיות כו' שאין כוונתו על חכמת הטבע והחושים שדברו בהם הפליסופים ע"פ חכמתם הבדוים שאין לו שורש ונינף. אלא ר"ל חכמת הבריאה בטבעי היצורים כולם והמטבע שנחתמו בה ע"פ אותם שמו ית' וכפירוש הברור בדברי הכוזרי הוא מ"ש המפרש אוצר נחמד שפי' דבריו ג"כ ע"פ חכמי אמת:

פרק יז

שינה באיולתו לכפול דבריו שמחבר הזוה"ק לא הי' רשב"י ולא מדורות שאחריו ואינו מקובל רק המצאה הוא מאחד מן האחרונים בתחילת אלף הששי. אבל הודה כאן במקצתו ומלאך רע ע"כ יענה אמן על מחברו יהי' מי שיהי' אהוב הוא אצלו בפי' על התורה יותר מכל מפרשי התורה בחיבוריהם ולא נהי' כמוהו מעורר ישינים מלהיב את הקורא לעבודת ה'. ואני אומר ממה שמודה במקצת הוא כמחייב לשבע ע"ד וא"י לשבע כי מאחר שמוכרחים אנו להודות שמחברו הי' עכ"פ גדול ורב בתורה צדיק וחסיד שכינתו הי' להכשיר דורות הבאים ולקרבם לעבודתו ית' א"כ איך יתכן לנו להעלות על הלב ולחשוב על אדם חסיד וגדול לחפות על ה' דברים בדוים מלבו ובנפשו דיבר ומה גם שבזוה"ק עצמו אמר שעון גדול הוא מי שמחדש באלו דברים הנסתרים מעצמו מה שלא קיבל מרבותיו וכמ"ש ע"פ לא תעשה לך פסל ר' יצחק פתח אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' כמה אית לי' לב"נ לאזדהרא בפתגמי אורייתא דלא יטעי בהו ולא יפוק מאורייתא מה דלא ידע ולא קיבל עלי' כתיב לא תעשה לך פסל הקב"ה זמין לאתפרע מיני' וכמ"ש החסיד בעל עבוה"ק בהקדמת ס תולעת יעקב והוא מוסכם מכל חכמי אמת והשכל מסכים ע"ז והדברים ק"ו אם בחכמת הפליסופיא הבנויה על מופתי השכל והחושים כמה גינו והרחיקו מזה כל חכמי האמת מטעם שאינה בטוחה ואינה ברורה שמה שחידש אחד במופתים גדולים בא חברו והביא מופתים לסותרו א"כ כ"ש להמציא מציאות דבר שאינה נשואה בחקירה ושכל אנושי אם לא שיכוונו להטעות ולשבש דעת ההמון. חלילה וחלילה להעלות על הלב דברים כאלו אפי' לאנשים הפחותים מאתנו שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ימצא לשון שקר ותרמית בפיהם כ"ש על צדיקים וקדושים כמוהם עתה ראה כמה חוצפה יתירה הי' בו בזה המחבר שכ' שס' הזוהר

הוא שתוקי ואסופי מן השוק יוצק עופרת בפי הלשון המדברת גדולות כאלה לעשותו כדין ספק ממזר אשר לא יבוא בקהל ה'. מי יגלה עפר מבין עיניך תראה איך הליצנות הזאת שומה בפי כל כסילים נשואה בחיק כל רשעי ארץ את מי חרפת וגידפת ועל מי הרחבת פה ולשון. ומאחר שנתברר לעני השמש אמיתת קבלת חכמה זו מדור לדור כעדות נאמנה של ראשי אלפי ישראל כמו הרמב"ן והראב"ד ורשב"א והריטב"א ור"א מגרמייזא ור"י החסיד ורב האי גאון ורב חמאי גאון ורב שרירא גאון. ועוד הרבה קדושים מלאכי ה' צבאות ראשונים ואחרונים א"כ אם יהיבנא לי' טעותי' ושטותי' אפי' נודה לדברי הבליו שהמחבר הזוהר אינו רשב"י בעצמו ולא מחנאים ואמוראים נאחבר רק שאחד מן האחרונים המציאו גם לפי דבריו הי' עכ"פ איש קדוש חסיד ונורא מאוד. ג"כ ראוי לנו לחבבו חיבה יתירה וטוב לנו לחבקו מחבק חיק נכרי' וכ"ש אם באמת יוודע לנו שמחברו הי' רשב"י וחבריו וכפי שנברר בעזה"ש בפרקים הבאים יתברר שגדול ע נו מנשוא על שהוציא מפיו דבר מגונה כזה בשפתי חלקות על מלאך ה' צבאות כי נורא הוא וח"ו להרהר אחריו פן ישחית את נחלתינו כי בזה יפול עמוד התורה עד היסוד בה. ואני מאמין באמת במ"ש בפרק הזה מה ששמע ממקובל אחד שראה בעיניו בעיר פיזארו בחורה אחת שהי' בה רוח ואמר הרוח שנענש כן על שהעיז בחייו לדבר סרה שמחבר הזוהר לא הי' רשב"י. הגם שהמחבר הזה כ' שלא ייירא ולא יחת מדברים כאלה כבר ידעת שהוא לקח לו שיטה אחרת. שגם באמונת הגלגול ובעיבור רוחות רעות באדם חי לא הי' מאמין כמ"ש בפירוש בספרו זה. אבל כבר השמעתיך שאין קיום השטר אלא בחותמיו הכל הולך אחר החיתום שבחיתום סוף ימיו הודה בעצמו וחזר והאמין הגלגול ע"פ מעשה שראו עיניו כמ"ש בספרו חיי יהודה ותמה אני איך לא נתיירא לנפשו מלהוציא דברים מכוערים כאלה והפקיר עצמו לדיני שמים לא יהא אלא ספק היאך יכניס עצמו לספק סכנה עצומה לדבר גבוהות פי זרות על גדולים וטובים דקוב"ה תבע ביקרייהו מכ"ש שהדברים ברורים ואמיתים שבאמת יצאו דברי הזוה"ק מפי אחד קדוש ונורא מאוד רשב"י וחבריו כמו שית' בעזה"ש:

ומעתה נשפטה מישרים נוציא לאור משפט אמת וצדק כי אמת נכון הדבר ומוסכם בפי כל רבותינו הקדושים שרוב דברי הזוה"ק נובעים מבאר מים ליי' מעיין מבית קדוש ה' מכובד רשב"י וחבריו אף שאין זה מכתיבת ידו הקדושה. והוא מאחר שגם איש ריבינו זה המחבר מוכרח להודות שהכותב ומסדר דברי הזוהר הי' אדם רשום מאוד ת"ח גדול וצדיק וחסיד שבדור. א"א לומר שיתלה דבריו ברשב"י וחבריו בכל הזוהר במקומות רבים ואין זה דומה לח"ש בפ' ע"פ אם בקשת ליחנק הותלה באילן גדול, פי' שרוצה לומר

דבר שיקובלו דבריו יאמר בשם אדם גדול דאין זה שייך אלא במחדש דין אחד מסברת נפשו ורוצה שיקובלו דבריו יאמרם בשם אדם גדול משא"כ דברים אלו העומדים ברומו של עולם ונוגעים בעצם יחוד אלהותו שכל המחדש בזה דבר מעצמו אין ערוך לעונשו כמ"ש בזוה"ק בעצמו בכ"מ וא"כ אין זה חידוש מה שחי בעצמו בסדר ענייני הספירות ופרטי הדרושים בפרצופים העליונים א"א אא"כ הם מקובלים דור מפי דור עד משה רעה"ש ובזה יקובלו דבריו יותר כשיאמר מפי המרובים כמו שמצינו במשנה בעקביא בן מהללאל שאמר לבנו חזור בך מארבעה דברים כו' שאני שמעתי מפי המרובים ואתה שמעת מפי יחיד ") ואם תשאלני גם לדברינו אלה שחכמה זו עיקרי שרשיה ויסודותיה הם באמת מקובלים א"כ למה תלה זה ברשב"י לבד ולא בכלל חכמי ישראל המרובים שדבר זה בקהלה בידם. ע"ז אשיבך מילין שאין זה שאלה כלל כי כן מצאנו ראינו בכל תורה שבע"פ פרטי מצותיה ודיניה והלכותיה שנזכר במשנה וגמרא כמ"פ בשם יחיד אף שדבר זה מוסכם ומקובל בכל חכמי ישראל עד משה רעה"ש ואין חולק בדבר ומה גם אם הוא מסמיך הדין על איזה מקרא בתורה או דיליף לה מאחת המדות שהתורה נדרשת כמו שמצינו בכ"מ דמר יליף לה מהאי קרא ומר יליף לה מהאי קרא ולפעמים נזכרים דברי יחיד מ"ש מהלכה אף שלא נלמד ממקרא כלל כמו שמצינו בסוף נדה שא"ל ראב"ע לר"ע אפי' אתה דורש כל היום כו' רביעית דם כו' ואחד עשר יום כו' הלכה למשה מסיני כו'. ובמס' יבמות פ' הערל עמוני ומואבי כו' לא כן אלא הלכה אני אומר כו' וכן הוא בכ"מ וא"כ א"א הי' לכותב ספר הזוהר שלא להזכיר שם רשב"י שהוא **(א"ה דומה אנכי שהגאון המחבר השיב כן להארי נוהם כפי מה שהבין הוא בזה המאמר לפי מ"ש שמחבר הזוהר תלה באילן גדול רשב"י וחבריו שתפס למוחלט פרש"י בזה אבל באמת הי' לו להשיבו דמסתבר כפי' רשב"ם היתלה באילן למוד בפני רב ואמור שמועותיו משמו וקרוב לזה פי' הערוך בשגם שי"ל שגם רש"י ז"ל כיון לזה מ"ש היתלה באילן גדול אמור בשם אדם גדול ר"ל שילמד הרבה מאדם ושמועותיו יהיו שגורים בפיו תמיד ולא יצטרך לומר דבר שלא שמע מרבו בודאי יקובלו דבריו. דלא מסתבר לומר שיתיר לו לשקר לומר בשם אדם גדול מה שלא אמר ואפשר שהוא טועה בדמיונו וכשיאמרו בשם אדם גדול ויתקבל יכשיל אח הרבים וממדות החכם על מה שלא שמע אומר לא שמעתי וחלופיהן בגולם. ורש"י קיצר בדבריו:)** גילה בימיו לתלמידיו סודות האלו מה שקיבל מרבותיו וכ"ש במקום שמעמיו על רמז איזה מקרא וכדומה וכן מצינו בש"ס פ' א"ד שהזכיר הש"ס מעשה דריב"ז ור"א בן ערך ומעשה דר' יהושע ותלמידיו שדרשו במעשה מרכבה אף שדברים אלו בודאי הי' להם בקבלה מרבותיהם שהרי אסור

לחרש דברים כאלו ח"ו מלבם כמ"ש למעלה ועוד ומצינו דברים רבים כמוהם כמדרש רבות ושאר מדרשי חז"ל רבים בחידושים ודרושים וסיפורים הנזכרים בשם יחידים והם מקובלים ועיין סוף מס' מכות (כג ב) אר"א בשלשה מקומות הופיעה רוה"ק כו' ומסיק התם דמהלכתא גמיר לי'.

עוד ראיה ברורה לדברינו שא"א לנו לחשוב שום מחשבה זרה ופיגול כזה מאחר שבעל ריבינו מודה שמחברו הי' ת"ח ירא ה' וחסיד צדיק היאך יבדה מלבו מעשים זרים רבים המבוארים בכ"מ בזוה"ק. מרשב"י וחבריו ותלמידיו ומתהלוכותיהם במדברות וביערות ורוב ניסים ונפלאות שהי' להם ומגילויים הגדולים והנוראים בדברים שלא היו ולא נמצאו ולא נראו בעולם. ואפי' אדם ריק שבישראל לא הי' עושה כן ובפרט להעלות הדברים על ספר כתוב להיות למזכרת עולם כל ימי הארץ. ויהי' נזכר דברי שקריהם והדברים הבדויים מפיהם ומה גם לתלות כזבים על האי תלא אריה דבי אילאה רשב"י וחבריו והכתוב אומר דובר שקרים לא יכון וגו' והוא אחד מארבע כתות שאינם מקבלים פני השכינה. וא"א לומר משל היה ודרך וויכוח וחדה כתבו כן (כאשר מצינו גם ראינו בדור האחרון הזה חיבורים זרים ופסולים כאלה מפריצי עמינו והלבישום במעשה שאול ודוד ויהונתן ואבישוע ושרי המלך וחבורים רבים כמוהם) חלילה לנו לחשוב דברים כאלה על אדם צדיק חסיד וגדול הדור והלא מצינו בפ"ק דע"ז במ"ש שם בשם י"א איוב לא הי' ולא נברא אלא משל הוה. ומקשה שם על דבריו א"כ שמו שם עירו למה כו' ומכ"ש לחפות דברים בדוים מה שלא נצרך לו כלל לדברי חידושים שחידש בזה. כמו שמצינו באד"ר מסיפור מיתת ג' תלמידיו דעאלו באדרא קדושא ונסתלקו שם ועוד דברים רבים וסיפורים נוראים היאך אפשר לומר שכל דברים אלו שקרים ובדויים המה:

עוד תשוב תראה ראי' ברורה שא"א לומר שמחבר ספר הזוהר הי' מן האחרונים שאחר הרמב"ן כאשר חשבו המתנגדים בעלי ריב חכמה זו כמבואר בדברי המחבר הזה בפרקים הבאים. שהרי מצינו בזוה"ק באדרא רבא וזוטא ובס"ד בה' פרקיו הקדמות וידיעות רבות ועצומות בחכמה זו. מה שלא נראה ולא נמצא בשום חיבור מחכמי האמת הכתובים על ספר מסדר הפרצופים חמשה ומסוד י"ג ת"ד וז' תיקוני גלגלתא קדישא וסדר בנין פרקי הפרצופים אשר א"א שיובנו על בור ים אם לא ע"פ הקדמות וידיעות הנוראות שנתגלה לנו ע"י האלהי רח"ו שקיבל מרבו הקדוש האריז"ל שא"א לאדם עלי ארץ לחדש דברים נוראים כאלו ולהמציאם מלבו וע"י הקדמותיו הנפלאים באים דברי האד"ר ואד"ז וס"ד דבר דבור על אופניו עד שהרואה פי' הראשונים ודברי הרמ"ק על דבריהם יבין וישכיל שא"א לומר שכיונו לדבריהם רק להקדמו האריז"ל והרי הס' הזה

נתגלה ונראה ע"פ תבל כמה וכמה מאות שנה קודם בוא האריז"ל בעולם אין זאת אלא שבאמת דברי האד"ר ואד"ז וס"ד נתחבר מקדם קדמתה דורות התנאים וחכמי המשנה הראשונים שהסתירו דבריהם למאוד ולא נתגלו עד אחרית הימים האלה וכ"ש בדורינו זה שזכינו לאור גדול צח ומצוחצח אשר הבריק על פני תבל הפיץ ענן אורו על ארבע כנפות הארץ מקצה עולם עד קציהו עיר וקדיש מן שמיא נחית. רבינו הגדול מרן מוהר"א מווילנא ז"ל בפירושו על ספד"צ ובכתבים על מאמרי הזוה"ק הסתומים ע"פ הקדמות נוראות שנתגלו ע"פ האריז"ל ומה שנתגלו לו דברים עליונים שלא זכו לכך מכמה דורות שלפניו ולא נזכרו ולא נראו בדברי חכמי האמת הראשונים מרמב"ן ואילך. כי אם דבריו מאירים כספירים בדברי הזוה"ק שניכרים הדברים למשכילים שא"א לפרש דברי הזוהר במאמרים הסתומים וחתומים ההם כ"א ט"ו דברי רבינו הגדול ז"ל אין צורך לראי' יותר מזה שהדברים העצומים האלו יצאו מפי חכמי המשנה הראשונים ז"ל:

עוד אחת היא אמרתי להציע ליודעים ומכירים. ולנאמנים המאמינים בה' וקדושיו ידעתי כי שעירים וצעירים ימלא שחוק פיהם וילעגו למו אבל כבר הקדמתי כי לא אל הכסילים רשעים וקטני אמנה הערכתי דברי אלה. כי כרתם דוד יכרת הא שפתי חלקות לשון מדברת גדולות. ואל תען כסיל באולתו כתיב כ"ש כי' דפקר טפי. רק אל שלומי אמוני בני ישראל הבאים בברית האורה ונקשרים באהבתה ובאמונת קבלת רבותינו הגדולים החסידים והצדיקים המומחים ומוחזקים ואינם חשודים להנחיל שקר לדורותיהם אחריהם. והוא כי ידוע ומפורסם לכל דורינו ורבים מגדולי דורינו ונכבדינו יודעים ומכירים מעלת צדקת וחכמת הגאון האמיתי מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין זצוק"ל אשר יצק מים ע"י אליהו ז"ל ונושק עפרות רגליו באימה וביראה שום לבך לאשר תחזינה עיניך בהקדמתו לפי' רבו רבינו הגדול לספד"צ. גודל הגילוים גדולים ונוראים שהיו לו ומתוך הדבר סיפר ממה ששמעה מפי רבו הגר"א זצוק"ל מה שדרש פעם אחת דברים נפלאים וישב לו רשב"י מימינו והאריז"ל משמאלו. שמעשה זו נודע ונתפרסם ע"י חולם חלום ואיש הרוח שהי' בימיו כמבואר שם ופוק חזי מאן גברא רבא דקא מסהיד הגאון מוהר"ח ז"ל אשר מלבד עוצם גדלו וחסידותו המפורסם בקצות תבל. גם רבים מהמונינו יודעים שהכירו אותו שהי' חכם גדול מיושב בדיעות ושו"א הגיזום וההפלגה ואיך נחשוב בנפשינו שקר באחת משתי אלה. או שהגר"א ז"ל אמר שקר או שתלמידו ר"ח הוציא שקר כזה שתי פנים האלה לא יתכנו מאחר שגם הרב גם התלמיד שניהם כאחד ידועים בדורינו זה. ואין גם אחד גם מרשעי עמינו שיכחיש תפארת גדולתם ויסתפק באמיתות נאמנותם. ומאחר שהוא גילה דברים הנוראים וסודות המרכבה לפני רשב"י

והאריז"ל לא לזולת מחכמי ישראל הראשונים ניכרים הדברים שהם הם מארי דעובדא ומוכרחינו אנו להודות שמחבר הזוה"ק והראשון שגילה סתרי יוצר בראשית להביאם במכתב הוא באמת רשב"י. מה שלא עשו כן התנאים אחרים חבריו ורבותיו הראשונים ובאמת התנאים וחכמי המשנה לא התירו לכתוב דברים אלו על ספר במכ"ש שלא התירו לכתוב ההלכות והמשניות עד שבא רבינו הקדוש בהסכם חכמי דורו שראו דלא סגי בלא"ה שלא תשתכח תורה. כ"ש בסתרי יוצר בראשית שבאה האזהרה שלא לגלות אפי' בדיבור רק ראשי פרקים לחכם ומבין מדעתו. אבל רשב"י בדורו זיכו לו משמים כמו שזיכו לרבינו הקדוש במשנה שע"י תצא תורה לישראל. כמו כן זכו ליה לרשב"י בשתרי התורה שע"י יהיו מתגלים לראוים אליהם ואף גם בזה כתב ברמז נסתר והעלם גדול מאוד ע"י תלמידו ר' אבא כמ"ש בחד"ר. שהכיר בו שהוא ראוי לזה להסתיר הדברים כראוי והלבישם באמרים קצרים ומעתה אין בדברי בכ"ל בחינת הדת ממש במ"ש שאם הי' יסוד מדע לרשב"י בידיעת חכמה זאת מדוע לא נזכר ממנו באיזה ברייתא או איזה אגדה בתלמוד. שבאמת היפוך דבריו בזה מצאנו ראינו בו בכמה מאמרים בש"ס היאך דבר סתר אלו נוצצים מדבריו ומאירים כברקים למי שיודע אותם. אבל הסתירם מאוד והלבישום לבושין נוכראין למאוד מצד חיובם ההסתר בדברים אלו. ועוד למוד נעלם ונסתר מ"ש בזה רבינו הגדול הגר"א בכתבים ולא רשב"י לבד מצאנו בדבריו אלה בש"ס אלא עוד בכמה תנאים ואמוראים במאמרם התמוהים סתומים וחתומים:

פרק יח

הוי מרבה דברים ומאסף אמרים ללא תועלת. לשכור עלינו אנשי ריב ומדון והביא דברי בעל ריבינו המחבר בחינת הדת ובנה עליו יסודו כאלו ע"י ניתנה לנו התורה כמשה מסיני ומחוייבים אנו לשמוע לדבריו והמה גם שניהם וכל דבריהם מהבל המה יחד וא"צ לתשובה על חלומותיו ועל דבריו במה שהוכיח להכחיש עיקר זה מ"ש שרב"י הי' ראש לבעלי יסודות החכמה הזו שא"כ מדוע לא קבעו הלכה כמותו בכ"מ כיון שהוא עמד בסוד ה' ובטעמי המצית ביותר ובאמת מצינו בש"ס להיפוך ר"י ור"ש הלכה כר"י מלבד במקומות מעטים בש"ס שעלו דבריו להלכה ולמעשה *) והבל הביא גם הוא כי מי יאמר זה שרק רשב"י לבדו אליו נגלו כל תעלומות סתרי בראשית וכל טעמי מצית התורה לידע על מה אדניהם הטבעו. ולא לשאר תנאים חכמי המשנה. וזה דבר בטל שהרי כבר הקדמנו כמ"פ שחכמה זו ועיקר יסודותיה הנאמנים מקובל ומסור בימינו מדור לדור והרי מצינו גם בריב"ז שהי' בקי בכל חדרי מרכבה ואין נעלם ממנו דבר כמ"ש בפ"ב

דסוכה שלא הניח כו' וגם נודע ומפורסם שכמה תנאים ידעו מחכמה זו על בוריה ובפרט ר"ע וחביריו כידוע שלא הי' בדורו כמותו ורשב"י ור"מ ור"י ור' נחמי' כולם תלמידיו היו וכי נעלם מהם יסודות פנימיית תוה"ק. והלא גם ר"א בן ערך ור' יהושע וכן ד' שנכנסו לפרדס כולם ידעו וקבלו מסודות חכמה זאת. ובאמת יש שורש לכל הדיעות וכמ"ש ברפ"ק דחגיגה שאמר ראב"ע דברי חכמים כדרבונות וגו' נתנו מרועה אחד כו' אל אחד אמרם כו' הלאו אוסרים כו' שיש טעם וסוד נסתר לשתי הדיעות כל אחד לפי **(דברים נכונים מזה בספר בן יוחאי שחיבר אחד מחכמי זמנינו שהאריך בזה שהאמת אחר צאתו מן המערה וזכה לכל הגדולה הזאת הלכה כמותו ע"ש שכל החיבור מיוסד לתשובת טענה זו:)** שרשו ומדריגתו והרי אף בהלכות הפשוטות נחלקו התנאים והאמוראים בכ"מ בטעמו של דבה ובדרשי דקראי שלדיעה זו מותר ולדיעה אסור. וכי נאמר ונטיל ספק בשביל זה בעיקר ההלכה המסורה מסיני וכן הוא במה שמצינו מחלוקת בטעמי מצוה ע"פ סודה כל אחד דרש בו ע"פ השגתו ולפי הבנתו בש רש המצוה הזאת ע"פ סוד ואעפ"כ להלכה תופסין כדעת האחד לבד וא"כ אין טענה במה שאין הלכה כר"ש אע"פ שהי' יודע סוד המצוה וטעמה. והרי גם בפשט טעמי המצות מצינו בכ"מ בש"ס דר"ש דריש טעמא דקראי בב"מ פ' המקבל בדין אלמנה עניה אין ממשכנין אומה כו' וכן במס' נדרים אין משקין שתי סטות כאחת כו' משים שלא יהא לבה גס בחברתה דדריש טעמא דקרא דכתיב אותה לבדה וכן בהא דלא ירבה לו נשים וגו' כדאי' בפ"ב דיבמות ועוד בכ"מ ואפ"ה אין הלכה כמותו וא"כ גם במאי דדריש טעמא דקראי ע"פ סוד ג"כ אינו מוכרח שתהי' הלכה כמותו כי לא טעם אחד יש לכל מצוה וכמ"ש בפ"ב דעירובין ע"פ וידבר שלשת אלפים משל וגו' מלמד שהי' יושב ודורש ואומר ג' אלפים טעמים על כל דבר של תורה כו':

פרק יט

ומה שהביא דברי חתנו בעהמ"ח ספר נחלת יעקב שעמד בנפשו להגן על חכמת בעלי הקבלה שמה שלא הוקבע הלכה כרשב"י שאפשר שלא הי' לו חלק במשנה אלא נטל לחלקו בסודות התורה ובפנימיותה ובאמת גם זה הבל ורעות רוח ואין אנו צריכים ליקח לצינה ומגן נגד אנשי ריבינו בדברים כאלה. וחלילה לאמר שלא נטל חלקו בדברי הלכות שהם גופי התורה הצריכה לכל ת"ח ובפרט לאיש ממרא כמוהו. והרי ר"מ שלא הי' בדורו כמותו אפ"ה אין הלכה כמותו נגד ר"ש דקיי"ל בכ"מ ר"מ ור"ש ואפשר שמטעם זה שאמרו שלכך לא הוקבע הלכה כר"מ משום שהי' אומר על כל דבר טעמים לאיסור

ולהיתר וכמו זה אפשר שהי' מדריגת ר"ש נגד ר"י כמ"ש בפ' האומר במס' גיטין שר"י חכם לכשירצה. ואפשר שרד הי' דרכו להעמיק על כל הלכה לעמוד על בוריה ועיקרה. לא כן ר"מ ור"ש דחריפי טפי והרי מטעם זה אין הלכה כב"ש נגד ב"ה משום דחריפו טפי מב"ה ואין לעמוד על סוף דעתם ומה גם שכבר כתבתי בפ' הקודם דגם חבריו של ר"ש ר"מ ור"י ודומיהם היו גדולים ועצומים בחכמה זו אפשר במדריגת ר"ש או אפי' יותר רק שלא באו דבריהם על ספר ולא היו מגלים דברים הכמוסים לזולתם ועוד שאפשר שכך הוקבע בדורות האמוראים ע"פ אסיפת רוב ת"ח שבדור והלכה כרבים ואפי' בב"ק מן השמים אין משגיחין לקבוע הלכה רק כפי הסכמת רוב חכמי הדור. ומזה אין תשובה ג"כ ממ"ש הפוסקים בכ"מ שבכ"מ שחכמי הקבלה חולקים עם הפוסקים הולכים אחר רוב הפוסקים ועוד כי אין אתנו יודע עד מה. נחשבנו כבהמה ואין בדורות האחרונים כח ועוז לעמוד על עומק חכמה זו ולידע טעמי המצות ושורשם ועיקרם ומצינו בכ"מ כוונות וטעמים ע"פ סוד לכל אחת מן הדיעות. ואפשר שהפוסקים שאין הלכה כמותם לא ידעו ולא הבינו הסוד של דין זה על בוריו ומלבד זה אני שואל את המחבר הזה הלא גם לפי טעותו והכחשתו שאין דברי חכמי האמת אמיתיים ושרשב"י לא חיבר הזוהר בהכרח גם הוא יודה שיש טעם כמוס ידוע אצלו ת' כמ"ש הוא עצמו וגם הוא מוכרח להודות מעלת רשב"י נורא מאוד על כל חכמי דורו כמבואר בש"ס פ' במה מדליקין אחר שיצא מן המערה כד הוה מקשה רפב"י כ' הוה מתרץ רשב"י כ"ד פירוקי ונודע חסידותי' דרפב"י שרבינו הקדוש לא זכה שיהנה ממנו וגבה טורא בינייהו כו' וכן מחמרו זורו דרפב"י ומענין גינאה נהרא דבפ"ק דחולין כמה נפיש חילי' ממשה ושיתין רבבן כו' וכן רשב"י כל מקום שנתן עיניו בו כו' בקעה בקעה התמלאי כו' ובפ' לולב וערבה א"ר ירמי' משום רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין כו' ואלמלי אליעזר בני עמי כו' ואלמלא יותם בן עוזיהו עמנו כו' ראיתי בני עליה והן מעטין אם אלף הן אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן וא"כ למה לא זכה לכוין ההלכה על בורי' כפי הטעם האמיתי הכמוס אצלו ית' ומדוע ימנע טוב להולכים בתמים כמוהו וע"כ מחויבים אנו להודות באמיתת דבר זה שאין אנו יכולים לעמוד על עומק דברים אלו וגבהו ועזקו מאוד מחשבותיו ית' בזה ואנחנו לא נדע כי אין אתנו חכמה ומדע וא"כ גם קושית המחבר הזה אין בה ממש וכל אחד מישראל קיבל חלקו בתורה בהר סיני לפי שורשו ולפי עניינו כמ"ש חז"ל ע"פ מעת היותה שם אני וגו' ופליאה דעת מאתנו נסתרים דרכי ה' בכל זה ועיקר ההלכה לקבוע לדורות נמסר למטה ע"פ הכרעת הרוב ולא בשמים היא וב"ק דר"א יוכיח שהי' גדול יתר מאוד עד שאמר ששתי זרועותיו כשתי ספרי תורות הנגללים

כדאיתא בס"פ ד' מיתות אעפ"כ לא זכה שיקבע הלכה כמותו כי אם בארבעה דברים לבד כמ"ש בפ"ק דנדה וידוע גדולתו של ר"א בסתרי תורה ובסודות שמותיו ית' כמ"ש בירושלמי פ' ד' מיתות במעשה דזרע פשתן שזרע כו' יעו"ש:

ועם זה נדמה ג"כ מ"ש בשם רש"ל בתשובה (ס' צח) בענין הנחת תפילין בוה"מ שקרא תגר על אותם האנשים שרוצים להיות מכת המק בלים לא יבינו באור הזוהר ולא ידעו מוצאו ומבואו שגם אם רשב"י הי' עומד וצווח לפנינו לשנות המנהג לא אשגחין בי' כי ברוב דבריו אין הלכה כמותו כו' ומזה נסתייע המלגלג שמצא לו חבר גאון מפורסם שלא האמין בחכמה זו והכחישה ושגם הוא סובר שמחבר הזוהר אינו רשב"י ולא ידע מוצאו ומבואו של הזוהר ולא נודע מחברו מי. אלה הם דברי המלגלג. דעו איפוא כי אך תואנה הוא מבקש. וראו והבינו משפט אמת שפוטו תחזינה עיניכם מישרים איך הוא מהפך דברי א"ח והשיא דברי הרש"ל היפוך מדבריו שלפי דבריו למה הוצרך לצעוק ולהרים קול על רשב"י דלא משגחינן בי' שאין הלכה כמותו ולמה חשדו בזה מאחר שלא היו דברים מעולם ולא כתב דברים כאלו המבואר בזוה"ק ותלו בו בוקי סריקי בחנם. וגם מ"ש על אותם האנשים שלא ראו אור הזוהר ולא ידעו מוצאו ומובאו שכוונתו שאין ידוע מבטן מי יצאו הדברים שבספר הזוהר ומי שמבקש האמת ומודה בו הלא יראה שלא כיון הרש"ל לדברים אלו אלא על אותם האנשים שאינם יודעים חכמה זו על בורי' ולא ירדו לעומק דברי הזוה"ק ולא השיגו אורו הזך ואין להם להתנהג להוציא עצמם מן ההלכה והמנהג שנהגו ישראל שכך הלכה כרבים) ושגם אם רשב"י בעל הזוהר בעצמו הי' אומר כן לא היו משגיחין עליו וכמו שארז"ל על ב"ק דר"א כמש"ל וכ"ש שלא אמר לנו רשב"י בפיו רק מה שכתוב בזוה"ק שאפשר שלא השיגו דבריו וע"ז הביא דברי הריב"ש ור"ש מקינון שהם היו מתפללים כתינוק היינו שאין להתנהג במעשה ע"פ כוונות כי מי בטוח שהשיג עומק החכמה יוכל לקצץ בנטיעות וכמ"ש בפרקים הקודמים ונודע בעליל שהרש"ל האמין בכל כחו ועסק בחכמה זו כאשר כבר נדפס ספר האילן שלו:

(הדברים מבוארים בלשון רש"ל ולא ידעו מוצאו ומבואו ולא אמר ואין אנו יודעים משמע שאנו יודעים אבל אותם האנשים לא ידעו מוצאו ומבוא איך לכנוס ולצאת בדבריו ואינם מבינים אותו:) **גם** מה שהביא בפרק זה בשם חכמי האמת בענין מה שנשא שלמה המעה"ש נשים נכריות הרבה כדי להכניע את הקליפות ושחק לו הרבה ע"ז שח"ו לומר כן לעבור על אחת ממצות ה' כדי להכניע הקליפות. צדקו דבריו בזה. אבל חלילה לא עלה ע"ד שום חכם מחכמי אמת להוציא דברים כאלו שהם דברי מינות לגמרי והאומר כן כופר בכל התורה כולה. (עי' בנפה"ח להגאון מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין ז"ל

שער א' פכ"ב) אבל כוונתם שבאמת שלמה המעה"ש טעה בדבר כמ"ש רז"ל שתי מצות נתגלו טעמם ונכשל בהם כו' אמר אני ארבה ולא אסיר כו' אבל עיקר כוונת דברי חכמי האמת שנתנו טעם לשבח שאפי' לפי טעותו של שלמה שהי' סבור באופן זה לא אסרה תורה. מ"מ לאו משנת חסידים היא זו ולא לאדם כמוהו חסיד וקדוש אשר הלך בדרכי דוד אביו לעשות כזאת להרבות נשים בשביל התאוה ואהבתם. ואם גברה תאותו עליו האם לא מצא בבנות אחיו נשים ישראלית כי הלך לקחת מבנות הערלים הגוים שעבדו ע"ז. לכן כתבו שהיו כוונתו כדי שהכניסם תחת כנפי השכינה בהתגיירם. ועי"ז יכניע הקליפות וכחות הטומאה. אבל באמת טעה. ונחשב לו הדבר הזה לחטאת כמפורש בכתובים שלא הי' לו לדרוש טעמי דקראי ולהשען על חכמתו ובא לידי מכשול. והדברים ברורים בכוונת חכמי האמת ואין בדבריהם שום מקום לטעות ולהרהר. ומ"ש בזה בשם חתנו באמת אין דבריו נכונים כלל ולא מפיהו אנו חיים כי לפי מ"ש סרו מהר דברי הרב המלגלג בפרק הזה. היו כמוץ לפני רוח:

פרק עשרים

כאשר ירדוף הקורא בהרים. קורא דגר וקול ירים. כן ירדף אויב לא ידע על מה. אולת היא לו וכלימה כמשפט משיב דבר טרם יבין וישמע. לריק יגע לתהו והבל כחו הילה להרבות דברים על המגילה לדבר תועה על הזוה"ק שבאו בו דברים תמוהים שהם היפוך האמת הברור. ואני אימר שהוא לא הבין בדברים לא ידע ואשם. לא האיר עליו אור זוהר יקרו. כי אם בחושך יתהלך ואין מי שלא ראה אורות מימיו מעיד להכחיש אור השמש המאיר לארץ ולדרים עליה, כי מ"ש בזוה"ק פ' בהר (ק"ח א) ע"פ ושבתה הארץ שבת לה'. ת"ח עבדין פטורין מעול מלכותא דלעילא כו'. שזה היפוך הדין. שהרי בעבד עברי הוא מדבר דדריש התם פ' שש שנים יעבוד ובשביעית יצא וגו' וע"ע חייב בכל המצות. ראה נא כמה שנאה מקלקלת השורה היאך עלה על דעתו שמחבר ספר הזה אשר גם הוא מודה על גדלו בת רה מאוד כמ"ש בכ"מ בספרו זה שיטעה בדבר שתשב"ר יודעים אותו אבל האמת הברור כמ"ש הרמ"ז בפירושו הביאו בס' מקדש מלך שם. שר"ל מצד שהוא משועבד למלאכת בעה"ב בכל עת בלי שום זמן. אין עליו קבלת עול מ"ש שלימה. שהרי א"א לו לקיים המצות כתיקונם וכמה מצות שפטרוהו חכמים מצד שיעבודו. שהרי אמרו אפילו בפועלים העושים אצל בעה"ב אין מברכין לפניה אבל מברכין לאחריו ב' ברכות כדאי' ספ"ה דברכות. ועיין תוס' שם שעקרו חכמים ד"ת בשוא"ת שהרי ג' ברכות מן התורה והרי בפירוש ארז"ל בפ"ק דקידושין בטעם הרציעה בע"ע אוזן ששמעה כו' כי

לי בני ישראל עבדים והלך וקנה אדון לעצמו כו' והיינו מצד שהוא מוציא עצמו מעבודת שמים ושיעבודו ית' בתירה ובמצות. וכן מ"ש ברע"מ פ' כי תצא בליקוי הלבנה דכד לקתה במילואה סימנא לא טב לישראל וכד לקה בחסרונה סימן רע לאו"ה כו' והרבה להלעיג ע"ז. כי ידוע שא"א שתהי' לקות הלבנה בחסרונה כי אם במילואה כשהיא בניגוד השמש כו' מלבד מה שי"ל בזה בפשיטות שאין כוונתו שיהי' לקותה בעת ריחוקה הרבה מן השמש בימים שעדיין הולכת ומתמלאת א שכבר רחקה ממנו וניכר חסרונה. אלא כוונתו בפש טית שהרי ידוע שלקות הלבנה הוא כשתבוא נגד השמש ממש וצל הארץ מפסיק בינהם והרי צל הארץ יש לו שטח גדול וצריך שיהוי זמן עד שתצא ממנו הלבנה כולה ויוצאת מין הצל הזה מעט מעט שהרי אינה על מקים אחד אפי' רגע אחת ובאמת תשלום מילוי הלבנה אין לו שיהוי זמן כלל רק רגע קטנה מצומצמת מאוד והזמן שנכנסת תוך צל הארץ עד שמתכסית כולה מן הצל הרי עדיין היא בעת מילואה כ"ז שלא הגיעה לנקודה מרכזיית אמצעית מילואה ממש. וכן יש מעט שיהוי זמן כשיוצאת מאמצע מרכז מילואה עד שיוצאת מצל הארץ לגמרי. והרי היא כבר בעת חסרונה א"כ דברי הזוהר ברורים ומאירים אבל באמת אין כוונת הזוהר על ליקוי הלבנה שנראה לנו שיש מועד וזמן קבוע ע"פ חשבון הלוכה וסיבובה ע"י המזלות כידוע לתוכנים. שא"כ יקשה על רז"ל בעלי התלמוד שאמרו בספ"ה דסוכה כשהמאורות לוקין כו' סימן רע כו' והיאך אפשר זה שיורה על שינוי דבר בעולם מאחר שכן סדרה ע"פ חשבון קבוע מזמן לזמן. אבל האמת הוא כמ"ש הגאון מוהר"ר יהונתן ז"ל בסדרו יערות הדבש שאין זה הליקוי המסודר. אלא הוא ענין אחר מה שרואים ע"י כלי המחזה בעת מן העתים כתמים ושינוי מראות במאורות יעו"ש. שהביא דבר זה מספרי חכמי האומות שלא ידעו שום סיבה לזה וע"ז כיוונו רז"ל. וא"כ לשחק המחבר הזה אמרתי מהולל ומעורבב למה יצחק לנו והלא ליקוי זה, ודאי יוכל להמצא בלבנה במילואה ובחסרונה. וכן אשר הרבה להלעיג על דברי חכמים בזוה"ק פ' ויקרא בענין שהם זה בתך זה. ילעג ואין מכלים. וקורא אני עליו מקרא שאמר הוא ית' לאיוב איפה היית ביסדי ארץ וגו' בצקת עפר למוצק וגו' וכי נגלו אליו רחבי תבל. ובאמת כדברים האלו יכול למלאות פיו שחוק כל היום אם ללצים הוא יליץ על דברי רז"ל בכ"מ בש"ס עצמו מספר כעין זה שאמרו שבלילה חמה הולכת למעלה מן הרקיע כו' וכן בענין גודל הארץ מהלך ת"ק שנה ועוד כמה מאמרים תמוהים בעיני חכמי זולתינו. אשר כבר מלאו פיהם שחוק והתול על דברים כאלה באמרם שכבר נודע בעליל ההיפוך מדבריהם. ולמה העריך המלגלג הזה פני מלחמתו נגד הזוה"ק להוכיח מזה שאינו מחכמי התנאים. רק איזה שוטה ופתי המציא דברים אלו ולא אמר

כן על מאמרי חז"ל המובאים בתלמוד בכ"מ. אולם אנן בדידן כבר כתב רבינו הגדול הגר"א מווילנא ז"ל בכתבים הרבה מזה. והוא באחד מיוחד בדורינו שגם כל חכמי הגוים שבדורו הודו שלא הגיעו לחכמתו והשכלתו בתכונה ובאלו המדעים אפי' לקרסוליו. והוא ראה וידע והבין ספריהם וטענותיהם ומופתיהם. ועכ"ז החזיק במעוזו וחיזק בכ"מ בכתבים שלו כל דברי חז"ל. ואמר שנשתבשו כל הפלוסופים וחכמי התכונה והאמין בכל דברי חז"ל כפשטם ואמר שלא ידעו ולא הגיעו לקרסולי חכמינו הקדושים בשום חכמה ומדע וגם הוא חיזק דברי הזוה"ק בענין שבעה ארצות בשמותיהם כמ"ש בפי' להיכלות באריכות:

וכל דברי חז"ל עמוקים מאו מאוד וכמ"ש באמת בזוה"ק שם דרזא דא לאו למפלגי תחומון אתמסר. הרי שגם הזוה"ק ידע מדבריהם אלו ולא השגיח בהם. ודי בזה

פרק כא

חזר על הראשונות שרשב"י לא חיבר ספר הזוהר שהרי אסר לכתוב תורה שבע"פ וכבר דחיתי דבריו בזה למעלה במה שמצינו ג"כ בש"ס שאף קודם רבינא ורב אשי שהתירו בהסכמת חכמי דורם לכתוב משום עת לעשות לה' וגו' מצינו ג"כ בכ"מ שהי' להם מגילות סתרים שפרש"י שהיו מסתירים הכתבים משום שאסור לכתוב תורה שבע"פ וא"ר מה זו תימא אם נאמר שבימי רשב"י ודור שאחריו נכתבו דברים על ספר כדי שלא ישתכחו. והרי באמת הי' מגילת סתרים ולא נתגלו לשום אדם רק נגנזו במערה וכמו שית' בפרקים שאח"ז עד שהוא ית' הסכים בגילוי דברים אלו לפי הזמן והעת הראוי לתיקון העולם וכמ"ש האריז"ל בזה וגם זה הי' משום עת לעשות לה' כמו שכיוונו רבינא ורב אשי במה שכתבו כל הש"ס והרי באמת הזוה"ק נתגלה כמה דורות לאחר זמן האמוראים כמו כן הי' מן השמים שיתגלו הכתבים האלו בזמן האחרון. אחר הרמב"ן ז"ל. וכמ"ש בזוה"ק בעצמו בכ"מ דעתיד לאתגליא בסיף יומיא כי כן הי' צריך לפי העת והזמן ומי עמד בסוד ה' ומחשבותיו עמקו ורמו ובזה נתבטלה טענתו לגמרי ובאמת לא רשב"י כתב דברים אלו על ספר ולא הוא הי' המסדר הדברים על סדר פרשיות התורה כמו שהוא לפנינו היום שהרי גם באד"ר מבואר שרשב"י ציוה לתלמידו ר' אבא שהוא יכתוב. כי ידע בנפשו שהוא יכול להסתיר דברים הרמים והסודות הנוראות במילות קצרות ובלשון נסתר שלא ובונם רק מי שראוי לכך ורמש"ל שבאמת סתמו וחתמו הדברים למאוד מאוד ובאמת ספר הזוהר נכתב כמה דורות אחר רשב"י מה שנכתב ונתקבל משמו ומשאר חבריו ותלמידיו שהיו בימיו. וגם זה נעשה בו הוספות רבות עד

מאוד מן אחרוני האחרונים אחר שבאו בכתב וניתנו להעתיק ושלטו בו ידי רבים כל אחד מה שנראה בדעתו ומה שנתחדש לו יכתב בגליון על ספר הזוה"ק מן הצד ואח"ז בא ריעהו מעתיק מן המעתיק ומצא כתוב בגליון דברים רבים ובמעט התבוננות חשב שזה היה חסרון בגוף ספר והכניסם בכנים ומזה באו כמה מאמרים שנראה בעליל שהם מן האחרונים כענין של רש"י ור"ת והרבה דברים כאלו ועל כמה מאמרים מצינו בכתבי האריז"ל שאמר שאינם מן הזוהר כלל ובאמת הרואה בעינים פקוחות ורגיל ובקי בו יבין וישכיל ההפרש בין מה שבא מפי רשב"י וחבריו ותלמידי ובין מה בניתוסף מן האחרונים כיתרון האור וגו' ובאמת סידור הזוה"ק על סדר הפרשיות הי' בזמן הגאונים כמ"ש חכמי האמת בזה. ובזה סרה תלונת המחבר המלגלג הזה ממה שמצינו שבחים נוראים על רשב"י בספר זה כמ"ש בוצינא דנהורא וכן מ"ש זכאה דרא דהוא בגוי' וכיוצא בדברים אלו שהיאך יתכן שרשב"י יכתוב על עצמו דברים כאלה ועוד הבל יפצה פיהו במה שנמצאו בו דברי מנהגים שנתחדשו זמן רב כערך ת"ת שנה אחר דורו של רשב"י כנוסח נשמת כל חי ") או קדושת כתר כו' וכדומה וכל אלו דברי הבל לא ידעתי מי הגיד לו או בנבואה ורוה"ק נגלה לו שנתחדש זמן רב אח"כ ולא היו דברים אלו מנהגי קדם מתקנת חז"ל והרי כל נוסח התפילות כולם שבידינו לא נמצא מבוארים לא במשנה ולא בברייתא ולא בש"ס ואעפ"כ הדבר ידוע שנוסחתם לא נתחדש כי אם ע"י אנשי כנסה"ג והם מבוארים ברמב"ם בה' תפילה ובהכרח שכך מקובל בידינו איש מפי איש נוסח זה וכן הוא באמת בנוסח נשמת כל חי. וכן בקדושת כתר וכל זה ברור ואין מן הצורך להאריך בזה:

פרק כב

רנז ושחק ברוב דברים נגד האומרים שמחבר הזוהר הי' רשב"י ותלמידיו אחריו ממה שנכתב בלשון ארמי שהוא לשין מגונה שאין מה"ש נזקקין לו ולא בלה"ק שמצד הקדושה שבהם היו ראוים להכתב בלשה"ק ועוד כדי להעלים ולהסתיר הדברים שלא יהיו מובנים בלשון שע"ה ונשים משתמשים בו בדורות ההם. וכל אלו דברים של מה בכך וטענת שאין בהם ממש. כי לדבריו יקשה על מה דאיתא במס' סוטה פ' ואלו נאמרים (לג א) דמקשה מהא דתניא יוחנן כה"ג שמע ב"ק מבית חה"ק שהי' אומר נצחו טליא דאזלי לאגחא קרבא כו' וכן מהא דשמעון הצדיק ששמע ב"ק מבית קה"ק בטילת עבודתת כו' ומשני התם אבע"א ב"ק שאני דלאשמועי עבידא ואבע"א **(נוסח נשמת כל חי הי' ידוע בימי חכמי המשנה:

כדאיתא בפ' ע"פ (קי"ח א) רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר מאי ברכת השיר ר' יוחנן אמר נשמת כל חי. ובברכות פ' הרואה (ס' ב) מאי מברכינן כו' ור' יוחנן מסיים בה הכי אלו פינו מלא שירה כים כו' אין אנו מספיקין להודות לך ה' אלהינו עד תשתחוה כו' וזה מנוסח נשמת כל חי ולא מצינו שום ברכה שיהי' הנוסח מבואר בש"ס יותר מזה ומלשון המשנה שקראה ברכת השיר לר' יוחנן משמע שהיא ברכה מיוחדת לשיר וזה כמנהגים שאומרים אותה אחר שירת הים:

גבריאל הוה כו' ופירש"י שם דב"ק היא אותה מדה הממונה ע"כ יודעת בשבעים לשון כו' וכי שמעון הצדיק או יוחנן כה"ג לא היו מבינים בלשה"ק עד שהוצרך להשמיעם בלשון המגונה שמה"ש אין נזקקין לו. וגם לתי' דגבריאל הוה וכי הוא לא הי' מכיר לדבר בלשה"ק ובעניינים כאלו אין אתנו יודע עד מה ולמה חיברו בלשון זה ובאמת מי שיודע טעם הדבר שאחז"ל שצריך לקרוא פרשיותיו שנים מקרא ואחד תרגום יודע ג"כ הטעם למה חיברו בלשון זה ומה שטען שחיברו בלשון שע"ה ונשים מבינים אותו והרי מחוייבים להסתיר דברים האלו. כל הרואה ישחק לו. הרי הוא עצמו יוכיח שיודע מליצת לשה"ק ולשון ארמי כנראה מחיבורו שהי' מליצת הלשון. ועכ"ז אינו מבין להשיג אפי' דבר אחד מהסודות המבוארים בזוה"ק שאם הי' יודע אותם ונכנס בפנימיותם לא הי' מרבה לדבר דברי הבליו והתוליו על חכמי האמת בענין אמונת הספירות וקרא אותם מאמיני עשיריות ומחרפים כו' ולדבריו שחושב להכחיש דברי חכמי האמת ושענין מע"ב ומעשה מרכבה הנזכרים במשנה שמחויבים להסתירם הם מופת הפלוסופיא באלהות וחקירתם בו אשר כיון כן הרמב"ם ז"ל בספר המורה. למה חיבר אותו בלשון ערבי כדי שיבינו הכל לפי דבריו וע"כ צ"ל שבאמת שהסודות שכפי דעתו הסתירם בלשונו כמ"ש כאן הוא עצמו בשם ה' משה פראווינצאל. ועוד אני שואל ממנו יאמר לי הטעם שעשה דניאל ספרו חציו מדבר בלשון הארמית וחציו בלשה"ק והרי קץ של משיח שחיוב בו ההסתר מפי המלאך סתום וחתום הדברים וגו'. היאך כתבו בלשון ארמי עד עידן ועדנין ופלג עידן והרי באמת תראה שאין בטענתו ממש. גם מה שהרבה דברים בענין האי ינוקא ועניני האי סבא דמשפטים ובכ"מ ההוא טעיא דטען חמרא שכ"ז מהמצאת אחד מאחרונים ליפות הספר בדברים מבהילים כדי שיהיו ערבים לשומעיהם. וע"ז נתן לו שבח וגדולה למחבר הזוה"ק אלו דברים שאסור לדבר ולהוציא מפיו על שום אדם כשר מישראל שימציא מלבו מעשים ניסים ונפלאות שלא היו ושלא נבראו והם מד' כתות שאין מקבלים פני שכינה ועל כיוצא בדברים אלו לא שייך לומר לא הי' ולא נברא אלא משל הי'. ולדבריו הי' מחבר ספר הזה איש בליעל ואדם ריק ופוחז ח"ו וכ"ז

שלא זכה לידע הדברי' הנוראי' שבענייני' אלו מהסבא ומהא טייעא שכתב בזה האריז"ל והאחרון בזמן וראשון במעלה רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים:

פרק כג

עמד על הפרק הזה להוציא כל רוחו בפטפוטי דברים שהזוהר נתחבר בהמצאת האחרונים ושהוא מעשה ידיו של הרב ר' משה דיליאן שהי' בזמן ר' יצחק דמן עכו תלמידו של הרמב"ן ז"ל והעמיד בניינו על עמודי שוא ותהו נשים משלו בו ומשיחתן יעשה לימוד והכרעה במה שמצא כתוב בספר יוחסין שנדפס בקושטנטינא*) מה שנשמט בשארי דפוסים מ"ש שמצא כתוב שהרב ר' יצחק דמן **(הא לך מה שמצאתי בספר אמונת חכמים שמחברו הי' גדול מפורסם בדורו ופלוסוף גדול יותר מכל בני דורו כמבואר שם שזה מפורסם בזמנו וחיבר ספר זה להכריח אמיתת חכמה זו והכה על קדקוד מסטינה ואשר דברו נגדה והביא ס' יוחסין שנדפס בקוסטאנטינא. שהשמיטו אותו בשאר דפוסים וע"ז קלו עצמם מסטיני חכמת האמת ישמחו על לא דבר וז"ל בפרק כו'. ועתה כדי לברר האמת נראה מי הוא האומר שספר הזוהר נעשה מרשב"י ומי הוא האומר שלא נעשה. ועל מה הטבעו אדני האומרים שלא נעשה הנה כבר שמעתה מ"ש בעל ס' יוחסין על ספר הזוהר שכל ישראל הלכו אחריו והביא כמה דינים ע"ז הבאתי לשונו בפ' הקודם. ולעומת זה בשנת ה' נ"ג כ' שמצא כתוב ולא ידע מי כתבו שאיש אחד לא ידענו מי הוא ולא נמצא שמו בשום ספר או בשום פלוסוף הגיד שאשה אחת סיפרה לו שר' משה דיליאן השוד לאשה הזאת שהוא הי' מחבר ספר הזוהר ושהי' תולה הדברים ברשב"י כדי ליקח מחיר רב (ואם זה הי' אמת כל מה שכ' בספר הזוהר מהוכלות ומדורות ג"ע וגיהנם ושמות המלאכים וכל מה שכתוב בו בשם אליהו ז"ל שנגלה לרשב"י הכל שקר גמור) ושאלו את פי ר' משה דיליאן על הדבר הזה ונשבע שזה שקר גמור ושספר הזוהר הנמצא אצלו הוא מרשב"י והאיש הזה אשר הנזכר מזה שנמצא כתוב ולא נודע מי כתבו אמר ששמו ר' דוד רפאן ואשה הזאת אמר שהיא אשתו ובתו של ר' משה דיליאן שאמרו כן אחר מותו והנה כל חכמי ישראל הלכו אחר ס' הזוהר כמ"ש ס' יוחסין ואחריו הר"י עראמה פלוסוף גדול בעל ספר העקידה הביא כמה ממאמריו בכלל עכו הלך לחקור על ספר הזוהר ונודע לו בעדות חכם אחד שאמר לו שלו נתברר שהרב ר' משה דיליאן המציא ספר זה מדעתו ותלאו באילן גדול רשב"י כדי להרויח מזה ממון רב. ושכן נתברר מאשתו האלמנה ומבתו יעו"ש אריכות דבריו. שכל אלה הם הבל וריק שהעמיד מופת וראי' ע"פ עדות שיחות נשים ומה גם שגם על קבלת עדות

השיחה הזאת לאו מר בררב אשי חתום עלה על הדברים האלה הנמצאים בס' יוחסין בשם נמצא כתוב דאולי איזה טועה או מתנגד לחכמה זו הכניס דברים אלו בס' יוחסין (או במקום שמצא זה בעל היוחסין) ואולי מטעם זה נשמט בדפוסים האחרים וח"ו לא חשידי המחברים הגדולים המפורסמים כמו הר"י אלבו בס' העקרים והרב האברבנאל ובעל העקידה ועוד גדולי ישראל רבים שכתבו וקיבלו הדברים שהזוה"ק מוצאו מדברי רשב"י שיראו דברי עדות ר"י דמן עכו מה שנתברר לו שהוא בעצמו המציאו מלבו ויאפאו דברים אשר לא כן ולתלות בוקי סריקי בהתנא הגדול רשב"י ולא היו יראים מעונש שמים ולהטעות כל ישראל בדברים שקרים ובר מן דין **(מדרשי רבותינו ופירשם וכמו כן האגור והרב ב"י ובכלל כל חכמי ישראל הביאו דבריו ומצד אחר איזה פלוסוף בלתי מאמין בסתרו תורה ואין מבין דבריו וסברתו אינה מעלה ולא מורידה שהעור לא ידון בצבעים. בחר לי לעזוב מ"ש ס' יוחסין והלך לו אחרי מה שנכתב לא נודע ממי שאיש אחד לא שמענו שמו מעולם אמר שהאשה אחת אמרה לו כך ושרי משה נשבע שאין זה אמת ואפי' לדבריו עזב מה שנשבע ר' משה כדי ללכת אחרי האשה הזאת וחי אלהי השמים והארץ העתיד לדון באש בוערת המוציא שם רע על תורה שבע"פ שאפי' ר' משה היה נשבע שהוא חברו כל הקורא בו ומכיו דבריו יכיר שזה שקר גמור ולכן הד"ר שמואל שילם יפה כתב על האפוקורסות הזה כדברים הללו אמר שמואל שולם הנך רואה בעיניך סכלות הדוברים על צדיק עתק לא ידעו ולא יבינו ההופכים ללעלה דברים שהם כבשונו של עולם ודבריהם החתום לזר יחשיבוהו וישימו לאל מלתו. וראיותיהם וטענותיהם הבל ואין בם מועיל עכ"ל אבל יפה כתב הרמב"ן ז"ל במלחמותיו בפ' ב"מ ז"ל אבל כמדומה לנו שפירושינו יכריח כל מודה על האמת להודות בו ואין אחריות עקשים עלינו עכ"ל בעל אמונת חכמים שים לבך לדבריו שם:)** המשכיל האמיתי יראה שא"א לומר בשום אופן שכל הדברים הנזכרים בספר הזוהר מלב ר' משה דיליאן יצאו. שהרי הדברים המבוארים באד"ר ואד"ז וספד"צ וסוד הפרצופים וסוד מיתת מלכי אדום כל זה לא נתגלו ולא נראו ולא ידעו מזה ר' משה דיליאן והמקובלים שבדורו כי אם ע"י גילוי כתבי האריז"ל מה שנתגלו לו מפי אליהו ז"ל ואף שגם הרמ"ק לפי ידיעתו וידיעת המקובלים הראשונים פי' דברי האד"ר ואד"ז וספד"ב לפי דרכו. מי שמודה על האמת ורואה בעין יפה יראה שלא עמד הרמ"ק על דבריהם כי לא יסבולו דברי האד"ר וזוטא וספז"ב שום פי' ע"פ הקדמותיהם רק ע"פ הקדמת האריז"ל הם מאירים כספירים וא"כ אין לנו ראי' ברורה ומופת חותך מזו שבאמת לא יצאו הדברים הללו משום מקובל בדורות אחרונים רק מרשב"י וחבריו ותלמידיו אשר להם נתגלו סתרי התורה על בוריים

ואפי' אם יהיבנא לי' טעותי' שבאמת ספר הזוהר בעצמו נכתב ע"י ר' משה דיליאן ע"פ ההקדמות המקובלות לו מרבותיו הרמב"ן ורבותיו שהיו בזמנו אעפ"כ האדיר וזוטא וספד"ב וכמה מאמרים כאלו ודאי דמרשב"י ותלמידיו נכתבו ונסדרו ומכל זה אין טענה לסתור ולעקור לגמרי חכמה זו. ועוד אני תמה על הרב המלגלג הזה הלא גם לפי טענתו שבאמת העיד הרב ר"י דמן עכו שספר הזוהר לא הי' ולא לברא רק המצאת ר' משה מלבו א"כ למה הוא עצמו תקע עצמו והאמין בחכמה זו מאוד כנודע שהי' תלמידו של הרמב"ן בחכמה זו וחיבר ספר מאירת עינים לפרש סודותיו של הרמב"ן ועי' בס' שם הגדולים להגאון ר' חיד"א הנפש מחדש בחלק ב' (מערכת אות י) שכ' שהוא ראה ספר מאירת עינים בו כ' הרב ר"י דמן עכו במה שפי' בו סודות הרמב"ן וכ' שם פעולות נוראות שהי' עושה בחכמת צירופי השמות וגם שהי' לו גילוים גדולים מלמעלה בסודות נוראות הרי שאף חלפי דברי המחבר איש ריבינו נתברר לר"י דמן עכו שהזוה"ק אינו רק המצאת רמ"ד מ"מ אמונתו חזקה בחכמה זו ולא סר ממנה וגם לפי דבריו אני שואל ממנו יאמר לנו בבירור מי חיבר את המדרש רבה שלא נודע לנו בבירור מי חיברו אם ר"מ אם ר' אושעיא רבה או זולתו מהאמוראים כפי מה שרבו בו הדיעות. ועוד מדרשים רבים כאלו שלא נודע לנו מבטן מי יצאו האם נכחיש ח"ו לאמר שהם דברים בדויים מאיזה אחרון שהמציאם וגם ס' יצירה שלא נודע לנו מי חיברו אם א"א או ר' עקיבא ואם אחד משאר התנאים או מדורות הראשונים שכתבו. והרי הוא מובא בש"ס פ' ארבע מיתות ובכ"מ והי' גם ספר הזוהר כאחד מהם וכמו ספר יצירה המיוחס לא"א עכ"פ נודע לנו שדברים אלו הם מכלל תורה שבע"פ מקובל בידינו עיקרי ההקדמות והיסודות ושרשי החכמה הזאת אך הדרושים ופירושי הכתובים ומי סדרם על סדר הפרשיות באמת לא נודע לנו בבירור ועכ"פ מקובלים המה וממקום קדוש יהלכון וכל דבריו קודש קדשים והרי הוא מוסכם מכלל ישראל מכמה וכמה דורות אין מי שיהרהר בהם רק איזו אנשים פרטיים מתי מספר נער יכתבם ובני בלי שם ודבר המוסכם בכלל ישראל חלילה לפקפק ולהרהר לאמר שקר נחלו אבותינו ולא תהא כזאת בישראל על עיקרי האמונה לאמר שקר בימינם ועכשיו בדורינו זה שזכינו לאור עולם פי' רבינו הגדול ז"ל על ספד"ב הרואה יראה היאך כיון לאמיתת פירוש דבר דבור על אופניו וכי א"א לשום אדם להוציא דברים כאלו מלבו וגם לא נתגלו ענייניו לשום חכם ומקובל אשר נמצאו דבריו אתנו נשמעו ונראו לנו מימות הגאונים הראשונים ז"ל ועד עתה ומוכרחים אנו לקבל האמת שנתחבר בדורי דורות הראשונים אשר גם חכמי הזוהר והאד"ר וזוטא הוציאו פנינים מאלו הברייתות שהם כוללים כללי החכמה הזאת במלות קצרות למאוד כמו שכלל רבינו הקדוש כל

ת"ח סדרי משנה הראשונים שנתקבל בסיני בששה סדרים שחיבר וכמ"ש בזה הגאון מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין ז"ל בהקדמה לפי' רבינו הגדול ז"ל בזה ובזה חופר דברי נרגן מפריד אלוף בהבלים רבים ולצון אשר לו בפרק הזה לרואה לשונו שמאשבתו ניכר מתיך מעשיו כי לא בחפץ אהבת האמת הבוער בו כתב מה שכ' רק לקנטור ולהלעיג על דברי חכמים חסידי וקדושי עליון בעלי חכמת האמת ולשקר עשה עט סופר ספר כתב איש ריבינו זה:

פרק כד

אין מעצור לרוח איש אשר כמוהו מכל גבוה לא ייראי אין פחד אלהים לנגד עיניו. לתת חפשיית לפיו ולשונו זו לעגה לו לקרוא כל גדולי חכמי האמת והצדק בשם שוטים ופתאים המאמינים לכל דבר במה שהם מאמינים שיוכל האדם לעשות פעולות ונפלאות ע"י כח שמות הקדושים והשבעות שהם הכל שקר ודבר כזב. כי אי אפשר לעשות שום פעולה ע"י. וכל ענייני השמות הכל דברים בדוים מלב. והביא ראי' לדבריו מדברי הרמב"ם ז"ל בספר המורה (ח"א פמ"א) שכ' שיש אנשים שחושבים שיש פעולה לשמות יעשו בהם דברים נפלאים כל אלה לא יאות לאדם שלא לשומעם כ"ש שיאמינם כו' הנה הגם שתלה יסודו בדברי רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל אבל יותר אנו מחוייבים לשמוע לדברי חז"ל הקדושים חכמי הש"ס ובזה תראה על מי הרחיב פה ולשון לדבר דברי לעג וקלס כאלה שהרי מצינו בכמה מקומות בש"ס דברים נוראים שנעשו ע"י שמות והשבעות ככל דברי חכמי האמת והצדק. שהרי מצינו במס' שבת פ' המוציא יין בההיא מטרוניתא דאמרה מילתא ואסרתה לארבא ואמרו אינהו מילתא ושרו ופרש"י שם שהיא הזכירה השם של מכשפות והם הזכירו שם של קדושה. וכן בפ' במה אשה בסוף הפ' כמה לחשים בהשבעות ושמות הקדושים וכן בפ' ע"פ כמה לחשים והשבעות. ובס"פ החולץ גבי ישעי' הנביא אמר שם ואבלע בארזא. ובר"פ מי שאחזו בהעשה דאשמאדאי ושלמה ובניהו בו יהוידע דמסר לי' גושפנקא דחתים עלי' שם ושושילתא דחתים עלה שם. ואמר לו שמא דמארך עלך כו' ואח"כ כשלקח משלמה הך גושפנקא ושושילתא אבלע לי' ושדי' ד' מאות פהסה כו' ובחזירתו מסרו לו סנהדרין לשלמה הך גושפנקא כו' ושפ' חלק גבי דוד ואבישי בן צחוי' דאמר שם ואוקמי' בין שמיא לארעא כו' וכן בפ"ק דבכורות בריב"ח עם סבי דבי אתונא דאמרו לי' בני לן ביתא באוירא אמר שם ואוקים בין שמיא לארעא ואמר אסיקו לי לבני וטינא. ובפ' ד' מתות ר"ח ור' אושיעא עסקו בספר יצירה בכל מעלי שבתא ואברו להו עגלא תלתא. וכן רבא דבר' גברא ופרש"י שם

ע"י שמות וצירופי אותיות המבוארים בס"י ובירושלמי פ' ד' מתות במעשה דר"א ור"י. שזרעו פשתן ועשו ע"י שם שהשביעו לשר של ים שיגלה להם מעשה הכשפים שעשו לאחד שלא הי' לו בנים וכן במעשה דשמואל שבא ע"י שם ושימש עם אשתו כדאי' בירושלמי ובה"ג הביאו ועי"ז נוטה דעתו להתיר אשה שילדה אחר שפירש בעלה ממנה יותר מיב"ח. הביאו התוס' במס' יבמות ובכ"מ ובמדרש רבה אמרו ע"פ נעו מעגלותיה וגו' טלטל הקב"ה אותיות התורה שאלמלא נכתבה כסדרה היו יכולים לברוא עולמות כו' ובאמת דברי הרמב"ם תמוהים בזה מאוד. וגם ידוע שהכחיש פעולת השמות ומעשה כשפים ומציאת השדים שמבואר היפוך דבריו בכ"מ עצמו מספר כמ"ש למה נקרא שמם כשפים שמכחישים כו' ובפ' ד' מיתות כמה עניינים שנעשו ע"י כישוף וכן מציאות השדים מבואר בכ"מ בפ"ק דברכות תניא אבא בנימין אומר אלמלא ניתן רשות לעין לראות כו' כל חד וחד מינן אלפא מימיני' כו' ואמרו שם האי מאן דבעי למחזנהו כו' רבינא עביד הכי ואתזק ובפ' ע"פ קמיעי דשיתין שידי. ובמעשה דצורבא מרבנן שם דלא ידע דהאי רוחא דשיתין שידי כו' ובפ' מי שאחזו עשית לי שידה ושידות כו' ועובדא דיוסף שידא דבפ"ג דעירובין. ובפ' כל הבשר האי שידא דהוי ביה רב אשי כו' והאי עובדא דהתם דפקע חביתא דמנחי לי' באודניה כו'. ועוד בכ"מ רבו מלמנות ובמדרשים וכבר דחו הגדולים אנשי השם דברי הרמב"ם ז"ל בזה וגם רבינו הגדול הגר"א ז"ל קרא עליו תגר בביאורו ליו"ד וכ' עליו שפליסופיא הארורה הטעתו יעו"ש דברים יורדים עד חדרי בטן והם חיצים ואבני בליסטראות אל לב המחבר המלגלג הזה במ"ש שם שכל חכמת הפלוסופיא זורקין אותם לאשפה. וכל מאמרי חז"ל הפנימיית שבהם הם של בעלי חכמת האמת. וכבר ידוע כמה נפיש חילי' ורב גובריה בתורה ובחסידות ובעוצם השגתו בכל חכמה שלא קם כמוהו בעולם מכמה דורות שלפניו. והרב המלגלג הזה לא הי' מגיע אפי' לציפורני רגליו בשום חכמה אשר כרת בריתו עמה ובזה תראה כמה שגה ללכת קשכים במה שהביא ראי' מחז"ל כשלמדו בתלמוד בכמה דברים להנצל מסכנה לא נמצא שלמדו אחד משמות אלה כו' והרי טח עיניו מראות בכ"מ בש"ס או שעשה עצמו כאינו רואה ואינו יודע והיודע עומק חכמה זו יבין וישכיל היאך באמת הזכרת השמות בקדושה ובטהרה מכל מיני סיג וחלאת הנפש הם מעוררים אורות העליונים להתגלות ולהסיר המחיצות וענני חשכת כחות הטומאה המחשיכים נגד האור העליון. וע"י פועל נפלאות גדולות בביטול דברים טבעיים שכחם ע"י הסתר אור העליון ונפעלים רק בערכם לבד. משא"כ בהאיר עליהם שפע מאורות העליונים שהם כמה מדריגות למעלה ממדריגות כחות הטבעיים והיסודות והמוחשים כי צורות האותיות הקדושים

המסורות לנו וכח הברתם אינם הסכמיים כמו האותיות של לש נות אחרות שהם רק סימנים וציורים מקריים לבד אבל הם ממש עשויים בצלם אלהים ומורים על כחות עליוני עליונים בסתימתם ופתיחתם והמשכם באורך ורוחב בימין ושמאל מעלה ומטה והברת האותיות הם כמו הנשמה בגוף שהאותיות עצמם אין להם חיות והברה בלא הנקודות כמו שא"א לאברי האדם לפעול פעולתם כ"א ע"י הנשמה וכחותיה שמתלבשים בהם ומניעים אותם. וכמ"ש בזוה"ק בכ"מ דנקודין לגבי אתוון כרוחא ונפשא לגבי גופא. ולכן אין הנקודות כתובות רק הם בכח מחשבה ונענוע ההברה לבד וכל זה ידוע ומושג בטוב למעמיקים בחכמה זו. ומה נאמר ומה נדבר בראיות על אמיתתם ממה שנודע ומפורסם מכמה רעשים נוראים שנתפרסמו בפני רבים מענייני השבעות כמעשה הנדפס בסוף ספר זרע קודש מהשבעות שעשו לרוח אחד שהי' באדם אחד שהי' לפני כמה מאות אנשים מישראל וא"י כאשר העידו וקיימו דבריו הגאון מוהר"ד אופנהיים ובד"ר דק"ק נ"ש שהי' למראה עיניהם. ונדפס זה הספר באותו שנה שהי' בו המעשה בקיום הגאון הנזכר ובד"ר וראשי הקהילה. וח"ו לא הי' מעיז להדפיס על ספר דברים כאלו באותו שנה ולזייף חת"י האדירים האלו ולעשות בנפשו שקר כזה ונדפס ע"י החסיד האלקי המפורסם בעל ויקהל משה ועוד מעשים נוראים כאלו שנתפרסמו בכל עדת ישראל:

פרק כה

ומי יחוש לקול הארי המעיז הזה במה שפער לבלי חוק לדבר חירופים וגידופים לבזות קדושי ישראל הלא המה ראש אלפי ישראל הרב הקדוש האריז"ל ותלמידו הקדוש רח"ו ז"ל שחלילה הוציא שקרים וכזבים על רבו האריז"ל בדברים שלא הי' ולא נבראו בעולם במ"ש עליו שהי' מכיר בחכמת הפרצוף ולידע בנשמת אדם אם היא מגולגלת ועוד דברים נראים כאלה. וגם על מה שמבואר בשבחי האריז"ל הרבה לעג וקלס שלפי דבריו גדלה נבואתו מכל נביאי ישראל וכל מרבית דברים אלו אין בהם כדאי להכחיש עדות נאמנה שהעיד האלקי רח"ו ז"ל אשר נודע גדלו בתורה כאחד הגאונים המפורסמים שבזמנו שנסמך להוראה מרבו הגאון והר"מ אלשיך ז"ל וגודל צדקתו וחסידותו מפורסם מאוד גם מתוך ספרו שער הקדושה נודע שגדלה חכמתו גם בטבעיות ושארי חכמות והיא העיד בהקדמתו לס' עץ חיים על גדולות ונוראות רבו האריז"ל מה שראו עיניו ולא זר וח"ו באיש חסיד וקדוש כזה יוציא דברים בדויים וכזכים מלבו להטות לב ישראל. גם רבינו הגדול הגר"א צק"ל כשהזכיר שם האריז"ל הוה מרתע כולי גופו ואמר מה נאמר ומה נספר מאדם גדול וקדוש כמוהו שמעת שזכה לגילוי אליהו ז"ל פעמיים עלתה

השגתו עד להפליא וח"ו שרבינו הגדול והקדוש הזה יוציא שקר מפיו וכל זה העיד משמו מה ששמע מפיו הגאון מאוה"ג מוהר"ח ז"ל בהקדמת פירושו לספד"צ ומה זו תמיה כי הוא ית' לא ימנע טוב להולכים בתמים ומפורש בתנא דבי אליהו מעיד אני עלי שמים וארץ אפי' איש כו' אפי' עבד כו' הכל לפי מעשיו רוה"ק שורה עליו ובמשנה פ"ו דאבות מבואר כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה כו' ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעיין המתגבר כו' והרי מצינו באליהו ז"ל שנתגלה בכמה דורות וגילה להם דברים נוראים ואין זה תימא מה שבדור האחרון נתגלה לו מה שלא נתגלה מכמה דורות שלפניו כי מי עמד בסוד ה' והוא ית' צפה והביט קורא הדורות מראש את הכל עשה יפה בעתו כי הזמן הי' גורם להאיר בעולם אחרי אשר ירוד ירדנו עשר מעלות כדי להגדיל דגל הקדושה ולתקן העולם. והרי בעינינו ראינו בדורינו זה שזכינו לאור גדול רבינו הגר"א שלא הי' כמוהו מכמה דורות שלפניו ונתגלו לו דברים נוראים אשר עדיין לא נתגלו לשום אדם וזכה לגילוים גדולים ועצומים וזכה שאליהו ז"ל למדו רכ"ב מאות אופנים ע"פ עלו זה בנגב ובאופן א' מהם ידע כחות כל הבריות כמו שהעיד עליו תלמידו הגאון החסיד מוהר"ח ז"ל ששמע מפיו הקדוש ועוד דברים רבים כאלו. והעיד עליו עוד שהי' לו עליית נשמה בכל לילה וגילוים ממתיבתא דרקיע וא"כ גם אינו מן התימא מ"ש הרח"ו על רבו האריז"ל שהי' לו עליית נשמה וגילו לו רזין דאורייתא במתבתין עלאין וידעתי כי הקורא בספרי זה אם ירצה יוסיף לעג ושחוק לאמר שאני מרפא מכה במכה ויאמר גם זה שקר לא הי' ולא נברא דבר זה בעולם. אולם כבר כתבתי שלא הערכתי דברי אלה לפני כת שקרנים וזייפנים החוסלים את הכל במומם כי אם לאנשי אמת וצדק. ואיני מרחיק עדותי. כי הגאון החסיד האמיתי מוהר"ח מוולאזין ז"ל רוב אנשי דורינו זה זוכרים אותו וגם במדינות הרחוקות נשמע שמעו לשם תהילה ותפארת כי יותר מאשר הי' גדול בתורה ועמלו בתורה ובחסידות וענוה יתירה למד ולימד הרבה עוד הי' חכם גדול לכלכל דבריו במשפט לבלי להפליג ולגזם בדבר מן הדברים ושלא לאמר דבר מאומדן דעת. ומדת חכמים הי' בו על מה שלא ראה הי' אומר לא ראיתי ומה שלא שמע לא שמעתי וזה דבר מפורסם לכל המון ישראל שבדור הזה למגדול ועז קטן וגם עוד משארית הפליטה הזקנים שבדור זוכרים אם הרב הוא הגאון רשכבה"ג מוהר"א מווילנא ויודעים את כבוד גדלו אם בתורה אם במע"ט אם בענוה גדולה. וכל הארץ שמעו את שמעו כשמע הרב וכשמע התלמיד שניהם כאחד טובים ומוחזקים לאנשי אמת וכל חללי דעלמא וחמודות תבל לא הטה אותם לגזם ולכזב ולשנות בדיבורם אפי' כמלא נימא ואין זו תימא מה שאירע במקרה בדורות האחרונים אנשים שיהי' מעלתם גדול

ורם גבוה מעל גבוה מדורות שלפניהם כי הכל בהשגחה פרטיית והוא ית' קורא הדורות מראש יודע ליטע כל צדיק בדורו כדי לתקן אנשי הדור והכל לפי העת והזמן וכל הרואה ויודע בכתבי רבינו הגדול והקדוש האריז"ל יראה עין בעין שא"א לשים אדם בעולם להוציא דברים אלו משכלו ולהמציא דברים נפלאים והקדמות נוראות כאלו ואשר לא נראו ולא נמצאו בשום ספר מספרי חכמי האמת כי אם ע"י גילוים גדולים ונוראים שגילו מן השמים וא"כ בע"כ להודות מה שא"א להכחישו בשום אופן שבאמת הי' לו גילוים גדולים ונפלאים ואם בעיני המחבר המלגלג הזה הם רחוקים, קרובים הם בעיני יראי ה' הנאמנים ומה שטען שלפי דבריהם ראה האריז"ל מה שלא ראו ולא השיגו הנביאים. חלילה מלחשוב זה כי הוא לא ידע לחלק שיש מדריגות רבות ועצומות ואין אתנו יודע עד מה ואפי' הגדול שבתנאים וחכמי המשנה לא הגיעו למדריגת הקטן שבנביאים כי הכל לפי מדריגת העולמות. נבואת משה רעה"ש הי' מעולם הבריאה ולמעלה ומדריגת נביאים האחרונים ביצירה. ואנו אין אנו משיגים רק בעולם העשי' לבד. וכל מה שאנחנו מדברים בעולמות עליוני עליונים באצילות וא"ק ועוד למעלה למעלה אינו אלא מתוך עולם העשיה ע"י מסכים ומחיצות הרבה. ולכן מדבר הכל ע"פ משל וחידה וכל השגות האריז"ל וכל חכמי אמת בדורות האלו מעת שנסתם כל חזון אינו אלא מתוך עולם העשיה לבד ושם הי' השגת האריז"ל ומה שנתגלה לו מעלמין ופרצופין דלעילא הכל ע"י מחיצות ומסכים וירידת המדריגות עד עולם העשיה. ומבואר כל זה בכתבי רבינו הגדול הגר"א ז"ל בלקוטיו ובחנם הרעיש המחבר הזה והרבה לצחק וקרא לתלמידי האריז"ל רחיו וה' אברהם הלוי שוטים ופתאים שהאמינו שהאריז"ל בעת שינתו בשעה קטנה למד בישיבה של מעלה מה שלא יוכל לדרוש בשמונים שנה רצופים כי באמת היא לא הגיע למדריגה זו מעולם ונדמה לסומא שנולד כך ולא ראה מאורות מימיו שמרבה בשחוק על שמעו שיש כלי עץ קטנה ככף איש אשר ישקל מחירה אל כסף על טוב ציורה וגווניה היפים ומהודרים כי לא השיג זה מעולם ובאמת נשמת האדם אינה מוגבלת וכאשר היא מלובשת בחומר אז החומר מסך מבדיל נגדה ואינו יכול להשיג רק כפי רוחב מוחו וגידלו שבו הנפש מתלבשת ונכנסת תחת מדה מוגבלת. משא"כ כשהיא פשוטה בלא חומר ומחיצה אין לה גבול ומדה כלל ואינה תחת הזמן. ואין זה רחוק שבשעה קטנה יכולה להשיג וליהנות מאור עליון מה שלא תשיג באלף שנים בהיותה מלובשת במחיצת החומר הנכנס בגבול ומדה וזמן. ולכן ארז"ל במס' אבות יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי עוה"ז. וידוע שבעוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה כו' אלא צדיקים יושבים כו' ונהנים מזיו השכינה והוא השגת עמקי גנזי ת ה"ק

שאין לה קץ ושיעור ואינה נכנסת תחת הזמן והמדה כלל וכמ"ש ולמכסה עתיק דברים שכיסה עתיק יומין והוא תענוג הנשמה בעולם העליון. ובאמת הצדיקים הגדולים זוכים בטהרת נפשם וקדושתם שבכל לילה כשמסתלק נפשם למעלה אז יוצאת מן החומר היא נהנית מעוה"ב ממש ולכן אין בהשגתה שיעור ומדה כלל. וע"ז ארז"ל בספ"ב דברכות כי הוי מפטרי רבנן כו' הוו אמרי עולמך תראה בחייך כו' ורבינו הגדול הגר"א ז"ל אמר שענין השינה שנברא בעולם הוא כדי שיוכל להשיג מה שלא יכול להשיג כשהוא ער ונפשו מלובשת בגופו גם מה שהלעיג הרבה במ"ש על האריז"ל שהי' יודע להכיר באדם ע"י חכמת הפרצוף לא ראה או לא האמין לדברי הרמב"ן ז"ל בפ' בראשית על הגאונים שאחר זמן הגמרא שהי' להם בקבלה חכמת הפרצוף ושרטוטי הפנים בפ' זה ספר תולדות אדם וסוד עיבור הנשמות בפ' זה ובפ' שלאחריו וכמ"ש רבינו הגדול ז"ל בפירושו לתיקונים על הגאונים. א"כ מדוע רחקה ממנו אמונה זאת על האריז"ל שהעידו עליו תלמידיו הקדושים והחסידים מה שראו בעיניהם ובאזניהם שמעו וח"ו לא חשידי צדיקים כאלו לדבר שקר ודבר כזב אשר נאמר בו דובר שקרים לא יכון נגד עיני. וגם בענין הרוח שנכנס באשה שהוציא ממנה רח"ו ז"ל ע"י יחודים ושמות שמסר לו רבו האריז"ל. כבר כתבתי שגם בדורינו זה נתפרסמו ענייניים כאלו. וגם מהמעשה שבק"ק נ"ש שבסוף ס' זרע קודש. ומאחר שגם הוא כ' שהאריז"ל חכם וחסיד הי' ושגם רח"ו הי' חכם וחסיד א"כ מדוע חשד בכשרים וצדיקים כאלו שיוציאו שקרים בדויים ויכתבום בספר להיות שקר זה קיים לדורות עולם ואפי' פחות שבפחותים לא יעשה כן. והן לזאת שפת אמת וגו':

פרק כו

ומה יתרון לבעל הלשון הזה על קצת האומרים בשבח החכמה הזאת שהנסיון מוכיח שאותם העוסקים בחכמה זו הם שלמים במעשיהם יראי ה' ואנשי מעשה מאמינים בכל לבם בה' ית' ובמצותיו משא"כ בפלוסופי' ותוכניים ובעלי שאר החכמות כו' וע"ז השיב כי אין זה מן התימא כי כן דרך חסירי דעת והמון אנשים ונשים בכל דתות כי הם חזקים באמונה אחת הקבוע בלבם ואין להם תבונה לשאת ולתת בה. יעויין עוד בדברים המרים המאררים האלה שהאריך בהם. חי נפשי כי לא ראיתי כהנה לרוע מי שירבה לגנות החזקים באמונת תורתו ובמצותיו ית' העושים באהבה. לקרותם חסרי דעת ומעוטי הבנה והן אמת ארז"ל מוטב שאהי' שוטה כל ימי ולא אקרא רשע שעה אחת כו' כי באמת דיבר כן החסיד ר"י יעבץ בספרו אור החיים שבדורות השמד האנשים

שלא היו מרבים בחקירות ופלוסופיא רק הולכים בתומם ואמונתם בתורתו ובמצותיו הם הם שעמדו וקדשו שם שמים ברבים לא כן החכמים ופלוסופים המירו דתם. כי תאוותם בחיים הוא גברה על חכמתם מצד שלא היו חזקים באמונה וע"ז אמר ג"כ שלמה בחכמתו יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט. והיינו שלא יעמיד האדם התורה והמצוה על שכלו בחקירה אנושיות. כי התורה והמצות הם למעלה מהשגת שכל האדם ותלוי' בשכל אלהי שאינו מושג לשום נברא ובלתי אפשר לעמוד עליהם בחכמה אנושיית רק יסמוך האדם בחזקת האמונה האמיתית שהיא באמת יסוד כל התורה והעבודה ואם אינה חזקה כראוי בנפש הישראלי לא יוכל לעמוד בה ולא יהי' קיום לתורתו ועבודתו כי בנפול וריעוע היסוד יפול הבנין והרי שלמשה המעה"ש שנאמר עליו ויחכם מכל האדם אמר עם הספר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני והיאך יתפאר אדם ילוד אשה קרוץ מחומר לעמוד בסוד ה' וחכמה עליונה של יוצר בראשית להשיג התורה ומצותיה וצריכים אנו לקיימה מצד האמונה. ומכ"ש כאשר יתבאר לנו טעמים יקרים ודברים נפלאים ע"פ ידיעת חכמת האמת שבזה מתלהב האדם לאהבת ה' ואהבת תורתו ומצותיו וכיון שבא המחבר הזה לכלל כעס ואהבת הניצוח בא לכלל טעות ושטות. והרבה בפרק הזה להוציא דיבה על גדולי ישראל וקדושי עליון לקרותם שוטים ופתאים ומה גם גדולי חסידי עליון שהוציא עליהם ש"ר ולא רציתי להזכיר שמותם על שפתי בפה והרואה דבריו אלה ידע אל נכון כי לא דרך בו דרך חכמי ישראל האמיתיים הדבקים בתורת ה' ויראתו הטהורה וגם הזכיר דברי סכל ורשע אחד שאמר על חכמי האמת שלכך יחסו שורש ויסוד אמונתם על רשב"י שהוא הי' מתגאה בנפשו ואומר ראיתי בני עליה והם מועטים אם שנים הן אני ובני הן ואמר שכל הדורכים בחכמה זו הם שקועים במדת הגאוה בחושבם שהם קרובים לה' יותר מזולתם כו' ראה כמה הרחיב פה ולשון וכי רק לקנטור ושנאה כתב דברי הבליו אלה. ולא מצאתי בכל דבריו המרבים הבל ענין וויכוח וראיה ומופת חותך להתנגד לחכמה זו רק קול ענות אנכי שומע ופיטומי מילי דכדי:

פרק כז

החל לדבר גבוהות. לקרוא תגר על בעלי חכמה זאת במה שבא בדבריהם הרבה כינויים ושמות ותוארים להשי"ת. והביא דברי הרמב"ם במורה שאין לתאר אליו ית' שום תואר מחוייב רק בדרך שלילה שגם תואר אחד קשה לתאר אותו ית' וה נתנו אליו ית' עשרה תוארים. ובאמת לא ראה אור חכמה מימיו ולא ידע שע"פ חכמה זו נוכל לעמוד על ענין התוארים הרבים שנמצאו במקראי קודש. וחלילה לאמר שאינם אמיתיים רק שוללים.

כי הרמב"ם ז"ל וההולכים בעקבותיו לא הי' להם ידיעה בחכמה זו והוצרכו לעמוד על שכלם וחקירתם. אבל הבאים בסוד ה' משיגים שכל התוארים הנזכרים בתנ"ך ובדברי רז"ל וכל הפרטים המבוארים שנראה ח"ו כדברים גשמיים ופעולות גשמיות כמו אזני ה' עיני ה' ירידה ועליה וכל הפרטים שמצאנו באדם למטה הכל הם תוארים מחוייבים לא דרך שלילה אבל הם דברים נוראים ונפלאים וא"צ להוציא הדברים לומר שהם ד"מ לשבר האוזן. אך הכל הוא על ענייני מדות פעולותיו והשגחתו הפרטיית אשר נמצא הוא ית' להראות לבריותיו לידע מרצונו ומטוב מדותיו ית' אשר נתן לנו רשות להשיג ממנו כערכינו אחר צמצום כח בלתי בע"ת כמו שנבאר בעזה"ש. ויתברר לנו שא"א לעמוד על עומק ענין זה רק ע"י החכמה העמוקה הזאת. כי רק ע"י נדע קצת להבין מה הם ענין התוארים והכנויים והשמות הנמצאים בו ית'. וכל הפרטים שמדברי' באדם התחתון אנו מוצאים שמדברי' בהם הנביאים ובעלי רוה"ק בו ית'. הכל לידע רצונו ומדותיו ופעולותיו וכל ענייני התורה והמצוה שהם הכל בציור אדם ממש בכל הפרטים שמבואר הכל בחכמת האמת וע"ז נאמר ומבשרי אחזה אלוה. ולא דבר ריק הוא לנו. ואם ריק היא מדעת המחבר הזה ואנשים כערכו אשר מאסו בדבר ה'. ומחכמה העליונה חכמת מה להם. וכל דברי הבליו שקרא תגר בפרק הזה על החסיד האלקי עבוה"ק במה שהשיג שם על הרמב"ם במורה שדעתו שכל המדות ותוארים שמדברים בו ית' הם רק דרך שלילה. וכ' עליו שכמה נשתבש בזה. ובאמת זה המחבר ודכוותיה נשתבשו במה שהרבו דברים כלפי חכמי האמת מה צורך לנו להמציא תוארים רבים ואח"כ הוצרכו לומר שלא להגשים ח"ו. ולמה להם להחליא כדי לרפאות להגשים כד להפשיט כו' ועוד דברים חדים כהנה. כי באמת צריכים אנו כדי לידע ענין הנהגתו בפרטיות והיאך אין בזה שינוי רצון רק הכל בערכינו. והיאך הכל תלוי בתורה ובמצות כל השינויים המתהווים בעולם שא"א לידע אותם כי אם ע"פ חכמה זו. ולא לע"ה וקלי הדעת כתבו חכמי האמת דבריהם שיהיו באים עי"ז למכשול להרבות או להגשים ח"ו כי אם לשרידים היודעים לכנוס בשלום ולצאת בשלום בלי פגע שלכך חייבו חז"ל ההסתר בדברים אלו מאוד אפי' לת"ח גדולים כי אם לראוים לכך ומבינים מדעתם להפשיט החומר מדבריהם ולתפוס הצורה הפנימיית הגנוזה בדבריהם. אך לפי שבלתי אפשר לדברים אלה להבינם בפה או לכותבם בספר כי אין לנו מלות והברות בדברים שמופשטים מכל צורה. מוכרחים אנו להלבישם במשלים גשמיים וציורים וכן היה מדרגת הנביאים ממש והוא מ"ש במראות יחזקאל ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה וכתיב וביד הנביאים אדמה. שבאמת היודע פנימיית חכמה זו יבין שכל המדרגות הנמצאים למטה באדם התחתן

שאנו מדברים בהם למעלה אינם משל וחידה שקרות כמשלים הפשוטים רק שם הוא בעצם ונהפוך הוא שלמטה באדם מה שנקראים בשמות אלו הם משל ודמיון וצלם לבד לדברים עליונים וע"ז נאמר נעשה אדם בצלמינו כדמותינו וכתיב בצלם אלהים עשה את האדם. וכל אלו דברים ישרים ונכונים למוצאי דעת. ונבאר קצת מהם בסמוך אף שאין זה מכוונתינו בחיבור זה וכבר חיברתי בעזה"ש חיבור גדול באריכות על כל כתבי האריז"ל וההקדמות המבוארים בס' הקדוש עץ חיים מראש ועד סוף. אך הוכרחתי לכתוב קצת בכאן לסתום הרב המסטין והמקטרג על בעלי חכמה העמוקה הזאת ולהראות כי הוא נשתבש ולא טוב עשה בעמיו בחבורו זה וטוב הי' לו השתיקה ואז לחכם יחשב גם הוא ופי אויל מחיתה לו ובחינם מצא לו עזר ללא הועיל מדברי הריב"ש שהביא כמ"פ וגם בפרק הזה. שכ' שקרוב הדבר לידי כפירה לבוא לאמונת עשיריות. כי הריב"ש לא דיבר כן רק לאותם שמשימים כל מגמתם בו ולא קיבלו חכמה זו מפה לאוזן. ועם שעי"ז גם ע"ה וקלי הדעת יוכלו לבוא לידי מכשול. אבל לא לחכמים האמיתיים. וחלילה לחשוד להריב"ש כל גדולי ישראל והרמב"ן ז"ל שהי' רבו של רבו וידע ערכו וגדולתו שלא הי' כמוהו בדורו שהם נפלו במהמורות הכפירה לעשות פירוד למעלה ישתקע הדבר ולא יאמר. והמחבר הזה דיבר סרה על הריב"ש ז"ל לעשותו חושד בכשרים גדולים וטובים. גם מה שהביא דברי הרב בעל העקידה במאמרם בעשרה מאמרות נברא העולם כו' שהם עשרה דברים שהזכירו חכמי המחקר שהם האיך. והכמה. והמתי כו'. הרב ב"ע ז"ל אמר כן דרך דרש ואין משיבים על הדרוש. שערי הדרושים פתוחים לפני כל חכם הדורש (ובלבד שלא יטה מדרך ה' ותורתו) אבל באמת גם הוא ז"ל מודה שלא כיוונו לזה חכמי המשנה מעולם. והדרשה תדרש דרך רמז ואסמכתא. וביאור המורה על מאמר פרקי דר"א מהיכן נבראת האורה נתעטף הקב"ה כו' כבר ידעת שהרמב"ם לא ידע מחכמה זו ודחק עצמו להעמיס מע"ב שלפי ידיעתו שהוא חכמת המחקר בתוך דברי חז"ל אבל באמת הדבר מובן שלא אל זה כיון המאמר רק לדברי חכמי האמת בזה. שמי שעמד בסוד ה' ובפנימיות חכמה זו ידע להבחין מה בין פירושם לפי' של בעלי המחקר. ויתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך. ובסיום חיבורי זה אבאר קצת שמץ דבריהם בענייני התוארים והכינויים ושמות שהזכירו חכמי האמת. והרואה יראה שכל דבריו בפרק הזה אך מהבל המה יחד:

פרק כח

הוסיף עוד לדבר על חכמי האמת ולגרות עליהם מדון לאמר שבראותם המכשילה הזאת שיבוא מזה לידי כמה מכשולים ונטיית צד כפירה הקדימו רפואה למכה במ"ש שם בשם ספר הבהיר שאין עונש גם למי שטעה בהם מה שדרש ע"פ תפילה לחבקוק הנביא על שגיונות וגו' וע"ז הרבה דברים וקראם הוללים וסכלים. והאדם הקורא דבריו יקרע סגור לבו על דברי נאצות כאלו. ולא עליהם לבד הרבה דבריו כי אם גם על ספר הבהיר וידוע דברי הרמב"ן ז"ל בפי' התורה שרגיל על לשונו תמיד דברי ספר הבהיר וכ' עליו שהוא מדרשו של ר' נחוניא בן הקנה האם גם על הרמב"ן יאמר כאשר אמר על ר' משה דיליאן שהמציא ספר הזוהר ותלאו באילן גדול רשב"י כדי להרויח ממון:

והרי בימי הרמב"ן עדיין לא הי' הזוהר וח"ו שהרמב"ן יבדה דברים אלו מלבו וידוע שקבלתו הי' מגדולי ישראל שהיו יחידים בדורות הראשונים כגון ר"א מגרמייזא בעל הרוקח ועוד כמוהו ובודאי עדותו נאמנה מאוד וכך קיבל מרבותיו שר' נחוני' בן הקנה חברו והיאך ידבר דברי עזות כאלו על ספר הבהיר ובאמת לא ידע להבין הבהיר בזה. והרמב"ן בעצמו שתמיד כל היום דברי הבהיר על שפתיו ומחבבם מאוד הוא עצמו כ' כמ"פ שהלומד חכמת האמת מפי ספר ואינו מקובל מרבותיו והוא טועה בהם הוא רבת הנזק מאוד כמ"ש בהקדמתו ובפירושו לתורה ואני מביא בברית נאמנה כו' וגם החסיד האלקי מור"מ גבאי בעבוה"ק (פ"א משאר היחוד) יעו"ש באורך הגינה מאוד מי שעוסק בה וא"י בקבלה מרבותיו ובהקדמתו לס' תולעת יעקב כ' וז"ל דע שכל מי שלא קובל סתרי תורה מרבותיו וחושב לשקלו בדעתו הרי הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה והוא בכלל לא תעשה לך פסל ועונשו גדול מאוד בעוה"ב עכ"ל גם בספר הזוהר ע"פ לא תעשה לך פסל ר' יצחק פתח כמה אית לי' לב"נ לאזדהרא כו' דלא יטעי בהו כו' עליו כתיב לא תעשה לך פסל כו' ובריש אד"ר פ' נשא פתח ר"ש ואמר ארור האיש אשר יעשה פסל וגו' ושם בסתר כו' והמחבר הזה עצמו הביא דבריהם בפ"ד מספרו הנוהם הזה. והיאך עתה שכח מזה והביא דברי ספר הבהיר ודברי הזוהר פ' קדושים שהטועה בדברים אלו אין בו נזק ולא עונש כלל. והיאך יסתור הזוה"ק דברי עצמו אבל לא ידע או לא רצה לידע אמיתת כוונת דבריהם. ואני אפרש דברי חכמים שיהיו קיימים וז"ל ס' הבהיר שאלו תלמידיו של ר' רחומאי מ"ד תפלה לחבקוק הנביא על שגיונות תהלה מבעי' לי' אלא כל המפנה לבו מעסקי העולם ומסתכל במעשה מרכבה מקובל לפני הקב"ה כו' ומאי על שגיונות כדכתב באהבתה תשגה תמיד ומאי ניהו מעשה מרכבה עכ"ל. אבל אמיתית כוונתו תראה בדקדוק לשונו כל המפנה לבו מעסקי העולם כו'

שבודאי מי שאינו מטהר עצמו ומתקדש מכל חטא ואשמה. והוא שקוע בהבלי הזמן בודאי איש כזה אסור לו לעסוק בחכמה זו כי הרבה מקטריגים נגדו וכחות הטומאה שגרמו עונותיו הם סוככים בעדו וסוגרים פתחי היכל קודש שאינו ראוי לכנוס שם. והרי גם בש"ס מצינו בפ' א"ד בארבעה שנכנסו לפרדס שאחר נכנס ולא יצא בשלום וקיצץ בנטיעות כי מעשיו גרמו לו. וטינא שהיתה בלבו:

וגם בזוה"ק ובאד"ר ובכ"מ כתב ווי לי' למאן דעייל ולא נפיק טב לי' דלא אברי ומי לא ידע שהטעות בעניינים אלו רבת הנזק מאוד וכמה צווחני דנפקי מינן ע"י שטעו בדברי הזוה"ק ותלו בי' בוקי סריקי מצד שהיו שקועים בהבלי הזמן ונפשם לא מטוהרה הי'. ולכן הזהירו כל חכמי האמת שקודם שיבוא האדם לעסוק בחכמה זו צריך לטהר נפשו מכל חטא ולהוסיף קרושה וטהרה וכמ"ש גם רח"ו ז"ל בהקדמתו לספר עץ חיים גם כל חכמי אמת הזהירו ע"ז מאוד ולכן אמרו שמי שמפנה לבו מעסקי העולם ולבו טהורה בלי שום תאות יצרו השורה בלבו והוא מסתכל במעשה מרכבה חביב הוא לפניו ית' אף שאינו יודע כמה דברים על בוריים כי א"א לילוד אשה כל זמן שברוחו משותף בגופו החומרי לעמוד על מטרת פנימיות החכמה על בוריה ויטעה באיזה פרטים אבל לא ח"ו בדברים הנוגעים באמיתת אלהות כענין הגשמה ופירוד ח"ו או שאר עניינים כדומה להם והרי גם בנגלות התורה מצינו מאמרים סותרים זה את זה שבכ"מ אמרו שגגת תלמוד עולה זדון. ובמ"א אמרו ע"פ והמכשלה הזאת תחת ידיך אלו ד"ת שאין אדם עומד עליהם אא"כ נכשל בהם וע"כ צריכים אנו לחלק שבאם שגגתו הוא ע"י שלא טרח לדקדק ולייגע בה כל צרכה ועי"ז בא לידי טעות הוראה למעשה ודאי דשגגתו עולה זדון וכמ"ש רז"ל ע"פ הגד לעמי פשעם וגו' אבל אם טעותו בא באונס או שלא בא ע"י לידי טעות הוראה למעשה ודאי דאין עליו עון בזה ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו וכמו כן הוא בנסתרות תוה"ק אם ע"י שלא דקדק כ"צ וע"י שאין לבו טהורה בא ח"ו לידי קיצוץ נטיעות ודאי גדול עונו מנשיא אבל אם טעה באיזה פרטים בה מתיך אונסו עליו נאמר באהבתה תשגה תמיד (אבל הטעות בעניינים העקריים והשרשיים אין טעות הדמיון נחשב למאומה לטענה ואמתלא שצריך להשען בזה על האמונה שהוא היסוד החזק שלא יזיזו אותה כל הרוחות שבעולם ומה זו טענה שהטעהו הדמיון לא הי' לו לסור מאמונת הקבלה האמיתית שדוחה כל הדמיונות) ודברי הזוה"ק פ' קדושים ברורים כי ז"ל (שם פ"ה ב) מאן דתיאובתיה למלעי באורייתא ולא אשתכח מאן דיליף לי' והוא ברחימותי' דאורייתא לעי בה ומגמגם בה בגמטריא דלא ידע כל מלה ומלה סלקא וקוב"ה חדי בההוא מלה וקביל לי' ושם ע"א וז"ל ומאן דלעי באורייתא ולא ידע

לאשתדלא בה באורח קש"ט ובאורח מישור ההוא מלה סלקי וסטי אורחין כו' ודחיין לה לבר כו' מאן גרם לי' האי ההוא דשאטי לי' מאורח מישר הה"ד ולפני עור וגו' הרי מבואר להדיא שחילק בדברים דאם טעותו ע"י פשיעה שלמד תחילה ממי שאינו הגון וכדומה דאז נאמר עליו כי רבים חללים הפילה וגו' ובין אם הי' באונס וכן הוא בענייננו. וכל זה הם דברים ברורים. ובאמת מי שאינו בטוח בנפשו להזהר בלימוד הזה שלא יבוא לידי איזה טעות ח"ו בהגשמה או בפירוד ולהעמיד על שכלו ודאי שאסור לו ללמוד ועליו אמרו בזוה"ק ווי למאן דעאל ולא נפק טב לי דלא אברי. אבל מי שיודע בו להזהר ודאי דיש לו שכר טוב בעמלו. ועל מה שרחיק משכלו ידע שאינו יודע וכמ"ש בס"י ואם רץ לבך שוב למקום ע' דבר זה נכרת ברית ור"ל אם לבו רץ להשתכל ולהשיג דברים העליונים הנפלאים מתנו ואין ביכולתו להשיג ויבוא ח"ו לידי מכשול יחזור למקומו הראשון ולא להעמיד על שכלו ויהי' חזק באמונתו:

פרק כט

אחר רוב דבריו בפרקים שעברו הוסיף להגדיל עון המביאים דברי חכמי האמת לבית הדפוס והנה על ספרי האמת הראשונים שנתחברו עד שבא רבינו הקדוש האריז"ל כבר רבו עליו גדולי ישראל רבים וגדולים והתירו פרושים את הדבר כמבואר בהקדמת פי' החייט על ספר מערכות אלהות. והקדמת החסיד האלקי בעל תולעת יעקב. ובהסכמת ופסק הגאון המפורסם בדורו מו"ה יצחק דלאטש שהביא המחבר הזה בעצמו מה שנדפס בהקדמת הזוהר והוא עצמו שבחו שהי' גדול בדורו. וכלל גדול בידינו אחרי רבים להטות ואם הי' דעתו לאסור בטלה דעתו נגד כל חכמי ישראל הראשונים ואחרונים שהסכימו בהדפסתם בלי שום פ"פ ונודד כנף ומה גם שהוא נוגע בדבר ואין לו לדון במה שמכח ש עיקר החכמה לגמרי ולקוצים וצנינים בעיניו דבריהם בדפוס ואין מביאין ממנו ראי' כי באמת הועילה הדפסתם שרבים ועצומים מישראל אשר רבתה בהם ע"י אהבת ה' ויראתו ולהתדבק בתורה ובמצות בראותם ונהנים מזיו זהרה מאירה עינים. ומשיבת נפש מאמת ומחזק אמונת תוה"ק ודברי רז"ל הקדושים ומאת ה' היתה לסיבה. כי בדורות האחרונים אשר רפתה יד ישראל ונעלם חזון ואין אתנו נביא ויודע עד מה. לולי גילוי אור פנימיות תורתו ח"ו רפתה ידי רבים. ובפרט בדורות אשר רבו כמו רבו רשעי עמינו דאתו מערב רב המפקפקים בדברי רבותינו הקדושים ורבו ג"כ המלעיגים על דבריהם בכ"מ. ועי"ז אבדה האמונה ונכרתה מפיהם. ומי יודע מה הי' בכלל התורה והמצוה מרוב הגליות והשעבודים הקשים ואורך הזמן שנשקעו עמינו באומות זולתינו

ובחברתם בילדי נכרים יספיקו ומעט מעט נתקו מוסרות התורה ויסודותיה. וח"ו הי' מתקיים בנו ואכלה אתכם ארץ אויביכם. וכל זה הי' ברצונו ית' לאהבתו אותנו ולקיים בריתו ושבועתו אתנו למלאות דברי קדשו מפי נביאי האמת מ"ש ואני זאת בריתי וגו' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך וגו' ואין דורות האחרונים דומים לדורות הראשונים שאסרו העסק במעשה מרכבה כי אם לחכם ומבין מדעתו ואמרו במופלא ממך כו' כי בימי התנאים ואמוראים הי' עדיין רוה"ק שורה בישראל ובכלה דאדר ואלול הי' יורד עליהם אש מן השמים. ולזה לא היו ישראל צריכים קיום וחיזוק באמונת תוה"ק כי עין בעין ראו מעלת התורה והעוסקים בה וההולכים בדרכיה ואנשי מוכת רבו בישראל ולכן חייבו ההסתר בדברים אלו ואף שהתירו רבינא ורב אשי לכתוב הש"ס זה הי' כדי שלא תשתכח תורה מישראל. בראותם כי אזלת יד ישראל הולכים ודלים והקדושה יורדת מעה מטה אבל לא התירו עדיין לכתוב סתרי תורה שלא הי' צורך לזה כ"כ אבל אחר זמן שנסתלקה רוה"ק מישראל ואותותינו לא ראינו וגו' בדויות האחרונים. מן הא היתה לסיבה שיתגלו קצת דברי סתרי תורתינו למען חזק לב בני ישראל בתוה"ק ויראתו הטהורה ולהרחוקים מדיעות זרות נכריות ופתויי הזונה אשר בעוה"ר רבו כמו רבו וכל זה ראו רבותינו הקדושים רשב"י וחבריו שחיברו הזוה"ק וגנזום למען היות למשמרת לדור האחרון שיהיו צריכים לכך. ולדעתי זה הי' כוונת רשב"י שאמר לו אליהו ז"ל וכמה בני נשא יתפרנסון מחיבורא דילך כד אתגליא לדרא בתראה בסוף יומיא ובגיני' וקראתם דרור כו'. ועוד במ"א אמר לי' אליהו ז"ל לר"ש ר' ר' כמה זכאה אנת דמהאי חיבורא דילך יתפרנסון כמה עילאה עד דאתגליא לתתא בדרא בתראה כו' וכוונתו שאלו לא הי' מתגלה ח"ו הי' עמוד התורה והיראה מתמעט עד שהי' האמונה נאבדה ולא הי' כדאין להגאל באחרית הימים בעת הגיע הזמן. וע"י גילוי חכמה זאת רבים מישיני תרדמת הזמן והבליו יקיצו משנתם האיולת. ובזה יקיים מ"ש כי לא תשכח מפי זרעו וגו' וכל זה הוא ית' הקורא הדורות מראש את הכל עשה יפה בעתו נתן בלב חכמי ישראל אמוראים האחרונים להתיר לכתוב תורה שבע"פ שכן הי' ראוי מדורם ולהלן. אבל עדן לא הי' צריך לגילוי סתרי תורה עד שהוא ית' ברוב נפלאותיו אתנו עשה בחסדו עד שנתגלה דברי רשב"י ודברי חכמי האמת בדורות האחרונים ובזה נחה שקטה תלונת המחבר ולגלוגו מ"ש שכבר עבר כמה מאות שנה שנתגלה הזוה"ק ולא בא משיח. שאין הכוונה שבעת שיתגלה תיכף יבוא. אבל כוונתם כמ"ש שזה הכנה לתקנת ישראל בדורות האחרונים ולקיום התורה עד שעי ז יזכו לימי המשיח שהוא יהי' גמר התיקון ובמ"ש סרו מהר כל ערעוריו של המחבר הזה ואין צורך ג"כ לדברי הגאון ר"י

דלאטש. ולדעתי זהו כוונת הכ' רוחי אשר עליך ודברי וגו' שר"ל רוחי הוא רוה"ק החופה על ראשינו הגם שנסתלק רוה"ק מישראל אעפ"כ ע"י שרידי ה' וחסידיו בכל דור שזכו לרוה"ק וגילוי אליהו ז"ל כמו הרמב"ן והאריז"ל ורבינו הגדול בדורינו ועוד כמה וכמה חסידי עליון אשר ברוח קדשם גילו לנו סתרי מצפוניו זה לא יסתלק ממנו עד עולמי עד ע"י שזכינו לדבריהם בכתובים ובדפוס שיהנו ישראל מאורם. ודברי אשר שמתי בפיך וגו' הוא כלל תורה שבע"פ שהבטיחנו הוא ית' שלא ימושו מפינו במה שנתן בלב אדירי ישראל להתיר לכתוב מה שנאסר בזמן הקדום מטעם עת לעשות לה' וגו' ולדעתי ג"כ זהו כוונת דברי התיקונים בהקדמה וז"ל ע"פ והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע אילן אינון רשב"י וחברייא כו' מאי כזוהר אלא כד עברו האי חיבורא אסתכמו עלי' לעילא וקראו לו ספר הזוהר ומצדיקי הרבים כדין יהון נפישין ככוכבים לעולם ועד דלא אחשיך נהורא דלהון לעלמין כו' וירצה בזה במה שהיו צריכים הסכמה מלמעלה על האי חיב רא הוא משום שבאמת הוא נגד מה שחייבו חז"ל להסתיר הדברים אפי' למוסרם ע"פ כי אם לראויים אליה ליחידים וכ"ש לכותבם על גליון בספר. ולז"א שהסכימו ע"ז מן השמים משום שזה צריך לתיקון העולם בדורות האחרונים לעם ההולכים במחשכי הגליות ומצוקי הזמן ושקועים בהבלי עוה"ז מרוב שיעבוד וטירוד וגם להיותם רחוקים מן המקור וח"ו נוחים ליפול בחשך ודרכי רשעים אשר בחושך ידמו וע"י גילוי ספר זה יאיר להם מתוך חשיכה כי היא באמת מאירת עינים ומשיבת נפש לדבק ליוצרה ולמקורה להשיג קצת מגדולתו ית' ומאמיתת נועם חלקינו בתורתינו וזיו הדרת מצותיו ית' ולכן בזה יתרבו מצדיקי הרבים והם שרידים אשר ה' קורא שחיברו חיבורים יקרים בחכמה זו והם נמשלים באמת לכוכבים שהם נצוצות קטנים נגד אור זו הרקיע העליון אשר על ראשי החיות וכמו כן הם מקבלים נצוצי אורה מתוך ספר הזוהר ובזה יזהירו דורם עדי עד ולא תשתכח התורה והמצוה האהבה והיראה הקדושה והטהרה לעולם זאת על ישראל:

וברע"מ פ' בהעלותך (קנג א) וז"ל ורע"מ תמן אתקיים בך שם שם לו חק ומשפט וגו' ע"י וימתקו המים כמלח דממתקת בשרא הכי יתמתקון ברזייא דאתגליין ע"י כל אינון קושיין ומחלוקת דמיין מרירין דאורייתא דבע"פ אתהדרו מתיקין מי אורייתא כו' ולרשעים מתהדרין יסירין מלח סדומית דאיהו מסמא עינים לקיימא בהון ועיני רשעים תכלינה. ואינון ע"ר רשיעוא דיתקיים בהון ההוא זימנא יתבררו ויצרפו רבים וגו' והרשיעו רשעים אינון ע"ר והמשכילים יבינו אילין מארי קבלה דאתמר בהון והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע אלין אינון דמשתדלין בזוהר דא דאיקרי ספר הזוהר דאיהו כתיבת נח

דמתכנשין בה שנים מעיר וגו' ולזמנין אחד מעיר כו' דבהון יתקיים כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וגו' ראה והבן מתוך מאמר זה שכיונו ברוה"ק מה שעתיד להיות לאחר זמן ברורות האלו שבאמת בעוה"ר רבו רשעי הדור אשר נתהפכו להם מים הטהורים מתורה שבע"פ דברי חז"ל שהתורה נמשלה למים שהם חיים לכל נפש למים מרים ומאדרים בראותם מאמרים התמוהים המובאים בש"ס בכ"מ והוציאו שם רע על בתולת ישראל המאורסה להם מסיני ולא יכלו לשתות ממים קדושים האלו כי מרים להם המה ורזה בעוה"ר כמה וכמה יצאו ופקרו בגופי תומה ושתו לעג כמים בראותם מאמרים אנו וע"י גילוי החכמה האמיתית הזאת המאירה עינים ומשמחת הנפש יראה כמה עמקו ורמז חכמת רז"ל והדברים הנוראים והעמוקים שהסתירו במליצות לשונם ולא רצו לגלותם לפי זמנם שלא הי' צורך לכך ועוד שלא ישתו מהם אותם אותם שאינם ראוים לכך וע"י חכמה זו יתהפכו וימתקו המים ע"י עץ החיים הזה ואף שהרבה קראו תגר שע"י גילוי ספר הזוהר נפלו רבים ברשת ושחת ותלו בי' בוקי סריקי כמו כת ש"ץ ימ"ש גם ע"ו פקחו רשב"י וחבריו עיניהם ברוח קדשם והוא מ"ש שהוא כמלח סדומית המסמא עיני רשעים אותם שאינם ראוים לו ומע"ר קא אתו שנמשכו אחר תאות לבם ורוע יצרם. אבל בשביל זה ח"ו לא תפוג תורה ויותר מזה מצינו במ"ד כשבא משה רעה"ש לכתוב פ' נעשה אדם בצלמנו וגו' שאל את הקב"ה מה אתה נותן מקום למינים לרדות והשיבו הקב"ה כתוב והרוצה לטעות יטעה כו' ומקרא מלא נאמר משגיא לגוים ויאבדם. וכי בשביל השוטים הללו יאבד עולם מלא. ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וגו' עמקו ורמו מחשבותיו ית' שבאמת חכמה זאת מצלת כלל נפשות ישראל הקדושים והטהורים לבל יטבעו במים הזדונים והם תגבורת היצר ורוב קושי השיעבודים וטלטולים כמ"ש לולי ה' שהי' לנו וגו' אזי המים שטפונו וגו' נפשינו כצפור נמלטה ע"י גילוי החכמה הזאת המאירה עינים להבין דבריהם הנסתרים בדברי רז"ל ומשמחת הנפשות במתק זיו אורה וטעמי המצות ואמתיות סוד התורה וכללותיה ופרטותיה ושפיר אמרו שנמשלה לתיבת נח שבה נמלטו משטף מים הרבים והעצומים האלה. ורמז נפלא בפ' כל הבן הילוד היאור"ה תשליכוהו שהוא אותיות ולכל בני ישראל הי"ה או"ר וע"ש כך נקרא ספר זה מדרש יהי אור בפי הקדמונים ובזה תכל כל תלונות המחבר הלז בפרק זה:

ומה שלקח לו לעד המסייע דברי רבינו הרמ"א ז"ל בספרו תורת העולה שקרא תגר על רבים מהמון עם הקופצים ללמוד חכמה זו כ"ש בזמה"ז שנדפסו ספרי הקבלה כגון ספר הזוהר כו' אפי' בעלי בתים שא"י בין ימינם לשמאלם אינם יודעים לפרש סדרה או פרשה עם פרש"י כו' ראה כמה רחקה דעת המחבר הזה מדברי רבינו הרמ"א ז"ל שהוא

לא דחה חכמה זו ולא הכחישה. ולא דיבר קשות על הזוהר ומחברו כמו המחבר הזה אדרבא באו דבריו להרחיק ממנה האנשים הריקים מתורה ובודאי דבריו צודקים וכנים שלא ניתן לעסוק בחכמה זו כי אם מי שכבר מילא כריסו בש"ס ופוסקים וחזק ואמיץ ביראת ה' וכמ"ש הוא עצמו בהגהותיו ביו,ד ה' ת"ת ומי לא יודה בדבריו אלו שבודאי א"א להכניס לפלטרין של מלך קודם הכנסו בפרוזדור וא"א לעלות לעלי' בלי מדריגות רבות ואדם כזה בקל יבוא לידי מכשול בענין הגשמה ופירוד ושארי דברים זרים. אבל מי שחננו ה' דעה והשכל ומילא כרסו בעסק נגלות התורה ויודע להבחין להפשיט לבוש החיצוני מדברי חכמי האמת שכל דבריהם הם במשל וחידה ויודע לאחוז בפנימיות סנסני התורה. ועל מה שלא ידע להשיג יאמר לא ידעתי ולא שמעתי כמ"ש בס"י ואם רק לבך שוב למקום אדם כזה מצוה לו ותועלת גדול לטהרת נפשו עסק חכמה זו ולא יבוא ע"י מכשול ח"ו ורגלי חסידיו ישמור לבל יטו מדרך האמת ואמונה המקובלת לכלל ישראל ואף שגם אני בפתיחת זה הספר קראתי תגר על מביאו כל ספרי האמת לבית הדפוס לא הי' כוונתי רק על דברי האריז"ל וכתביו שהוא גילה מסתווין עילאין ודבריו אלה אין נכון שיהיו יד הכל ממשמשים בהם וגם הרח"ו ז"ל תלמידו לא רצה שיהיו הכתבים נמסרים לכל אדם כי דבריו סתומים וחתומים מאוד מאוד ואעתיק כאן דברי המקובלים האמיתיים הובאו דבריהם בספר שם הגדולים (חלק ב' וועד לחכמים אות ק') וז"ל ראיתי למהר"י צמח שכ' בהקדמת פירושו לאדר"א כו' ועלה על דעתי להדפיסו להפק רצון החבירים כו' ובא אלי חלום קשה עד מאוד והזהירו אותי מאוד שאזהר ואשמר לבלתי שים אותו בדפוס עכ"ל והרב מוהר"ח הכהן תלמיד הרח"ו וצ"ל בהקדמת ס' מקור חיים כתב וז"ל חלפו תורות עברו חיק להדפיס מאמרי האריז"ל כו' ומעולם לא כתב האריז"ל והלא אפי' ההקדמות של הדרושים שמסר האריז"ל לתלמידו הנז' ד' דרושים מהם גזר עליו בכח נח"ש שלא יוציא איתם מפיו כלל כו' יעו"ש שהאריך והנה אעפ"כ כיון שכבר יצא בדפוס כל אלו הכתבים שזכינו ליהנות מאורם ודאי לא יגרום מכשול לכל ישראל ח"ו ומאת ה' הייתה זאת גם בזה הכל לפי העת והזמן הצריך והרי גם התיר ניירות שנתגלו מכתבי הרח"ו מה שקיבל מרבו האריז"ל שלא רצה הרח"ו ז"ל לגלותם מה' הייתה נסיבה שיבואו לגילוי ע"י סיבה מן השמים כידוע. וא"כ אין להרהר אחריהם כלום. גם רבינו הגדול והקדוש הגר"א זלה"ה זכינו ליהנות מעט מאורו בכתביו הקדושים ויתר הדברים שאין להם שיעור מה שלא רצה לגלות לא כתבם בספר כידוע מה ששמעו תלמידיו הקדושים מפיו הקדוש הרי שהכל במדה ובמשקל מה שניתן רשות לגלות ומה שלא ניתן ודי בזה לסתום פה המסטין והמקטרג בפרק הזה:

פרק ל

שינה ושילש וריבה באולתו לשום חופשה לפיו ולשונו לדבר תועה על ספרי חכמי האמת שהם נוסעים ח"ו מן האחדות בו ית' ומשימים הריבוי וגם מגשימים והביא דברי החסיד האלקי הרמ"ק בס"ד מ"ש בענין המחלוקת בחכמי האמת בענין הספירות אם הם עצמות וכלים והוא עשה פשרה ביניהם שהעצמות מתפשט בכלים כנשמה תוך הגוף. ובזה נסתייע מדברי הריב"ש בתשובה שכ' בשם א' שהמקובלים הם מאמיני העשיריות יעו"ש הנה מה אומר ומה אדבר כיון שלא ירד ולא הבין דבריהם ולא הכיר ברמזתם ובאמת יראתי לגשת אל הקודש לבאר על הגליון עומק כוונתם בהקדמותיהם כיון שהם כיוונו להסתיר דבריהם שלא והיו אבני קודש מושלכות בראש כל חוצות רק לשרידים אשר ה' קורא הראויים לכך אך מפני חלול שמו ית' וחילול חסידיו וקדושיו הראשונים וגם האחרונים אשר שמם המחבר המלגלג הזה ככופרים ומאמיני הריבוי או לסכלים ושוטים לא ידעו מה. הוצרכתי לבאר מעט כחודו של מחט להראות כי לא נגה עליו אור החכמה ולא הכירה מעולם גם לסתום כי המקטריגים והמסטינים על קדושי עליון האלו ועת לעשות לה' וגו' ואכתוב בקיצור נמרץ והמשכילים יבינו:

והוא מה שאומר:

דע ששורש החכמה העמוקה הזאת הוא שכל מה שדברו בהם המקובלים הראשונים והאחרונים אינו ח"ו באמיתות מציאותו ית' העצמי שע"ז אנו קוראים אותו בשם אין סוף. ור"ל שמאחר שכל הנבראים הם בגבול ומדה ושיעור ואף גם מלאכי מעלה ושרפים עליונים וכל עלמין דלעילא לכולם יש גבול ושיעור לא גבול ומדה גשמיות במדת פרסה ואמה וטפח רק גבול להשגתם ומדריגותם וא"כ אין שום נברא היותר עליון שבעליונים יכול לדבר ולהשיג עצם מציאותו ית' כיון שאין לו סוף ותכלית והיאך בעל גבול ומדה יסבול בהשגתו מה שאין בכחו ואינו מעניינו כלל. רק מה שאנו מדברים ומשיגים קצת הוא רק ברצונו ית' מה שרצה בחסדו ובחכמתו הנפלאה ליתן רשות להשיג הנמשך ממנו לנבראים. ואף גם רצונו ית' א"א לדבר בו כי הוא ורצונו ית' הכל אחד שרצינו אין לו סוף. אך בחסדו ית' מה שצמצם רצונו ונתן גבול ושיעור להשיג ממנו בזה אנו מדברים. וכל מדריגות והשתלשלות עלמין דלעילא לעילא וסוד הספירות ומדריגותיהם וקשרוהם הכל הם מה שנשתלשל בצמצום רצונו בדרך השתלשלות יורד ממדריגה למדריגה עד שניתן שיעור גם לנבראי מטה להשיג קצת מפעולותיו והנהגתו הנוראה ופרטי כחות פעולותיו שאנו משיגים ממנו אנו מכנים אותם בשם ספירות דאצילות ר"ל מדותיו ית' שמנהיג בהם עולמו וצמצם כחותיו בדרך הראוי להנהיג נבראים ממנו והכל בחסדו

וטובו ית' ליתן שכר לצדיקים ע"י בחי' כחות הרבה ואף גם זה ח"ו להוציא ממחשבת הלב שא"כ יש שינוי רצון אצלו ית' ממדה למדה ומהנהגה להנהגה שהרי גם אנשי ריבינו מודים שאין דבר למטה מה שלא נעשה בגזירתו ורצונו ית' וא"כ הרי בהכרח נותנים שינוי רצון וחילוקי מדות פעולות רבות עד אין חקר בכל עת ובכל שעה כל אדם וכל נברא לפי ענייני ולפי מעשיו והרי אתה רואה שמבלעדו חכמה זאת יקשה מאוד ונופלים ברשת תת שינוי ופירוד במדת הנהגתו ית' אבל חכמה זאת מגלה לנו עומק הדברים כי באמת אין שינוי ולא פירוד ולא עליה וירידה קטנות וגדלות ח"ו באמיתות רצונו ית' רק הכל במה שאנו משיגים מרצונו בערכינו לפי ערך מדריגת הנבראים זה למטה מזה כל אחד משיג לפי ערכו ולפי השתנות מצב האדם ע"פ מעשיו שמשתנים בכל עת לפי בחירתו. כך שם הוא ית' חוקות הארת רצונו שכל אחד ישיג מרצונו לפי ערכו. ואלו כחות הרצון הם שכינו חכמי האמת בשם ספירות ומדות. והם באמת ממשיות מאירים בדרך הארה והתגלות ואלה הם הנקראים כלים בד"מ כמו האדם שיש בו גוף ונשמה. שאברי הגוף שבהם פועל ועושה ורואה ושומע וכל הפרטים והנשמה מתלבשת באברים וכל אבר מקבל כחו מחיות הנשמה שמתלבשת בו וכל זה הוא באדם הגשמי שהנשמה והגוף אינם עצם אחד וכל אחד ענין לבד אבל למעלה באצילות אנו מכנים המדות ופעולות הרצון שמתראים לנבראים ג"כ בשם כלים וכל מה שמדברים בגוף האדם למטה בהתחלקות אבריו ופעולותיו והשתנותיו מקטנות לגדלות ובכל המדריגות אנו מדברים כביכול למעלה במדות רצונו ית' המתגלה. שכל זה נמצא שם וע"ז נאמר כי בצלם אלהים עשה את האדם שכחות העליונות הם כנגד כחות הגוף למטה וכל הפרטים שמדברים בו וכח בלתי בעל תכליתו המקיים כחות המוגבלות מרצונו לצורך עבודת התחתונים ומשקיף עליהם זה נקרא עצמות ונשמה בכלים וע"ז רמזו בזוה"ק מ"ש שהוא ממלא כל עלמין וסובל כל עלמין והוא כי כח בלתי בע"ת המלובש בכחות המוגבלות להשגת ופעולת הנבראים ר"ל המשקיף בהם לתכלית רצונו הם נקראים אור כנימי והוא ממלא כל עלמין ורצון הבלתי בע"ת שאין אנו מדברים בו נקרא סובל כל עלמין יסוד הצמצום שהזכיר האריז"ל באמצעיתו כביכול ר"ל כח הגבלתו שאנו מדברים בו בערכינו וכח בלתי בע"ת שאין אנו מדברים בו הוא המקיף בשוה כל כחות המוגבלות שכך סובל כח היותר גדול כמו היותר מצומצם ויותר קטן ותכלית נקודת רצונו ית' בבריאת עולמו נקרא מקומו של עולם. ר"ל סיבת בריאת העולם וכמו שמרכז האמצעי שבעיגול הוא תכליתו שכל הקווין באים אליו. כמו כן מרכז גילוי רצונו ית' לברואיו בקרא שהוא נקודה אמצעית וכמו שהנקודה המרכזיית אינינה חלק מן העיגול הסובב

שאם הי' חלק ממנו גם הוא יכול להחלק וא"כ אין זה נקודה וידוע כי נקודת המרפז אינו נתפס רק ברעיון ומחשבה לבד אינו מושג כלל כמו כן אין מושג לנו אמיתת צמצום רצונו לברואיו שאין זה רק בערכינו לא בערכו ית' שבערכו הוא אחד יחיד ומיוחד בכל מקום כקודם הבריאה כמ"ש הגאון מאוה"ג מוהר"ח מוולאזין ז"ל בנפה"ח (שער ג') יעו"ש. וע"ז אומרים מה"ש איה מקום כבודו ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו והוא מקומו של עולם והמשכיל האמיתי יבין עומק דברינו אלה. וכי אין מחלוקת בדברי חכמי האמת מ"ש בענין הספירות אם הם עצמות או כלים. ושניהם אמת וראה והבין איך נשתבש המלגלג הזה שחשב על החסיד האלקי הרמ"ק במ"ש שהעצמות מתלבש בכלים כנשמה המתלבש בגוף שהוא כמאמינים התלבשות אלהות בגשמיות כו' וכמה רחוחה דעתו והבנתו מדברי חכמי האמת ומכוונתם האמיתי:

ולצורך הענין באתי להעתיק סנסן אחד ומרגליות יקרה מלשון רבינו הגדול הגר"א ז"ל בליקוטיו מ"ש בהבנת ענין הצמצום וז"ל ידוע כי א"ס אין לחשוב בו כלל וכלל ואסור אפילו לכלות בו שם חובת המציאות כי אפי' ספירה הראשונה קורין אין ושניה מכנים יש שידענו שהוא נמצא וזה לבד משיגין ממנו משא"כ בראשונה וכ"ש בא"ס ית"ש שאסור לחשוב בו כלל וכלל ואפי' א"ס אסור לקרות ומה שאנו מדברים בו בספירות הכל ברצונו והשגחתו שידוע מצד פעולותיו וזה הכלל לכל דרכי הקבל' וידוע שכשם שהוא בב"ת כן רצונו וזהו א"ס לרצונו הפשוט ואף בזה אסור לחשוב כלל וכלל רק ידוע שהעולמות הם בעלי תכלית והכל במספר וע"כ צמצם רצונו בבריאת העולמות וזהו הצמצום והקו הוא השגחתו במעט מן המעט ואף בזה המועט אין העולם כדאי עד שאף בזה נקרא א"ס בערך העולמות שא"א להשיגהו ויש ב' השגחות בכלל ובפרט הוא באדם בזה העולם וכן בכל העולם והשאר הם בכללות בהשקפת האדם וזהו עיגולים ויושר ובל ישראל ביחד הם אדם אחד ויש בהם ראש ושאר אברים וגידים תרי"ג שרשים שבא' ראשית השגחה כמו מרע"ה וזהו החילוק שבין הכלים דא"ק ושאר עולמות וד' אותיות הוי"ה הם כללי ההנהגה חד"ר והמקבל והכלים והפנימיים הם היכולת והרצון והרצון אינו משתתף והוא שם העצם משא"כ בכלים שכל שנותן לו כח ויכולת מאת השי"ת נקרא בשם אלהים ולכן האצילות מאירים לבי"ע ואלו ב' כללות אנו משיגים מאתו ית' רצונו ויכולתו והנה השגחתו ורצונו הקדום שנקרא א"ס צמצם שסלק מכל והאציל השגחה פרטיית דקה לא סילוק מרצונו שישאר דקה כי בא"ס א"א לומר שום חלק כי החלק ג"כ בלתי בע"ת ואמר שם כי הצמצום הי' במרכז ר"ל כי בז' מדות הוא הנהגת העולם שהוא מתנהג ברצונו שהם ז"ת והיכל הקודש מכוון באמצע וק' ונקודה

האמצעות וכן ביושר הוא בין ת"ת ויסוד וכמ"ש בפת"ד ועיקר בריאת העולם בשביל מלכותו להגלות ולכן היא קשורה בגויה וזה העבודה צורך גבוה ובזה תלוי המעשה שלנו והע"ס הוא הכל ברצון האלה כי הוא כמו באדם מקודם מתעורר ורוצה לעשות הדבר וזהו ספירה ראשונ' אין ואין ניכר כלל בפעולה ואח"כ מצייר איך לעשות הדבר בפרטות וזהו בינה אם הפרטים שהם הבנים וזה נגלה למשה רעה"ש אבל טעם הדברים שהם דווקא בציור זה לא נגלה לו וזהו חכמה ואח"כ כשיצאו הדברים להויה מ"מ שומר הדברים בציורם וזהו חיות הדברים ושפעם וזהו דעת שיודע הדברים אחר הוייתם ואינה ספירה בפ"ע כי הספירות הם בהויתם ויציאתם בראשונה לגבול הויה וז"ת הם הדברים עצמם והם ג' כלי ההנהגה חד"ר להנהיג אומה או אדם לפי המשפט והצדק וזה אינו אלא לפרקים כמו בפרעה בים סף ואף לצדיקים ואתחנן אל וגו' וכן חסד אבל הוא יותר בזמן והוא לישראל על ים סוף שנאמר מה תצעק אלי וגו' והבן מאוד והנהגתם במדבר ולכל אדם אבל הנהגת העולם בכל זמן הוא ברחמים גמורים וכן בעוה"ב בג"ע העליון וגיהנם ובינונים אבל התחתונים בעוה"ז אי מפשר להנהיג בהם ולכן מתנהגים ע"י ג' אחרונים נה"י כולם ממוזגים ומלכות הוא תכלית הבריאה והוא דמיון מצות מילה שכל המצות אין פועלים בנפש בלעדה כמו זכר בלא נקבה כו' עכ"ל והאריך עוד שם בדברים נוראים וכתב עוד שם כבר כתבנו במ"א שהע"ס הם ג' ברצון הרצון והחכמה והציור וג"ר הם הנהגה בעוה"ב וג' תחתונות בעוה"ז והם מתמזגות ועוד שהם להיפוך כי עם הצדיקים וסביביו נסערה מאוד כו' ולרשעים משלם כו' ויסוד הוא הנהגת העולם בכללם וזהו שמחבר הנוקבא שהוא התכלית נקרא כתר נעוץ סופם בתחילתם שהוא התכלית כלל הרצון ועוד האריך שם הרבה בענין העיגולים ויושר והתלבשות הפרצופים וסוד עולמות למעלה מאצילות הכל בדברים נוראים פנימיים שלא ידעם ולא ירד להם המחבר הזה ולא כאשר פער פיו להוציא עליהם ש"ר שהם כינויים רוחניים כמשפט הטלמסאות ובעלי הצורות שהם מדרכי ע"ז כו':

(הג"ה **ובזה חבין מה שביקש משה רעה"ש ואמר הודיעני נא את דרכיך וגו' והשיבו אני אעביר כל טובי על פניך וגו' והוא בינה ששם ציור כל הברוא' שנאמר בה כי טוב בז' ימי בראשית שהם ז"ת ואח"כ ביקש הראני נא את כבודך וגו' לידע מדריגת חכמה ששם: הטעם בל"ב נתיבות שבו שהם כבו"ד והשיב לו הוא ית' לא תוכל לראות את פני וגו' וראית את אחורי ר"ל הנמשך ממני והם חו"ש נקרא שנים ואחור:

כמ"ש וחכם באחור יישכחנה וגו' והבן נ"ל המחבר)** **ואשר** מילא ידו לירות בחיצי לשונו על חכמי האמת מ"ש שהעבודה צורך גבוה ולא ידע ולא הבין דבריהם וכוונתם

בזה שעיקר כוונתם שענין העבודה הוא מה שנעשה ע"י צמצום כחו ובלתי בע"ת לצורך העבודה ובזה נמצא חסרון מרצונו הטוב אחר ירידת המדריגות ע"י כח הרע הנמצא בסוף המדריגות כולם בסילוק גילוי מלכותו והוא ענין שבירת הכלים ומיתת המלכים שהזכיר האריז"ל כמבואר אצלינו באריכות בענינים אלו לבאר עומק דברים אלו. וע"י העבודה התמימה בבחי' הטובה של הצדיקים משלמים החסרון לגלות בכל מקום שיצה"ר גורם כיסוי וחושך לנגד מאורות העליונים כמ"ש סכותה בענן לך וגו' וכתיב וענן אבק רגליו וארז"ל שנפסקה מחיצה של ברזל כו' ולהסיר החושך הזה ויאירו המאורות וכחות גילוי רצונו ית' ביותר וזהו עצם רצונו הרי באמת אמרו שהעבודה צורך גבוה ואין זה אלא בערכינו לא בערכו ית' שאינו משותף לנבראים שבזה לא שייך חסרון ותוס' שלימות כלל וכל אלו הדברים ברורים מאירים כספירים וישרים למוצאי דעת לא כמו שחשב בזה הרב המלגלג:

גם מה שהוסיף בפרק האחרון הזה וחתם דבריו בחותמו של שקר ולא בחותמו של הקב"ה. והרבה בו לעג וקלס על רוב הכינויים שנשתמשו בהם חכמי האמת בסוד הפרצופים ומ"ש בזוה"ק תלתא אינון חד אימא קדישא מטרוניתא שיעור קומה ועוד דברים הרבה והשיא כוונתם לדעת אחרת ימלא פיהו חצץ בתתו דופי בקדושי עליון נ"ע ולא נתייירא שמא ישרפוהו בהבל שבפיהם וכבר כתבתי בפרק שני על טענה זו שחזר בו על קיאו בפרק זה שאין אנו אחראין וערבאין לרמאים ולרשעים גמורים הפוקרים אשר הפכו דברי אלהים חיים ללענה וראש וסוד הכינויים והפרצופים הכל הם רמזים לכחות פרטיים בהשגחת רצונו ית' לפי רוב המעשה או מיעוטו ואם הרשעים טעו בו מה בכך הלא גם התורה התמימה לא חששה לכך כמש"ל בשם חז"ל ע"פ נעשה אדם וגו' ובאמת ע"ז חששו חז"ל שלא יהיו יהיו תורה למשרים לחיצונים האלו. וכבר אמרו באד"ז ווי למאן דגלי רזין למאן דלא איצטריך וגם בתורה שבע"פ בש"ס ובהלכות שהתירו לכתוב משום עת לעשות לה' נתחכמו בזה להרחיקם מעל גבולה במה שהלבישו ענייניים עמוקים בדברי זרות ומהתלות וכל זה עונש למשה רעה"ש האי רע"מ בשביל שקיבל הע"ר וע"ז נאמר הנה הוא מחולל מפשעינו ואנחנו חשבנוהו מוכה אלהים וגו' לא תואר ולא הדר לו וגו' וכמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים. וזה ג"כ מה שרשעי דורינו זה פתחו פיהם ולשונם ככלבים יהמו על דברים העליונים וסתרי תוה"ק. עוד הוסיפו סרה ספו חטאת על חטאת במה שהביאו חיבור זה לבית הדפוס והוסיפו הבליהם וחירופים וגידופים כיוצא באלו יתפרכון וישתתקון ויסכח פי דיברי שקר האלה וכל מי שנגע יראת ה' בלבו ואהבת תורתו ואהבת חסידיו וקדושיו שקוע בו הרחק ירחיקו מעל גבולם ספריו

הטמאים כאלו כי אש היא עד אבדון תאכל וכל הנוגע בהם לא ינקה כאשר בעוה"ר אנו רואים בכל עת כמה וכמה בתורי חמד מישראל החושקים בחכמה ובכל חדשות שהכניסו ספריהם באהליהם כמה רחקו מתוה"ק פרצו והרסו חומות אבניה פרוץ גדרה עד שהגיעו לשוח בם בתורת משה. וה' הטוב יכפר בעדינו ויסר ממנו מסך האולת והסכלות כזה ונשוב כולנו לעבדו ית' ביראה וטהרה דבוקים בתורתו הקדושה המסורה לנו ממדבר מתנה אכי"ר:

ואחר שביארנו בפרקים בביטול דברי הרב וטענותיו את כולם ישא רוח אשוב לבאר קצת עניינים שזכרתי למעלה מענין רוב השמות וכינויים שהזכירו חכמי האמת באצילות ובפרצופים שבאמת הוא ממש כמו שמצינו בכתובים בכ"מ וירד ה' עיני ה' אזני ה' פי ה' וכן במראות הנביאים מדברים במרכבה עליונה ובאצילות שמו ית' כל הפרטים שמדברים באדם וכמ"ש במדרש גדול כחם של נביאים שמדמים צורה ליוצרה ראה והשכיל לשונם הצח והנקי שלא אמרו שמדמים יוצר לצורה שכן הי' לפי פשטות הדברים שכל הדברים הנזכרים בכמו אלה הכתובים הם רק דרך משל ודמיון לבד לשבר את האוזן אבל בוא וראה עומק דבריהם ויפתחו לך שערי אורה בכ"מ מדבריהם שח"ו לומר שדברו דרך משל שאינו אמת כמשלים וחידות שהמציאו החכמים בכ"מ אלא הם אמיתים והוא דע כי זהו מסגולת לשונינו הקדוש שאינו הסכמה לבד בלי טעם כמו שאר הלשונות אלא ששם כל דבר מורה על עצמות הדבר ומהותו ממש וזה הי' חכמתו של אדה"ר שקרא שמות לכל פרטי המציאות ואפי' שמו ית' שאני מכנים אותו ג"כ השיג אדה"ר וכמ"ש במדרש ע"פ אני ה' הוא שמי שמי שקרא לי אדה"ר והוא שכל מה שניתן להשיג מאתו ית' אחר צמצום כבוד מלכותו ורצונו בערך הנבראים השיג אדה"ר כל אחד לפי מדריגתו ולפי ערכו ונתן לכל א' שם המורה עליו ובאמת גם ציור האותיות שניתן לנו שנכתבה התורה בהם אינם במקרה ח"ו רק הכל ציורים ודמיונים להשיג ע"י צורות ופעולות העליונות שאחר השתלשלות המדריגות עד שבא לעולם הגשמי הזה נעשה כל פעולה בציור האות המורה עליו ד"מ אותי י' הוא על המחשבה כמ"ש חכמי האמת בזה והוא מורה על ראשית גילוי מציאותו שנקרא בדבריהם שם חכמה שבו מצוייר כל הבריאה בבחי' מציאות ואין אנו משיגים ממנה רק מציאותו לבד אבל לא טעם כל דבר למה הי' כך והכל בחכמה עליונה הנעלמה מעיני כל חי וכמ"ש בראשית ברא וגו' בחכמה כו' ראשית חכמה וגו' וציור אות י הוא כמו ג' נקודות שנקרא בפי חכמי האמת רישא וגזעא ושבילא והוא מורה על כל המציאות שניתן לו גבול ושיעור ויש בו ראש מתוך וסוף וגם מורה ישות המציאות במחשבה שהוא נמשך מן הרצון הנעלם לבד

והוא קוץ העליון שבו הנמשך מן האין שהוא כתר ונקרא רצון א"ס ונקודה אמצעית הוא בחי' מדריגות המציאות והמחשבה בעצמו וקוץ התחתון שביל שבו הוא להורות שמן החכמה נמשך אח"כ הציור בפרטים והוא שביל נתיב לא ידעו עיט הקשור עם הציור ואות **ה** ציורי ג' קווין מורה על התפשטות הציור בג' קווין באורך ורוחב והוא מורה על בינה ואות **ו** מורה על התפשטות כמו העובר כשיוצא מבטן אמו שתחי' כשהוא בבטן אינו נודע מי הוא ואין לו הרגש לפעול באבריו כי אם אחר שיוצא ונולד וכמו כן הדברים המצויירים במחשבה אף ששם מצטיירים בפרטות אינם באים למעשה כ"א אחר שפועל האדם בגופו ובאבריו והם ו"ק שמורה עליהם **ו** של השם שהוא כלל הגוף והוא הבריאה שנברא בששת ימי המעשה **וה**' אחרונה מורה ציור המעשים בתכלית אחר שיצאו לפועל כמו השולחן שנעשה לאכול עליו כשאוכל עליו נגמר התכלית והוא ג"כ בציור לבד והוא **ה** אחרונה והוא גילוי כבוד מלכותו ית' וגילוי רצונו שלזה הי' כוונת רצון העליון תחי'. והרי נעוץ סופן בתחילתן והוא כתר עטרת תפארת לעמוסי בטן המצויים במחשבה **בה**' ראשונה והיא המתפעלת ע"י מעשה התחתונים למלאות רצון השי"ת וכונתו בגילוי מלכותו והוא עול מלכות שמים שאנו מקבלים עלינו ע"י תורתו ומצותיו ית' ובזה מרחיבים ומגדילים גילוי כבוד מלכותו והוא ענין גדלות הנוקבא ושלימותה וזיווגה עם ת"ת ציור פעולותיו בפועל הרי נתבאר לך היאך ד' אותיות שמו ית' הנכבד והנורא מורה על גילוי רצונו והשגחתו ובריאתו והנהגתו הנבראים אחר צמצום בלתי בע"ת ורצונו שאין לו תכלית ולכן שם זה ניתן לו ית' ע"י אדה"ר הרי מבואר ששם הזה אינו הסכמיי לבד במקרה וגם ציור אותיות שם הזה מורה על עניינו:

ועוד ענין נפלא גילה לנו רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים בענין ד' אותיות שם הנכבד שכמו שכל נברא מוגשם הוא תחת ד' ענינים והם הנקודה והקו והשטח והמעוקב שהנקודה היא התחלת הקו מחשביות לבד והקו התחלת השטח והשטח התחלת המעוקב והם הי' הוא נקודה וה' השטח והו' הקו וה' אחרונה המעוקב וכמו שהוא בנבראים הגשמיים כמו כן הוא בכל הנבראים הרוחניים אף שאין להם ציור וגבול גשמי יש להם ציור וגבול רוחני וכל אחד לפי מקומו ומדריגתו ולכן שורש המדריגות הם ד' חיות המרכבה הנושאים הכסא וכן השגחתו פעולותיו ורצונו באצילותו ית' שהאציל מכבודו להשאיר וליתן גילוי לנבראים נופל תחת ד' חלוקות האלו הרי ששם הנורא הזה מורה שהוא מהוה הכל ומנהיג הכל ברצונו ית':

עוד תשוב ותראה בכמה דברים ומן הפרט תדון על הכלל היאך לשונינו הקדוש אינו הסכמה רק בחכמה נפלאה וכתבתי במ"א באריכות שהנה שם יד ניתן לזרועות האדם

שפועל ע"י כל דבר ויש טעם נפלא למה נקרא בשם יוד. שהרי הן' אצבעות בכל יד ובכל אצבע ג' פרקים רק בגודל ב' פרקים לבד הם במספר י"ד ובשני הידים הם כ"ח פרקין ולכן מה שאדם עושה בכל כחו ובב' ידיו נקרא כח מורה על שם כ"ח הנ"ל. ולכן מצינו בפסוק ראשון שבתורה בראשית ברא וגו' הם כ"ח אותיות וכמ"ש כח מעשיו הגיד לעמו וגו' ומצינו בכתוב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וכתיב כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך וגו' הרי שמצינו שמעשה שמים וארץ נבראו כביכול בב' ידים ובאצבעות והם מורים על פרטות כחות פעולותיו ית' בעולמו שכללם בב' מדריגות משפיעים ומקבלים והמקבלים כחם פחות מהמשפיעים וכמ"ש תשש כחו כנקבה. והם כביכול ימין ושמאל ועיקר שם יד הוא למעלה ששם זה מורה על כלל חלוקי הפרטים והם מתחלקים לשתי מדריגות והוא ענין עמוק שמצינו מ"ש שהוא ית' ברא את העולם באותיות התורה. וכוונתם בזה שכל הנבראים מעליון שבעליונים עד תחתון שבתחתונים כולם מכוונים למלאות רצונו ית' ורצונו הם כחות פעולותיו מסודרים ממש כפי מה שמבואר בתורה באותיותיה ובציור האותיות שבה שכל אות ציורו מורה על דבר פרטי כמ"ש וכלל האותיות הם כ"ח כ"ז עם מנצפ"ך ואות א' משלים בסוף נעוץ סופן בתחילתן משלים למספר אלף ולכן אות א' מורה על אחד ועל מספר אלף. והאותיות הם מתחלקין י"ד בימין וי"ד בשמאל שהם החסד והדין השכר והעונש הריבוי והמיעוט ההתפשטות והסתלקות נמצא שממש בב' ידים נברא העולם ולכן גם האדם שנברא בצלם אלהים נמצא בו ב' ידים וכ"ח פרקין ימין ושמאל גבורה וחלישות כח ונקרא בשם יד כמו שהוא נקרא למעלה ושם יד שבאדם הוא משל ודמיון למה שנמצא למעלה נמצא כשאנו אומרים יד ה' אינו משל ודמיון שקרי ח"ו רק אמיתי ומהות נמצא ובאדם למטה הוא דרך דמיון וכן הוא בכל פרטי האברים שבאדם ד"מ עין האדם נקרא על שם כח הראות שבו. ושמו מורה עליו שע' קרומין יש לעין כמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים שע"ש כך נקרא עין וכן כח השגחה העליונה לראות מעשה התחתונים ולהשגיח בהם נקרא למעלה בשם עין שכח השגחתו ית' מתגלה ע"י כמה מדריגות ומחיצות והם ע"י ממונים ע"כ לראות במעשה האדם והן סנהדרין של מעלה שבעים הם שבעים המתעלים בהם הם ששים והם ג"כ ס' גלדו עינא והם י"ן של עין נסתרים באות ע' בכתיבה ובהברה הם י"ן נסתרי' בהם וכן יד מורה על צורתו כשכופף זרועו הוא צורת ד והי' הוא פרק הג' שבו האצבעות כשכופף אותם לתוך כפו הוא צורת אות י גם יו"ד אצבעות הם כחות עשר פעולות כלליות למעלה באצילות שנקרא ע"ס וע"ז אמרו בס"י ע"ס בלו מה מספר עשר אצבעות. ושם אב ואם ושם אדם מורים על עניינם שטיפת זרע האב שיעורו ג' ימים

לקליטה ובאם לא נקלט בג' ימים שוה אינו קולט ונמצא שביום ג' אז נקרא אב ע"ש רבן שבא כלול בטיפת הזרע שבא מאביו ולפעמים נקלט ביום א' ולפעמים ביום ב' ולכן מתחלק לב' אותיות א' ב' ובכללם הוא יום ג' *) וכן האם ידוע שארבעים יום שוהה יצירת הולד במעי אמו ולאחר ח' יום או נשלם צורתו ואז נקראת אם הולד והוא יום מ"א הרי מורה ששמם במספרם מורה על מהותם וטבעם. וכן שם אב ושם בן כ' רבינו הגדול ז"ל בכתבים סיד נעלם כי שם הוי' במילוי יודין ע"ב מורה ע"ש חכמה עליונה שהוא אב לכל הנמצאים והמחשבה הנעלמת הוא בג' המחשבה והציור והידיעה אחר שיצאו לפועל והם ג' קוצין שבי' והם א' וב' ולכן גם ביו"ד ב' אותיות נעלמות בו והם ו"ד והבן הוא מז"ת של האב שהוא התולדה היוצא מן המחשבה וכשתסיר יו"ד משם הנ"ל ישאר כ"ב והוא בן ונקרא ע"ש. ובמ"א כתבתי שזהו ענין מה שנקרא אדם כמ"ש רז"ל שלשה שותפין יש באדם הקב"ה אביו ואמו כו' והנה חלקי הא"ב והא"ם הם ד"ם שבאדם וכמ"ש כי הדם הוא הנפש והוא נפש היסודי הגיפנו שבו וחלק הקב"ה הוא מה שנפח בו רוח חיים עליונה והוא כח מיחידו של עולם. והוא א' של אדם ובצירוף ג' שותפין נעשה אד"ם ולכן כל מה שאנו מוצאים בגוף האדם וברוח חיים שבו כל זה אנו מוצאים למעלה למעלה. והוא אינו במשל וחידה לבד אבל באמיתת מציאותם ד"מ מקום שנאמר, עיני ה' וירא ה' ר"ל כח השגחה העליונה נקרא בשם עין בעצם והוא הכלי ר"ל כח המצומצם לפי ערך הנבראים המקבלים השגחתו דרך השתלשלות מסכים ומחיצות כמנין עין כמש"ל. וכח רצונו ית' המתלבש באותו הפעולה בשביל תכלית רצונו ב"ת הוא כח הראות הנמשך מרות הפנימי והיא איר העין וכן כח המקבל תפילת הצדיקים והמבחין במדרגותיהם מכונה בשם אזני ה' ושם נקרא אזן ע"ש עצמותו כמ"ש האריז"ל שהוא בשם ס"ג במילוי הוי"ה והשורש הוא ה' ונשאר נ"ח מדריגות מתפשטים באזן. וה' נשאר במוח שמשם מכח מחשבה עליונה וציור הפעולות נמשך ע"י השתלשלות מדריגות שהם צינורות הנקראים גידים ועורקים שבמוח שדרך שם נמשך כח השמיעה באזנים והם בימין ושמאל למשמע טב וביש. וכמ"ש וישמע ה' ויחר אפו והוא כח הדין בשרשו מתעורר להעניש הראוים לעונש הוא תגבורת אש שלמעלה והוא חמימת האף שהוא כסא משפט ולכן נקרא אף ולעומתו נחת רוח בעושים רצונו ית' המעורר מחשבה עליונה להטיב לצדיקים הוא ריח החוטם שבו מריח ריח נחוח הקרבנות וטוב העבודה של הצדיקים העולה למוח מחשבה עליונה והוא התעוררת מ"ט העולה ממטה למעלה. הרי הראתיך בעיניך שכל אלו השמות וכינוים של אברי האדם הגשמי הם בעצם וראשונה למעלה למעלה. ובאדם **(") והוא ציור המדה העליונה שהשתמשה בשעת הבריאה כמ"ש

במדרש (ב"ר פי"ב) שהו ג' ימים והוציאו תולדות הארץ בראשון כב"ה כו' ע"ש ומזה הושאל שם אב לאבות התולדות וכמ"ש אאמ"ו הגאון נ"י ומן המדה הזאת מתפעל כחות האבות להוליד בנים לג' ימים.)** הם במשל ודמיון לבד וכן כל הדברים שדיבר בהם האריז"ל וחכמי האמא מענין עבור ויניקה וגדלות וזיווגים ועיבורים והמלבשות ואברים וכל הפרטים הכל הם ענייניים נוראים בפרטות כחות רצונו ית' המתגלה לברואיו ושופע עליהם בדרך הארה ממש מכוונים כפי העבודה למטה וע"ז נאמר ה' צלף וגו' וכמ"ש במדרש מה הצל הזה אם אתה משחק לו הוא משחק לך כנגדך כו' כמו כן הכל למעלה. וכל דבר שיש לו שם למטה האותיות שבשם מורים על הרכבת כחות שבו מתפעל האבר ד"מ עין הרואה נעשה ע"י הרכבות צ' מינים הרמוזים בג' אותיות עי"ן וע"י הרכבת ג' מיני כחות אלו נעשה העי"ן. ולכן בשם זה נקרא ע"י אדל"ר וכן הוא בכל דבר וע"ז נאמר לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ וארז"ל בפ"ק דברכות מנלן דשמא גרים שנאמר כו' א"ת שמות אלא שמות. ובאחת הכל אחד שע"י שמות נעשה שמות והוא כי קודם הצמצום אין שייך שום שם ולא שום גדר כעולה ולא שום כינוי. כי גם אחר הצמצום ובריאת העולם אין אנו רשאים לדבר מבעל הרצון ואף לא ברצונו עצמי רק בצמצום רצונו וסילוק בלתי בעל תכליתו והרי ע"י סילוק הבבי"ת שלזה כיון האריז"ל במ"ש בסוד הצמצום שסילק האור ונשאר מקים פנוי לבריאת העולם ר"ל סיבה עצמה לבריאה ובעל גבול ותכלית בזה אנו יכולים לכנות שמות ופעלים לכל דבר ונמצא שמשמות נעשה שמות ובזה אנו יכולים להשיג מפעולותיו ית' וז"ש לכו חזו מפעלות ה' וגו' והצמצום והסילוק הוא בנקודת מלכותו וגילוי מלכותו בארץ וז"ש אשר שם שם שמות בארץ ודוגמתו תראה מ"ש ארי"ה מלך שבחיות. ולו הגדולה והגבורה ונקרא כן ע"ש מקורו גבור"ה העליונה נמשך מגדולתו שמים הרו ילדו אפילה שמחס"ד נמשך גבור"ה והוא שם ע"ב בתיבות ובאותיות גבורה. וע"ז אמר גבור כארי. וכן הוא בכל דבר ובכל ענין למי שטעם מתק נועם זיו פנימיות תוה"ק וידעתי כי הכסילים ילעגו בדברינו אלה בדרשינו חשבון שמות לשה"ק במספר וגמטריא למשפטם כל הימים אך בשחוק וקלות ראש. וכבר כתבתי בכ"מ שזה דרך דז"ל בדרשי דקראי בהלכות ואגדות בכ"מ ובירושלמי דסוטה מים המאררי"ם מספר ב' פעמים רמ"ח אברים למדו מזה כשם שהמים בודקין אותה כך בודקין אותו. וכן בכ"מ ולא דבר ריק הוא ואם ריק הוא מאנשים כסילים ובוערים כאלו אין לחוש ודבר אחד מדברי חז"ל אחור לא ישוב ריקם וכן שם רח"ם שבו הולד מצוייר ונשאר שם עד שנגמר גידולו בבטן האם נקרא כן ע"ש רמ"ח אברי הולד שבהכרח ימצאו שם רמ"ח כחות הסובלים ונושאים בו רמ"ח האברים ועושים ציורו

וכשקיבלה האשה ברחמ' מגברא דלאו דילה ותחת אישה תיקח זרים המים האלו נותנים מארה בכל רמ"ח דילה וגם מארירי' רמ"ח של הבעל שקיבל' הטיפ' הבאה מרמ"ח שלו שכלול מכל הרמ"ח והם מימן דכורין ונוקבין שלו ושלה ע"י מים האלו נבדקין בכח שמו הגדול והבורא שבתוך המים האלו שהוא שותף שלישי המייחדם והם עשו פירוד למעלה ונובן מפריד אלוף וכל אלה הדברים הם נוראים ונפלאים מאוד לקדושי עליונין אתמסר ולא יזכו לאורה אלו הכסילים הבוערים בעם כי לא יחפוץ כסיל בתבונה וגו' גם מצינו הם לב באדם ג"כ לטעם כמוס. כי בחכמה הם ל"ב נתיבות ועניינים ל"ב שערים מחכמה עליונה שבל"ב אלו נכלל טעם של כל הברואים למה הי' כך. וכל ענייני הנהגתם וציורם במחשבה עליונה בחכמה נכלאה אבל שם הם שבילין סתימין ובבינה שבה הציור של כל הנבראים שם מתגלים נתיבות החכמה אף שאין שם גילוי עומק החכמה אבל מתגלה שם הציור הנכלל בל"ב הנ"ל. והבינה היא בלב כמ"ש הלב מבין וכל אלו הל"ב נתיבות הם מרומזים בתורה שכבר נתבאר שכוללת בה בריאת כל הנבראים שבה נברא העולם. ובו פתח בראשית ולכן התחלת התורה בב' ומסתיימת בל' והלב הוא כלל כל הגוף וממנה תוצאות חיים ובה הבחירה והרצון לטוב ולרע ע"י ב' חללים שבה וכן הם ז"ת שבו מנהיג הוא ית' עולמו בו' ימי בראשית בב' דרכים בשכר ועונש טוב ורע חסד ודין והלב נמשך מבינה ששם ס"ג ושרשם נשאר למעלה שהם ויא"י ונשאר ל"ר בלב והם ענפים נמשכים ממנו והראשון שבשורש הוא בנתיב לא ידעו עיט קוטרא בגולמא נעוץ בעיזקא והוא ענין מה שנמשך מן המחשבה אל הציור והם ריעין דלא מתפרשין כי א"א למחשבה בלא ציור ולציור בלא מחשבה ובינה נקרא אם הבנים שהפעולות קשורים בציור המחשבה וכאשר הפעולות גורמין סתימה לנגד גילוי נחית פעולותיו ית' למטה נקרא זה פגם בז"ת שמסתלק מהם הארת ג"ר אלה שהמחשבה עליונה מצוירת סתימת גילוי הטוב הנמשך מפעילותיו ית' למטה. וע"ז וינחם ה' ויתעצב אל לבו והוא ענין נפלא א"צ לדחוק בפירושו כמ"ש המפרשים. אבל הענין כי מצינו באדם כשהוא בשמחה וחדוה אז הרוח חיים שבלבו מתרחב ומאיר ומתפשט באברי הגוף בהרחבה גדולה ואז ריוח ושחוק לפניו והוא מלשון טפח שוחק שהוא בהרחבה והתפשטות. אבל כשאדם שרוי בצער אז מתאספים כל רוח חיים הדופק בעורקי הלב שהם מתפשטים בגוף ומתצמצמים ומסתלקים כולם אל מקורם בלב שלכן עצבות גורם שינה באדם כידוע ודוגמתו למעלה כשישראל עושים רש"מ אז הארת רצונו מתפשט בהרחבה לנבראים ואז שמחה ושחוק לפניו ית' אבל כשח"ו מקלקלים מעשיהם אז מסתלקים כל הצינורות הנמשכים מרצון העליון לבריאותיו וחוזרים ומסתלקים למקורם למחשבה העליונה

וז"ש ויתעצב אל לבו מלשון נוכח עצב שהיא מצומצם ומדוקדק. וכן מ"ש אחר המבול ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף עוד להכות וגו' הוא כפשוטו שהאמירה הוא המשכת הרצון אל מקור ציור המחשבה שלא יהי' עוד הסתלקות השכע לגמרי ח"ו כמו שהי' בזמן המבול וכן מה שמצינו בכ"מ לשון ירידה ועליה אצלו ית' כמ"ש וירד ה' על הר סיני וגו'. ארדה נא ואראה וגו' וירד ה' לראית את העיר ואת המגדל כוונתו ירידה לטובה הוא התגלות אלהותו מלמעלה למטה שבמ"ת היו ישראל מגיעים למדריגת מה"ש ממש כפי שיעור שמשיגים מה"ש למעלה דוגמא זו הי' לישראל למטה וכן להיפוך לעונש הוא התגלות כחו למטה לבטל כח הרשעים שהם במקום הצמצום עד שכח הטבע שולט בו ועי"ז הרשעים מצליחים אבל כשמתגלה למטה כח העליון שהוא למעלה מכחות הטבעיים ושפע המוגבל לכוכבים ומזלות וליסודות הארציים נקרא כביכול שירד אותו כח ונתגלה למטה וכמו שהיה במצרים דכתיב ועברתי בארץ מצרים וגו' ועי"ז נתבטל כחם. ודי בזה לחכמים ומבינים מדעתם:

וכדי לסתום פי המקטריגים

מוציאי דבה רעה על בתולת ישראל המאורסה להם מסיני היא כלת משה הפנימיות חכמה העמוקה הזאת שנמסרה למשה רעה"ש בלחישה ולא זכו אליה רק תמימי דרך ה' הראוים אליה. נמצאתי מחוייב להביא בכתובים את אשר זיכני ה' להשיג כתבי יקר הערך מאת החסיד האלהי ר' משה חיים לוצאטו זלה"ה. שלא באו בדפוס. והם יקרים מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה מה שכתב בזה כדאי לסתום פי המקטריגים ולא תעשינה ידיהם חושיה ועי"ז סרו מהר כענן כלה כל דברי הבלירם ויספר פי דוברי שקר על צדיקי וחסידי עליון וקדושיו בנאוה ובוז ומעט אשר נוסיף בהם נופך משלנו אשימם בצידם בדרך הגה. וז"ל הזהב מועתק אות באות:

זה היום תחילת מעשה אתך קורא נעים ליישר לפניך דרך ה' מסילה העולה בית אל לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כי כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו. כל הדבר הקשה אקל מעליך וכל זרות לא יבהיליך אז תלך לבטח דרכך ודגלין לא תגוף וחפץ ה' בידך יצלח:

אויבי חכמי האמת קראו מאז למאמינים בה מאמיני העשיריות וחשבו אותם למתעתעים ונותנים תפלה לאלהים בשום בוריבוי מציאות חלילה ובקרבם אותם אל הגשמיות הלוך וקרוב מאוד אמור יאמרו מה לנו לעשות אמצעיים בינם ובין בוראם הלא אב אחד לכולנו אל אחד בראנו. והוא באחד מנהיג עולמו אין עוד אחר וכן כתוב לא יהיה לך אלהים

אחרים על פני וכל המאמין אלהות זולתו אינו אלא כופר בעיקר באלהי ישראל וכי נשיב אליהם. אין הספירות נבדלים מן המאציל כי הם כשלהבת קשורה הגחלת והכל אחד יחוד שאין בו פירוד אז יבנו דיק ישפכו סוללה כי קשים האחרונות מן הראשונות להבהיל לבות האנשים בדברים זרים ורחוק האמונה כי איככה יתקשרו דברים אלה נבראים ודבוקים במאציליהם הם ברואים והם אחד עם בוראם אין אלה אלא תימא להשגות עור בדרך וכי נבוא אל עבודה ותפילה אז יפתחו פיהם ולא נאלחו עוד באמרם איככה תברכו או תתפללו לאלהים חדשים פעם לספירה אחת ופעם לאחרת לא זה הדרך אמונת בני ישראל אשר יחוד אלהיהם בפיהם תמיד ה' אלהינו ה' אחד ולמה תפריעו את העם מהשקט אמונתם להעיר בלבבם אלף אלפים ספיקות ולהדיחם ח"ו מנחלת ה' ב"ה וב"ש שאין צורך לכל זה כלל כי הקב"ה ברא עולמו ומנהיג אותו. אליו נעבוד ואלו נתפלל מי לי בשמים אמר דוד המעה"ש ועמך לא חפצתי בארץ עד הנה דברי איש ריב החולק על חכמי האמת וחושב עליה להעביר מן העולם תחת אשר המכשלה הזאת תחת ידם. ולכל איש ישראל אין שוה להניחה ולהאמינה כלל ומה אשיב על תוכחתי כי הדין עמו ודבריו טובים ונכוחים על חכמה אשר כזאת המנחת הקדמות חשבוהו ולא כאשר שערוה מדברים עליה עתק כי קדוש הוא רב טוב הצפון לצדיק ם וכסילים לא יבינו משפט ה' אלהי ישראל ואת סודו לא ישכילו סוד ליריאיו ובריתו להודיעם אשרי העם שה' אלהיו

שתים הנה בדברי חכמי האמת התחלות קשות לאדם יראה לעינים אשר לא הגיע אל עמק הידיעה הזאת האמיתית אחת ענין הספירות עצמם ופעולת המאציל בהם כפועל בכלי אומנתו. ואחת ענין השמות אשר נתנו להם בפרט בדברי רשב"י זלה"ה ע"ה באומרו אבא אימא ברא ברתא והלא המה פתח פתוח לכל תועי רוח להשחית בריחים ולקצץ בנטיעות כאלו גשמיות יש למעלה ח"ו או כי נתנו מקרי הגוף אל הבורא הפשוט ית"ש וית' באיזה אופן שיהיה:

אחת היא שמבערת כל שגגה וכל תכשול טעיות האלה ברוח המשפט וברוח בער הלא היא הדעת ענין חכמת האמת בכלל מה הוא:

גדר חכמת האמת הנכון והאמיתי הוא חכמת פעולות המאציל אשר כעל בברוא עולמו ופועל קיומו אותו והענין כי רצה המאציל לסדו' פעולותיו ע"פ כוונה אחת אשר עלתה במחשבתו להתנהג אחרים בפעלו ולא שלא הי' יכול לפעול כי אם בדרך זה. רק שברצותו לפעול בדרך זה כך היו הסדרים האלה וקיבוץ כל הסדרים האלה ומשפטיהם הוא הנקרא חכמת האמת. ועתה הט אזניך ושמע ולבך תשית להבין ולהשכיל מאוד

ואודיעך נפלאות אל עומק חכמה ודעת עצות מרחוק אמונה אומן. הן המה דברים הראוים להיות כבושים תחת לשונך חכם חרשים ונבון לחשים כי זה חלק אלוה ממעל. ליראי ה' ולחושבי שמו ונחלת שדי אל אשר יבחר והקרוב אליו. אך זה אעשה והדבור יפה היום משתיקה במקום שיש חלול השם וכבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור דבר. כי להשיב יוצר על מכונו כאשר רבים סטו מעליו ונפשות אובדות מבלי דעת. ואין לך דבר שעומד בפני פקנ"פ אפי' בחיי שעה כ"ש בחיי עולם:

כתוב נעשה אדם בצלמינו הלא זה אחד מן המקראות המדברים לשכך האוזן והוא פלאי מכל האחרים אשר נזכרים שמות כאלו באלהים. אמנם דע כי המאציל ית"ש כאשר חפץ לברוא נבראים שיקבלו טובו ידע בחכמתו כי טוב היות הנבראים האלה בעלי זכות ע"י שיוכלו לזכות הטוב הזה ממנו. כי תהיה שלותם מוצלת מן הבושה אשר לאיש המצפה לשולחן חברו וע"כ צריך שיהיו הם בעלי בחירה. כי בבחרם בטוב ומאוס ברע יהי' זה להם לצדקה ולזכות לקבל בפעולתם הטוב מהצפון להם הן אמת שלדבר זה היה די שיברא המאציל את האדם שהוא בעל בחירה. בטבע הזה אשר יתן לו הבחירה ויצווהו מצות כאשר יחפוץ שבקיימו אותם יקבל שכר ואם אין יענש עליהם. אך מעומק עצת החכמה היה לעשות דבר נפלא. אשר יוודע כי המעשה מעשה אלהים הוא וזולתו לא יוכל עשוהו כלל לעשות הבריאה המצוה והשכר והעונש הכל ענין אחד הוא אשר לא ימצא זה בלא זה. והענין סובב בעצמו ונעוץ סופו בתחילתו ותחילתו בסופו עד שנמצא שלא המציא הממציא רק מציאות אחד ולא מציאות הרבה כי משפט החכמה להתרחק מן הריבוי. אם אינו מוכרח:

המציאות הזה שזכרתי הוא מציאות האדם בדמותו וצלמו וגדר דמות האדם הוא בריאה מחוברת מכמה איכיות פרטיים ומיוחדים חלקים אשר להם מהות פרטי ומיואד. והם מתחברים זה לזה ומתרכבים זה על זה בחיבור והרכבה פחטית ומיוחדת אשר בתוכו תשרה נשמה בעלת כח פרטי ומיוחד מנהגת אותה כל אחד לפי פעולה הראוי' לו ואז הוא אדם שלם חי בעל רצון ובחירה שיכול לעשות כל המעשים האלו הראוים להעשות חן האדם פי' כי האדם בנוי מהקור והחום והליחור והיבש והם נקראים איכיות שלו. שהיה כח ביד המאציל לעשותו מאיכיות אחרים אם היה רוצה או ממקצת מהם ולא כולם ויש בו כל כך חלקים שהם האברים וחלקי האברים שלו*) והם אותם האברים שהם בני **(**ועניין** האברים של האדם הם במספר תרי"ג והם בנוים בד' איכיות סובבים בכל האיברים שלו ותלוים האיברים בהם. שהם מה שמצינו ג"כ לנגדם תרי"ג מצות והם תלוים בד' אותיות הוי"ה הנכבד והנורא כמ"ש שמ"ו עם י"ה שס"ה זכר"י עם ו"ה

רמ"ח. כי המצות בכללם מתחלקים לד' איכיות הנ"ל שהם הקור והחום הלחות והיובש. כי הם נגד ד' יסודות ארמ"ע והם ג"כ ד' כללי ההנהגה ומדות עליונות. כיצד הקור הוא מיסוד המים והחום הוא מיסוד האש והם חסד ודין כי הדין וכעס מקורו מחמימות יסוד האש השורף ומשחית והחסד הוא להיפוך קרירות האש והחום שלכן הנער כ"ז שחום הטבעי גובר בו הוא יותר כועס)** אבר יד ואבר עין וכיוצא שהיו יכולים להיות או אברים אחרים או ענין אחר והם מתחברים בחיבור אחד פי' כגון הזרוע מתחבר בסופו אל הכתף והעין אל החוטם וכן כולם שהיו יכולים להיות אחרים שתנהג האברים באותה הנהגה שהיא מנהגת עתה. והחיבור מכל אלה העניינים באותה הצורה שהיא. זה נקרא דמות אדם זה הדמות הוא שהמציאו בתחילה המאציל ב"ה. ורצה שע"פ אותו הסדר וכל חוקותיו ומשפטיו יהיה הוא מועיל בברוא עולמו וכשיהי' הוא מועיל בסדר הזה הנה לא תהיה הבריאה אחת לבד. כי הנה ד"מ שבדמות האדם יש הלב ששולח הדם אל כל האברים כן יברא בריאה אחת שממנה יצא הונה או השפעה אל נבראים אחרים שיהיו לו כאברי הגוף אל הלב. ולפ"ז המעברות אשר לדם הזה באברי האדם כך יהי' מיני בריאות עומדות במעברות ההם להשפעה ההיא עד שנמצא שלהשלים פעולת המאציל לפי דמות האדם בכל משפטיו ימצא כל הנבראים העליונים ותחתונים הנמצאים היום הזה ויהי' ביניהם הקשר והשייכות אשר לה היום הזה. נמצא למדים כי כל העולם כולו בכל הדריגותיו הוא אדם גדול עי' זוהר תולדות (קל"ד ב) והאדם הוא עולם קטן. ואין בזה אלא מה שבזה. וכפי החלקים אשר באדם. כך תהיינה ההשפעות הצריכות לו כי כל חלק צריך קיום וכל קיום ע"י השפעה היא. ולפי זה בהיות כל אדם מושפע יהי' כל העולם מושפע וכן להיפוך ובהחסר מן ההשפעה תחסר חלק מן העולם. אף כי יכול היה להשפיע המאציל בז"ה לעולם ולא לאדם. לאדם **(בטבעו ונוקם ובעל חומה משא"כ הזקן אחר שנשכך חמימותו הטבעי הוא רחמן ובעל חסד בטבעו וכן במצות יש לנגדם התלוים במדת החסד כגון הצדקה וגמ"ח ולרחם על אומללים ולעשות טוב עם הבריות ולאהוב יראי ה' ות"ח ולעומתם מצות התלוים בכח החימה וכעס לעשות דין ברשעים להציל עשוק מיד עושקו לשנוא שונאיו של מקום ולנקום נקמת ה' וכדומה וכן יש מצות התלוים באיכיות הלחות והוא נגד יסוד הרוח שהוא במהירות ונענוע כמו להיות זריז במצות ה' ולרוץ אחר רצונו וכן להיפוך תלוים באיכיות היובש שהוא גדר העצלות להיות שב ואל תעשה לעבור על מצותיו אשר לא תעשינה והרי אלו הב' הם נגד ת"ת ומלכות יסוד הרוח והעפר שהרוח סובב והעפר שובת ונח כמ"ש בקהלת סובב הולך הרוח וגו' והארץ לעולם עומדת. וכן זו"נ הזכר סובב והנקבה שובתת כל

כבודה בת מלך פנימה ושורשי כל האיכות הם בנפש תרי"ג וברוח תרי"ג והם פועלים בגוף וע"י קיום תרי"ג מצות מאיר הרוח בנפש והיא חיבור וזיווג דו"נ והוא שכר עוה"ב לצדיקים שהנפש יקנה נצחיות בחיבורו ברות שהוא מן השמים והנפש מן הארץ. וכן ענין המצות הם לעשות חיבור בזו"נ ובב' שמות הנגלה והנעלם והבן מאוד:)** ולא לעולם רק שדרך פעולתו הייתה להיות אלה שני הנמצאים קשורים זה בזה העולם והאדם. כי הוא ברא אדם וברא עולם בברוא אדם ובאמת שסדר דמות האדם הזה נותן גם הענין הזה להיות זה הקשר ואפי' להיות האדם עצמו במדריגה שהוא במדריגות הבריאה. פי' כי אם מספר מדריגת הבריאה תהיינה לפי דמות האדם ד"מ חשמים. וכן סדר דמות הזה להיות האדם עצמו. ד"מ במדרגה החמש ועשרים מהם לא פחת ולא יותר כי יהיה כ"ה עליונים וכ"ה תחתונים ממנו והבן היטב וכיון שהבנת ענין הנבראים אבינך אתה בס"ד סדר הבריאה כי בהיות הנבראים מסודרים בהדרגה זאת הנה גם הבריאה תהיה מסודרת בהדרגה זאת. וזהו הנותן שכר והעונש כמו שתשמע עתה בס"ד. וזה כי אמת הוא שהמאציל הי' יכול לברוא כל ברואיו באופן שוה כי הלא באמרו הי' יכול לברוא הכל ואין צורך לו שינוי מעשה. וזה יהי' כלל בידך שאין לומר המאציל ב"ה כך הי' צריך לעשות כי באמת הוא יכיל לעשות הכל ברצונו אלא שכך רצה ובאמת הוא רצה בשינוי כדי לתת מקום לשכר ועונש. כי על כן בעשרה מאמרות שונות נברא העולם ובששת ימים שונים כמו כן כי רצה המאציל לרשות פעולתו אל הנפעל ממנו וע"כ הנה פעל מין פעולה אחת. ד"מ שהיא מקבלת לחלק הראש שבאדם והוציא בריאה אחת בבחי' זו בעולם וממציא שיכות וקשר בין שתי הפעולות האלה. וע"כ בין שתי הבריאות האלה בקשר ושייכות הנמצא בין הראש והצוואר באדם והפעולות שפעל המאציל בבריאה הוא מתמיד לפעול בקיומה ועתה אודיעך איך נמשך מזה הבחירה ושכרה ועונשה הנה אם היה רוצה המאציל תמיד בהשוואה אחת בלא התנהג אחר מעשה ברואיו היתה ההנהגה שוה ותמיד באה ההשפעה אל כל הנבראים אמנם לא בזה בחר רק כנגד כל הפעולות אשר הוא פועל בעולם והחלקים אשר באדם שהכל אחד כן שם חוקים ומצוות ונתן אותם ביד האדם לעשותם. והוא רצה להיות פועל לפי מעשה בני אדם אשר כל מצוה שיעשה האדם הלה הפעולה מפעולותיו אשר היא מקבלת למצוה ההיא תמשך אל האדם לטובה וזהו שכרו ואם האדם יעבור על המצוה ההיא הנה הפעולה טובה ההיא המקבלת אל המצוה ימנע ממנו או תהיה הפעולה לרעה אליו ח"ו וזהו עונשה וכל זה נמשך ג"כ משייכות וקשר חלקי דמת האדם ותדע שחלקי האדם הס רבים. אבל הם מתחלקים לתרי"ג אברים וגידים שכל אחד מהם מתחלק אח"כ לפרטים רבים וכן

המצות הם תרי"ג ולהם תנאים רבים. אך הקב"ה שהכיר בריאתו והנהגתו בחילוק הזה של תרי"ג רצה להיות תיקון העבודה:

הרי כבר שמעת כוונת הבריאה וסידרה. עכשיו אפרש לך ענין הספירות ותראה כי אינם עשיריות אשר חשבו אחרים ולא ריבוי מציאות באל האחד. אמנם דע כי המאציל ב"ה לא נשיגהו ולא נוכל לכנותו בשם כי אם יקראהו אור פשוט) ונקרא לפעולותיו הארות. או התנוצצות והוא כשמש הזורח על הארץ שהוא פושט אורו עצמו ומגיע אל גוף המוזהר ממנו כך המאציל ב"ה בפעלו נאמר שהוא פושט אורו עצמו אל מפעל ממנו וזהו דרך פעולתו וע"כ לכלל פעולותיו אשר פעל בברוא עולמו ואשר פועל כמו כן בקיומו אותו אנו קורין ספירות. ור"ל התפשטות אורו עצמו אל הנפעלים ממנו להיותם נפעלים או מתקיימים ויען כי מבחינים אנו בפעולותיו איכיות שונות ע"כ נבחין בספירות אלה מדריגות שונות מתקשרות ומתחברות זה בזה הוא הקשר והשייכות אשר לפעולותיו פעולה עם פעולה כנ"ל ואין זה אלא הבחנת פעולות המאציל שאם לא הי' פעולתו אלא כפעולות בני אדם אשר אין הפעולה אלא כח ולא מציאות ממשיי לא היינו יכולים לגדור הספירות אלא פעולת המאציל בלא מציאות ממשיי רק מפני שפעולתו כפעולת השמש אל כל גוף מזהיר שהוא כמו מאריך עצמו בהאירו להגיע אל הנפעל ממנו ע"כ נקראים הארות והוא הגעת אור המאציל ב"ה עצמו המפשט טובו ופועל ואין אפי' מקום כלל לומר שיהיו נבדלים כי אינם דבר אחר רק המאציל ב"ה הפועל שכאשר לא נבדלת הפעולה מן הפועל רק שיהי' אפשר להיות גוף הפועל בלעדו כי אינו מחויב לפעול כך הספירות אינם נבדלים כלל מן המאציל ב"ה רק שהי' יכול להיות המאציל ב"ה בלא ספירות כי אינו מחויב להאיר אל נפעלים "):

(") ודע כי מ"ש המחבר שהמאציל ב"ה אנו מכנים אותו בשם אור פשוט אין הכוונה ח"ו על המאציל עצמו ית' כי אין אנו יכולים לכנותו בשום שם אפי' בשם אור פשוט כי ענין אור הוא דבר המאיר ונותן ראי' והשגה אלא אין אנו מדברים רק ברצונו ית' וגם זה אין ברצונו הפשוט כי הוא ורצונו הכל אחד אלא מצד צמצום רצונו אל נבראיו שניתן לנו רשות לדבר כו והוא שוד הצמצום ומקום הבריאה שדברו בו המקובלים וכמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים והוא הנקרא אין סוף וסוד או"ר והבן: ") **ואל תטעה לחשוב ולתפוס דברי הרב החסיד האלהי הזה כפשוטו ממש כי גם הוא ז"ל העלים הדבר מאוד תחת לשונו כי א"א לפרש סתרים העליונים האלו רק לחכם ומבין מדעתו והוא במ"ש שענין הספירים הם)** **ותדע** שא"א להשיג המאציל ב"ה בבחי' עצמו כלל רק בבחינת פעולותיו ולכן נדבר כל מה שנדבר בספירות ור"ל בפעולותיו כי נבין בהם

סדרי פעולותיו ומה הנמשך והנולד מהם ואיך הוא מתנהג עם ברואיו לפי מעשיהם ועניניהם. ותבין עתה מה הוא ענין העבודה המסורה לנו כי כאשר גזר רצונו הפשוט להיות מתנהג בפעולותיו לפי מעשה התחתונים וכבר שם חוק שבעשות האדם מעשה כך יפעול הוא לעומתו פעולה כך מן הפעולה ההיא תמשיך תולדה כך וכך. ע"כ ראוי לנו לעשות המעשים אשר ציונו **(פעולות המאציל עצמו שהם ממשיים מגיעים אל הנפעלים כאור השמש המזהיר שא"כ אתה נותן מציאות מספר וריבוי ח"ו אל מהות המאציל ית' שמגיע לנפעלים בבחי' מספר וריבוי כי באמת אין זה אלא בערכינו ובערך הנבראים שנפעלים ממנו ית' ע"י הסתר בלתי בע"ת והוא הצמצום והסתר אור פניו ית' שהנפעלים מקבלים מזהירותו לפי ערכם שהם נבראים מתחלקים לכמה מדריגות. אבל הוא ית' עצמו ח"ו אין בו ריבוי ופירוד והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. וכל מה שאנו מדברים בספירות ופרצופים ועולמות אינו אלא בערכינו לפי מה שאנו מקבלים מפעולותיו ית' ואנו משיגים ממנו ולזה אנו קורין אורות ר"ל כמו שהאור נותן כח הראות והשגה לכל דבר כי בלתי האור אין אדם מרגיש שום מהות כל דבר וכמו כן הוא ית' ישת חושך סתרו וגו' ר"ל שמה שאין אנו משיגים ממנו ונסתר מברואיו מכונה בשם חושך. משא"כ מה שאנו משיגים מפעולותיו אנו קוראים אורות ודבר זה מרומז בדברי חז"ל (ב"ר פ"א) ר"ש בן יהוצדק שאל לר"ש בר נחמן א"ל מפני ששמעתי שבעל אגדה את מהיכן נבראת האורה א"ל מלמד שנתעטף הקב"ה כשמלה והבהיק כו' הה"ד עוטה אור כשלמה וגו' הוד והדר וגו' א"ל מקרא מלא הוא עוטה אור וגו' א"ל כשם ששמעתיה בלחישה כך אמרתי לך בלחישה כו' ירצה בזה שהאור הוא הראשון בבריאת ימי בראשית והוא אור המוחש שהי' מאיר בעולם התחתון שישתמש בו האדם אם לא הי' חוטא ולא הי' נגנז אור הזה. כי כמו כן שרשו למעלה לגילוי פעולותיו ית' למעלה למעלה אשר האציל ע"י צמצום כחו הבלתי בע"ת שבזה נמצא גילוי לברואיו והוא נקרא לבושו ית' שהם גילוי מדותיו ופעולותיו כענין צדק לבשתי וגו' וילבש צדקה כשריון וכמ"ש חז"ל מלמד שנתעטף הקב"ה כש"ץ וקרא לפניו י"ג מדות כו' ור"ל שגילה למשה עבדו ענין מדותיו והנהגתו בצדק וברחמים עם ברואיו שהם לבושי הוד והדר אצלו ית' כענין לבושי' כתלג חיור וגו' כמו שאדם ניכר מעלתו ע"י לבושו כן אנו משיגים מאתו ית' ע"י פעולתיו והנהגתו ולכן משם ג"כ שורש להיות דוגמתו בעולם התחתון הזה אשר הוא צל ודמות כל נבראי מעלה וכולל כולם האור בריאה ראשונה שהיא גילוי הראשון הנמצא בעולם התחתון ולכן הטיבו אשר דברו שנברא כביכול משורש אור לבושו ולפי שענין זה כתום ונעלם כי גם הצמצום הזה אינו צמצום ממש וגילו מה שלא הי')** ותדע

שהמעשים האלה מעוררים פעולתו בדרכים פרטים להמשיך מהם תולדות פרטיות כמו כן מה שהוא לתועלת הנבראים ובעשותינו הדברים בכוונה הזאת הנם רצויים יותר לפני המאציל ב"ה כי לא כמצות אנשים מלומדה אלא ביודע את קונו ומכוין לעשות רצונו והתפילה כמו כן מסודרת ע"פ סדרי פעולות המאציל הצריכות להתעורר לצורך הענין אשר אנו מתפללים עליו ולכך נתכוין במלות התפילה לעורר פעולת המאציל עתה בדרך זה ") ועתה בדרך זה לפי הצורך וזה אינו רז"ל אלא לעורר פעולות המאציל או לעורר המאציל לפעול כך כי הכל אחד אם תאמר לעורר פעולות המאציל או לעורר המאציל לפעול וכן אדם אומר לחברו אחלה מדת טובך שתעשה הדבר הזה ואינו אלא אחלה אותך שבמדה טובה תעשה דבר זה כן הוא **(תחילה ואין שינוי בו ית' רק הוא בערכינו כמ"ש לכן אמר שקיבל דבר זה בלחישה כי אין מוסרים דברים כאלו כי אם בלחישה ובהסתר גדול לקכם ומבין מדעתו ובאמת שורש כל פעולותיו ית' הם יחוד עצום ברצונו ית' הפשוט שאין לו תכלית והוא ורצונו הכל אחד. והוא סוד מ"ש שהספירות הם כשלהבת הקשורה בגחלת. ועד שלא נברא העולם היה הוא ושמו אחד כי שמו הוא רצון בלתי ב"ת ית' חושבני' דדין כו' והוא ית' בבריאת עולמו נתן לנו רשות להשיג ממנו פעולותיו לפי ערכינו שהוא סוד הצמצום וההסתר עי' מ"ש בזה הגאון מאור הגולה מוהר"ח מוולאזין ז"ל בספרו נפה"ח (שער ג) ודבריו שם נחמדים וכמוסים ונעלמים מאוד ודי בזה: ") ומ"ש בספרי אליו ולא למדותיו הוא סוד עמוק ג"כ והם ענין עצמות וכלים הנזכר בדברי חכמי האמת. כי הוא אינו כפשוטו ח"ו. כי באמת מה שאנו מכנים כלים ר"ל פעולותיו ית' שפעל בהם כל הברואים ומנהיגם ומקיימם כמו שהאדם פועל באבריו שהם כלים משמשים לו ואינם דברים חוץ מן האדם:

וגם נקראו כלים שהם מדות שיש להם גבול וצמצום שהם פועלים בערך המקבלים הנפעלים ממנו ונקרא כן מלשון מדה כי ע"פ וימודו בעומר תרגומו כלי בעומרא. והוא מלשון כליון וסוף רי כל מדה מוגבלת בפעולתה עד פה תבוא וגו' לפי ערך הנבראים שהם בגבול ושיעור. והעצמות הוא בדרך משל כמו הנשמה הפועלת באברי האדם. אבל אין המשל דומה לנמשל. כי באדם הגוף הוא דבר אחר והנשמה דבר אחר אבל בו ית' ח"ו אין לחשוב כן אלא הכלים הם הפעלות המושגים בגבול לנפעלים והעצמות הוא כח בלתי בע"ת המשקיף על פעולותיו ותכלית כוונתו בפעולותיו לטובת הנבראים זה נקרא נשמה ועצמות והוא מתגלה בערך כח הפעולות המוגבלות לבד אבל עומק תכלית הכוונה בשביל להעלות הנבראים מדריגה עליונה והוא ענין קיבול השכר לעתיד והוא

סוד הקו ורשימו שהוא הצמצום שהרשימו שורש הכלים שהם הפעולות והקו שורש הב"ת המשקיף עליהם וכבר הארכתי בזה בספרי פתחי שערים יעו"ש:

לכוין בספירות שאינם אלא פעולות המאציל. ובאמת כאשר בדרך כבוד ידבר אל המלך באמרינו אשתחוה להדר כבודך אכוף אל רום ממשלתך ור"ל אליך כן נדבר לפני המאציל בדרך כבוד בהזכירנו פעולותיו ובכוונו בהם מה שלא הי' כך אם היו דברים זולתו מלאכים או אפי' כלים כי לא הי' המאציל ב"ה רוצה שנתפלל בעבורו לאחרים שנזכיר גדולתו בדרך כבוד ע"ש מעשיו לבלתי שאינו לבנו להזכיר שמו הגדול אשר אין לנו אפי' שם מספיק להזכירו זה ודאי דרך ריצוי לפניו להזכירו בשם הפעולה אשר רצה לפעול עמנו סוף דבר תעלה בידך שאין הספירות לא כלים שע"י פועל המאציל ב"ה כאשר חשבו אחרים ולא פעולות המאציל לבד אשר תהיינה כחות ורצונות ולא מציאות ענין נמצא בפועל אלא הם פעולות המאציל ב"ה ולא כלים אך בדרך התנוצצות ולא כפעולות אדם אשר ע"כ נמצא בהם מציאות ממשיי כי התנוצצות איננו אלא הגעת עצמם בגוף המאיר אל המוזהר ממנו כי הוא כחו מתפשט ומתארך להגיע אליו רק בדרך זה רצה המאציל ב"ה לפעול פעולתו ולא שהוא מוכרח לעשות כן ולא בדרך אחר אלא שזהו הדרך שרצה לפעול וע"כ נמצא לפעולה זאת ממשות נמצא והם הספירות שאינם דבר חוץ מהמאציל. וע"כ הנה לא נדע עצמותם וחסרון הזה לא יעכב עלינו מהשג את אשר צריכים אנו להשיג בם שהוא ענין ההארה והפעולה כי רק זה מה שיש לנו להשיג במאציל ב"ה שנדע המצאו ונשיג פעולותיו ואשר לא נדע מהו איננו חסרון עיקרי לנו כלל. ואחר שידעת ענין הספירות האלה בכלל אבינך משפטיהם בפרט וזכור תזכור שאין כל הדברים האלה אלא עריכות סדרי הפעולות של המאציל כנ"ל. ואפרש לך תפילת אליהו ז"ל אשר בראש התיקונים כי בה תתבאר לך יתש בסוד הספירות האלה (אמר הכותב הנה בעוה"ר לא זכינו לאור ביאורו כאן לדברי התפילה הנ"ל ולזאת אראה לבאר לעי קט שכלי כוונת התפילה לפנינו אחר גמר דברי הרב החסיד האלהי הרמ"ח זצוק"ל בס"ד):

והנה עתה אפרש לך ענין בצלמינו כדמותינו אשר העירותיך בראשונה והוא מה שאנו יכולים להשיג באלהות אינינו כי אם הפעולה ולא העצמות כלל. והנה הפעולה הזאת בהיותה מתחלקת למדריגותיה נמצא ענין הספירות בכל פרטיהם וכללותיהם כולם הוא דמות האדם כמו ששמעת. ובאמת דמות האדם הגשמי הוא תולדה. אבל הספירות הם ב"א (נ"ל שט"ס הוא וצ"ל אבות) ולכן נקרא צלם אלהים שהוא צלם כולל ומראה כל מה שאפשר להשיג באלהות וכיון ששמעת לא יקשה עליך כלל שום אחד מהמקראות

המתארים הבורא ב"ה בתואר אדם כי הוא דבר האמתי ונכון ואין צריך גשמיות בזה הענין כי הלא אם הפעולות הפרטיות של המאציל ב"ה הם שורש לחלקי האברים בגוף האדם הלא שמות גוף האדם יפלו היטב בפעולות המאציל בהעלותם מן המסובב אל סיבתו. כי אם נאמר יד ה' נבין אותה הפעולה הפרטי שפועל המאציל ב"ה שכנגדה נמצא היד באדם ונמצאת אותה הפעולה שורש לחלק הזה מן הגוף ולכן נקראת על שמה ואין יש פה אפי' ראשית חשש גשמיות כלל וכלל. כי על פעולות המאציל אנו מדברים ונותנים להם שמות כשמות תולדותיהם מה שבאמת אם המאציל הי' רוצה לפעול בכחו השוה כל דבור ודבור בהשואה אחת אז לא הי' שייך ענין זה להזכיר אלו התוארים בו אם לא למשל לומר שהוא עושה מה שעושה האדם בידו או בעינו ואפי' זה לא הי' רע אבל כמו זר נחשב כ"ש שלא היו יכולים לדרוך בדרך זה הרבה לפי רצונינו וגם כי דברים רבים נמצאים נפלאים מאוד כמו שער רישי' כעמר נקי. כי כאשר אין יש פעולה לשערות באדם כך לא נדע למה נזכר מלה זאת בהקב"ה*) אך כאשר ידעת שהקב"ה רצה להשוות פעולתו לנפעל ממנו לתת מקום הגוף לבחירה ולשכר ועונש אין עוד זרות כלל כי אם הכין כ"כ פעולות ורצה לעשותם באברים אשר רצה לברוא בגוף ובהקבילם הקבלה שלימה ומכוונת ע"כ נקראו הפעולות בשמות האלה כנ"ל. והנביאים במראה נבואתם רואים האלה בפרט ומודיעים אותם בלשונם בשם הראוי להם וכבר הדרך כבושה לפניך להבין דברי **(") השערות באדם צומחים מעצמם בלי שום פעולות מורגשות ומכוונות. כי אם ע"י פעולות שעושה לעניינים אחרים הצריכים לו לאדם ושוב הם עולים מעצמם ונראות כמיותרות שתועלתם נעלמת ואעפ"כ הם רובי התועלת כמ"ש בחו"ה כמו לחמם הראש ולדחות המותרות המתהוות בראש מן האידים העולים תמיד מחלל הגוף (והראי' מדרכי הרפואות שנתחדשו בימינו ע"י דיבוקי השערות קאלטונס) ועוד הרבה תעלומות נעלמות והם באדם ציור הפעולות האלהיים בנמצאים הנמצאים כמעצמם בלי שום הכנה ונראים כמיותרים בעולם כמו נחשים ועקרבים ועשבים רעים וכדומה ויש הרבה עליות נעלמות ואמר שאצלו ית' הם כעמר נקי שתחילת גדולתם הוא ג"כ כמו כל השערות אבל בסוף יש בהם תועלת נגלה נוסף על התועליות הנעלמות לכל השערות והבן זה כי קצרתי המעתיק בן הגאון המחבר:)** רשב"י זלה"ה בהזכירו בבורא ית"ש או בספירות שהכל אחד כנ"ל מצחא עין שערי. וכיוצא כי אין אלה אלא אותם האברים למטה. ובאמת ע"כ הוזהרו בשם זה אע"פ שהי' אפשר לקרוא אותם בשמות אחרים כי זה השם המיוחד עצמי להם כי הלא כך הם בהנהגתם העולם וכך עצמיית עושים ומן פעולתם כמו שניתן היות אברים ההם בגוף האדם) לפי עניינם וקשרם

למשפטיהם. יען כבר שמעת שלפי ענין דמות האדם הכין המאציל כ"כ את פעולתו. אמנם צריך אתה לדעת כי כיון שממנו הנחה זאת שכל הבריאה אינה אלא ענין לפי דמות האדם. א"כ לא לבד הנבראים צריך שיהיה כך אלא כל הנמצאים פי' אפי' המקרים מתלוים אל כל עצם צריך שיהיו נמשכות מדמות האדם הזה ומקשר ושייכות חלקיו זה לזה וע"כ לא ימצא לא עצם ולא מקרה בעולם שלא ימשך מן הספירות והקשר אשר ביניהם ומכאן ימשוך היות נזכרים כמה תוארים אחרים תאר פעילות גשמיות על הדרך שיזכרו תארי חלקי הגוף עצמם:

ועתה אודיעך דרך ענין הנהגות המאציל ב"ה בסדר ספירות האלה. הנה הפעולה הראשונה שרצה המאציל לפעול בברואיו הוא הנהגה בכלל פי' השגחתו על התחתונים ושכינתו בקרבם. והפעולה הזאת נקראת שכינה. פי' בהיות המאציל פעל בבחי' זאת נקרא שהוא שוכן בברואיו ובהיות פעולתו בדרך התנוצצות כנ"ל נקרא להתלוצצות ההוא שכינה. ולא שנדע ונשיג עצמות ההתלוצצות הזה אלא שנדע המצאו ונשיג מה שנרשם בו מענייני פעולותיו ההשגחה הזאת היא כוללת השגחה שכך ישגיח לצדיקים לשלם להם שכר טוב כמו על הרשעים להפרע מהם ואין שינוי בבחי' מענין לענין וכן יקבל התעוררת ממעשה הצדיקים והתעוררות ממעשה הרשעים בהשואה אחת שבבחי' קבלת ההתעוררות אין חילוק בין זה לזה. אמנם ההשגחה צריכה להשתנות לפי מעשה התחתונים כי לפעמים יהי' פועל חסד לשלם טוב ולפעמים דין להעניש הראוי לו. ע"כ נסדרה ההנהגה בחסד ודין. ובאמת יש לפעמים שיהי' הקב"ה פועל חסד גדול וגמור **(") וכבר כתבתי למעלה שבאמת כל אלו השמות ופרטי שמות כחות ואברים שבאדם עיקרם הם למעלה ובאדם הם רק נשאלים יען כי האדם נברא בצלם אלוהים של מעלה כי עיקר השמות מורים באותיותיהם צורתם ומספרם על אותם הכחות ופעולות שאנו מדברים למעלה ד"מ שם רא"ש מורה על כח היותר עליון והשורש אל הפעולות מורה ע"ז ענין ג' אותיות ראש בצורתם ומספרם וכל אלו הם דרכי כנימיות התורה היאך הם רומזים עליהם ומכוינים הם להפעולות האלו והבן זה מאוד המחבר:)** למחול כל פשע. ויש לפעמים שיהי' פועל דין תקיף שיקוב הדין את ההר ולדקדק אפי' כחוט השערה. ויש מדה אמצעית בין החסד והדין ונקרא רחמים הרי זה ההנהגה המתחלקת לחד"ר ולפי החילוקים האלה כך תארו השגחתו הכללית הנ"ל. הרי פה ד' בחי' מד"ר והנהגה הכללית ואלה ראשי ההנהגה ויסודותיה כמו יסודות הטבע למורכביהם ונרמזים בד' אותיות השם ב"ה כמו שאפרש לך עוד בס"ד ואם תשאלינו מה צריך ל"ד הלא ההשגחה הכללית היא עצמה תוכל להיות כך לפעמים חסד ולפעמים דין ולפעמים רחמים או

חד"ר בבת אחת לכל אחד כראוי לו דע כי זה נמשך מהיות המאציל ב"ה רוצה לעורר בפעלו כפי ההתעוררות המקבל מן התחתונים ע"כ הנה מבחין בפעולותיו שני עניינים אל ההתעוררות הזה שהוא רוצה לקבלו מן התחתונים וכן להשפיע בהם. וזה ענין התקשרו בהם ורצינו להיות לו שייכות עמהם נאמר ענין הפעולה אשר יפעל ע"פ ההתעוררות ונמצא שאין ההתעוררות הפעולה ולא הפעולה ההתעוררות אלא הם שני דברים צריכים זה לזה הפעולות ומשלחת ההנהגה ולכן להתקשרות ולשייכות הזה של המאציל ב"ה עם התחתונים הוא שאנו קוראים שכינה ולפעולותיו בחילוק מיניהם אנו קוראים חד"ר:

נמצא שורש ההנהג' המשתנ' אל הנהוגים הם ד' מיני הפעולות האל' חד"ר. ובהיות המאציל מוציא תולדות הפעולות האלה באדם או בעול' הנה ימציא דברים מבטן רק שהם נמשכים מהיות המאציל פועל כך ולכן בהיותו הוא פועל כך בדרך חסד. הנ' יצא בגשמיות המים בטבעם קרים ולחים ובהיותו פועל בדין יוצא בגשמיות האש בטבעו חם ויבש ובהיותו פועל במד' האמצעית שהוא רחמים יוצא האויר חם ולח. הן המה יסודת הטבע הבונים כל הדברים למיניהם) בחיבור העפר עמהם שהוא מצא מבחי' ההנהג' הכללית. **(י) והוא מה שמבואר בס"י פ"ב בענין ו"ק שנברא בהם העולם ע"י ג' אותיות יה"ו שהם שש טבעות ומתחלקים בצירופם לשש צירופים בכל א' ג' אותיות הנ"ל שהם רומזים לג' חד"ר שמשם יצאו תולדותיהם גם למטה בג' יסודות אש מים רוח שהם ג' אמ"ש שנברא בהם העולם כי אם גובר החסד אז הם נקראים כסדר יה"ו. ואם גובר הדין אז ה' קודם לו' ואם גובר הרחמים אז הו' קודם ולעומתו גם בתולדות יש נברא שיסוד מים גובר בו יותר ויש יסוד אש גובר יותר ויש יסוד הרוח. וכפי ענין הרכבת הפעולות כך הם נפעלים בגשמיות. וזהו ג"כ ענין כל פרטי הבריאות והנפעלים שנעשו ע"י הרכבת האותיות ברל"א שערים פנים ואחור שהם האותיות המצטרפים בכמה צירופים שהאותיות כ"ב הם כ"ב חפצים כלליים התלויים בג' אותיות אלה יה"ו שהם מורכבים מנקודה)** כמו שאדבר לך עוד בס"ד מזה ומן השרשים שהם אלה הפעולות נמשך השפע' אל הענפים שהם תולדות הם אשר בעולם הזה כי בהיותו מתמיד לפעול כך הוא נותן קיום אל היוצא מן הפעולה ההוא אך ההשפע' הזאת הנה צריך שלא תהי' שוה מפני צורך שינוי ההנהג' לפי הבחיר'. והשינוי הזה רב הוא כי הרב' פרטים נמצאים בו עד שיהי' מכל א' ממש לפי ההתעוררות התחתונים וע"כ צריך שמלבד פעולות ההנהג' לפי עניינ' דהיינו חד"ר יהי' בחי' השינוי פי' דבר שיהי' מוסיף או גורע ההנהג' הזאת לפי הצורך והיינו פעול' אחרת. וזה תזכור מה שכבר אמרתי היות כל

מה שאנו מדברים בספירות רק הערכות סדרי פעולות המאציל ב"ה בכל משפטיהם. וע"כ לכל אשר נבחין פרטי בפעולות נקרא לו שם חדש שאינו מה שהוא בבחי' אחרת וע"כ לבחי' קשר המאציל ב"ה שרוצ' להתקשר אל ברואיו נקרא פעול' אחת ספיר' אחת התנוצצות אחת מאור אחד כל אלה תארים שנוים לפי העניינים ולבחי' הנהג' בעצמ' נקרא פעולה אחרת. ולבחי' השתנות ההנהג' וההשפעה ליתרון או לחסרון נקרא עוד מאיר אחר ספירה אחרת פעולה שבה תלוי השתנות ההנהגה הזאת בזמנה. הרי כאן ג' דברים ההנהגה בעצמה הנהגות ההנהגה לפי השתנותה וקשר המנהיג עם נהוגיו. והנה בהבחין כל חלוקי סידור ההנהגה הטוב לקרוא להם שמות לפי עניינם. נמצא עוד ענין אחר הוא בין ההנהגה והנהגה ורשגחה שהוא קשר הנ"ל. כי הענין כי בהיות המאציל ב"ה יוצא ומתעורר הוא ופועל כך זהו בחי' ההנהגה ובהיות הדבר נמשך אל התחתונים בבחי' ההשגחה זהו קשר המנהיג עם הנהוגים אמנם כבר שמעת שהשגחה והקשר בבחי' ההשגחה וקשר הוא שוה שאין שייך בה חילוק חד"ר שכך היא השגחה וקשר אם תהיה לחסד כמו שהיא אם תהיה לדין או לרחמים ולהיות השגחה הזאת משתוה אל ההנהגה לפי השתנותה וחילופיה להשפיע כך למטה הנה זאת ג"כ פעולה אחרת ועוד מן ההנהגה אל ההשגחה כי כל חלקי ותנאי הפעולה אנו צריכים להבחין היטב נמצאים בה ג' פעולות כולם להנהגה ואחד לקשר המנהג עם הנהוג ים היא השגחה שזכרתי. **(וקו ושטח י' נקודה ו' קו ה' שטח ולכן הם במספר כ"א והם כ"א אותיות וא' כולל כולם שהוא אלף נגד קוצו של יו"ד וכפי הרכבת חלקו פרטי הפעולות של חד"ר כך הם חלקי הנפעלים. והם בציור הכ"ב אותיות בגלגוליהם וצירופיהם. והוא מ"ש בס"י למצא כל היצור יוצא משם אחד והכל בשמו הגדול ית' המחבר:)** ההנהג' והשגחה הם ב' עקריות הנהגות ההנהג' ומעבר ההנהגה אל ההשגחה הם המתלוים אל השתים וכן כולם מעשה ההנהגה הזאת בכל חלקיו אמנם כאשר נבחין יותר הנה נמצא שהשגחה היא אחת לבד כי היא שוה בנ"ל. ההנהג' תהי' ג' פעולות חד"ר והנהגות ההנהגה תהי' ג"כ ג' כי לכל א' בפ"ע שייך חסרון ויתרון ומעבר ההנהגה אל השגחה ג"כ ג' כי כהנהג' כך המעבר ממנה אל ההשגח' להמשיכה אחריה הרי כאן עשר מיני פעולות הם הנקראים ע"ס תשעה להנהגה וא' להשגחה וקראו להם שמות אשר קראו לרמז בהם רמזים פרטים בענייני הפעולות עצמם והם כח"ב חג"ת נה"י ט' של הנהגה ואחד של השגחה והיא מלכות:

עשר ספירות האלה הם העומדים לצורך ההנהגה וצריך שיהי' ביניהם קשר ושייכות הראוי לפי פעולתם ובאמת שבע הם העומדים לצורך ההנהג' והיינו חג"ת נה"י הם

פעולות ההנהגה ומלכות השגחה וכח"ב הם ענין אחר כי הם מושכים ההנהגה לפי התנועות הצריכות:

ועתה אודיעך כי כאשר לא נמצא שום נמצא למטה שאינו מורכב מן היסודות כך לא תהי' שום פעולה שאינה מורכבת מג' מיני פעולות אלה חד"ר אלא שבאחד גבר החסד ותקרא ספירת חסד ובאחד דין ותקרא ספירת דין וכן הרחמים רק שכאשר נבין דרך הפעולה נבין כי כך הכין מתחי' המאציל להיות פועל בחד"ר וכיון שהכין כך כל פעולותיו בנויות מג' המינים האלה רק שמגביר בהם בכל אחד המין שהוא רוצה בה ואין ההרכבה הזאת והמזגו שוה לעולם כי לכל ספירה יש מזגו בפ"ע ואפי' חסד ונצח אין מזגם שוה:

ועתה אבינך מה נמשך מענייני חלוקי המזג הזה דע כי אחר שידענו ענין הספירות בכלל נבחון פרטיות כל ספירה ונאמר כי כל ספירה כלולה ג"כ מעשר ספירות פי' שהיא מורכבת כך בעשר ספירות ואפי' אלה העשר ספירות שבה כל אחד מהם תהיינה כוללות מע"ס וכן עד אין תכלית ופי' הענין הזה כי אין לך פעולה שפועל המאציל שאינו מסתכל בה על כל המציאות ופועל אותה לצורך כולו וע"כ כל חלק פעולה שנבחין בפעולותיו נאמר שיש בה ע"ס בכל החילוקים אשר להם כי כל פעולה הולכת לתועלת הכלל ")

אך כאן **(")ובמ"א כתבתי כעין זה בביאור דברי חז"ל במשנה (פ"ק דר"ה) בר"ה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון כו' ובברייתא שם ותנא וכולם נסקרים בסקירה אחת. והרמב"ם ז"ל נתקשה מאוד בהבנת דבור זה. כי דבר סותר לחברו אבל באמת כוונתם בזה שבר"ה נשקף כל תועיל ידיעת המזג כנ"ל כי אין מזג ע"ס החסד כמזגי ע"ס הגבור' כי החסד שבחסד יהי' יותר חסד מחסד שבגבור' והחסד של חסד שבחסד יהי' יותר מגבורת חסר שבחסד. הרי המזגים הולכים ומשתנים שאין הא' דומה לחברו ובהיות לכל פעולה מפעולת המאציל תולדה פרטיית יוצא לפי כחה הפרטיית הנה לכל הפרטים האלה יצאו תולדות פרטיים שאין שוות זו לזו ומכאן נמשך רוב פרטי הבריות הנמצאים שכולם יוצאים רק מן הע"ס אך בבחי' הפרטיות הזה וכולם בפ"ע לפי מהות השורש המוציאם פי' הפעול' שממנו נולדו. ואמנם הנה הענין הזה הולך עד אין תכלית כי אם כל חלק הוא כך הנה אין סף לדבר אך באמת הוא שכל חלק פעולה שרצה המאציל לפעול הנה יהי' תמיד כך מביט אל המציאות אך אין חלקי פעילותיו אלא לפי רצונו כל התנאים אשר חשב היותם צריכים בפעול' ההיא לצורך הכוונה שהית' לו בבריאת עולמו וזה הכל נמשך אחר סדר דמות האדם כי אותו הדמות הוא שצריך להיות כך בכל חלקיו להעמיד הבריות כך באותה התכונה מטבע שרוצה בהם הקב"ה שאם החלקים הי' משונה ממה שהוא עתה היתה פעולה משונה ממה שהוא ובהיותה מבטת אל כל

המציאות כילו הי' מתחלף ממה שהוא ואם ידע המאציל ב"ה שסדר הדמות הוא המוציא הבריא' הכוונה שהוא רוצה בה. ודע ששום סדר אחר לא הי' עושה זה. והנה דמות האדם חילוקו לתרי"ג וכן תרי"ג חלקים נמצאו בע"ס שכל חלק מהם יביט אל כל המציאות ולכן כל א' מהם יכללו ע"ס. ופי' הענין שהספירות הראשונות יגלו פעולותיהם עשרה לאחד ומהם עשרה לעשרה עד שימצא הענין הזה פועל כולו לא פחות ולא יותר. אמנם אפרש לך ענין זה היטב איך אפשר להמצא זה המנין. דע כי אע"פ שאמרתי שכל פעולה מסתכלת על כל הבריא' עכ"ז אפשר שלא ירצה המאציל להוציא ממנה תולדות מכל בחי' זאת אלא מחלק ממנה שהיא מסתכלת על איזה חלקים מן הבריא' ולא על כולה ואז נקרא שאין הספיר' מאירה אלא במקצת ספירותי' וע"כ כאשר יאירו כולם בכל ע"ס שהם כמו חלקיהם ועד מאלה הע"ס שהם חלקי הראשונה יאירו החלקים שבהם ולא כולה אלא מקצתה פי' מה שמביט בהם למקצת הבריא' והוא מה שצריך לצורך הבריא' לעמוד על התכונ' הזאת אז יבא המנין הזה של תרי"ג. והנה ע"ס הם הפעולות שרצה בהם המאציל להנהיג עולמו וכבר אמרתי בכל א' מהם הוא מביט **(אדם בפרט ודינו נגזר ע"פ הכלל כולו והוא כמו בתחילת בריאת העולם באצילות הי"ס בכל פרטיהם שכל א' כולל כולם וכן בר"ה הוא ממש חידוש הבריאה לפי ערך השגחת השנה הזאת וכל אחד נידון בפרטות ע"פ השקפת הכלל כולו ועולים דבריהם כהוגן שבר"ה נברא האדם שכולל כל הבריאה וכל הנשמות נכללו בו ונידון אז על כל הפרטים וכל פרט לפי הכלל כולו והבן המחבר)** אל כל הבריא' אך זה ודאי שאין הנמשך מאחת מהם בכל הבריא' הזאת מה שנמשך מאחרת. פי' כי אחת תתן לכל הבריא' מציאות אחת ואחת מציאות אחר ואפי' הראשונה הנה יש בה מציאות מה שנמשך לה מהמוצא האחרות אחריה וע"כ נבין בהם פרטות ענייני' נמשכים כ"א בפ"ע:

הספירה הראשונ' הוא כתר והיא מבטת אל כל המציאות כנ"ל ע"כ נאמר שיש בה תרי"ג חלקים כי כבר שמנו כללות המציאות תרי"ג ואז נקרא לספור' הזאת פרצוף והיינו כי לבחינתה מה שהיא ספירה פרטית שגורמת ענין פרטי במציאות נקרא ספירה. אך בבחי' מה שהיא מבטת אל כל המציאות נקראהו פרצוף ועניני דמות אדם כי כבר שמעת שדמות אדם הוא תרי"ג. והוא כללות כל הנמצא והספירה השניה וכן הג' כל א' מהם נקראים ג"כ פרצופים בבחי' היותם מביטים אל כל המציאות אמנם צריך אני לפרש לך זאת הענין דע כי כאשר המאציל ב"ה פועל בחד"ר ברא בגשמיות המים והאש והרוח כן ברא הימין והשמאל והאמצעי כי הלא זה כל ענין חברת האמת להקביל הנבראים ומקריהם אל הפעולות שרצה לפעול המאציל ב"ה בעולמו ע"פ סדר הדמות אשר בחר

לתת לאדם שהוא הסדר המשים כל הבריאה בתכונה אשר היא שהיא המצטרכת לענין הבריא' השכר והעונש ע"כ בדעתינו סדרי פעולותיו נדע סדרי בריאתו והנהגתו. ונחזור לענין כי הנהגת חד"ר עושה הימין והשמאל והאמצעי ומשלשתן נמצא גוף האדם וגם כנגד הנהגות ההנהג'. ומעביר ההנהג' ג"כ בדמות האדם חלקים א"כ הרי שאין התרי"ג נשלם אלא מכל הצדדים והחלקים ביחד לפ"ז בדברינו בחג"ת ונה"י מצד עצמם לא מצד הבטתם אל כל המציאות נמצא שבהם החלקים מן התרי"ג חוץ ממה שיש לעומת ההנהג'. ובאמת זהו עיקר ההנהג' כי ההנהג' ומה שמתפשט בעברה אל השגח' זהו מה שצריך אך ההנהגת ההנהג' היא המחסרת או הגורעת את השפעת ההנהג' כי בפעול המאציל ב"ה באותו הכח תרבה ההשפעה ואם לא תחסר ע"כ יאמר שהפעולות האלה בהביטם אל המציאות לפעמים יביטו אל ע"ס בזמן המצא הכח העליון ולפעמים יביטו אל מציאות עצמם לבד שהם ו' ספירות בהחסר הכח העליון שזכרתי וכאשר נבין בחינת המדריגות של הע"ס בכלל לא לפי פרטיות אלא לפי כלל עניינם שבעבורה נמצאו נמצא שההנהג' בעצמה תלוי בששה ספירות התחתונות ג' להנהג' וג' להעברה אל ההשגח' כנ"ל שזה שוה בכל זמן בזמן היותר כח ובזמן הכח המועט וג' ספירות הראשונות הם מנהיגי ההנהג' הזאת שכל א' מהם צריך שיביט אל כל ההנהג' כולה להגיע כולה על פיו כי אפי' הדין והרחמים יהיו מתנהגים לפי החסד מצד חכמה והחסד והרחמים יתנהגו לפי הדין מצד הנהגת בינה וכן הדין לפי ההנהגת הרחמים שיהיו כתר וזה מורכב קשור ושלום ולכן בכל אחד מהם נבחין תרי"ג כי כך הם מביטים אל תרי"ג אך בו' ספירות ביחד נחשב אותם בענין אחד שהם ענין ההנהג' עצמה והיא מתנהגת אחר הג"ר וע"כ אע"פ שנאמר שכל א' מהם יביטו אל כולם הנה אין זה מה שאנו צריכים להבין לדעת דרך משפט מעשיהם כי כל ההנהג' בכל חלקיה נבינה לדבר אחד ומנהיגי ההנהג' כבין שיהיו מביטים כל א' מהם כל אלה כי מתנוע' נמשך מהם אל כולה והכל יהי' נשלם בהשגח' כאשר תשמע עוד בס"ד. ולכן אלה הששי ספירות נקרא ג"כ פרצוף והוא כי הם מצ"ע בין כולם או יביטו אל עצמם כשאינם מקבלי' התפעליות מן הג"ר שאין המאציל פועל בהם ויעשו מה שיעשו מן התרי"ג רק חלקים המגיעים להם או יקבלו התנוע' מן הג"ר ג"כ ואז נוסף בהם כח ג"ר האלה המניעים אותם ואז יהי' בהם לבדם בחי' תרי"ג שיהיו חלקי' מהם לפי עניינם וחלקים לפי מה שמקבלים מן הראשונים וההשגח' הנה תשתוה ג"כ לכל המציאות כי לפי כל המציאות הוא נעשית הרי מן הע"ס נעשה החילוקים חלוק הששׁ' ספירות ביחד שהם ההנהג' בעצמה והם חסירי פעולות הג"ר בהם לפעמים כשאין המאציל פועל הג"ר אלא שאז אינם מקבלים מה תנוע' חילוק

הג"ר שכל א' מהם מביט להשלים לפי עניינו ההנהג' כולה ואז יהי' בהשש' ספירות עצמם חלקי הג"ר שהוא מה שיש בהם מההתפעלות שמתפעלים מן הג' ראשונות האלה וההשגח' המשתנה אל כל המציאות והם נקראים ה' פרצופים פי' ה' פעולות מביטים אל תרי"ג ענייניים או תנאים:

והנה לפי הסדר הזה נמצא כללות ההנהג' בשני הפרצופים התחתונים שהם ההנהג' וההשגח' ועוד נבחין מה שיפעלו בהם ה"ג העליוני' שהם מנהיגים אותם כ"כ בחתם ההתפעליות החדש אשר יתנו או בגרעם אותו מהם. והנה בהמשך ההתפעליות הזה אל השש' הנ"ל שהם חג"ת נה"י הנה ימצא בהם עצמם מבחי' כח"ב ג"כ היינו זה ההתפעלות אל התנוע' החדוש שמקבלים מהם ואז ימצא בהם בחי' ע"ס וכשיחסר זה ההתפעלו' יהיו ו' ספירו' לבד ולכן ב' זמנים אלה נמצא להם זמן היותם שלימי' בע"ס וזמן היותם בלתי שלימים וכל זה אפרש לך עוד בס"ד וכן התולדות הנולדות משני זמנים אלה הכל באר היטב ותדע באמת שכאן הוא כל סדר ההנהג' לפי חסרון או יתרון ששה ספירות האל' הנמשכים אחר הנהגת מנהיגים הנזכר וחיבור ההנהג' אל ההשגח' להיות נשפע שפע אל התחתונים ע"כ נאמר ששורש כל הנמצאים באמת הוא בלתי הפרצופים האל' כי הראשונים אינם אלא לסדר בסדר הראוי את הפרצופים האל' ולא להוסיף עליהם כי רק מה שנמצא בהם הוא מה שהמציא בגשמיות בעוה"ז הבורא יתי"ש:

ועתה אודיעך ענין אחד עוד נמצא ב"פ האלה לצורך הבחירה והוא ענין עילה ועלול ופי' הענין הזה כי כך רצה המאציל לפעול פעולות או נאמר להאיר הארות שהכל א' כמ"ש פעולות שתהיינ' נולדות ונמשכות זו מזו והראשונ' תהי' עילה וסיבוב לשניה והשניה לשלישית נמצאת גבורה יוצאת מחסד ות"ת מגבורה וכן כולם והנה בכאן באמת יש מקום שאלה כי איך אפשר שתצא גבורה ותולד מחסד והרי הם הפכים אמנם צריך שתדע שזה סוד המים הרו וילדו אפילה והוא כי לא כמו האב המיילד את בנו מכח עצמו אלא כמו שמקבל הריון מאחר והוא כי אין הדבר הזה באמת עצמי אלא מיקרי שרצה בו המאציל ב"ה ורצה שלא תצא הגבור' אלא מכח החסד ולא שתהי' נמשכת בתולדתה ממנו אבל זה ודאי שמקבלת התפעליות וזה יהי' כלל שמור בידך שאין פעולה קטנה בפעולת המאציל ב"ה לבטלה שהי' אפשר להעשות זולתה כי הכל נותן תכונה פרטית בבריא' שלא הי' כך בלעדה וע"כ אינו דומ' שתצא הגבור' וסובבת מן החסד והחסד מן הגבור' לשיהיו יוצאים כל א' לפי כחו לבדו. והנ' בהיות כל האל' יוצאים כך עלול מעיל' ע"כ יהיו כולם ג"כ בסוד משפיע ומקבל. ופי' הענין כך כי כל עילה מקיימת העלול ממנה וזהו בכח ההשפע' שמשפיע בה וענין השפע' הזאת הוא התמדת אותו

הענין הכח הפעול' שהוציא את העלול הזה בראשונ' ובאמת לפ"ז כל ספירה הוא עלול למעל' שלמעל' ממנה ועול' למה שלמט' ממנה ולא זו בלבד אלא אפי' התנאי המעול' נבחין להם עילה פרטיית כי באמת כל הפעולות האל' הולכים בדרך אחד נגזר לפי כוונת המאציל ב"ה אשר הייתה לו בבריא' ולכן צריך שתהיינ' קשורות זו בזו בכל פרטיהם לגמרי ובקחתינו הדברים במחלוקת כללית נמצא היות ההשגח' בכלל משפעת לנו אך בבחי' המאורות עצמם הנה היא המקבלת וההנהג' משפעת עליה ומנהיגי ההנהג' משפיעים אל ההנהג' עצמ' ועוד ענין אחר נמצא בהם והוא היות בספירות מה שיהי' שורש לנשמ' באדם ומה שיהי' שורש לגוף בו כי הרי דמות אדם בכלל הוא חיבור גוף ונשמ' ביחד ואפי' בדוממים נמצא כמו בחי' נשמ' ויהי' איזו כח פנימי מעמיד צורתם וע"כ נמצאת הבריא' כולה בכלל נחלקת לפי החילוק הזה של גוף ונשמ' והספירות כולם ג"כ צריך שיהי' בכל אחד מהם מה שיהי' שורש לזה ולזה ונפעלת הנשמ' בגופה כך יהי' פעולות מה שהוא שורש אליה כמה שהוא שורש לגוף כי כבר שמעת היות הפעולות עצמם תלויות זו בזו ומתפעלות מהתמשכן זו מזו התפעלות פרטי. ואחר כל הקדמות האל' תוכל אתה להגיע אל שירש ענין הבריא' הזאת ותבין בו המשך ענייני' בביאור:

דע

כי אמרו חז"ל שהקב"ה ברא את העולם בדין ושותף עמו מדת הרחמים וסוד הענין הזה הוא כי המאציל ב"ה בלתי בעל תכלית ופעולותיו אם הי' רוצה לפעול בכחו הי' בלתי תכלית ג"כ והוא רצה לברוא נבראים בעלי תכלית ולכן כעל פעולות בעלי תכלית. פי' הענין לא שיהי' תכלית בעצמות ההאר' שלהם כי אין שייך לומר זה הענין כי המאציל ב"ה הוא הפועל ופועל התנוצצות כך כאלו נוכל לומר כי לא מתנוצצים כי באמת כל הפועל הוא פועל כע ל' שיפעל רק זה נוכל לומר שאין צריך הפועל לתת בכל פעול' ממנו כל כחו כי הלא בפעול יוסיף כח יפעול' אחרת וע"כ נאמר שהמאציל ב"ה לא רצה לפעול בכל כחו בלתי בעל תכלית אלא במקצת כח מה שרב' וגזר נמצא לפ"ז שהענין הראשון שעש' המאציל ב"ה הוא שת הגבול לכח הזה שבו יפעול פעולותיו ובאמת כל פעול' יהי' לה גבול בפ"ע ונמצא בחי' הגבול הזה ג"כ פעול' המפלו' אל כל פעול' מפעולותיו בבחי' הארה. פי' הענין כי כל פעול' היא מוגבלת א"כ נמצא בכל פעול' שני דברים פעול' או הארה וגבול ובאמת שניהם פעילות כי אין הגבול העדר לבדו אלא מציאות פעול' מגבלת וזה כי הלא שמעת איך כל פעולות המאציל הם בדרך התנוצצות להם מציאות ולכן גם פעולת ההגבל' הוא ענין נמצא ממש והוא סוד הכתוב ישת חשך סתרו. וזה הפעול' מתלוה אל פעולת ההאר' יותר או פחות ונותנת מדה להההאר' עצמה

ובאמת הנפרדים ובפרט הגשמיי' הם כך מפני היות נגבלת ההאר' בהם שהם נשארי' חשוכים כי הגוף חשוך הרב' והנשמ' פחות ממנה והמלאכים מתעלמים כמו כן על בני אדם והם עצמם מתעלמים זה על זה במדרוגתם והקרוב יותר הוא אשר בעצמותו יש ההאר' יותר ומתרחק ממהות ההאר' השורש פחות ממה שמתרחק מי שהוא תחתיו כי הריחוק מהש רש אל הענף כבר רב הוא באמת אבל יהי' רחוק פחות מן האחר נמצא לפ"ז שורש מציאות הנמצאים הוא הגבול הזה כי למאציל ב"ה אין גבול והגבול הוא בנבראיו שהמאציל ב"ה לפי הגבול כך מאיר בהארתו שההאר' תהי' נמדדת בגבול ההוא וזה הגבול הוא ענין הדין המצטרף דווקא לצורך הנמצאים והחסד הוא בחי' ההאר' והתפשטות בריאת העולם הי' בדין והוא הגבול הזה הניתן בראשונ' אל ההאר' (ע"כ מהנמצא אתי בכתובים מדברי החסיד האלהי הרמ"ח לוצאטו ז"ל אשר דבריו כלפידים בוערים מאירים כספירים וברקים זוהרים. ודי בהם לסור לבב עקש וטיפש החושבים מחשבת און להטיל מום בקדשי שמים וסרו מהר דברי המלגלג בספרו ארי נוהם כארי טרוף יטרוף לכל הרוצ' לגשת אל הקודש פנימ' עומק חכמ' האמיתית והנפלא' הזאת. ואל יפול לב אדם על חלמותיו ועל דבריו. שחל בחץ ארי ברחובות קרי' ישאג ינהום יענה בקולו קול עוז יתן אומר להרחיק אדם מלימוד חכמה הזאת. וכל טענותיו והבליו יהיו כמוץ אשר תדפנו רוח א אלהים בקרב לב עמוק איש תבונות ע"י המעט אשש גילה לנו האלהי הרמ"ח ז"ל בכוונת עומק דבריהם הקדושים):

ועתה אשלמ' את נדרי אשר נדרתי והבטחתי לבוא בכתובים לבאר תפילת אליהו ז"ל האמור' עם ספר הקדמת התיקונים שהבטיח לנו החסיד האלהי הנז' לבאר דברי קדשו ולא זכינו לאורו ואבוא היום לבאר קצת מן הקצת אשר באמת בתפיל' זאת כיון לבאר במלות קצרות שרשי ויסודות חכמה העמוק' הנפלאה הזאת:

פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת [הוא דאפיקת עשר תיקונין עילאה על כל עילאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסה בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין

(פתח** אליהו כו' ביאורו אחר שכבר נתבאר למעלה בהקדמה אמיתית אשר היא יסוד ושורש אל החכמה הזאת שכל מה שאנו מדברים בספירות והארות ופרצופים וכל הפרטים אין עסקינו ח"ו בעצמותו ית' כי הוא מסולק מכל רעיון ומכל שם ולית מאן דתפוס בי' כלל וכמ"ש ברע"מ פ' פינחס (רכ"ה) ואיהו לא אתקרי הוי"ה ובכל שמהן אלא באתפשטות נהורין עלייהו (ר"ל בספירות) וכד אסתליק מנייהו לית לי' מגרמיה שם כלל מנהון עמוק עמוק כו' ובזה"ק פ' בא (מ"ב) דהא קדם [דברא קוב"ה דיוקנא בעלמא

וצייר צורה הוה הוא יחידאה בלא צורה ודמיון ומאן דאשתמודע ל' קדם דברא עלמא דאיהו לבר מדיוקנא אסור למעבד לי' צורה ודיוקנא בעלמא לא באות ה' ולא באות י' ואפי' בשמא קדישא ולא בשום אות ונקודה בעלמא והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה מכל ודבר דאית בי' תמונה ודמיון לא ראיתם כו' ע"ש. וע"ז רמז בכאן ואמר רבון עלמין ר"ל שאין אנו מתחילים לדבר רק מרצונו ולא ברצונו עצמו כי הוא ורצונו אחד וג"כ א"ס לרצונו אלא אנו מדברים מצמצום רצונו שבזה נעשה אדון לכל הנבראים ולכל עלמין דלעילא ועליו הוא אומר אנת הוא חד ולא בחושק ר"ל שעצם רצונו אחר שצמצם רצונו אין בו שים חשבון כחות ופעולות כלל כי אם אחר שהאיר ברצונו לפעול פעולות וכחות לגלות לברואים שהם הע"ס וז"ש אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין והם כלל הע"ס שהם בכלל הפעולות שנתגלו בדרך התנוצצות והארה ונקראים בשם תיקונים וכמו שיתבאר בס"ד)** וקרינן לון עשר ספירין לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חברי' מאילין עשר)** **(ואמר אנת הוא עילאה על כל עילאין שתחי' גילויו הוא בצמצום רצונו לבד שהוא העילה ראשונה וסיבה ומקום שיתגלו פעולותיו בבחי' גבול ותכלית כפי השייך אל נבראיו והוא ית' ברצונו הכין הארתו בדרך הדרגה עד שבאו אח"כ לידי סדר אצילות הרכבת פעולות ומאורות לפי דמות אדם שהוא הכולל הכל והוא עולם האצילות ר"ל מה שבאו פעולותיו ית' מצומצמים ומסודרים ממש לפי ערך הנבראים שהם בכלל אדם שלם ולפי ערך סדר התורה והאדם במספר תרי"ג כמבואר כל זה למעלה והמדריגות וסדרי רצונו ופעולותיו שקודם זה הם העולמות עליונים שאנו מדברים בסוד א"ק והארות שיוצאים ממנו בסוד רשר"ד וטנת"א שהם כולם פעולות שרשיות להוצאות סדר פעולות האצילות וסדר התיקון והנצחיות ושכר התורה והעבודה כמבואר במ"א באריכות ולכן אמר שהצמצום שאנו מדברים בו והוא המקום הוא עילאה על כל עילאין שהם עולמות א"ק וכל מה שבו ואמר עוד סתימא על כל סתימין לרמז על עלמין דאדם קדמאה סתימאה ולעולם המלבוש הידוע ליודעים שהם סתימין מאוד שגם הדבור אסור בהם שלכן לא גילה אותם הרח"ו ז"ל בכתבים וסוד הצמצום הזה נורא מאוד אין מושג לשום נברא אל ברעיון ולא במחשבה להשיג היאך נעשה הצמצום והיאך יצא החצון מבלי גבול לגבול ואין לנו להרהר בהם כי אם בדרך רצוא ושוב כמ"ש בס"י ואם רץ לבך שוב למקום לידע רק מציאות הצמצום ולא למעלה היאך היה הצמצום וז"ש ולית מחשבה תפיסה בך ר"ל שאין לתפוס שם במחשבה לחקור בו רק בדרך ריצה ושיבה לבד. אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין כו'

הוא גילוי הפעולות מאצילותו ית' ונקרא תיקונים כי בעלמין דלעילא שקודם אצילות לא הי' עדיין בסדר הראוי להנהגת הברואים רק בבחי' שרשיים ויסודות לבד עד שבאו למדריגות אצילות שהוא בסידור דמות אדם ממש ובסדר הנביאים כולם שהם דמות אדם אחד לכן שם נקראו תיקונים. וז"ש לאנהגא בהון עלמין כו' ורבינו הגדול הגר"א ז"ל ופי' בכתבים שמ"ש תיקונים הם פנימיות הע""ס וכמו שית' לקמן ונקרא תיקוני' לטעם כמוס ונפלא שהנה כמו באדם למטה הוא מורכב מגוף ונשמה וכח הנשמה מתלבש בכל האברים ובכל אבר היא פועלת לפי ערך האבר הזה בעין לראות ובאוזן לשמוע וכן בכולם וכמו כן בספירות דאצילות שהם פעולות המאציל ב"ה שפועל בברואים בדרך הארה והתנוצצות הם ג"כ גוף ונשמה עצמות וכלים והיינו שהפעולות עצמם המושגים אל הנבראים הם נקראים כלים ר"ל גוף ואברים וכל מה שאנו מדברים למעלה עיני ה' אזני ה' וכדומה רז"ל כחות פעולות שיש להם אלו השמות בעבור שהאדם למטה אשר הוא בצלם ודמות של מעלה נקראו אברים שלו באלו השמות על שם מקור הפעולות למעלה למעלה וכמ"ש בספרינו זה בביאורם וכמו שבאדם התחתון אינו נראה פעולות הנפש בעצמו רק פעולת האברים שאנו משיגים שרואה בעינו ושומע באזנו וממשמש בידיו ורגליו אבל אנו יודעים שאינו פועל בגוף האברים עצמם רק בכח הנשמה)** ספירין אתחשיב לי' כאלו אפריש בך ואלין עפר ספירין אנון אזלין כסדרן חד אריך וחד קציר וחד בינוני ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא לבושין תקינת לון **(המתלבש בו וכחות הנפש מהותם והיאך הם פועלים בגוף אינו מושג לנו כמו כן אין אנו משיגים מאתו ית' רק מציאות השגחתו והנהגתו בפעולותיו העצמיים אבל בהם מתלבש כח יותר עליון אשר הוא רצונו המתלבש בפעולותיו היאך ע"י פעולותיו מתמלא רצונו וכוונתו בבריאת עולמו ותיקונו הנבראים ע"י בכדי לשלם שכר לעושי רצונו שלתכלית זה היה כוונתו בבריאה ולכן מחשבה זאת אשר הוא מתלבש בפעולותיו אנו קוראים תיקונים והוא הנשמה לפעולותיו ונקרא ג"כ בשם ע"ס כמו הפעולות עצמם שגם הם בדרך התנוצצות והארה. וז"ש שהם לאנהגא עלמין סתימין ר"ל חו"ב דאצילות שהם הגופים ונק' סתימין דלא אתגליין כמ"ש הנסתרות לה' אלהינו שהם י"ה של השם חו"ב כידוע ועלמין דאתגליין הם זו"נ ו"ה של השם ובהון אתכסואת מבני נשא ר"ל שאין אנו משיגים ומדברים באצילות רק בפעולותיו והנהגתו לבד אבל עומק מחשבתו בפעולותיו והיאך הם מתקנים וממלאים רצונו דבר זה מכוסה ונעלם מאתנו כמו באדם למטה אין אנו רואים ומשיגים רק גוף האדם ואבריו אבל לא נשמתו ואנת הוא דקשיר לון כו'. ר"ל קשר הפעולות וסדרם זה עם זה תלוי ג"כ בעומק המחשבה

היאך לקשרם בשביל הנהגת הנבראים לטובתם ולתיקונם כמו שקשר אברי האדם תלוי בנשמתו שהנשמה היא המקשרת אברי הגוף זה עם זה וכן בפעולת האיברים דרך משל כשרוצה לאכול אז הולך למקום האכילה ברגליו ונוטל המאכל בידו ומניחה אל פיו הרי שבזה נקשרים האברים זה בזה למלאות רצון מחשבתו של אדם ותכליתו וכמו כן קשר סדרי הפעולנת והרכבת המאורות בסדר התלבשות הפרצופים וקשר הספירות של הפרצוף זה בזה, שהוא קשר והרכבת הפעולות להנהגה הם מתקשרי' לפי עומק מחשבתו ית' המתלבש בפעולותיו ומ"ש ומייחד לון הוא כידוע וכמ"ש האלהי החסיד רמק"ל בספרו פתחי חכמה ובכ"מ שכל ענין האצילות וכל הבריאה הכל היה בשביל גילוי יחודו ית' בעולמו וכל ההנהגה של כל הפעולות וסדרי הרכבת המאורות של פעולות הספירות בכל שית אלפי שנין דהוה עלמא הכל הוא הולך לגלות יחודו ית' וכמ"ש ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו' וז"ש ומייחד לון שיחוד העליון וגילויו הוא תלוי בפנימיות הספירות שהוא עומק מחשבתו המלבש בפעולותיו ולכן אף שאנו מדברים בספירות שהם הפעולות וכחות במספר ובחילוק מדריגות גם בזה אין בהם פירוד וחילוק רק בערכינו הניתן לנו להשיג מרצונו ית' אבל בבחי' רצונו עצמי, אין חילוק ופירוד וריבוי ח"ו רק הוא אחד יחיד ומיוחד בהם כקודם הבריאה ממש וכמו שהאריך בזה הגאון מאוה"ג מוהר"ח ז"ל מוואלאזין בספרו נפה"ק (שער ג) יעו"ש ולכן אמר ובגנן דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה כו' שהרי רצונו ומחשבתו הוא היחוד העצום, וכן פעולותיו ביחוד גמור ורק מס"ט דילן אנו מדברים בחילוק מדריגות ולכן כל מאן דאפריש כו' כאלו אפריש בך כו'. ומ"ש ואנון אזלין כסדרן כו' ר"ל הפעולות שאנו מדברים בו ית' באצילות והם בכלל ג' מדריגות חד"ר חד אריך הוא חסד הוא להאריך אף)** דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכמה גופין תקינת לין דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסיין עליהון ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא ת"ת גופא נו"ה תרין שוקין יסוד סיומא **(ולגמול חסד וטוב אך למי שאינו ראוי בלי שיעור וחד קצר הוא הגבורה והדין שאינו מאריך במדה זו רק מעניש תיכף לעוברי רצונו וחד בינוני הוא המחמים שאינו מוותר לגמרי אבל אינו מעניש תיכף רק במיזוג החסד היינו לפרוע מעט מעט או להאריך זמן עד שישוב בתשובה וכדומה כל מדה ומדה כפי רצונו ית' הידוע לטובת הבריאה. ואנת הוא דאנהיג לון הוא מחשבתו ית' שהוא הנשמה המתלבש בפעולותיו כנשמה המנהגת אברי הגוף לפעול פעולתם ומ"ש ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא כיון בזה כוונה עמוקה כי אף שנתבאר שיש מדריגות רבות ועולמות יותר עליונים מאצילות שהם א"ק ואורותיו ומה שלמעלה

אשר הם שרשים עליונים לאצילות אין זה אלא בכלים ר"ל בפעולות עצמם שהם הולכים במדריגה עד שבאים בגבול ושיעור הראוי להנהגת הנבראים אבל בפנימיות המתלבש בהם שהוא רצונו ית' המתלבש אין בו חילוק מדריגות למעלה ולמטה כי הקו המתלבש ברשימו הוא אחד מלמעלה עד למטה סוף כל המדריגות והרצון שוה אצלו ית' בעולמות והעולמות העליונים אל מה שמגיע מפעולותיו בעולמות התחתונים שאף שהפעולות עצמם הם הולכים בהדרגה אינו שוה פעולותיו למעלה לנשמות בעולם הבריאה למה שפועל ביצירה במלאכים וכ"ש למטה בעשיה אבל הרצון הפנימי שוה בכולם שהכל רצון אחד שכיון בו הוא ית' בבריאת עולמו בשביל הטוב להיטב לזולתו רק שכך רצה וראה ית' שלבוא לתכלית הטוב צריך שיהיו פעולותיו הולכים בהדרגה נכונה וז"ש חכמי האמת שהרשימו הוא הצמצום שורש הכלים והעולמות בהם חילוקי המדריגות אבל קו הפנימי מתפשט בשוה עד סוף העשיה וז"ש דלית מאן דאנהיג לך לעילא ולא לתתא ר"ל שאין מדריגות עליונות יותר מרצונו באצילות שהכל רצון אחד בכולה בשוה ממדריגה ועולה היותר ראשונה על העלול היותר תחתון והבן מאוד עומק דברים אלו כי א"א להרחיב הדבור בזה יותר. והוא מה שרמז עוד בהסתר דבריו מ"ש ולא מכל סטרא ולומר שגם רצונו מתלבש במציאות הסט"א בעולם אשר הוא מתנהג היפוך כל סטרא דקדושה הכל ברצונו ות' כמ"ש ומלכותו בכל משלה והרצון שוה גם שם הכל בשביל התיקון והטוב וח"ו לחשוב רצון אחר זולת רצונו הטוב ית' שזה היה טעות כל הטועים שקצצו בנטיעות לחשוב שתי רשויות והרחבתי הדבור בזה במ"א ואכ"מ:

לבושין תקינת לון כו' ר"ל עולם הבריאה הוא לבושו ית' שאצילות כבר אמרנו שהם נשמה וגוף הוא הרצון והפעולה אבל משם ואילך אנו מדברים בנבראים והראשון הוא עולם הבריאה שאינו עצמות פעולותיו ית' אלא חוץ ממנו שהם בריאה ממש שמקבל פעולתו אבל הוא הראשון קרוב לפעולות אצילות ויותר במדריגה כמו הלבוש שדבוק אל גוף האדם וע"ז רמזו רז"ל בב"ר מ"ש מהיכן נבראת האורה מאור לבושו ית' ר"ל שכמו האור הוא בריאה ראשונה הנזכר במע"ב שבפשוטו מדבר מעולם התחתון הזה והאור הוא אור המוחשי הנראה לנו שהוא הראשון במציאות נבראים המוחשים הנראים לנו למטה כמו כן עולם הבריאה הוא הראשון במדריגה שבנבראים. ולכן משם)** דגופא אות ברית קודש מלכות פה תורה שבע"פ קרינן לה. חכמה מיחא איהו מחשבה מלגו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה' אלהינו כתר עילאה איהו כתר מלכות ועליו אתמר **(ממש יצא ג"כ בריאה הראשונה למטה בעולם התחתון וע"ז נאמר עוטה אור כשלמה. ר"ל שהאיר שאנו רואים למטה הוא ממש במדריגת לבושו ית' שהוא

העוה"ז בריאה שהוא ג"כ הראשון וז"ש דמתמן פרחין נשמתין לב"נ כידוע שהנשמות הם מעולם הבריאה ולכן הם ראשונים במדריגה וגדולים יותר ממדריגת מה"ש שהם למטה בעולם היצירה כידוע ועולם הבריאה הזה הוא לבושא דשכינתא שהוא המדה קשר ההנהגה עם הנהוגים שהוא מלכותו ית' והוא ההשגחה בנבראים נקרא שכינתו ית' מתלבש תחי' בבריאה שהוא הראשון שבנפעלים וזהו תכלית העבודה והתורה והמצוה לקשר הנבראים עם השכינה שישכון בהם כראוי וח"ו ע"י העונות עושים פירוד ומחיצה מבדלת בין ההשגחה והשכינה לברואיו והוא מ"ש בזוה"ק בכ"מ דכל מאן דחב כאלו אפשיט לשכינתא לבושא וזה היה חטא אדה"ר שעשה פירוד בין אצילות לבריאה ופגם בלבושא דשכינתא כמ"ש רבינו הגדול הגר"א ז"ל בפירושו לספ"ד (פ"ד) באריכות יעו"ש סודות נוראים ועליונים מאד מאד ונמצא שכלים דאצילות הם כגופים לגבי לבושא שהוא הבריאה ועל סוד הנורא הזה השכינה קובלת על קלקול התחתונים באמרה פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה וגו' ובמד"ר באיכה רבתי ע"פ בצע אמרתו וגו' בזע פורפירא דילי' והוא פגם הכסא שאין מלכותו ית' נגלה בכסא משפטו ושמו מחולל כו' והוא מ"ש שכל זמן ששמו של עמלק קיים אין השם שלם ואין הכסא שלם כו' שהפעולות עקרים בהנהגה הם ו"ק ונוקבא זו"נ וה' של השם ויחוד הפעילות עם נבראיו הוא א' של הכס"א שבו מתייחדים הנפעלים עם הפעולות וז"ש כי יד על כ"ס י"ה והוא היד השלוחה במקדש ה' ומ"ש וכמה גופין תקינת לון ר"ל כמו שנת' למעלה שהפנימיות של הספירות דאצילות נקרא תיקונין וכמו כן החיצוניות דאצילות הם נעשים פנימיות בבריאה וכידוע שחיצוניות העליון נעשהפנימיות בתחתון ולכן הכלים דאצילות שהם הגופי' נעשו תיקונים בבריאה שהם לבושין ר"ל שהפעילו' אצי' ית' הם פנימיות להנהיג הנבראים עצמם ופעולותיו מתלבש בנבראיו ואלו הגופים הם מדותיו ונעוצותיו ית' ולהם יש שמות חסד גבורה כו' שהם עצמיות הפעולות משא"כ פנימיות הספירות דאצילות אין נקרא בשם הפעילות עצמם חסד דין כו' אלא רצונו וכוונתו בה וז"ש ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא כו' ר"ל עצמיות הפעולות שנקרא בשם אברים דגופא ממש בטעם שנת' וחושב סדר הספירות שהם כחות פעולותיו ית' ומדותיו בציור אדם ממש כמ"ש למעלה שהאדם נברא בצלם אלהים שכן פעולותיו ית' הם מסודרים ממש בסדר הרכבת האדם למטה שהוא חותם תכנית ודמות כולל כל הבריאה וז"ש חסד דרועא ימינא כו' שכן באמת הימין היא הנאדרת בכח הפעילה והמעשה יותר משמאל שהוא יד כהה ומורה על שתי מדותיו ית' הא' מדת החסד אשר היא להשפיע ברב טובה והיא המנהגת לקיים הנבראים אף שאינם הולכים לעשות רצון קונם כראוי כדי שלא יחרב העולם

וגם. כי לסוף הסיבוב יתוקן הכל ולכן הוא מכונה בשם)** אגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא כו' מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו אורח אצילות איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי כמיא דאשקי לאילנא וארבי בההוא שק"א:

**(דרועא ימינא שהוא העיקר בפעולה באדם וכן הוא עיקר בהנהגה לאיים העולם כמ"ש עולם חסר יבנה משא"כ מדה"ד הוא רק לסיוע לצורך העבודה והבחירה ות"ת הוא עיקר הגוף ושתי הדרועות נקשרים בו ופועלים עבורו וכמו כן מדה האמצעית היא העקרית בהנהגה שאין וותרנות בעולם וכל מאן דאמר קוב"ה וותרן כו' רק משמש במדת החסד והדין כל א' לפי מה שצריך וכן הרגלים משמשים הם לגוף והרגלים שמשים ביחד שאין תשמיש לאחד בלי חברו משא"כ הידים שיכול לשמש באחד מהם לבד ואלו הם ב' מיני הנהגות הא' בעוה"ב בג"ע וגיהנם שם כל מדה משמשת בפ"ע החסד לשלם שכר לצדיקים כצדקתם והגבורה להעניש לרשעים כרשעתם:

משא"כ נו"ה הם מנהיגי עוה"ז שבו המדות ממוזגים שא"א לשלם לצדיקים בעוה"ז ולהעניש לרשעים בעוה"ז ועוה"ז א"א לו להתקיים במדות הפשוטים לבד כי אם במזיג המדות ביחד וכמ"ש בזה רבינו הגדול הגר"א ז"ל בכתבים ויסוד הוא הברית שבו מתחברים כאות כל האברים ופועל להשפיע למקבל להוליד תולדות והוא המדה שכוללת קישור כל הפעולות ומיזוגם יחד למוסרו להשגחה בעילם התאותון שהוא השכינה השורה בתחתונים ונקרא פה שכמו שהפה הוא סיום כל חושים שבראש ומגלה כל מה שהאדם אישב ומסדר במחשבתו אל הפועל והפה הוא המעביר הפעולה מן המחשבה אל המעשה ולכן הוא בסיום הראש בין הראש ובין הגוף וכמו כן השכינה הוא האמצעי והמעבר בין פעולות ההנהגה אל ההשגחה בנבראים ולכן נקרא פה וכמו שתורה שבע"פ היא מבארת כל מה שסתום ונסתר בתורה שבכתב כמו כן השכינה הוא גילוי מה שמסודר בכחות ההנהגה של מעלה אל הנהוגים. ואחר שביאר כלל ההנהגה בז"ת מחסד ולמטה שהוא גופא חוזר לפרש ענין הג"ר כח"ב מה עניינם ואמר חכמה מוחא כו' ר"ל כמו באדם יש הרהור בכלל ואח"כ מחשבה בפרט שהרהור הוא במוח ואח"כ מחשבה בפרט בלב כמו כן הוא בסידור כחות הפעולה הוא תחילה הרהור בכלל ואח"כ במחשבה בפרט והם נקראים מוחא ולבא והם חכמה ובינה כידוע שסדר הפעולות מאתו ית' הם בשני דרכים כאחד בכוונה רצוי' וגלוי' והב' בבחי' הסתר כנים רק בקיום לבד. וכן הוא סדר הנהגת הנבראים כשהם עושים רצונו של מקום אז הוא ית' פונה אליהם בספ"י בכוונה רצויה להיטב לברואיו והוא כביכול כאלו מחשבתו ורצונו מתקיים בזה והם חו"ב משא"כ אם אין עושים רש"מ אז כתוב והסתרתי כני מהם וגו'

ורק מנהוג ברואיו לא לנו עומק מחשבתו והשבעה יתירה והוא דק המעשה לבד והוא כמ"ש במ"א בענין תפילין דמארי עלמא שהם תפילין של ראש ושל יד שזה בגלוי ודאו כל עמי הארץ וגו' וזה באתכסיא כו' והוא ענין הסתלקות ג"ר ונשאר ההנהגה בנק' לבד ורק ניצוץ מחשבתו מאיר בהם והם דקטנות וכתר איהו קרקפתא והוא הרצון העליון שקודם ההרהור והוא אשור ברעותא דלעילא שהוא עתיק שלמעלה ממנו ונקרא כתר מלכות והוא תכלית עליית הרצון בכוונתו ית' שבזה דשלם ומתעלה מלכותו ית' לעילא לעילא:)**